

T. C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**DÜZCE İLİ SPOR TİF REKREASYON ALANLARININ
HARİTASININ ÇIKARILMASI VE ÖRNEK MODEL
OLUŞTURULMASI**

Nurgül TEZCAN KARDAŞ
DOKTORA TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Prof. Dr. Kürşat KARACABEY

Düzce 2015

T. C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**DÜZCE İLİ SPORTİF REKREASYON ALANLARININ
HARİTASININ ÇIKARILMASI VE ÖRNEK MODEL
OLUŞTURULMASI**

Nurgül TEZCAN KARDAŞ
DOKTORA TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Prof. Dr. Kürşat KARACABEY

Düzce 2015

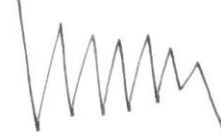
KABUL VE ONAY

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Programı Çerçevesinde yürütülmüş olan “Düzce İli Sportif Rekreasyon Alanlarının Haritasının Çıkarılması ve Örnek Model Oluşturulması” adlı çalışma, aşağıdaki jüri tarafından Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tarihi: 23/11/2015

TEZ SINAV JÜRİSİ

Prof. Dr. Kürşat KARACABEY
Düzce Üniversitesi
Başkan

Prof. Dr. Recep ÖZMERDİVENLİ
Düzce Üniversitesi
Üye

Prof. Dr. Yavuz TAŞKIRAN
Kocaeli Üniversitesi
Üye

Yrd. Doç. Dr. Ayta TAŞKIRAN
Düzce Üniversitesi
Üye

Yrd. Doç. Dr. Reşat SADIK
Düzce Üniversitesi
Üye

Yukarıdaki Tez, Yönetim Kurulunun 08/12/2015 tarih ve 163 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Recep ÖZMERDİVENLİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarında etik dışı davranışlar olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışması ve yazım sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

Tarih

(İmza)

" Adı Soyadı"

TEŞEKKÜR

Doktora eğitimim boyunca varlığını her zaman yanımda hissettiğim, tecrübesi ve akademik bilgisi ile bana yol gösteren, manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, sırtımı her zaman güvenle yaslayabileceğim danıőmanım saygıdeğer Prof. Dr. Kürşat KARACABEY'e;

Doktora süresince verdiği aydınlatıcı bilgileri ve desteğinden dolayı Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü Sayın Prof. Dr. Recep ÖZMERDİVENLİ'ye

Hayatıma girdiği günden beri tüm eğitim yaőantımda verdiği maddi manevi desteği ile en zor zamanlarımda motivasyonumun sürekli yüksek olmasının sağlayan vazgeçilmez parçam, sevgili eőim Serkan KARDAŞ'a;

Bugüne ulaőmamda emeği geçen başta ailem olmak üzere tüm öğretmenlerim, arkadaşlarım, öğrencilerim ve sevenlerime minnettarlığımı sunar, sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
RESİMLER LİSTESİ.....	xv
TABLolar LİSTESİ.....	xvii
EKLER LİSTESİ.....	xviii
ÖZET.....	1
ABSTRACT.....	2
1. GİRİŞ ve AMAÇ.....	3
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Düzce İli Genel Bilgileri.....	6
2.1.1. Jeolojik özellikleri.....	6
2.1.1.1. İlçeleri.....	6
2.1.1.1.A. Akçakoca.....	6
2.1.1.1.B. Cumayeri.....	7
2.1.1.1.C. Çilimli.....	7
2.1.1.1.D. Gölyaka.....	7
2.1.1.1.E. Gümüşova.....	7
2.1.1.1.F. Kaynaşlı.....	8
2.1.1.1.G. Yığılca.....	8
2.1.1.2. Ovalar.....	8
2.1.1.3. Platolar (Yaylalar).....	8
2.1.1.4. Dağlar.....	9

2.1.1.5. Vadiler ve akarsular.....	9
2.1.1.6. Göller.....	10
2.1.1.7. Göletler.....	10
2.1.1.8. Şelaleler.....	11
2.1.1.9. Kaplıcalar.....	11
2.1.2. İklim.....	11
2.1.3. Biyolojik çeşitlilik.....	12
2.1.4. Doğa koruma alanları, tabiat anıtları ve milli parklar.....	12
2.1.5. Tabiat parkları ve mesire yerleri.....	13
2.2. Rekresyon İle İlgili Kavramlar.....	14
2.2.1. Turizm.....	14
2.2.1.1. Sürdürülebilirlik kavramı ve rekreasyon turizminde sürdürülebilirlik.....	15
2.2.1.2. Turizmin çevre üzerine olan etkileri.....	18
2.2.2. Boş Zaman Kavramı.....	19
2.2.3.Spor.....	22
2.2.4. Rekreasyon	23
2.2.4.1. Rekreasyon İhtiyacı ve nedenleri.....	27
2.2.4.1.A. Şehirsal alanlarda rekreasyon ihtiyacı.....	31
2.2.4.1.B. Kırsal alanlarda rekreasyon ihtiyacı.....	33
2.2.4.1.C. Ticari ve endüstriyel alanlarda rekreasyon ihtiyacı	34
2.2.4.1.D. Düşük gelir grubunun rekreasyon ihtiyacı.....	34
2.2.4.1.E. Orta gelir grubunun rekreasyon ihtiyacı.....	35
2.2.4.1.F. Yüksek gelir grubunun rekreasyon ihtiyacı.....	35
2.2.4.2. Rekreasyon aktiviteleri, özellikleri ve etkileri.....	35
2.2.4.3. Rekreasyonun sınıflandırılması.....	37

2.3. Planlama Kavramı.....	44
2.3.1. Planlama ve rekreasyon ilişkisi.....	48
2.3.2. Rekreasyonel planlama kavramı.....	49
2.3.2.1. Rekreasyonel planlama aşamaları.....	52
2.3.2.2. Rekreasyonel planlama ilkeleri.....	53
2.3.2.3. Rekreasyon tesislerinin planlanması.....	55
2.3.2.4. Rekreasyonel tesislerin kullanımı.....	59
2.3.2.5. Rekreasyonel tesislerde engelliler.....	60
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	63
3.1. Araştırma alanı ve araştırma tarihi.....	63
3.2. Araştırmanın tipi.....	63
3.3. Araştırmanın evreni ve örnekleri.....	63
3.4. Araştırmanın hipotezi.....	63
3.5. Araştırma veri toplama yöntemi.....	64
3.6. Araştırmanın sınırlılıkları.....	64
4. BULGULAR.....	65
4.1. Düzce ili mevcut sportif rekreasyon alanları.....	65
4.1.1. Düzce Doğa Yürüyüş Parkurları.....	65
4.1.1.1. Akçakoca doğa yürüyüş parkurları.....	65
4.1.1.1.A. Akçakoca - Aktaş şelalesi parkuru.....	65
4.1.1.1.B. Altınçay - Çayağzı köyü parkuru.....	67
4.1.1.2. Cumayeri Yürüyüş parkurları.....	68
4.1.1.2.A. Dokuzdeğirmen - Menağzı köyü parkuru.....	68
4.1.1.3. Çilimli Doğa Yürüyüş Parkurları.....	69
4.1.1.3.A. Çilimli - Kaplandede - Şifalı su parkuru.....	69

4.1.1.4. Gümüşova Doğa Yürüyüş Parkurları.....	70
4.1.1.4.A. Yeşilyayla köyü - Kuyudüzü göleti parkuru.....	70
4.1.1.5. Gölyaka Doğa Yürüyüş Parkurları.....	71
4.1.1.5.A. Efteni gölü - Güzeldere şelalesi parkuru.....	71
4.1.1.5.B. Güzeldere şelalesi - Balıklı yaylası parkuru.....	72
4.1.1.5.C. Aksu deresi - Kardüz yaylası parkuru.....	73
4.1.1.6. Kaynaşlı Doğa Yürüyüş parkurları.....	74
4.1.1.6.A. Topuk - Eğrelti - Sinekli yaylaları - Abant parkuru.....	74
4.1.1.6.B. Kaynaşlı - Tavak - Samandere şelalesi parkuru.....	75
4.1.1.6.C. Muncurlu - Kurugöl - Yörükler Sarıçökek köyü parkuru.....	76
4.1.1.7. Düzce Merkez Doğa Yürüyüş Parkurları.....	77
4.1.1.7.A. Konuralp (Amfi iyatro) Kemerkasım köyü (Su kemerleri).....	77
4.1.1.7.B. Aydınpınar köyü - Şelaleler parkuru.....	78
4.1.1.7.C. Odayeri - Derebalık yaylası parkuru.....	79
4.1.1.7.D. Odayeri - Torkul göleti ve yaylası parkuru.....	80
4.1.1.7.E. Beyköy - Samandere şelalesi parkuru.....	81
4.1.1.7.F. Derdin köyü - Çiçekli - Şehirli yaylaları parkuru.....	82
4.1.1.7.G. Samandere şelalesi- Sinekli yaylası - Abant parkuru.....	83
4.1.1.8. Yığılca Doğa Yürüyüş Parkurları.....	84
4.1.1.8.A. Hasanlar köyü - Hasanlar barajı parkuru.....	84
4.1.1.8.B. Yığılca - Sarıkaya mağarası parkuru.....	85
4.1.1.8.C. Yığılca - Karakaş - Yaylatepe - Yedigöller parkuru.....	86
4.1.1.8.D. Yığılca - Hebeler - Yağcılar saklıkent şelalesi parkuru.....	87
4.1.2. Offroad Parkurları.....	88
4.1.2.1. Akçaören- Akçakoca parkuru.....	88

4.1.2.2. Balkaya – Kalyoncu parkuru.....	89
4.1.2.3. Darı yeri yürükler – Hacımehmet parkuru.....	90
4.1.2.4. Duraklar – Kanhacımusa parkuru.....	91
4.1.2.5. Düzce - Ankara parkuru.....	92
4.1.2.6. Düzce - Çamoluk - Kaynaşlı parkuru.....	93
4.1.2.7. Düzce - Derebalık parkuru.....	94
4.1.2.8. Düzce - Göl Ormanı- Balıklı Yaylası parkuru.....	95
4.1.2.9. Düzce - Sakarca Yaylası parkuru.....	96
4.1.2.10. Efteni göleti - Hira yaylası parkuru.....	97
4.1.2.11. Fındıklı Aksu- Muncurlu parkuru.....	98
4.1.2.12. Gölyaka -Taşkesti parkuru.....	99
4.1.2.13. Hacımehmet – Kulubeyanı parkuru.....	100
4.1.2.14. Kanhacımusa – Kırıkdere parkuru.....	101
4.1.2.15. Kardüz yaylası parkuru.....	102
4.1.2.16. Muncurlu – Darıyeri yürükler parkuru.....	103
4.1.2.17. Odayeri yaylası – Beyköy parkuru.....	104
4.1.2.18. Samandere şelalesi parkuru.....	105
4.1.2.19. Samandere şelalesi – Abant parkuru.....	106
4.1.2.20. Torkul göleti – Uğur parkuru.....	107
4.1.2.21. Uğur - Samandere şelalesi parkuru.....	108
4.1.2.22. Yığılca - Kantardere parkuru.....	109
4.1.3. Bisiklet ve Dağ Bisikleti.....	110
4.1.4. Moto - Kros.....	111
4.1.5. Düzce İli Avlakları.....	112
4.1.5.1. Düzce ilinde mevcut olan avlaklar.....	112

4.1.5.1.A. Akçakoca-Aktaş-Deredibi devlet avlağı.....	112
4.1.5.1.B. Akçakoca Cumayanı Altınçay devlet avlağı.....	114
4.1.5.1.C. Cumayeri - Gümüşova genel avlağı.....	116
4.1.5.1.D. Düzce- Melen genel avlağı.....	118
4.1.5.2. Düzce ilinde önerilmiş olan avlaklar.....	120
4.1.5.2.A Kaynaşlı devlet avlağı.....	120
4.1.5.2.A. Gölyaka devlet avlağı.....	122
4.1.5.2.C. Yığılca - Melendere - Karakaş devlet avlağı.....	124
4.1.6. Dağcılık ve kampçılık.....	126
4.1.7. Kış sporları.....	129
4.1.8. Foto Safari.....	131
4.1.8.1. Kuş gözlemciliği.....	131
4.1.8.2. Düzce ili flora ve faunası.....	133
4.1.9. Binicilik.....	135
4.1.10. Golf.....	136
4.1.11. Paintball.....	137
4.1.12. Oryantiring(Orienteering).....	138
4.1.13. Rafting.....	141
4.1.13.1. Düzce Melen rafting parkuru.....	143
4.1.14. Yelkenli ve Sörf.....	144
4.1.15. Scuba- Diving.....	146
4.1.16. Sportif olta ve deniz balıkçılığı.....	147
4.1.16.1. Efteni gölü.....	147
4.1.16.2. Kurugöl.....	149
4.1.16.3. Topuk yaylası göleti.....	150

4.1.16.4. Hasanlar baraj gölü.....	151
4.1.16.5. Torkul göleti.....	152
4.1.16.6. Çamlıpınar göleti (Dipsiz göl).....	153
4.1.16.7. Dereler.....	154
4.1.16.8. Akçakoca deniz balıkçılığı.....	155
4.1.17. Yamaç paraşütü ve yelken kanat.....	156
4.1.17.1. Bakacak tepesi kalkış pisti.....	157
4.1.18. Düzce ili mevcut sportif rekreasyon alanları haritası.....	158
4.2. Efteni gölü doğal yaşam ve sportif rekreasyon parkı projesi.....	159
4.2.1. Projenin amacı ve hedef kitlesi.....	159
4.2.2. Proje alanı mevcut durumu.....	160
4.2.3. Proje alanı planlama haritası.....	165
4.2.4. Projede kullanılacak sportif rekreasyon alanları.....	167
4.2.4.1. Yürüyüş yolları ve köprüler.....	167
4.2.4.2. Göletler.....	169
4.2.4.3. Gözlem kuleleri ve alanları.....	170
4.2.4.4. Eğitim alanları.....	172
4.2.4.5. Oyun alanları.....	174
4.2.4.6. Oturma alanları.....	176
4.2.4.7. Hayvan kafesleri.....	177
4.2.4.8. Piknik ve kamp alanları.....	179
4.2.4.9. Olta balıkçılığı.....	181
4.2.4.10. Macera parkı, tırmanma duvarı ve zipline.....	182
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	188
6. KAYNAKLAR.....	197

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1.Rekreasyonun sınıflandırılması.....	38
Şekil 4.1. Akaçakoca-Aktaş şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası.....	6
Şekil 4.2. Altınçay - Çayağzı köyü yürüyüş parkuru uydu haritası.....	67
Şekil 4.3. Dokuzdeğirmen - Melenagzı yürüyüş parkuru uydu haritası.....	68
Şekil 4.4. Çilimli - Kaplandede - Şifalı su yürüyüş parkuru uydu haritası.....	69
Şekil 4.5. Yeşilyayla köyü - Kuyudüzü göleti şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası...	70
Şekil 4.6. Efteni gölü - Güzeldere şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası.....	71
Şekil 4.7. Güzeldere şelalesi - Balıklı yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası.....	72
Şekil 4.8. Aksu deresi - Kardüz yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası.....	73
Şekil 4.9. Topuk-Eğrelti- Sinekli yaylaları-Abant yürüyüş parkuru uydu haritası.....	74
Şekil 4.10. Kaynaşlı-Tavak-Samandere şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası.....	75
Şekil 4.11. Muncurlu-Kurugöl-Yörükler Sarıçökek köyü yürüyüş parkuru uydu haritası.....	76
Şekil 4.12. Konuralp, Kemerkasım köyü yürüyüş parkuru uydu haritası.....	77
Şekil 4.13. Aydınpınar köyü - Şelaleler yürüyüş parkuru uydu haritası.....	78
Şekil 4.14. Odayeri - Derebalık yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası.....	79
Şekil 4.15. Odayeri - Torkul göleti ve yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası.....	80
Şekil 4.16. Beyköy - Samandere şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası.....	81
Şekil 4.17. Derdin köyü - Çiçekli - Şehirli yaylaları yürüyüş parkuru uydu haritası.....	82
Şekil 4.18. Samandere şelalesi- Sinekli yaylası - Abant yürüyüş parkuru uydu haritası.....	83
Şekil 4.19. Hasanlar köyü - Hasanlar barajı yürüyüş parkuru uydu haritası.....	84
Şekil 4.20. Yığılca - Sarıkaya mağarası yürüyüş parkuru uydu haritası.....	85
Şekil 4.21. Yığılca-Karakaş- Yaylatepe-Yedigöller yürüyüş parkuru uydu haritası.....	86

Şekil 4.22. Yığılca - Hebeler-Yağcılar Saklıkent şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası.....	87
Şekil 4.23. Akçaören- Akçakoca offroad parkuru uydu haritası.....	88
Şekil 4.24. Balkaya – Kalyoncu offroad parkuru uydu haritası.....	89
Şekil 4.25. Darı yeri yürükler – Hacımehmet Yaylası offroad parkuru uydu haritası.....	90
Şekil 4.26. Duraklar – Kanhacımusa offroad parkuru uydu haritası.....	91
Şekil 4.27. Düzce - Ankara offroad parkuru uydu haritası.....	92
Şekil 4.28. Düzce - Çamoluk - Kaynaşlı offroad parkuru uydu haritası.....	93
Şekil 4.29. Düzce - Derebalık offroad parkuru uydu haritası.....	94
Şekil 4.30. Düzce- Göl Ormanı- Balıklı Yaylası offroad parkuru uydu haritası.....	95
Şekil 4.31. Düzce - Sakarca Yaylası offroad parkuru uydu haritası.....	96
Şekil 4.32. Efteni göleti - Hira yaylası offroad parkuru uydu haritası.....	97
Şekil 4.33. Fındıklı Aksu- Muncurlu offroad parkuru uydu haritası.....	98
Şekil 4.34. Gölyaka -Taşkesti offroad parkuru uydu haritası.....	99
Şekil 4.35. Hacımehmet – Kulubeyanı offroad parkuru uydu haritası.....	100
Şekil 4.36. Kanhacımusa – Kırıkdere offroad parkuru uydu haritası.....	101
Şekil 4.37. Kardüz yaylası offroad parkuru uydu haritası.....	102
Şekil 4.38. Muncurlu – Darıyeri yürükler offroad parkuru uydu haritası.....	103
Şekil 4.39. Odayeri yaylası – Beyköy offroad parkuru uydu haritası.....	104
Şekil 4.40. Samandere şelalesi offroad parkuru uydu haritası.....	105
Şekil 4.41. Samandere şelalesi – Abant offroad parkuru uydu haritası.....	106
Şekil 4.42. Torkul göleti – Uğur offroad parkuru uydu haritası.....	107
Şekil 4.43. Uğur - Samandere şelalesi offroad parkuru uydu haritası.....	108
Şekil 4.44. Yığılca - Kantardere offroad parkuru uydu haritası.....	109
Şekil 4.45. Akçakoca Aktaş Deredibi devlet avlağı haritası.....	112

Şekil 4.46. Akçakoca Cumayanı Altınçay devlet avlağı haritası.....	114
Şekil 4.47. Cumayeri-Gümüşova genel avlağı haritası.....	116
Şekil 4.48. Kaynaşlı devlet avlağı haritası.....	120
Şekil 4.49. Gölyaka devlet avlağı haritası.....	122
Şekil 4.50. Yığılca-Melendere-Karakaş devlet avlağı haritası.....	124
Şekil 4.51. Düzce Melen rafting parkuru.....	143
Şekil 4.52. Efteni gölü uydu haritası.....	147
Şekil 4.53. Kurugöl uydu haritası.....	149
Şekil 4.54. Topuk yaylası göleti uydu haritası.....	150
Şekil 4.55. Hasanlar baraj gölü uydu haritası.....	151
Şekil 4.56. Torkul göleti uydu haritası.....	152
Şekil 4.57. Çamlıpınar göleti (Dipsiz göl) uydu haritası.....	153
Şekil 4.58. Bakacak tepesi Yamaç paraşütü kalkış alanı uydu görüntüsü.....	157
Şekil.4.59. Düzce ili mevcut sportif rekreasyon alanları haritası.....	158
Şekil.4.60. Proje sahası haritası.....	160
Şekil.4.61. Proje sahası uydu haritası.....	161
Şekil 4.62a. Proje alanı planlama haritası.....	165
Şekil 4.62b. Proje alanı planlama haritası yakın görünümü.....	166

RESİMLER LİSTESİ

Resim 4.1. Hasanlar barajı bisiklet turu örneği.....	110
Resim 4.2. Atv, moto-cross turu örneği.....	111
Resim 4.3. Güzeldere şelalesi kamp alanı örneği.....	128
Resim 4.4. Kocayayla kamp alanı örneği.....	128
Resim 4.5. Efteni gölü gözetleme kulesi.....	132
Resim 4.6. Kuş göç yolu üzerinde görülen kuş örnekleri.....	132
Resim 4.7. Düzce peygamber çiçeği ve pelemir otu.....	134
Resim 4.8. Akçakoca ilçesinde batırılan uçağın görüntüleri.....	146
Resim 4.9. Efteni gölünde bulunan balık türü örnekleri.....	148
Resim 4.10. Kurugölden görülen balık türü örnekleri.....	149
Resim 4.11a. Proje sahası mevcut durumu.....	161
Resim 4.11b. Proje sahası mevcut durumu.....	162
Resim 4.11c. Proje alanı mevcut durumu.....	162
Resim 4.11d Proje alanı mevcut durumu.....	163
Resim 4.11e. Proje alanı mevcut durumu.....	163
Resim 4.11f. Proje alanı mevcut durumu.....	164
Resim 4.12a. Yürüyüş yolu örnek görünüm.....	167
Resim 4.12b. Yürüyüş yolu örnek görünümü.....	167
Resim 4.13a. Köprü örnek görünümü.....	168
Resim 4.13b. Köprü örnek görünümü.....	168
Resim 4.14a. Gölet örnek görünümü.....	169
Resim 4.14b. Gölet örnek görünümü.....	169
Resim 4.15a. Gözlem kulesi örnek görünümü.....	170
Resim 4.15b. Gözlem kulesi örnek görünümü.....	171
Resim 4.15c. Gözlem kulesi örnek görünümü.....	172
Resim 4.16a. Eğitim alanı örnek görünümü.....	172
Resim 4.16b. Eğitim alanı örnek görünümü.....	173
Resim 4.16c. Eğitim alanı örnek görünümü.....	173
Resim 4.17a. Oyun alanları örnek görünümü.....	174
Resim 4.17b. Oyun alanları örnek görünümü.....	174
Resim 4.17c. Oyun alanları örnek görünümü.....	175

Resim 4.17d. Oyun alanları örnek görünümü.....	175
Resim 4.18a. Oturma alanı örnek görünümü.....	176
Resim 4.18b. Oturma alanı örnek görünümü.....	176
Resim 4.18c. Oturma alanı örnek görünümü.....	177
Resim 4.19a. Hayvan kafesleri örnek görünümü.....	177
Resim 4.19b. Hayvan kafesleri örnek görünümü.....	178
Resim 4.19c. Hayvan kafesleri örnek görünümü.....	178
Resim 4.20a. Kamp alanı örnek görünümü.....	179
Resim 4.20b. Kamp alanı örnek görünümü.....	179
Resim 4.21a. Piknik alanı örnek görünümü.....	180
Resim 4.21b. Piknik alanı örnek görünümü.....	180
Resim 4.22a. Olta balıkçılığı örnek görünümü.....	181
Resim 4.22b. Olta balıkçılığı örnek görünümü.....	181
Resim 4.22c. Olta balıkçılığı örnek görünümü.....	182
Resim 4.23. Macera parkı güvenlik ekipmanları örnek görünümü.....	183
Resim 4.24a. Macera parkı örnek görünümü.....	184
Resim 4.24b. Macera parkı örnek görünümü.....	184
Resim 4.24c. Macera parkı örnek görünümü.....	185
Resim 4.24d. Macera parkı örnek görünümü.....	185
Resim 4.25. Powerfan (yüksek düşüş) örnek görünümü.....	186
Resim 4.26. Tırmanma duvarı örnek görünümü.....	186
Resim 4.27a. Zipline örnek görünümü.....	187
Resim 4.27b. Zipline örnek görünümü.....	187

TABLULAR

Tablo 4.1. Akçakoca Aktaş Deredibi devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	113
Tablo 4.2. Akçakoca Cumayanı Altınçay devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	115
Tablo 4.3. Cumayeri Gümüşova genel avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	117
Tablo 4.4. Düzce Melen genel avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	119
Tablo 4.5. Kaynaşlı devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	121
Tablo 4.6. Gölyaka devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	123
Tablo 4.7. Yığılca Melendere Karakaş devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları.....	125
Tablo 4.8. Ortalama rüzgar şiddeti.....	154
Tablo 4.9. Akçakoca ilçesi kıyısı ve çevresi görülen balık türleri.....	155

EKLER LİSTESİ

EK:1 Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Gölyaka Belediyesi Arasındaki Protokol.....	211
EK:2 Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Düzce Orman Su İl Müdürlüğü Arasındaki Protokol.....	214
EK:3 Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Düzce Gençlik Spor İl Müdürlüğü Arasındaki Protokol.....	217
EK:4 ÖZGEÇMİŞ.....	220

ÖZET

DÜZCE İLİ SPORTİF REKREASYON ALANLARININ HARİTASININ ÇIKARILMASI VE ÖRNEK MODEL OLUŞTURULMASI

Nurgül TEZCAN KARDAŞ
Doktora Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Tez Danışmanı Prof. Dr. Kürşat KARACABEY
Kasım 2015, Sayfa 220

İki büyük metropol olan İstanbul ve Ankara illeri arasında konumlanan ve jeopolitik açıdan büyük öneme sahip olan Düzce ili, her mevsime hitap edebilecek birbirinden farklı doğal kaynaklara sahip olma özelliği ile hem kültür, hem doğa hem de spor turizmine cevap verebilecek potansiyeli olduğu düşünülen bir Batı Karadeniz ilidir. Düzce ilinin zengin doğal kaynaklarından yola çıkılarak kurgulanan tez çalışmasında, ilin sportif rekreasyon alanlarının tespit edilerek haritalandırılması ve ülkemize örnek oluşturabilecek bir doğal yaşam ve spor parkı projesi tasarlanması amaçlanmıştır. Tezin ortaya çıkarılmasında, literatür tarama, doküman analizi, saha analizi, alan araştırması ve projelendirme teknikleri kullanılmıştır. Yapılan tez çalışmasında iki aşamalı sonuç elde edilmiştir. Çalışma ilk aşamasında; ilde doğa, su ve hava sporlarının efektif olarak yapılabileceği varsayımından yola çıkılmış ve bu doğrultuda Düzce ilinde var olan sportif rekreasyon alanlarının tespitine çalışılmıştır. Bu amaçla yapılan alan araştırmaları sonucunda sportif rekreasyon alanlarının aktif kullanım potansiyeli belirlenmiş ve ortaya çıkan eksiklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur. Yapılan alan araştırmalarındaki tespitlere dayanılarak doğa sporlarında; doğa yürüyüşü, off-road, avcılık, kuş gözlemciliği, kampçılık, dağcılık, su sporlarında; sportif balıkçılık, rafting, yelken, kano, scuba-diving, hava sporlarında; yamaç paraşütü ve yelken kanat sporlarının verimli şekilde yapılabileceği ortaya çıkmış ve haritalandırılmıştır. İkinci aşamasında ise; konum olarak kritik yere sahip olduğu düşünülen Düzce'nin örnek bir spor şehri olmasına katkı sağlayabilecek bir spor alanı projesi geliştirilmiştir. Efteni gölü üzeri ve çevresine konumlandırılması planlanan doğal yaşam ve spor parkı projesinin; ilin sportif rekreasyon eksiklerinin giderilmesine ve her yaşa hitap edebilecek doğal yaşam alanlarının oluşturulmasına olanak sağlayacağı ön görülmektedir.

Sonuç olarak tez çalışması sonunda ortaya çıkan veriler ilgili birimler tarafından değerlendirildiği takdirde; Düzce ili sportif rekreasyon alanlarının ülke turizmine büyük katkı sağlayacağı ve tasarlanan sportif rekreasyon alanı projesi ile Düzce ilinin ülkemizde diğer illere örnek teşkil edebilecek bir spor havzası haline dönüşeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğa, Planlama, Rekreasyon, Spor, Sportif rekreasyon

ABSTRACT

THE MAPPING AND SAMPLE MODEL CREATION OF SPORTIVE RECREATION AREAS IN THE CITY OD DÜZCE

Nurgül TEZCAN KARDAŞ

Doctoral Thesis, Department of physical Educational and Sport

Supervisor Prof. Dr. Kürşat KARACABEY

November 2015, 220 Pages

Located between the provinces of Istanbul and Ankara which are being two major metropolis and having a great importance in aspect of geopolitics, the province of Duzce is a western Black Sea Region province that is being thought of having adequate potential to both culture and nature and also to the sports tourism with the different characteristics from each other that can cater for all seasons. By setting off from the rich natural resources of the province of Duzce, it is aimed mapping of sportive recreation areas of the province by detecting and planning of natural life and sports park project that can be a sample to our country. In the creation of the thesis, the technic of literature review, document analysis, site analysis, field analysis and design techniques are used. In the thesis study which is done, it is obtained two phased result. In the first phase of the study, it is set off from the hypothesis of nature, water and air sports can be done effectively in the province and in this way, it is tried to detect the sportive recreational fields that exist in the province of Duzce. As a result of the field studies made with this aim, the active usage potential of sportive recreational fields is detected and suggestions made according to resolve the deficiencies that come out. Based on the findings made in the field researches in nature sports; hiking, off-roading, hunting, bird watching, camping, mountaineering, in the water sports; sportive fishing, rafting, sailing, canoe, scuba diving, in the air sports; paragliding and sailing, wing sports can be done effectively that came out and being mapped. In the second phase a sports field project is developed that can make a contribution to be a sample sports city of Duzce that is thought to have a critic location. The project of natural life and sports park which is thought to locate on and the surroundings of the Lake Efteni is foreseen to eliminate the deficiencies of sportive recreation of the province and to allow forming of natural life areas that can cater for all ages.

As a result of the study it is believed that if the results of this study are evaluated by related institutions sportive recreation areas of the city of Düzce will dramatically contribute to the tourism of our country and designed sportive recreation area projects may transform Düzce into asports baslin which may be a good example for other cities.

Key Words: Nature, Planning, Recreation, Sports, Sportive Recreation

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Türkiye’de hızlı şehirleşmenin olağan bir sonucu olarak ortaya çıkan problemlerden birisi de kentsel alanda yaşayan insanların spor ve rekreatif alan ihtiyacıdır.

Spor bir yandan sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın öncelikli ögesi olan "insan"ın ruh ve beden sağlığını geliştiren temel etkinliklerden birisini oluştururken, öte yandan evrensel olarak çok önemli bir eğitim ve toplumsallaşma aracı olarak kabul edilmektedir. Sporun toplumda genç yaşlı herkesin yaşamına girmesi ve bir yaşam biçimi haline gelmesi büyük ölçüde insanların gençlik dönemlerinde yaşamlarında spor olanaklarına kavuşmuş olmasına bağlıdır. Bunun için yerleşim alanlarıyla iç içe kaynaşmış, doğru planlanmış spor alanlarına ve gerekli altyapıya gereksinme vardır. Modern toplumun gelişmeleri İnsanlığa konfor sağlarken insanların yaşamlarında doğal hareketlerini azaltmaktadır. Bu durumda yaşam içinde kaybedilen hareket fırsatları, spor etkinliklerinin bir yaşam biçimi haline gelmesini sağlayacak bir kültürün oluşumuyla telafi edilecektir.¹

Bu noktada sportif rekreasyon kavramı doğmaktadır. Rekreasyon aktiviteleri içinde temeli fiziksel egzersize veya çeşitli spor branşlarının rekreatif amaçlı uygulanmasına dayanan ve rekreasyon ve rekreasyon aktivitelerinin büyük bir bölümünü oluşturan türüne sportif rekreasyon denmektedir. Sportif rekreasyonun temelini ise fiziksel egzersiz oluşturur.²

Bu nedenle aktif yaşamı destekleyen, fiziksel aktivitenin ön planda olduğu uygulama ve politikaların yaygınlaşmasını sağlamak gerekmektedir. Her tür yerel sorunda olduğu üzere, bu sorunda da halkın destek ve katılımını sağlamak aktif bir bilgilendirmeye ve bilinçlendirme projeleri ile mümkündür. Ayrıca altyapının geliştirilmesi için, başta semt çocuk parkları ve spor sahalarının uygun yerlerine yürüyüş yolları yapılarak bunların her yaş grubuna açılması; Yine buralara çeşitli aletler konularak insanların kültür-fizik hareketlerini yapmaları sağlanmış olacaktır. Uygun olan yol ve caddelerin kaldırımlarının bir bölümünün bisiklet veya yürüyüş yolu olarak düzenlenmesi esastır. Özellikle kent yönetimlerince, her yaş, kültür ve gelir düzeyi için farklılaşan "sağlıklı ortam" gereksinimlerine cevap üretmeye çalışılmakta ama gereksinimlerin hep gerisinde

kalınmaktadır. "Yeşil alan ve oyun" gerekliliğine hitap eden "altyapısal" çalışmalar önemlidir. Parklar aynı zamanda sportif etkinlikler için de düzenlenebilecek alanlar içerirler. "Oyun, spor ve genel rekreasyon alanları, toplum sağlığı açısından çok önemli sayılmaktadır. Çeşitli kurum ve kuruluşlar yardımıyla şehir yerleşmeleri için altyapı planlarının hazırlanmaya başlamasını takiben, yöre sakinlerinin farklı kentsel fonksiyonlar aracılığıyla genel anlamda sosyal ve fiziksel ihtiyaçları karşılanma yoluna gidilmiştir. Yerleşim alanı, ulaşım ağı, eğitim-sağlık-kültür altyapı alanları gibi temel fonksiyon alanları kent insanının şehir kültürü ile bir bütün olarak yaşamasına neden olmuş, yöreye mahsus bir "kent kültürü" altyapısı kazanılmasına imkân sağlamıştır. Şehirleşmenin zamanla yoğunlaşmasını takiben, kent yaşamının baskısı altında bulunan insanların psikolojik açıdan dinlenmesi ve sosyo-kültürel açıdan gelişimi üzerinde spor, eğlence ve dinlenme alanlarının etkisinin önemi ortaya çıkmaktadır. Kentsel alanlarda spor ve boş zamanları değerlendirme ilkelerine göre; tüm kent sakinlerinin, eğlence, dinlenme ve spor faaliyetlerinde yer alma hakkı, spor alanlarının sağlıklı ve güvenli olarak tasarlanması, her kent sakininin kişisel potansiyelleri doğrultusunda istediği sporu yapma hakkı verilmelidir. Kent hukuku için çerçeve kanun önerisine göre; spor ve boş zamanları değerlendirme başlığı altında; kentlilerin, eğlence, dinlenme ve spor faaliyetlerine uygun şartlarda katılma hakkı vardır. Kentte yeterli sayı ve nitelikte spor alan ve tesisleri bulunmalıdır. Spor tesislerinin sağlıklı, güvenli ve ulaşılabilir olması ve kullanıma açık olması esastır.³

Sonuç olarak çağdaş şehir planlamalarında spor ve rekreasyon alanlarının yer alması yaşanabilir sağlıklı ortamların oluşturulması açısından önem arz etmektedir.

Rekreasyon ihtiyacının doğmasının en önemli sebeplerinden biri de teknolojik gelişmelerdir. Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile yoğun iş yaşamının içerisinde kalan bireyler hem fizyolojik hem de psikolojik sağlıklarını zinde tutacak imkanlara ihtiyaç duymaktadır. Bilgisayarın her alanda yaşantımıza girişi hayatı kolaylaştırmasına karşın hareketsiz bir nesil yetişmesine de sebep olmuştur. Teknolojinin en çok kullanıldığı ve uzun mesaili iş hayatının bulunduğu alanlardan biri de fabrikalardır.

Sanayi bölgesine yakın olan Düzce ili; ülkemizin en yoğun iş hayatının yaşandığı iller arasında bulunan İstanbul, Ankara ve Kocaeli illerine komşuluk etmektedir. Binalaşmanın çok fazla olduğu bilinen bu illerde yaşayan bireyler işten arda kalan zaman dilimlerini etkin kullanılabilecekleri doğal alanlar bulma konusunda sıkıntı

yaşamaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında yetişen yeni neslin doğal yaşamı tanıyabileceği ve aynı zamanda tanırken keyif alabileceği ortamların oluşturulması sağlıklı bireylerin yetişmesine imkan sağlayacaktır. Bu nedenle İstanbul-Ankara geçiş güzergahında bulunan Düzce ilinin planlanması ayrı bir önem arz etmektedir. Dört mevsim boyunca farklı doğal imkanlar sağlayan Düzce; teknolojinin hayatımıza getirmiş olduğu olumsuz koşulların giderilmesinde önemli rol oynayacak fırsatlar sunma potansiyeline sahiptir. Ayrıca doğru planlama ve projelendirme ile ortaya çıkacak alanlarda istihdam edilmek üzere personel ihtiyacı oluşacak ve bu sayede ilin genç nüfusuna iş imkanı doğacaktır. Diğer bir taraftan Düzce ilinin ülkemizin iki büyük ilinin arasında kalmış olması, bu ilin tanıtımını engeller niteliktedir. Keşfedilmemiş birçok alanda turizm potansiyeline sahip olan ilin yapılacak düzenlemeler ile tanıtımının sağlanması amaçlanmakta ve böylece il halkının sosyo-ekonomik imkanlarının artacağı düşünülmektedir.

Bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda, Düzce ilinin konumu ve fırsatları ele alındığında birçok rekreatif spora fırsat vereceği açıkça görülmektedir. ilin jeolojik durumu ve ilçelerin konumları değerlendirildiğinde birçok sporun yaklaşık 30 km lik alanda rahatça yapılabileceği söylenebilir. Örnek verilecek olursa Düzce ili, sınırları içinde bulunan birçok su kaynağı ile durgun su sporlarının yapılmasına, yakın ilçelerinde Akçakoca'nın Karadenize kıyı olması sebebi ile deniz sporlarının aktif olmasına, dağlık bir bölgede olması sebebi ile yamaç paraşütü, off-road, dağ bisikleti, treaking vb. sporların yapılmasına, doğal güzelliklerin fazlalığı ve çeşitli bitki ve hayvan popülasyonu dikkate alındığında amatör doğa yürüyüşlerinin ve kampçılığın gelişmesine, kış aylarındaki kar yağışı sebebi ile yüksek tepelerin birçok kış sporuna olanak sağlamasına, düzlük alanlar dikkate alındığında son yıllarda popülaritesi artan ve elit sporlardan kabul edilen golf sporunun yapılmasına fırsat verecek potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Bu derece farklı sporun bir arada yapılmasına imkan veren nadir illerden olan Düzce ilinin spor tesisleri ve rekreasyon alanları noktasında yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Tüm bu eksiklerin giderilmesi noktasında yapılan çalışmanın; farklı birçok açıdan hem Düzce iline hem de ülke geneline katkı sağlayacağı düşünüldüğünden büyük önem arz etmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Düzce İli Genel Bilgileri

2.1.1. Jeolojik özellikleri

Batı Karadeniz Bölgesi, Karadeniz Bölgesi'nin batı kesimiyle, Marmara Bölgesi'nin doğusu ve İç Anadolu'ya geçiş bölgesinin bir kısmını kapsamakta, kabaca 40°-42° kuzey enlemleri ile 30°-33° doğu boylamları arasında kalmaktadır. Sahilden itibaren yükselen alçak, orta dağlık ve yüksek dağlık arazilerden oluşmaktadır. Düzce; akarsu ve gölleri, soğuk su kaynakları, bol otlulu yaylaları, kumlu plajları ile dinlenmek için ideal olan bir ilimizdir. Batıdan Sakarya, güney ve güney doğudan Bolu, kuzeydoğudan Zonguldak illeri ile çevrilidir. Kuzeyde Karadeniz'de 35 km uzunlukta bir kıyıya sahiptir. İl topraklarının kapladığı alan 2593 km²'dir.⁴

2.1.1.1. İlçeleri

2.1.1.1.A. Akçakoca

Yüzölçümü 440 km² olan Akçakoca ilçesi doğuda Zonguldak ili, güneydoğuda Yığılca ilçesi, güneyde Merkez ilçe ve Çilimli ilçesi, güneybatıda Cumayeri ilçesi, batıda Sakarya ili, kuzeyde de Karadeniz ile çevrilidir. İlçe nüfusu 37.802'dir. En önemli akarsuyu Karadeniz'e dökülen Büyük Melen çayıdır. Akçakoca'daki başlıca ekonomik etkinlik tarımdır. ilçenin en önemli ürünleri fındık ve mısırdır. Yazın ilçe kıyılarında canlı bir iç turizm hareketi göze çarpmaktadır. Kıyıda bu amaçla yapılmış bir çok konut ve tesis bulunmaktadır. Akçakoca kenti denize yakın birkaç tepesle, bu tepeler arasındaki bir düzlükte kurulmuştur. Kentin gelişmesinde yaz turizminin önem kazanmasının da rolü vardır. Kentin 3 km batısında halkın Ceneviz Kalesi olarak adlandırdığı bir kale kalıntısı bulunmaktadır.

2.1.1.1.B. Cumayeri

53 km² yüzölçümüne sahip olan Cumayeri ilçesi, doğuda Çilimli, güneyde Gümüşova ilçesi, batı ve kuzeyde Sakarya ili, kuzeydoğuda da Akçakoca ilçesiyle çevrilidir. İlçe nüfusu 12.767 dir. İlçeden geçen Büyük Melen Çayı üzerinde Kasım ve Mart ayları arasında rafting ve kano sporlarını yapmak mümkündür. Dokuzdeğirmen Köyünde bu amaca yönelik olarak kurulmuş bir tesis bulunmaktadır. Çilimli ilçesi doğuda ve güneyde Merkez ilçe, güneyde Gölyaka ilçesi, batıda Gümüşova, kuzeybatıda Cumayeri, kuzeyde ise Akçakoca ilçeleriyle çevrilidir. ilçe nüfusu 16.709 olup, yüzölçümü 100 km² dir.

2.1.1.1.C. Çilimli

Çilimli ilçesi doğuda ve güneyde Merkez ilçe, güneyde Gölyaka ilçesi, batıda Gümüşova, kuzeybatıda Cumayeri, kuzeyde ise Akçakoca ilçeleriyle çevrilidir. İlçe nüfusu 16.775 olup, yüzölçümü 100 km² dir.

2.1.1.1.D. Gölyaka

Yüzölçümü 222 km² olan Gölyaka ilçesi doğuda Merkez ilçe, güneyde Bolu, batıda Sakarya, kuzeyde de Gümüşova ve Çilimli ilçeleriyle çevrilidir. İlçe nüfusu 20.226'dır. İlçe merkezine 28 kilometre uzaklıkta bulunan Kardüz Yaylası kış sporları için uygun durumda olup yatırıma hazır durumdadır. İlçede bulunan Kültürpark golf sporu için uygun durumda olup yapılması planlanan golf sahası için alt yapı çalışmaları devam etmektedir.

2.1.1.1.E. Gümüşova

Gümüşova ilçesi D-100 Karayolu üzerinde bulunmaktadır ve yüzölçümü 189 km²'dir. İlçe Düzce il merkezine 18 km mesafede olup Düzce ovasının bitişiğindedir. Düzcenin güneybatısında yer alan Gümüşova, batıda Sakarya ili, güneybatıda Bolu ili, güneyde Gölyaka ilçesi, doğuda Çilimli ilçesi ve kuzeyde Cumayeri ilçesiyle komşudur. İlçe nüfusu 14.741'dir.

2.1.1.1.F. Kaynaşlı

Kaynaşlı ilçesi doğu ve güneyde Bolu ili, batı ve kuzeyde de Merkez ilçe ile çevrilidir. İlçe, 12 Kasım 1999'da meydana gelen depremden ağır biçimde etkilenmiş, büyük çaplı can ve mal kaybına uğramıştır. Eskiden Bolunun Düzce ilçesinde bir bucak olan Kaynaşlı, 1999 yılında ilçe yapılmış ve aynı yıl kurulan Düzce iline bağlanmıştır. İlçe nüfusu 20.609 olup, yüzölçümü 205 km²dir.

2.1.1.1.G. Yığılca

Yüzölçümü 622 km² olan Yığılca ilçesi kuzeyde Zonguldak, doğu ve güneyde Bolu, güneybatı ve batıda Merkez ilçe, kuzeybatıda ise Akçakoca ilçesi ile çevrilidir. İlçe nüfusu 17.623tür.⁵

2.1.1.2. Ovalar

Düzce ovası: Düzce Ovası deniz seviyesinden itibaren 146 m'dir. Efteni Gölü ve Büyük Melen boyunca rakım 112 metreye kadar düşmektedir. Ova yüzeyi 4. Zaman alüvyonları ile kaplı bir göl tabanıdır. Ovanın doğu – batı uzunluğu 25 – 30 km, kuzey güney genişliği 15 – 16 km'dir. Bol yağış ve Melen Vadisi üzerinden Karadeniz'in ılımlı etkisi ile geniş alanlarda fındıklıklar yayılır. Ova toprağı çok verimli olduğu için nüfus yoğunluğu fazladır.

2.1.1.3. Platolar (Yaylalar)

Düzce, etrafı dağlarla çevrili bir ovada kurulduğundan, büyüleyici doğa güzellikleri, temiz havası, kamping ve doğa yürüyüşü yapma imkânlarını sağlamaları açısından birer turizm merkezi haline gelen yaylalar yönünden oldukça zengindir.

Topuk, Eğrelti, Sakarca, Sinekli, Çiçekli, Koca, Şehirli, Torkul, Odayeri, Derinoba, Sırık, Sırıkyanı, Derebalık, Hira, Pürenli, Balıklı, Kelik, Kütüklü, Sakarca, Oflu, Eğrelti, Yanık, Kardüz, Abaza Yayla başlıca yaylalardır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından Türkiye'nin ilk tabiat anıtı olarak tescil edilen Samandere Şelalesi, Düzce'ye 25 km uzaklıktadır.

2.1.1.4. Dağlar

Düzce ilinin %86'sına karşılık gelen alanın yaklaşık 2.200 km²si dağlık ve engebeldir. Dağlar bir çok yerde derin vadilerle yarılmıştır. Elmacık dağları üzerinde Kardüz yaylası'nda 1830 m rakımlı tepe ilin en yüksek noktasıdır. Elmacık Dağı'nın kuzeyinde Düzce fayı; güneyinde Kuzey Anadolu fayı yer almaktadır. Gölyaka, Gümüşova ve Cumayeri ve Sakarya yönünde rakımı daha düşük engebeler bulunur.

2.1.1.5. Vadiler ve akarsular

Düzce ilindeki başlıca akarsular; Küçük Melen, Asar Suyu, Uğur Suyu, Aksu Deresi ve Büyük Melen Çayı'dır. Düzce ilinin Akçakoca kıyı kesimi dışında kalan alanda yer alan akarsuların tümü Efteni Havzasına birleşir ve Büyük Meleni oluşturur.

İstanbul iline içme suyu sağlayan Büyük Melen Projesi Havzası Akçakoca ilçesi hariç ilin tamamını kapsamaktadır. DSİ XIV. Bölge Müdürlüğü (İstanbul) tarafından Büyük Melen Çayı üzerinde Uğurlu köyü mevkiinde regülatör inşa edilmiş olup, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 20.10.2007 tarihi itibari ile Büyük Melen Çayı'ndan içme suyu temin etmeye başlamıştır.

Büyük Melen: Büyük Melen, Efteni Gölü'nden doğup Karadeniz'e dökülür. Efteni Gölü çıkışından Karadeniz'e kadar uzunluğu 61 km'dir. Cumayeri Dokuzdeğirmen köyünden itibaren 13 km rafting güzergahı bulunmaktadır

Küçük Melen: Küçük Melen, Yığılca ilçesi dağlarından doğarak Efteni Gölü'ne dökülür. Uzunluğu 63 km'dir.

Asar Suyu: Asar Suyu, Düzce Kaynaşlı Dağları'ndan doğar ve Düzce Ovası'nda Küçük Melen'e ulaşır. Asar Suyu'nun uzunluğu yaklaşık 38 km'dir.

Uğur Suyu. Uğur Suyu, Elmacık ve Bolu dağlarından doğar ve Efteni Gölü'ne ulaşır. Uzunluğu 35 km kadardır.

Aksu Deresi: Aksu Deresi, Elmacık Dağları'ndan doğar. Efteni Gölü'ne dökülen akarsulardan bir diğeridir. 52 km uzunluğundadır.

2.1.1.6. Göller

Su kaynakları bakımından oldukça zengin olan Düzce ilinde; Efteni Gölü, Kurugöl, Topuk Göleti, Karagöl, Çamlıbel Göleti, Kuyudüzü Göleti, Torkul Göleti, Yayakbaşı Göleti gibi birçok gölet vardır.

Efteni gölü: Efteni Gölü geçmişte 814,5 ha göl alanına sahipken 25 ha alana kadar düşürülmüştür. Gölü geçmişte Küçükmenen, Aksu, Uğursuyu, Değirmendere, Saguçdere ve Cevizlik dereleri beslerken açılan kanallarla Aksu, Küçükmenen ve Uğursuyu Büyükmelen'e bağlanmış, diğer küçük derelerin suları da açılan kanallarla gölden dışarı verilerek göl 1976 yılında küçültülmüştür. Kuzey-güney yönünde kuşların göç rotası üzerindedir. Geçmişte 100'den fazla kuş türünün konaklama ve kışlamalarına olanak sağlamaktayken günümüzde göl aynasının küçülmesi nedeni ile bu sayı düşmüştür. Bunun yanında sürekli yağış alan bölgede taşkın sularını bünyesinde toplaması nedeniyle önemlidir.

Efteni Gölü kenarında yeni bir gözetleme kulesi, seyir iskelesi ve ilgili yapıların yanında yeni bir bekçi kulübesi inşa edilmiştir. Seyir iskelesi aynı zamanda olta balıkçılığı hizmetine açılmıştır. 1990'lı yıllarda başlayan çalışmalar sonucunda 2005 yılında yaban hayatı koruma sahası ilan edilmiştir. Efteni Gölü yaban hayatı sahasının korunması, göl aynasının büyütülmesi ve taşkın koruma sahası olarak geliştirilmesine yönelik Efteni Gölü Sulak Alanı Yönetim Planı yapılmış ve uygulamaya başlanmıştır.

2.1.1.7. Göletler

Kurugöl: 21,95 hektarlık Kurugöl Tabiat Parkı alanında 4,87 ha büyüklüğünde bir de gölet mevcut olup, Kaynaşlı ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır. D-100 Karayolu Üçköprü mevkinden 4 km uzaklıktadır. Fotoğraf, sportif olta balıkçılığı ve kampçılık için uygundur.

Torkul göleti: Torkul yaylası eteğinde, 1200 m'de, kayın ve göknar ormanları arasında doğal çökme sonucu oluşmuş bir gölettir. Gününbirlik piknik yapmaya ve kampçılığa uygundur.

Topukyayla Göleti: Fenerbahçe Spor tesislerinin bulunduğu Topuk Yaylası Kaynaşlı ilçesinde yer alır. D-100 Karayolu Bakacak mevkiinden 10 km uzaklıktadır. Fotoğrafçılık, sportif olta balıkçılığı ve kampçılık için uygundur.

Çamlıpınar göleti (Dipsizgöl): Kaynaşlı ilçesi sınırları içerisinde yer alan Çamlıpınar Göleti günübirlik piknik, fotoğrafçılık, olta balıkçılık ve kampçılığa uygundur.

Hasanlar baraj göleti: Yığılca Yedigöller yolu üzerinde bulunan Hasanlar Barajı, sulama, enerji üretme ve taşkın kontrolü fonksiyonlarına ek olarak, rekreasyon turizmi, fotoğrafçılık ve su sporları amacıyla da kullanılmaktadır. Düzce-Akçakoca karayoluna 12 km'dir.

2.1.1.8. Şelaleler

Güzeldere Şelalesi, Samandere Şelalesi, Aydın- pınar Şelalesi, Bakacak Şelalesi, Yoğunpelit Şelalesi, Saklıkent Şelalesi , Efteni Şelalesi, Aktaş Şelalesi, Tahirli Şelalesi, Sarıyayla Şelalesi, Kurugöl Şelalesi, Derinoba Şelalesi, Gölormanı Şelalesi, Harmankaya Şelalesi, doğal güzellikleriyle görülmeye değer yerlerdir.

2.1.1.9. Kaplıcalar

İlimizde Efteni ve Derdin kaplıcaları bulunmaktadır. Efteni Kaplıcası su sıcaklığı 43 derecedir. Derdin Kaplıcası 30 derecedir.⁶

2.1.2. İklim

Düzce; Marmara Bölgesiyle komşu olması nedeni ile doğusu ile batısı arasında farklı iklim özelliklerinin görülebileceği bir yerdir. Bu nedenle Akçakoca ve Yığılca ilçelerinde farklı özellikler gösterebilmektedir. İl geneli Batı Karadeniz iklim tipi içindedir. Nem oranı % 63 ile % 84 arasında değişmektedir. Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan Düzce, Karadeniz ikliminin az yağışlı katında yer almaktadır. En düşük sıcaklık – 10°C en yüksek sıcaklık ise 40°C ye ulaşabilmektedir. Kış aylarında zaman zaman yoğun sis görülmektedir. Yıllık toplam yağış miktarı m²'ye 627,8 mm'dir.⁷

2.1.3. Biyolojik çeşitlilik

Flora, Fauna: Düzce, Karadeniz, Akdeniz ve İç Anadolu iklimlerinin flora özelliklerini taşır. Hem bitki hem hayvan çeşitliliği açısından zengin bir konuma sahiptir. Düzce ve çevresi transit göçen kuşlar için iyi bir dinlenme yeridir. Düzce’de ayı, geyik, yabani domuz, karaca gibi iri cüsseli memeliler yoğun olarak Yedigöller Milli Parkı’nda ve bu alana yakın bölgelerde bulunmaktadır.

2.1.4. Doğa koruma alanları, tabiat anıtları ve milli parklar

Düzce ilinde, Samandere Şelalesi Tabiat Anıtı, Kurugöl, Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkları, Demirciönü (Akçakoca) Tabiat Koruma Alanı ve Efteni Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Yedigöller Milli Parkı ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahası vardır.

Yığılca: Yedigöller Milli Parkı ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Yığılca-Yedigöller Milli Parkı, yedi adet heyelan gölünden oluşmaktadır. Bunlar; Sazlı Göl, İnce Göl, Nazlı Göl, Kuru Göl, Derin Göl, Büyük Göl ve Serin Göl’dür. Bu alanın milli park olarak ilan edilmesinin temel nedeni doğal ve peyzaj güzelliğidir. 2000’li yıllardan sonra Yedigöller ve çevresinin yaban hayatın korunmasına katkıları daha iyi anlaşılmıştır. Yedigöller yöresi Batı Karadeniz’de büyük bir orman alanı olarak kalan ve yaban hayatının korunması için ayrılan çok önemli bir alandır. Alanda ayı, kurt, çakal, tilki, porsuk, ağaç sansarı, geyik, karaca, domuz, gelincik, tavşan, kirpi, köstebek, Kafkas sincabı ve yabani kedi göze çarparken yerel halk tarafından vaşak (Lynx)’ın da alanda yaşadığı söylenmektedir.

Yedigöller yöresi kuş türleri açısından da çok zengindir. Bu kuş türlerinden bazıları gri balıkçıl, şahin, kaya kartalı, kıvılcık gerdan, bülbül, alaca baykuş, kukumav, ispinoz, karatavuk, alakarga, ağaçkakan türleri, sıvacı, tırnaşık kuşu, çulluk, ötleğen ve sülündür. Alandaki derelerde doğal olarak yaşayan benekli alabalığın biyolojik çeşitliliğe önemli katkıları bulunmaktadır.

Yedigöller Yaban Hayatı Geliştirme Sahası geyik, karaca ve diğer yaban hayvanlarının yaşama ve nesillerini devam ettirmeleri açısından önemli bir rezerv alan özelliğine sahiptir. Alan Doğa Koruma ve Milli Parklar ekiplerince korunmaktadır. Yedigöller Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ülkemizin doğal mirası olarak korunması gereken

önemli bir alandır. Samandere Şelalesi Tabiat Anıtı Düzce merkez ilçe sınırları içinde güneydoğuya doğru uzanan Samanderesi içinde yer alır. Anıt ağaçları, zengin bitki örtüsü, çağlayan ve cadı kazanı gibi ilginç doğal özellikleri bulunan Samandere Şelalesi Tabiat Anıtı ülkemizde tescil edilen ilk Doğa Anıtı olup 750 m yüksekliktedir. Düzce'ye 25 km uzaklıkta Samandere köyündedir. Şelaledeki cadı kazanının yanındaki Anıt Ağaç niteliğindeki porsuk ağacı 15 m boy, 800 yaş ve 110 cm çap olarak civar ormanda bulunan ağaçların en büyüğüdür. Koruma altına alınmıştır.

Sırıkyayla göknarı tabiat anıtı: Düzce ili merkez ilçesi Odayeri köyü Sırıkyayla mevkiinde ormanlık alandaki göknar ağacı 310 yaşlarında, 20 m boy, 3.60 m çap ve 11.30 m çevre genişliğine sahiptir.

Paşabükü dişbudak ağacı tabiat anıtı: Düzce ili Yığılca ilçesi Kırık köyü Paşabükü mevkiinde ormanlık alandaki dişbudak ağacı, 120 yaşlarında, 46 m boy, 1 m çap ve 3 m çevre genişliğine sahiptir.

Kayadibi porsuk ağacı tabiat anıtı: Düzce ili Yığılca ilçesi Gökçe ağaç köyü Kayadibi mevkiinde ormanlık alandaki porsuk ağacı 775 yaşlarında, 27.5 m boy, 1.90 m çap ve 4.80 m çevre genişliğine sahiptir.

Dokuzdeğirmen çınar ağacı tabiat anıtı: Düzce ili Cumayeri ilçesi Dokuzdeğirmen köyünde bulunan çınar ağacı 600 yaşlarında, 70 m boy, 1.36 m çap ve 6 m çevre genişliğine sahiptir.

Demirciönü tabiatı koruma alanı: Akçakoca Demirciönü mevkiindedir. 430 hektar olup, Ereğli yolunun Akçakoca'dan itibaren 10. km'sindedir. Alanda kayın, gürgen, kestane, meşe türleri yer yer saf, yer yer karışık meşereler oluşturur. Doğal özellikleri bozulmamış bir örneği teşkil etmesinin yanı sıra zengin alt flora ve fauna potansiyeline sahip bir orman ekosistemi özelliği gösterir.

2.1.5. Tabiat parkları ve mesire yerleri

Güzdere şelalesi tabiat parkı: Gölyaka'ya 10 km Bıçkı Deresi üzerinde 120 m yükseklikteki kayaların üzerinden bembeyaz köpükler saçarak dökülen bir şelaledir. Orman İçi Dinlenme Yeri olarak tescil edilen Güzdere Şelalesi, gününbirlik gezi ve

dinlenme amacı ile görülmesi gereken tabiat harikası bir yerdir. Piknik, mesire, çadır kampına uygundur.

Kurugöl Tabiat Parkı: Kaynaşlı ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır. İlçe merkezine 7 km uzaklıktadır. Yörenin tabii ağaçları kayın, meşe ve gürgen vs. yapraklı ağaçlar alt tabakayı oluşturmaktadır.

Nalbantoğlu Mesire Yeri: Düzce merkeze 10 km'dir. 14 ha alan piknik ve rekreasyon amaçlı kullanılmaktadır. Bitişğinde kent ormanı vardır.⁸

2.2. Rekreasyon İle İlgili Kavramlar

2.2.1. Turizm

İnsanların kendi yaşadıkları yer dışında sürekli olarak yerleşmemek, ticari ve politik bir amaç taşımamak koşuluyla temel amaç dinlenmek ve eğlenmek olan, serbest zamanların değerlendirilmesine yönelik, değişik amaçlarla yaptıkları seyahatlerden ve gittikleri yerdeki konaklamalarından doğan ihtiyaçlarını karşılama, insanları kabul etme ve ağırlama sanatı” olarak açıklanmıştır. İnsanları kabul etme ve ağırlama sanatı turizm olarak ta adlandırılabilir. Tanımdan yola çıkılarak turizmin belirli özelliklere sahip olduğu sonucuna varılmıştır^{5,6}

Bunlar;

- Turizm, bir dizi olay ve ilişkinin bütünüdür. Bunlardan yalnızca biri değildir.
- Bu olaylar ve ilişkiler, çeşitli yerlere seyahat eden insanların, bu hareketlerinde ve buralarda konaklamalarından kaynaklanır. Bu özellik konunun dinamik yönünün seyahat, statik yönünün ise konaklama olduğunu göstermektedir.
- Seyahat ve konaklama, normal olarak yaşanan ve çalışılan yerlerin dışındaki yerlerde olmaktadır. Böylelikle, seyahat edilen ve konaklanan yerlerde buralarda yaşayan ve çalışan insanlarınkinden farklı faaliyetler ortaya çıkmaktadır.
- Yer değiştirmeler, geçici ve kısa dönemli bir nitelik taşımaktadır. Seyahate çıkan kişinin birkaç gün, hafta ya da ay içerisinde geriye dönme niyetinin bulunması gerekmektedir.

- Ziyaret edilen yerlerde kazanç sağlamaya yönelik çalışma söz konusu değildir. Bu durum ziyaret, iş bulmak ya da iş kurmak gibi amaçlarla da ilişkili değildir.^{9,10} Serbest zaman içinde zevk ve doyuma ulaşmak esastır. Çağdaş toplum yapısının ürünü olan turizm, sosyolojik açıdan bir serbest zaman faaliyetidir. Serbest zaman, iş yaşamla ilgili zorunlu görevler yerine getirildikten sonra, arta kalan zamandır. Birey, zamanı özgürce kullanmak hakkına sahiptir.¹¹

Turizm ve rekreasyon genel olarak insanların hayat kalitesini arttırarak, tatmin düzeylerini etkilemektedir. Dolayısıyla rekreasyon ve turizm arasında ortak bir yaşam ilişkisi ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, rekreasyon ve turizm arasındaki ilişki ve etkileşimler giderek artan bir ilgiyle araştırma konusu yapılmaktadır.¹⁰

Turizmde doğal alanlara olan talebin artması bu alanlarda bulunan rekreasyon faaliyetlerinde çeşitlenmesine ve gelişmesine yol açmaktadır. Günümüzde insanları doğal ortamlarıyla kendilerine çeken bu rekreasyon alanları insanların klasik turizm anlayışını da değiştirmektedir.

Doğada yapılan turizm ve rekreasyon aktivitelerini etkileyen iki temel unsur hava koşulları ve mekanın sahip olduğu kaynaklardır. Mekânın sahip olduğu kaynaklar o bölgede nasıl bir aktivitenin olması gerektiğini belirlerler. Ayrıca rekreasyonel seçenekler iklim koşullarının yanı sıra, kültürel farklılıklar, gelir düzeyleri, tatiller ve sunulan diğer çekici öneriler gibi sosyo-ekonomik faktörlere de bağlıdır. Turizm ve rekreasyon doğal ve ekonomik çevreyle karşılıklı etkileşim içerisindedir.¹²

2.2.1.1. Sürdürülebilirlik kavramı ve rekreasyon turizminde sürdürülebilirlik

Koruma ve kullanım ilkeleri kapsamında yer alan sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir gelişme kavramı da turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin önemli bir parçasıdır.

Sürdürülebilirlik kavramının temelinde kaynakları teslim alındığı gibi korumak, hatta geliştirmek ve gelecek nesillere aktarmak olmalıdır.¹³

Turizm açısından sürdürülebilirlik kavramı, turizmin kaynağı olan doğal, tarihi, kültürel, sosyal ve estetik değerlerin korunup geliştirilerek çekiciliklerin devamının sağlanmasını ifade etmektedir.¹⁴

Sürdürülebilir turizm; yeni faaliyetlerin ve gelişmelerin çevresel etkilerinin etkili kullanımı olarak da ifade edilebilmektedir.¹⁵

Sürdürülebilir gelişme ise; mevcut doğal kaynakların bugünkü kullanımını, gelecek nesillerin kullanımını da sağlamaya yönelik olarak, optimal düzeyde gerçekleştirerek, ülkelerin kalkınmasının onunu açmaktır.¹⁶

Sürdürülebilir turizm kavramının tanımlanmasında çeşitlilik yaşanmaktaysa da, "yeşil turizm, sorumlu turizm, pozitif turizm, alternatif turizm, yumuşak turizm, saldırgan olmayan turizm" vb. kavramların tümünün sürdürülebilir turizm kavramının şemsiyesi altında toplanması konusunda akademik görüş birliği oluşmuştur.¹⁷

Sürdürülebilir turizm birbiriyle ilişkili birçok hedefi kapsamaktadır.¹⁸

- Sosyokültürel eşitlik ve ekolojik çevrenin kalitesi
- Yerel halk için ekonomik gelişim
- Turist beklentilerinin tatmini

Sürdürülebilir turizmin prensipleri ise şu şekilde sıralanabilir:¹⁹

- Çevre, önemini turizm değeri şeklinde ortaya koyan gerçek bir değere sahiptir. Uzun dönemdeki sürdürülebilirlik, kısa vadeli düşüncelerle zarara uğratılmamalı, korunarak gelecek nesillere ulaştırılmalıdır.
- Turizm, ziyaretçilerin yanı sıra, bulunduğu alan ve topluma da fayda sağlayan potansiyele sahip pozitif bir aktivite olarak kabul edilmelidir.
- Turizm ve çevre arasındaki ilişki, çevreyi uzun dönemde sürdürülebilir hale getirecek şekilde düzenlenmelidir. Turizmin doğal kaynaklara zarar vermesine, gelecekte hoş olmayan ortamlar yaratmasına ve çevre üzerinde kabul edilemez etkiler oluşturmalarına izin verilmemelidir.
- Turizm faaliyetleri ve gelişmeleri; ölçeğe, doğaya ve içinde yer aldıkları alanın karakteristik özelliklerine uyum göstermelidir.
- Herhangi bir turistik alan ile ziyaretçilerin ihtiyaçlarının temininde, o yörede yaşayan halk arasında uyum sağlanmasına çalışılmalıdır.
- Sürdürülebilir turizm gelişme modeli, var olan değerlerin (doğal, sosyokültürel, tarihsel, vb.) gelecek kuşaklar için korunması ve devamlılığın sağlanması, o yörede

yaşayan toplum üyelerinin, değerlerin korunmasını benimsemeleri, çevreleri ile ilgili bilgi-beceri ve iletişimlerini geliştirdikleri bir süreci oluşturmalarıdır. Bu nedenle yöre insanının karar aşamasından başlayarak katılımı, onun çevresiyle ilişki kurabileceği yaşantıyı kurabilme sansı olmalıdır.²⁰

- Turizm faaliyetleri sonucu ekonomik kalkınma ve çevresel değerlerin korunması, hatta bu değerlerin artırılması sürdürülebilir turizm gelişimi için ana amaçtır.²¹
- Gelişmiş ülkelerdeki sanayileşme ve ekonomik gelişmelerin ortaya çıkardığı imkân ve elde edilen yüksek gelir düzeyinin bir ürünü olarak, rekreasyonel kitle turizmi, geniş kitleleri kapsayacak ve herkese açık olacak bir şekilde hayata geçirilmiştir.²²

Böylece Avrupa’da Yirminci Yüzyılın ilk yarısında, Akdeniz Ülkeleri kıyılarına doğru başlayan, 1960’lardan sonra, işçi ve orta gelir sınıfı insanların öncülük ettiği, bu rekreasyonel turizm türü, kendine özgü bir organizasyon ve pazar oluşturmuştur.²³

Rekreasyonel turizm faaliyetinin gelişimini destekleyen, en önemli unsurlar; turizm yatırımları ve gelişimi kapsamında turizm tesisleridir. Ancak bu tesislerin doğal ve kültürel çevreyi ne oranda tahrip ettiği, yapısal ve işlevsel olarak çevreye uygunluğu tam anlamıyla irdelenmemektedir.²⁴

Doswell’e göre; çevre ile ilgili konular geniş ölçüde bir değiş tokuş (trade-off) içermektedir. Gelişmeye yönelik faaliyetler arttığında, daha fazla doğal kaynak kullanılmış olmakta ya da yeni işletmelerin açılmasıyla kirlilik artabilmektedir. Ancak kısa dönemli ekonomik yararlar için çevresel bozulmanın ortaya çıkması kabul edilebilir bir durum olarak görülemez.²⁵

Tüm dünya ulusları ekonomik büyümenin sınırlarını çevrenin her türlü atığı kaldırabilme kapasitesinin belirlediği bilincine ulaşmışlar ve tüm sektörlere kaynaklık eden çevrenin ve doğal kaynakların korunması zorunluluğunu artık anlamışlardır.²⁶

Bu anlayışın bir sonucu olarak; Norveç Çevre Bakanı Mr. Gr Harlem Brundland tarafından 1987 yılında hazırlanan “Brundland Raporu” olarak da adlandırılan, “ortak geleceğimiz” başlıklı Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nun Raporunda; çevre konusunda sürdürülebilir bir kalkınmanın amaçlayan evrensel bir strateji sunulmuştur.²⁷

Bu kapsamda rekreasyonel turizm sektöründe sürdürülebilir kalkınmanın temelini; rekreasyonel turizmden beklenen ekonomik yararların toplumsal ve ekolojik amaçlarla bütünleştirilmesi esasını oluşturur.²⁸ Rekreasyonel turizm sektöründe, turizmin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla; doğal ve kültürel kaynakların olası potansiyelinden yola çıkılarak, ürün çeşitlemesine gidilmiştir.²⁹

Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir gelişmeyle ilgili hemen hemen tüm tanımlar; bugünün karar verme sürecine gelecek kuşakları dahil etmek için toplumun gerekli bir uzantısını ifade etmektedir.³⁰

Sürdürülebilir gelişme çerçevesinde bazı prensiplerin belirlenmesi söz konusu olabilmektedir. Bu prensipleri aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür.

Bu prensipler birinci planda, büyüme ve gelişmenin toplumun ihtiyaçlarının tatmininde yaşamsal bir amaç gütmektedir. İkinci olarak, eko-sistemlerin taşıma kapasitesine saygı ve canlı kaynakların sürekliliğinin sağlanması ölçüsünde "büyüme" ve "çevre" arasında bir uyumdan tam anlamıyla söz edilebilmektedir. Üçüncü olarak da, bugünkü ve gelecek kuşaklar arasında, doğal kaynakların kullanımında dürüstlük kaygısının önemi üzerinde durulmaktadır.³¹

2.2.1.2. Turizmin çevre üzerine olan etkileri

Turizm ve çevre ortak bir ilişkiyi simgeleyen kavramlardır. Çevre, bir turizm kaynağı olma özelliğini taşıyarak, turizmin en önemli etkileri de çevreye olmaktadır. Bu ilişkilerin yaşamsal nitelikte olduğu, turizmin var olması için çevrenin yaşaması gerektiği ortadadır.³²

Turizm, bir yandan turizm verilerini yoğun bir biçimde kullanan, bir yandan da bu verileri koruma zorunda olan bir sektördür. Özellikle doğal ve ekolojik veriler için bu yargı daha da önem taşımaktadır. Çünkü turizm faaliyeti toplumsal verilerden çok doğal verilere gereksinim duymaktadır.³³

Turizm ile çevre arasında üç önemli unsur bulunmaktadır.³⁴

Bunlar şu şekilde özetlenebilir;

- Fiziksel çevrenin birçok unsuru turistler için çekim kaynağıdır.
- Turizm tesisleri ve altyapısı, çevrenin bir yönünü teşkil eder.
- Turizmin gelişmesi ve bir alanın çevresel kullanımı çevresel etkiler yaratır. Turizmin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi ve anlaşılması, sektörün sağlıklı gelişmesi açısından oldukça önemlidir.³⁵

Turizm ve rekreasyon faaliyetleri aynı zamanda biyolojik çeşitliliği tehdit eder. Eko turizm gibi ekolojik olarak sürdürülebilir aktiviteler bile dikkatli bir şekilde yönetilmezlerse olumsuz çevresel etki bırakmaları olasıdır.³⁶

İyi yönetilmeyen bir turizm faaliyeti; doğal çevrenin tahribi, manzaranın bayağılaşması, hava, su, toprak kirlenmesi, kamu sağlığını tehdit edici şekilde olumsuz etkiler yaratabilmektedir.³⁷

Kaynak kullanımında temel olumsuzlukların ve çevresel etkilerin önlenmesi için yaşam tarzında ve sisteminde temel değişiklikler yapılması gerekmektedir.³⁸

Bunun yanı sıra turizm, çevrenin koruyucu bir vasıtasını da oluşturmaktadır. Bu durum, turizm-çevre ilişkilerinde bir çelişkinin varlığını ortaya koymakla birlikte, aynı olayın tamamlayıcı özelliğinden kaynaklanan ve turizmin iyi organize edilmesiyle, çevreyi koruyucu fonksiyonuna etkinlik kazandırmaktadır.³⁷

Böylece yaşanan doğal çevreyi, bugün ve gelecekte çekici kılabilen turistik yöreler; bir yandan beşeri yapısını, diğer yandan turistik tesislerini, doğal peyzaj ile birlikte mimari yapı özellikleriyle dengeli bir şekilde bir araya getirdiklerinde turizmin ekonomik yararlarından daha fazla pay alabileceklerdir.³⁹

2.2.2. Boş zaman kavramı

Bilim ve teknolojik gelişmeler bir taraftan insan hayatını kolaylaştırırken diğer taraftan kendisine fazla zaman ayırma imkânı vermektedir. Bu nedenledir ki insanoğlu çalışma zamanının dışında kalan zamana da önem göstermektedir. Çalışma dışı zamanı kullanmaya da boş zaman kullanımı denilerek rekreasyon kavramını ortaya çıkarmıştır.⁴⁰

Boş zaman; kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zaman olarak tarif edilmektedir. Daha geniş ve amaca uygun olabilecek tanımlama ise, boş zaman; insanın zorunluluklar dışında, eğilimleri ve istekleri doğrultusunda istediği gibi oyalanabilmesi, dinlenebilmesi, eğlenebilmesi veya kendini geliştirmesi için hak ettiği zaman dilimidir.⁴¹

Dünya Boş Zaman ve Rekreasyon Birliğinin tanımına göre boş zaman; seçme şansı, yaratıcılık, hoşnutluk ve memnuniyet içeren ve kişisel doyumunu arttıran eğlencelere öncülük eden yararları ile insan hayatının özel bir alanıdır. Aktivite kavramının çoğunlukla fiziksel, buna ek olarak entelektüel, sosyal, estetik ve ruhsal özellikteki öğelerinin çok yönlü formlarını kapsamaktadır.⁴¹

Diğer bir tanımda ise çeşitli rekreatif etkinliklerin özgürce yapılabilirdiği, iş ve çalışma saatleri dışında kalan kısım boş zamandır. Boş zamanın belirlenmesi, bu zamanın; eğitim, kültürel alışkanlıklar, imkân ve kişilik özelliklerine göre seçilen bazı etkinliklerle değerlendirilmesi ve boş zaman etkinlikleri içerisinde; çeşitliliği, hareketliliği, değişkenliği, aktif ve pasif yönleri olan sporun önemli olduğu, özellikle hareketsizliği önleyici aktiviteleri içeren boş zaman sporları ile değerlendirilmesi önerilmektedir.⁴²

Boş zaman kavramının günlük hayata girişi, beraberinde boş zamanların değerlendirilmesi (rekreasyon) kavramını da ortaya çıkarmıştır. Rekreasyon faaliyetlerinin yapılması için ilk ve en önemli şartlardan birisi faaliyetlerin yapılacağı mekân yani tesislerdir.⁴³

Bazı yazarlar boş zamanı rekreasyonla aynı şekilde gözlemlese de, diğerleri boş zamanın arzu edilir bir durum anlamına geldiği görüşündedirler. Kişinin, hayatını devam ettirebilme, mal sahibi olması, konfor ihtiyaçları sosyal zorunlulukları dışında kendi istekleriyle bağlandıkları davranışlarının rekreasyonu ifade ettiğini kabul ederler.⁴⁴

Nixon'a göre; çağdaş sanayi toplumlarının temel öğelerinden birini, çalışma yaşamı meydana getirmektedir. Çalışma, genelde bireyin yaşamının merkezinde yer alır ve toplumda iş çoğunlukla bir statü simgesi olarak değerlendirilir.⁴⁵

Yapılan araştırmalar bireylerin sekiz saatin üzerindeki çalışmalarında, verimlerinin hızla düştüğünü, kanıtlamıştır.⁴⁶ Günümüzde de bu görüş kapsamında, gelişmiş ölkeler ile birlikte ölkemizde de günlük çalışma saatleri sekiz saate çekilmiştir. Böylece, bireylere çalışma zamanı dışında, çeşitli faaliyetlerle uğraşıp, dinlenebilecekleri daha fazla zaman tanınmıştır. İş için yani, hayatı kazanmak amacıyla bedensel ve düşünsel çabalar için, harcanan zorunlu zamanın dışında kalan zaman, çalışma dışı zaman olarak adlandırılır.⁴⁷

Meyer'e (1970) göre; çalışma dışı zaman, biyolojik olarak yaşamak için yapılması gereken yemek, uyumak, kişisel ihtiyaçların karşılanması, işe gidiş-geliş süreleri, ocuk bakımı ile zorlama duygusunun en az olduğu serbest zaman dilimini ifade etmekte ve insanın kendi yargı ve seçimine göre, isteğe bağlı kullandığı boş zaman dilimini de kapsamaktadır.⁴⁸

İnsanların alışma saatleri dışında kalan boş zaman süreleri arttıça bu süreleri olumlu kullanma zorunluluğu da doğmaktadır. Eğer alışma dışı zamanlar yeterince verimli geirilemezse çeşitli rekreasyonel etkinliklerle zenginleştirilemezse boş zamanın çok olmasının da önemi kaybolmaktadır.⁴⁹

Zamanın çalışmakla ilgili bölümünün dışında kalan, serbest zaman dilimi içerisinde yer alan boş zaman, günümüzde ağdaş sanayi toplumunun yapısal bir özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır.⁵⁸

Sosyal ilişkilerde boş zaman faaliyetlerinin etkisi modern toplumlarda giderek artmaktadır. Boş zaman faaliyetlerine harcanan para, bu amaçla kullanılan araziler, büyük spor organizasyonları ve aktivitelerine katılım, hobi amaçlı bahçe işleri ile boş zamanı kütüphane ve müzelerde değerlendirme her geçen gün artmakta, tatil yerleri dolmakta ve spor merkezleri daha kalabalıklaşmaktadır. İnsan ömründeki ücretli işe ayrılan zaman oranı düşmekte, bu düşüşün sebebi ekonomik standartlardaki artış olarak görölmektedir. Toplam alışma süresindeki düşüşün sosyal düzenlemelere ve ekonomik iyileşmeye boş zaman açısından katkı sağlayacağı açıktır. Çalışma saatleri dışında harcanan zaman dilimindeki artış, aynı zamanda günlük hayatımızın yeniden ne şekilde organize edileceğini, ne zaman ve kim tarafından hangi için yapılacağını, işimizin yapısını, boş zamanımızı, seyahatlerimizi ve akla gelebilen diğer günlük aktivitelerimizi etkileyen politikaların değiştirilmesi anlamına gelmektedir. Boş zamanların artışı,

çalışma günlerinin azalması, hafta tatili, yıllık izinler ve emeklilik yaşının öne alınmasıyla ortaya çıkmaktadır.⁵⁰

2.2.3. Spor

Toplumun sınıfsal yapısıyla da ilişkili olarak farklı insan grupları tarafından, çok çeşitli ve değişik rekreasyon etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Bu etkinliklerin özellikle çalışanların yaşamlarındaki eksiklikleri doldurmaları için imkânlar yaratması beklenir. Bazı etkinlikler sosyal ilişkileri besler, fiziksel ve ruhsal gelişim sağlarken, bazıları da insanları, pasif ve asosyal bir ortama sürükleyebilirler.⁵¹

Spor, rekreasyonel bir araç olarak insanların; endüstrileşmeyle beraber açık hayat ve iş biçimlerini değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standardının yükselmesi, diğer taraftan da negatif olarak zihinsel ve fiziksel eksikliklerin ortaya çıkardığı olumsuzluklarını gidermek için önemli fonksiyonlar üstlenmiştir.

Sporun kavramsal anlaşımı, genellikle tarihi olgulara bağlı ve bir defada her şeyi içine alacak şekilde belirlenmemektedir. Bu anlamda spor genellikle; amatör spor, profesyonel spor, performans sporu, elit spor, rekreasyonel spor, herkes için spor, yaşam boyu spor, silahlı kuvvetlerde spor gibi isimlerle özdeşleştirilen ifadelerle anlaşılmaktadır. Bu şekilde spor, karakteristiğini, faaliyetin içeriğindeki anlamın değişmesinden kazanmaktadır.⁵²

Dumans'a göre; spor, insanın emrinde ve hizmetinde olursa rekreasyon faaliyeti, eğer insan sporun emrine girerse o zamanda, spor bir meslek özelliği taşıyarak rekreasyon faaliyeti kapsamı dışında kalmaktadır.⁵³

Rekreasyon anlayışının artması, sportif hareketliliğin gelişmesine neden olmaktadır. Sporun eriştiği büyük toplumsal başarı ve geniş halk kitlelerini etkisi altına alması da boş zaman uğraşlarında önemli değişikliklere neden olmaktadır.⁵⁴

Spor, rekreasyonun en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor ve rekreasyon karşılıklı olarak birbirlerini etkiler. Spor, insanların rekreatif ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyonda sporun toplumda yaygınlaşması, tanınması ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli

roller üstlenir. Spor, içinde bulunduğu sosyal ve kültürel şartlardan etkilenmektedir. Son yıllarda spor aktivitelerine olan ilgilerdeki değişimler, spor kavramının boyutlarının genişlemesi, sosyal ve kültürel yapılar ile spor aktiviteleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. İnsanların sportif ilgilerinde sağlığa olan düşkünlükleri, yeni vücut bilincinin gelişmesi, kendi kendini tanıma keşfetme isteği ile değerlerdeki değişimler etkili olmaya başlamıştır. Nitekim teknoloji giderek insanları daha az çalışmaya sevk etmektedir. Bu durumda boş zaman özgürlüğüne kavuşan insanın yalnızca iş biçimleri değil, zaman geçirten eğlenceler, hobiler, oyun ve sporları da sürekli çeşitlendirilmektedir. Bunların türleri ve katılım biçimleri sürekli çoğalmaktadır.⁵⁵

Rekreasyon amaçlı ve yaygın olarak yapılır hale gelen spor faaliyetlerinin daha çok direkt olarak vücut temasını gerektirmeyen veya çok kısıtlı temas gerektiren sporlarla bireysel olarak ve maceraya yönelik sporlardan oluştuğu görülmektedir.⁵⁶

Avrupa Konseyi Spor Gelişim Komitesi (CDDS) de, spor türlerinde ve hedef gruplarında giderek çoğalan çeşitliliğin gözlemlendiğini vurgulayarak, spor yöneticilerini sorumluluklarının yalnız geleneksel sporların uygulanması değil, boş zamanlarda rekreatif amaçlı yapılan yeni sporlara yönelen insanların taleplerine cevap vermek ayrıca bu tür insanların daha fazla sayıda faaliyetlere iştirak etmelerini sağlamak gibi görevler olduğunu belirtmiştir.⁵⁷

Sonuç olarak spor, rekreasyon faaliyetleri arasında en fazla tercih gören bir alan özelliği taşımaktadır. Çünkü spor her yaşta ve cinsten olan insanların her türlü rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir. Spor açık veya kapalı alanlarda, araçlı veya araçsız, hafif veya sert, ferdi veya gruplu, zamana karşı veya zaman önemli olmadan, milli veya milletlerarası yapılabilen ve daha birçok özelliği ile çeşitliliği, değişkenliği ve toplumsallığıyla insanlara birçok alternatif sunabilmektedir.

2.2.4. Rekreasyon

Günümüze kadar rekreasyon kavramı ile ilgili çok sayıda tanımlama yapılmıştır. Bu tanımlara göre, rekreasyonun eylemsel bir kavram olduğu noktasında bileşildiği görülmektedir.

İnsanlar, çeşitli büyüklük ve zamanlarda ortaya çıkan boş zamanlarında; uzaklaşmak, dinlenmek, hava değişimi, gezme-görme, sağlık, beraber olma, heyecan duyma, farklı yaşantılar elde etme gibi pek çok amaçla, ev dışında veya ev içinde, açık veya kapalı alanlarda ya da pasif-aktif şekillerde, kent içinde veya kırsal alanlarda etkinliklere katılmaktadırlar. Rekreasyon, insanların boş zamanlarında yaptıkları bu etkinlikleri ifade eden bir kavramdır ve insanın çalışma saatleri dışındaki boş zamanında katıldığı faaliyetlerle ilgilidir. Boş zamanın günlük, hafta sonları, yıllık izinler ve daha uzun tatiller ile emeklilik gibi dönemlerinde birçok alanda yapılan ve çok çeşitliliği olan aktiviteler söz konusudur. Aktiviteler, insanların ayrı ayrı amaç ve istekleri doğrultusunda anlam kazanır. Bu özellik, rekreasyonun kesin bir tanımının yapılmasını zorlaştırır. Ancak, geniş bir perspektiften ve çeşitli yaklaşımlarla bazı tanımları yapılmıştır.⁵⁸

İnsanın, yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek korumak veya devam ettirmek aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denir.⁵⁹

Rekreasyon terimi Latince kökenli olup, sözlük anlamı, “bireylerin çalışma ve uykuya ayırdıkları zaman dışında kalan boş zamanının değerlendirilmesi ya da ruhsal ve bedensel yenileme” dir.⁶⁰

Rekreasyon anlam olarak iş ve çalışma zamanından sonra insanın fiziksel ve psikolojik anlamda dinlenme ve canlanmasını sağlayan eğlendirici bir aktivite; oyun anlamına gelmektedir. Rekreasyon harcanan emeğe değer, gönüllü olarak katılan ve kişisel gelişimi destekleyen bir boş zaman deneyimidir.⁶¹

Akesen, rekreasyonu “bireylerin beğenisi bakımından doyurucu, ruhsal ve bedensel yenilenme amacı taşıyan, aynı zamanda bireyin sosyal, kültürel, ekonomik ve fizyolojik olanakları ile bağımlı boş zaman kullanımlarını içeren eylem ya da eylemler” olarak tanımlamıştır.⁶²

Broadhurst , rekreasyonu “insanların boş zamanlarında katıldıkları, çok yönlü, fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel parçalar içeren aktiviteler” olarak tanımlamıştır.⁶³

Başka bir tanımda rekreasyon, insanların temel ve çağdaş bir ihtiyacı olarak nitelendirilirken insanın boş zamanı için değerli olan faaliyetleri, eğitimleri, imkânları ve danışmanlık hizmetlerinin tamamını kapsamaktadır.⁶⁴

Kılbaş'ın tanımında ise; yeniden tazelenme, yeniden biçimlenme, yeniden yaratma, yeniden güçlendirme, yeniden gençlik ve dinçlik kazandırma ile yeni bir ruh, akıl ve beden geliştirme anlamlarına gelen rekreasyon, eğitim alanında yeni görülmeyle birlikte kökleri insanın akıl, duygu ve toplumsal durumlarında daha derin olarak görülmektedir.⁶⁴

Rekreasyonun asıl karakteri, herhangi bir eylem ya da yaşantının kişiye dinlenme, zevk ve eğlence yönünden bir şeyler vermesidir. Rekreasyonda esas, varılan sonuç değil bir şeyin yapılması sırasında duyulan zevktir. Rekreasyonel eylemlerden alınan zevk, kişilerin cinsiyetine, yaşına, kültürüne, eğitimine, sosyal ve ekonomik durumuna, kişisel arzularına göre değişir. Ne kadar çeşitli olursa olsun, her rekreasyon aktivitesinin bazı temel karakteristikleri vardır. Bunlardan iki temel karakteristik, katılma isteği ve katılımın sonucunda sağlanan doyumdur. İstek ve seçim yoluyla rekreasyon içine giren bireyler, kendilerini gösterme, ifade edebilme fırsatını bulur ve sonuçta tüm bu deneyimlerinden doyum, zevk ve eğlence sağlar. Bu kriterler doğrultusunda rekreasyonun tanımı şu şekilde yapılabilir: sadece bir ödül veya başarı kazanma amacı taşımayan, bireylerin fiziksel, zihinsel, yaratıcı güçlerini dış etkenlerin baskısı ile değil, içlerinde duymalarından dolayı, dışarıya verebilme fırsatını yaratan katılımı istek ve ilgi, uygulanmasında zevk, sonucunda ise doyum sağlanabilecek her türlü aktivitedir.⁶⁶

Bu tanımlardan yola çıkarak, rekreasyon ile diğer faaliyetler arasında kesin bir ayrım olmadığı, aslında faaliyetin kendisinin değil, faaliyeti ortaya çıkaran davranışların rekreasyonu farklılaştırdığı söylenebilir. Bu nedenlerle rekreasyon, kendisine bağlı hiçbir zorunluluk getirmeyen bir faaliyet olarak nitelendirilebilir.

Rekreasyon amaç değil, yaşam kalitesini düzeltme, öğrenmeyi artırma, sağlığı iyileştirme, fiziksel kondisyonu geliştirme, doğaya karşı olan bakış açısını değiştirme, motivasyonu artırma, suç oranını azaltma yolunda bir araçtır.⁵⁰

Rekreasyon etkinliklerinin; ilginç ve ilgiyi arttırmak için başka yapay bir motivasyon gerektirmeyen, eğlenceli ve kişinin yaşamı süresince de böyle devam eden, bedensel, ruhsal ve yaratıcılığı canlandıran, başarı kazanmaktan çok, insanın kendi yararı için yapılan, enerji, gerginlik ve duyguların dışarı atılmasını, insanlar arasında iletişimi ve tepki vermeyi sağlayan, daha değişik meraklara ve uğraşılara yol açan, başkalarına ve çevreye zarar vermemeyi ve yararlı olmayı amaçlayan, sosyal hassasiyete ve paylaşmaya yol açan, yaşamı anlamlı ve güzel kılan, insanları belirsizlikten ve sorunlarından uzaklaştıran en büyük ödülü etkinliğe bizzat katılımı gerçekleştirmek olan ve tamamen gönüllü katılımı gerektiren bazı temel özellikleri bulunmaktadır.⁶⁶

Rekreasyon; pasif ve aktif, grup veya ferdi olarak sporlara, kültürel fonksiyonlara, tabiat ve insan tarihinin değerlendirilmesine, gezilere, eğlencelere, zevk veren olaylara, resmi olmayan eğitime, katılmayı içerir.⁶⁷

Rekreasyon etkinlikleri düzenlenirken aktiviteler, drama, müzik, el uğraşı, kamp, spor, oyun, dans gibi sosyal ve özel olaylar içeren ev dışı faaliyetler olarak tanımlanabilir.

Çağımızda rekreasyon, insanlar için temel ve evrensel bir gereksinimdir. Bugün, artık kesin olarak bilinen bir şey vardır ki, o da birey ya da toplumların, fiziksel, ruhsal ve moral sağlıkları yönünden rekreasyona gereksinimleri vardır. Hatta birçok bilim adamı, rekreasyonun "Dünya Barışı'na katkısı olacağı" düşüncesini taşımaktadır.⁶⁸

Endüstrileşme ve teknolojik gelişmeler bir yandan iş performansını geliştirirken öte yandan işte tatminsizlik, bıkkınlık ve uyumsuzluğu da beraberinde getirmektedir. Günümüzde insan, sanayi devrimi ile başlayan ve her alana yayılan hızlı bir değişimin, toplumsal ve ruhsal düzeyde yarattığı bunalımların, köklü bir rahatsızlığa dönüştüğü bir ortamda yaşamaktadır. Bu hızlı teknolojik değişim, toplumsal kurumlarda, örgütlenme biçimlerinde, kültürel yapıda ve bunlara bağlı olarak diğer sistemlerinde de temel dönüşümlere yol açmaktadır. Ancak bu dönüşümlere paralel olarak insanın doğa, diğer insanlar, çalışma hayatı ve toplumla ilişkilerinde gözlenen bunalım hatta mutsuzluk hali giderek artış göstermektedir.⁶⁹

Rekreasyonun, çalışmaya olan paralelliği ya da ilişkisi, rekreasyon faaliyetlerinin fiziksel ve zihinsel alanlarda çalışanlar üzerinde olumlu etki yaratarak, kişinin çalışma verimini arttırması noktasında yoğunlaşmaktadır.⁵⁶

Can sıkıntısı uyarı noksanlığından ileri gelmekte ve bu da çalışmanın veriminde azalma meydana getirmektedir. Rekreatif aktiviteler kişide uyarıcı etki yapmakta ve böylece verimi yükseltmektedir.⁵⁷

2.2.4.1. Rekreasyon ihtiyacı ve nedenleri

İhtiyaç, fizyolojik ve psikolojik gereksinimlerdir. Bu gereksinimlerin yokluğu bireyi amaçlı eylemler yapmaya motive eder. Rekreasyon bir ihtiyaç mıdır? Yüzmek, sinemaya gitmek, hobi kursları gibi çoğaltılabilecek aktivite örnekleri insan için bir ihtiyaç mıdır? Bu soruların cevabı bazıları için evet olabilirken bazıları için hayır olabilir. Çünkü ihtiyaçlar Maslow'a göre hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Rekreasyonun ihtiyaç olabilmesi için daha önceki ihtiyaçların karşılanması ve rekreasyonun ihtiyaç halini alması gerekir.

İnsan davranışlarını yönlendiren en önemli etki ihtiyaçlardır. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi, bireyin gerek fiziksel gerekse zihinsel sağlığı için gerekli olan ihtiyaçları, fiziksel, sosyal ve psikolojik çevrede sıralamıştır.⁷⁰

Maslow'un teorisi başlıca üç varsayıma dayanmaktadır.

- 1) İnsanlar isteyen varlıklardır ve ihtiyaçlar, onların davranışlarını etkiler. Ancak davranışları etkileyenler, doyurulmamış ihtiyaçlardır; doyurulan ihtiyaçlar ise güdeleyici olamaz.
- 2) İhtiyaçlar önem derecesine göre basit olandan karmaşık olanlara doğru hiyerarşik bir şekilde sıralanırlar.
- 3) İnsanın bir ihtiyaç seviyesinden diğerine, en alttaki temel ihtiyaçlardan, karmaşığa doğru yükselmesi için bir alttaki ihtiyacın en azından asgari derecede doyurulmuş olması gerekir.⁷¹

Bu üç varsayım ışığında Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi sırasıyla aşağıdaki katmanları içermektedir:

Fizyolojik İhtiyaçlar: İnsanların doğuştan sahip oldukları ve arzuladıkları temel ihtiyaçlardır. Yemek yemek, su içmek, uyumak gibi ihtiyaçlar bu bölümde yer almaktadır.

Güvenlik İhtiyacı: Birey fizyolojik ve ekonomik ihtiyaçları karşıladıktan sonra gerek bugünkü çalışma ortamına fiziksel güvenliğinin sağlanmasını, gerekse geleceğini güvence altına almayı ister. Örneğin, sağlık kontrollerinden geçmesi, sosyal sigorta, bireysel emeklilik haklarından yararlanılması.

Ait Olma ve Sevme İhtiyacı: Kişi günlük yaşamında zamanının büyük bir bölümünü işyerinde geçirir ve bu süre içinde çalışma arkadaşları ile ilişki kurar. Bu ihtiyaç düzeyindeki kişi kendine sosyal çevre oluşturma, bir gruba ait olma, başkalarıyla sosyal ilişkiler geliştirme, sevme ve sevilme ihtiyaçlarının güdümünde davranışları düzenler.

İşyerinde çalışma arkadaşları ile olan ilişkiler çok önemlidir. Maslow'a göre motivasyon kişinin o an içinde bulunduğu ihtiyaç düzeyinden etkilenir. Örneğin; ait olma ve sevgi ihtiyaçları düzeyinde bulunan bir kişinin aldığı ücreti düzeltmek, o kişinin çalışma motivasyonunu yükseltmek yolunda pek fazla işe yaramayacaktır.

Saygı İhtiyacı: Kişinin yaptıklarının başkaları tarafından olumlu karşılanmasını, saygın bir kişi olarak kabul edilmesini, kendisine güvenmesini içerir.

Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı: Diğer dört ihtiyacın doyurulması sonrasında hissedilen bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç seviyesi kişinin potansiyelinin en üst noktasına ulaşmasını; yeteneklerini ve becerilerini en üst düzeyde harekete geçirme arzusunu ifade eder. Böylece bireyler yapmak istediklerini yapmaya daha fazla zaman ayırmaya başlarlar. Birey isteklerini gerçekleştirebilmelidir.⁷²

Rekreasyon, bu ihtiyaç aşamasında bireyin zorunluluklarının dışında kalan özgür zamanında, sadece kendi istediği bir aktiviteye, gönüllü olarak katılmasını ve böylece kendisini gerçekleştirmesini sağlar.

Bireyin olmak isteyip olamadığı mesleği hobi olarak gerçekleştirmesi, kendini gerçekleştirme aşamasında önemli bir uğraştır.

Rekreasyon, insanların rutinleşmiş hayatları dışına çıkararak, dinlenmelerini, eğlenmelerini, işteki verimliliklerinin artmasının sağlanmasıyla ve daha pek çok nedenden dolayı mutlu olmalarına imkân vermektedir.

İnsanın sorumluluklarının artması, hayatın daha karmaşık ve zor bir hale gelmesi gibi sorunlar karşısında, kendisinin düştüğü sıkıntıları onaracak, çözecek önemli bir ihtiyaç unsuru olarak rekreasyon ortaya çıkmaktadır.⁷³

Rekreasyona duyulan ihtiyaç, rekreasyon faaliyetlerin kişisel ve toplumsal olarak sağladığı faydalardan ileri gelmektedir.

Rekreasyon, insanın oluşan kişisel ve toplumsal sorunlarından dolayı düştüğü sıkıntılar için bir onarım gerçekleştirmektedir.

İnsanın yenilenmesi anlamında düşünülen rekreasyon ihtiyacının farkına varıldıkça, daha fazla boş zaman sağlanmaya çalışılmaktadır.⁷⁴

Rekreasyonel faaliyetlere duyulan ihtiyaç, kişisel yönden; fiziki sağlık gelişiminin yaratılması, ruh sağlığı kazandırılması, insanı sosyalleştirmesi, yaratıcılık, kişisel beceri ve yeteneğini geliştirmesi, çalışma başarısı ve iş verimine etkisi, ekonomik hareketlilik, insanı mutlu etmesidir. Toplumsal yönden ise; toplumsal dayanışma ve bütünleşmeyi sağlaması ve demokratik toplum yaratılması, rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenlerinden bazılarını oluşturmaktadır.⁷⁵

İhtiyaçlar yenilenmektedir. Zira rekreasyon eğilimleri, etkinleşerek ve geniş kitleleri etkileyen bir olgu olarak düşüncelerde yeni bir şekil almaktadır. Rekreasyon, öncelikle sanayileşmenin ortaya çıkardığı ve ulaşılan üretim düzeyi ile çalışma hayatının düzenlenmesiyle şiddetini ve imkânlarını artırdığı bir ihtiyaç olmuştur.

Ekonomik, sosyal ve diğer faktörlerin etkisi sonucu önemli bir ihtiyaç kaynağı olarak belirlenen rekreasyon, beşeri gerçeğin ikincil ögesi olmaktan çok beşeri şartların asıl ögesi durumuna gelmektedir. Kişinin ruhen bedenlen ve toplumsal olarak gelişmesini amaçlayan bir eylem olarak, önceleri bir imkân iken sonraları bir hak ve giderek tüm çalışanların zorunlu bir ihtiyacı durumuna gelmiştir. Böylece de rekreasyon aktivitelerinin yaşama ve çalışma eylemleri içerisinde, birçok sanatsal, kültürel ve

sportif etkinliklerin her çeşidi ile kent bölge planlama çalışmalarının önem kazandığı görülmeye başlanmıştır.⁷⁶

Konut darlığı, şehir hayatının hızlı temposu ve kalabalık, teknoloji, doğadan uzaklaşma gibi nedenler, insanların fazla enerjilerini kullanıp boşalmalarına ve çeşitli yeteneklerini ortaya koymalarına engel olmaktadır. Bu ortamda, insan kendisini sürekli bir baskı ve stres altında hissetmekte, özellikle genç kesimdeki; daha fazla hareket etme, yenilik ve değişim ihtiyacı, çeşitli sıkıntı ve sorunlara sebep olmaktadır. Rekreasyon ihtiyacı da burada hissedilmektedir.

Aktif, etkin ve olumlu rekreasyon için toplumun duyduğu ihtiyacın yeterince giderilememesi durumunda, bu ihtiyacın karşılanabilmesi için süratli ve yoğun biçimde pasif ve olumsuz etkinlikler içeren bir eğlence sanayi ortaya çıkmaktadır.⁷⁷

Bu eğlence sanayi, çalışmanın azalmasıyla kazanılmış olan boş zamanı, büyük bir zahmete girmeden öldürmeye yardım etmektedir. Bayağı bir edebiyat, çeşitli yayınlar, kötü filmler, zevkleri ve duyguları bozup yozlaştırmakta, kumar salonları, içkili yerler, jetonlu çalışan anlamsız kumar makineleri ve daha birçok insanı miskinliğe ve ataletle sürükleyen ortamlar, insanların yaratıcı, eser yapıcı mutluluğunu ve zevkini bozup yok etmektedir.

Yine, apartman hayatının sıkıcılığı, televizyon ve diğer araçlar nedeniyle ortadan kalkmaya yüz tutan sosyal ilişkiler, kişisel girişimciliğin ve toplum bilincinin yok olması, aktif rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyacı artırmaktadır.

Bu nedenlerle, konunun öneminin farkına varmış birçok ülke, merkezi devlet politikaları olarak ya da şehirler mahalli idareler veya diğer özel kuruluşlar olarak, sorunu çözmek için büyük çaba harcamaktadırlar. Edindikleri tecrübe ve sonuçlardan karşılıklı yararlanmak, daha olumlu girişimlerde bulunabilmek amacıyla, çeşitli uluslar arası toplantılar, görüşmeler ve incelemeler yapmaktadırlar.

Görüldüğü gibi insanların mutlu olabilmeleri için, boş zamanlarında; yaratma gücünü ortaya koymaları, toplum üyesi olabilmeleri, enerjilerini o toplumda yaratıcı toplum kalkınmasına bir şeyler katabilecek faaliyetlerde harcayabilmeleri büyük önem taşımaktadır. Rekreasyon, insanın bu tür işlek ve heyecan ihtiyaçlarına cevap

verebilecek önemli bir faaliyet alanı oluşturmaktadır. Ancak, rekreasyonun bazı durumlarda pasif etkinliklerle sınırlı kalması ve bunun devam ettirilmesi, insanın içine, kişisel ve toplumsal kötülük tohumlarının atılmasına neden olabilmektedir.

Kuşkusuz birçok insan için boş zamanlarında, hayal kurmak, düşünmek, amaçsız ve başıboş dolaşmak, kahvehanelerde veya benzer yerlerde dedikodu yapmak gibi pasif etkinlikler de bir ihtiyaç olabilmektedir. Bazen, bu tür tercihler yararlı da olabilmektedir. Ancak, bunun devamlı alışkanlık haline getirilmesi, kişinin beden ve ruh sağlığını bozabilmektedir. Bu durumdaki kişinin alkol, ilaç, uyuşturucu, oyun ve kumar gibi alışkanlıklar edinmesi de söz konusudur. Bu alışkanlıkların devam ettirilmesi arzusu ise; kişide belki de tek amaç halini alabilir ve kişi ailesinden işinden, okulundan ve uğraşlarından uzaklaşıp, zamanını bağımlı olduğu şeyler için harcayacaktır.⁷⁸

Tüm kötü alışkanlıkların edinilmemesi noktasında rekreasyon ihtiyacı açığa çıkmaktadır. Boş zamanların etkin bir şekilde olumlu aktiviteler ile değerlendirilmesi, bireylerin bu gibi kötü alışkanlıklardan uzak durmasına yardımcı olacaktır.

Tüm bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda farklı rekreasyon ihtiyaçlarının birçok etkene göre değişiklik gösterdiği söylenebilir. Yaşanılan alan, boş zamanın niteliği, gelir durumu, içinde bulunulan sosyal çevre gibi faktörler rekreasyon ihtiyacını değiştirebilir ve şekillendirebilir. Bu ihtiyaçların özellikleri göz önünde bulundurularak kategorilendirilebilir.

2.2.4.1.A. Şehirsal alanlarda rekreasyon ihtiyacı

Şehirlerde yer alan rekreasyon faaliyetleri kısa süreli boş zamanlarda ve insanların kendi yakın çevrelerinde bulabilecekleri faaliyetlerdir. Bunların konumları, aynen perakende ticaret faaliyetlerinde olduğu gibi, müşterilerinin konut ya da işyerlerine yakın olmayı gerektirir. Bu grup içinde yer alan sinemalar, tiyatrolar, eğlence yerleri, kapalı ya da açık spor tesisleri, müzeler, sanat galerileri, çeşitli nitelikteki parklar, hayvanat bahçeleri vb. gibi "açık" ve "kapalı mekan" rekreasyon faaliyetleri için seçenekleri arttırmaktadırlar. Şehir içi kapalı ya da açık mekanlarda kültür ve eğlenceye yönelik rekreasyon faaliyetleri özellikle merkezi iş alanlarındaki arazi kullanımında ve şehir nüfusunun hareketliliğinde büyük rol oynadığı ve dev bir endüstri haline geldikleri için şehir coğrafyası açısından da önem taşımaktadırlar. Şehir rekreasyon alanlarında

yapılan harcamalar da çok büyük toplamlara ulaşmaktadır. Örneğin ABD 'nde kişi başına ortalama 1,567 \$ olduğu sanılan bu tür rekreasyon harcamalarının 1995 yılında toplam 69.2 milyar \$'ı bulduğu ve bunun 54.3 milyar \$'ının sinemalara harcadığı hesaplanmıştır. Yine aynı şekilde, 1995'de Avustralyalıların yüzde 20'den fazlası (4 milyon kişi) müzeleri, yüzde 20'ye yakını da (3.1 milyon kişi) sanat galerilerini ziyaret etmişlerdir. Aynı yıl 3.8 milyon kişi pop müzik konserlerine, 1.1 milyon kişi de klasik müzik konserlerine giderken, opera ve müzikaller 2.7, tiyatrolar 2.4, diğer sanat gösterileri de yine 2.6 milyon kişinin ilgisini çekmişlerdir.

"Açık hava" rekreasyon talebini karşılayan yeşil ve açık alanlar da aynı derecede önemli şehir rekreasyon alanlarını oluştururlar. Şehirlerin hızla betonlaşması ve dolayısıyla da arazi fiyatlarının artmasının bu tür alanları geriletmesi ve iyice azaltması, konuya çevresel açıdan yaklaşımı da gerekli kılar. Şehirlerde açık hava rekreasyon talebini karşılayacak ister boş olsun, ister spor talebini karşılamaya yönelik ya da isterse yeşil alan şeklinde ayrılmış olsun bu tür alanlar "şehirselsel açık alanlar" olarak anılırlar ve çeşitli mekan ölçeklerinde değişik büyüklük ve değişik niteliklerde olabilirler. Örneğin sokak ölçeğindeki açık alanlar, evlerin bahçeleri ve binaların terasları gibi mekan kullanımlarıdır.⁷⁹

Bugün, büyük kentlere olan göç ve hızlı nüfus artışı sebebiyle şehirselsel alanda rekreasyon ihtiyacı hızla artmaktadır. Şehirselsel alan içinde farklı yerleşim birimlerinde farklı gelir düzeyi ve sosyo-kültürel yapıya sahip bireyler bulunabilir. Bu sebeple bireyin sosyoekonomik kültürel ve fizyolojik olanaklarına bağımlı boş zaman kullanımı farklı rekreasyon ihtiyaçlarını doğurur.⁸⁰

Bir gruptaki rekreasyona olan ihtiyaç ve talebin tayininde objektif ölçütler bulunmamakla beraber, anket yolu ile rekreasyonel hizmetlerin yeterli dağılımı sağlanabilir. Grubun belirli dönemlerdeki rekreasyonel ihtiyaçları, ilgi alanları ve bunların zamanla değişimi yine belirli periyotlarda yapılan anketlerle tespit edilebilir. Şehirselsel alanda rekreasyon ihtiyacını 4 tipte inceleyebiliriz.⁸⁰

2.2.4.1.B. Kırsal alanlarda rekreasyon ihtiyacı

Toplumun rekreatif davranışları incelendiğinde ortam değişikliğinin kişilerin vücutça ve kafaca yenilenmeleri için önemli fonksiyonu olduğu görülür. Ancak, ortam değişikliğini içinde yaşanılan kentler karşılayamaz durumdadır. Bu nedenle kentlerden kırsal rekreasyonel alanlara yönelik büyük bir akım olmuştur. Bu rekreasyon gereksinimlerinin bir kısmı kent içinde karşılanabilir duruma getirilse bile, yerleşim alanlarında kişinin bulunduğu ortamda bireysel yaşam ve hareket serbestliğinin sınırlılığı nedeniyle her zaman bir rekreasyon etkinliği söz konusu olamayacaktır. Kentte bireyler sosyal yaşantıya ait birçok yasalara uyma zorunluluğundadır. Bu durum uzun bir zaman içinde insanı psikolojik yönden olumsuz bir şekilde etkileyebileceği ve yıpranmasına neden olabileceği için bunu dengelemekte ancak özel bir ortam kısmen etkin olabilir.⁸¹

Kırsal (ya da açık hava) rekreasyon faaliyetleri, aslında kırsal kökenli değil, tersine şehirden çıkmış fakat geniş arazi kullanımı ve bazı doğal özellikleri gerektirdiklerinden, ancak kırsal alanda yapılabilen rekreasyon faaliyetleridir. Yukarıda sözü edilen bölgesel ölçekteki (genelde 400 hektardan büyük) parklar, özel çiftlikler, koruluklar, boş kıyılar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, hatta bu kapsamların hiç birisine girmeyen boş kırsal alanlar, yapay kanallar, baraj gölleri vb. bunlar arasında yer alırlar. Böylece, yine açık alanda yapılabilen, fakat doğal ortamdan ayrılarak insan yapısı mekanlar gerektiren futbol, tenis, kriket vb. türde şehir içinde yapılabilen rekreasyon faaliyetleriyle aralarındaki temel farkı, kırsal rekreasyon faaliyetlerinin en önemli özelliklerinin “doğal ortam” gerektirmeleri oluşturmaktadır. Dünyada boş zamanlarda kırsal alanlarda gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetlerinden birisiyle faal olarak uğraşma da önemli yer tutmaktadır. Örneğin İngilizlerin yaklaşık 1.5 milyonu ciddi bir yürüyüş türüyle (hikking ya da yamaç yürüyüşü), her bir kategoride yaklaşık yarım milyon kişi olmak üzere bisiklet, balık tutma, ata binme, dağa tırmanma gibi diğer önemli kırsal rekreasyon faaliyetleriyle uğraşmışlar; buna karşılık, mağaracılık ve paraşütle atlama gibi macera türü rekreasyon faaliyetleri daha az kişiyi kendilerine çekmişlerdir.⁷⁹

2.2.4.1.C. Ticari ve endüstriyel alanlarda rekreasyon ihtiyacı

Rekreasyon programlarına ve faaliyetlerine, konut alanlarında olduğu kadar konut dışı alanlarda da ihtiyaç duyulur. Gün boyu çalışan bireyler öğle tatillerinde ya da dinlenme süreleri içinde spor yapma, açık hava- parkta dolaşma gibi etkinliklerle boş zamanlarını değerlendirmeye ihtiyaç duyarlar.

Birçok kuruluş, çalışanların işlerindeki motivasyonunu arttırmak, ekip çalışmasını teşvik etmek amacıyla çeşitli sosyal- sporsal aktiviteler gerçekleştirmektedir.⁸⁰

Rekreasyonel ihtiyacı genelde üç faktör etkiler:

- 1- Kentlerin büyümesi sonucu, insanlar doğadan kopmaktadırlar.
- 2- Endüstri alanında ihtisaslaşma ve otomasyon fiziksel çabayı azaltmıştır. Yaratıcı olmayan tek düze iş yaşamı insanlar için rekreasyonu gerekli kılmıştır.
- 3- Teknolojik ve ekonomik gelişmeler, otomobil sayısındaki artış ve gelir artışı kentleri genişletmiştir.⁸⁰

2.2.4.1.D. Düşük gelir grubunun rekreasyon ihtiyacı

Günümüzde düşük gelir grubunun rekreasyon ihtiyaç ve talepleri, farklı bir özellik gösterir. Bu gruptaki bireylerin yaşam standartları ekonomik koşullara bağlı olarak düşüktür. Barınma sorunu, sağlıksız ve konforsuz bu yaşam standartları bireylerin sosyal yaşamının gerçekleşmesine imkân vermemektedir.⁸⁰

Düşük gelir grubunda işsizlik oranı yüksektir. Büyük şehirlere olan göç sebebiyle bu oran her geçen gün artmaktadır. Dolayısıyla çalışma potansiyeline sahip olan genç nüfus günün büyük bir kısmını boş zaman olarak geçirmektedir. Bu da suçun ve şiddetin ortaya çıkmasında bir faktör oluşturmaktadır.⁸⁰

Rekreasyon işsizliğin ve ekonomik koşulları yarattığı psikolojik sorunların çözümünde yardımcı olabilir. Bu gruptaki bireylere, ekonomik imkanlarının paralel olarak sosyal ve kültürel aktiviteler sağlanmalı, aynı zamanda açık hava faaliyetlerine yönelik rekreasyon imkanları sunulmalıdır. Kısaca, bireyin yeni değerler kazanabilmesi yaşama

gücünü ayakta tutabilmesi, devam ettirdiği etkinliklerden yeterince zevk alabilmesi rekreasyon yardımıyla sağlanabilir.⁸⁰

2.2.4.1.E. Orta gelir grubunun rekreasyon ihtiyacı

Gelişmiş ülkelerde, orta gelir grubundaki aileler otomobilin hayata girmesi, şehir merkezi dışında daha sağlıklı ve konfora sahip konut alanlarının bulunması sebebiyle, artık şehir merkezinden uzaklaşma eğilimi içindedirler.⁸⁰

Grubtaki her bireyin, kendi yaşlıları ile birlikte fiziksel ve sosyal aktivitelerden yararlanması sağlanırken, açık hava rekreasyonuna önem verilmelidir. Örneğin çocukların bir arada olabilecekleri sosyal organizasyonlar oluşturarak günübirlik gezinti, kamp, piknik düzenlenebilir.⁸⁰

2.2.4.1.F. Yüksek gelir grubunun rekreasyon ihtiyacı

Yüksek gelirli bireyler genellikle günlük ve hafta sonu kullanımların egemen olduğu rekreasyon kaynaklarına ihtiyaç duyarlar. Bu rekreasyon kaynakları yoğun yerleşim bölgelerinden ortalama birkaç saatlik uzaklıklarda bulunurlar. Örneğin Uludağ ile ilgili yapılan bir çalışmada, bu rekreasyon kaynağına en büyük katılımın %39 ile yüksek gelir grubu tarafından gerçekleştirildiği görülmüştür.⁸⁰

Yüksek gelirli bireylerin, yaşanabilir bir çevreden istedikleri caddelerin güzelleştirilmesi, çevrenin yeşillendirilmesi, doğanın korunması gibi çalışmaların devamlılığıdır. Bu sebeple bu gruba çeşitli rekreasyonel aktiviteler sunulmalı, değişen rekreasyon ihtiyaçları göz önünde bulundurularak rekreasyon programları yapılmalıdır.⁸⁰

2.2.4.2. Rekreasyon aktiviteleri, özellikleri ve etkileri

Rekreasyonun birçok araştırmacı tarafından kabul edilebilen bazı temel özelliklerinden bahsetmek mümkündür. Bunlar rekreasyonu diğer faaliyetlerden ve kavramlardan ayıran temel özelliklerdir. Buna göre rekreasyon faaliyetlerinin en belirgin özellikleri şunlardır;

- Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir deneyimdir. Rekreasyon, bir faaliyeti gerektirir. Faaliyetler, yüzmek, gezi ve çeşitli spor aktivitelerinden oluşabilmektedir.
- Rekreasyon faaliyetlerine katılım, birey tarafından önceden belirlenmiştir.
- Bu faaliyete katılacak kişiler, hangi faaliyet hoşuna gidiyorsa, önceden hakkında bilgi sahibi olduğu faaliyete katılmak isteyecektir.
- Rekreasyonun kendine has bir takım çekicilikleri vardır. Bunlar havuzun büyüklüğü, oyun çeşitleri, gösteriler vb.
- Gönüllülük esasına dayanır. Kişiler bu faaliyetlere kendi istek ve iradeleri ile katılırlar.
- Rekreasyon, bos zamanda, yani tüm zorunluluklarından tamamen bağımsız olduğu bir zamanda yapılır.
- Mecburiyet gerektirmez. Etkinliklere katılmada ve devam etmede zorunluluk yoktur.
- Rekreasyon, ciddi ve belirli amaçları olan aktivitedir. Ticari bir amaç güdülmez.
- Her yastaki, cinsteki, insanların faaliyetlere katılmalarına imkân verir.
- Mutluluk verici, haz ve neşe sağlayıcıdır.
- Rekreasyon evrensel olarak uygulanmaktadır. Faaliyetler bütün insanlar için, bir ortak lisansı oluşturmaktadır.
- Rekreasyon, bir faaliyet yapılırken, ikinci veya daha fazla faaliyete ilgi duyma ve gerçekleştirme imkânı verir.
- Rekreasyon, kişinin kendisini ifade edebilme ve yaratıcı olabilmesine imkân sağlayıcı faaliyetler içermelidir.
- Rekreasyon etkinlikleri, rekreasyonistler tarafından üstlenilir.
- Rekreasyon eylemi, planlı veya plansız beceri sahibi kişilerle ve beceri sahibi olmayan kişilerle ya da organize veya organize olmamış mekânlarda yapılabilmektedir.
- Toplumu geleneklerine, törelerine, ahlaki ve manevi değerlerine ters düşmemelidir.
- Rekreasyonel aktivitelerde zorunluluk yoktur, gönüllülük vardır.
- Rekreasyonel aktiviteler kişiye ruhsal, psikolojik doygunluk verir, kişinin yasama isteğini artırır.
- Rekreasyon etkinlikleri bir başkası için yerine getirilemez.
- Rekreasyonel aktivitelerde bulunmanın yaşı yoktur. Yeter ki sağlık ve fizik koşulları elverişli olsun.

- Rekreatyonel aktivite para kazanma arzundan uzaktır.
- Bir kimse için rekreatyonel aktivite sayılan bir eylem diğer birine aktivite olarak görülmeyebilir.
- Rekreatyonel aktivite kapalı ya da açık mekânlarda yapılabilir.^{82,83}

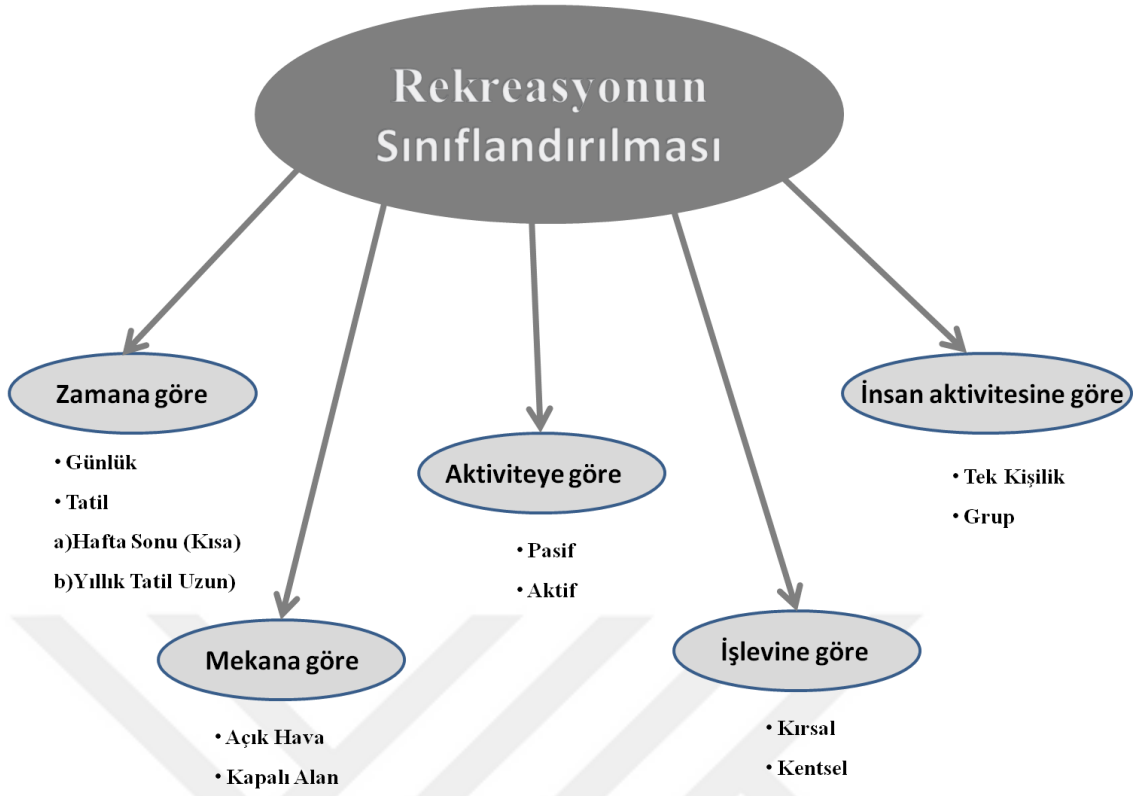
Rekreatyon aktivite fiziki hastalıkları önleyip iyileştirebileceği gibi, sosyal problemlere de  z m sağlayabilir. Rekreatyonun kişisel faydalarının yanında liderlik gelişimi, grup etkinliklerine katılım, etnik ve kültürel kaynaşma, güçlü aile oluşumu, aileler, arkadaşlar, takımlar içinde daha sağlam bir kaynaşma gibi sosyal faydaları olduğu gibi; koruyucu sağlık hizmetleri, verimli işgücü, iş geliştirme, suç oranlarında ve şiddete yönelmede azalma, turizm, gibi ekonomik; evre sağlığı, yaban hayatı koruma ve rehabilitasyon gibi çevresel faydaları da vardır.^{63,84,85}

Rekreatyonel aktivite seçimini etkileyen faktörler ise;

- Yaş
- Eğitim
- Gelir düzeyi
- Cinsiyet
- Meslek
- Sağlık durumu
- Yerleşim yeri
- İçinde yaşanılan toplumun ekonomik ve kültürel durumu
- Zevk ve modada meydana gelen değişiklikler olarak maddelenmektedir.³¹

2.2.4.3. Rekreatyonun sınıflandırılması

Rekreatyon eyleminin tanımında olduğu gibi, sınıflandırılmasında da çeşitlilik söz konusudur. Rekreatyonun çok yönlü olması, rekreatyon etkinliklerinin birden fazla gruba girmesine sebep olmaktadır. Kesin bir sınıflandırma yapmak zordur ancak genel bir sınıflandırmaya göre rekreatyon 5'e ana alt başlığa ayrılmak mümkündür.^{82,83} (Şekil 2.1.)

Şekil 2.1. Rekreasyonun sınıflandırılması

Rekreasyonun sınıflandırılması, rekreasyonun fonksiyonlarına veya çeşitli kriterlerine bağlı olarak şekillenmektedir. Kişi, hangi amaç ve istek doğrultusunda bir rekeatif faaliyete katılmaya karar vermiş ise, buna uygun bir rekreasyon kategorileri de ortaya çıkmaktadır.

Rekreasyonun sınıflandırılmasında, esas alınan prensiplerden biri, genellikle, kişinin rekreasyon faaliyetlerine katılmasına sebep olan amaçlar, istekler ve zevkler olmaktadır.

İnsanların her biri için ayrı ayrı amaçlar ve isteklerin bulunabileceği, buna paralel olarak da çok çeşitli rekreatif etkinliklerin olduğu düşünülürse, kesin bir gruplama veya çeşitlendirme yapmanın zorluğu da ortaya çıkacaktır. Bu noktada yapılan farklı bir sınıflandırmaya göre ise rekreasyon 5 kategoride incelenmektedir.

Yararlılığına Göre Rekreasyon: Rekreasyon özelliklerinde de söz edildiği gibi bireye ve topluma zarar vermeyecek aktivitelerden oluşmaktadır. Rekreasyon kavramı bu açıdan bakıldığında ilk önce olumlu ve olumsuz rekreasyon olarak ikiye ayrılmaktadır:

Olumlu rekreasyon; birey kendi isteği, eğilimleri, merakı ve becerisine göre özgürce katıldığı, katılım veya uygulama sırasında haz aldığı ve yararlı rekreasyon aktivitelerinden oluşan aktivite gruplarıdır. Sportif beceri, hobi kursları, seyirci olarak katıldığı bir aktivite olabilir.

Olumsuz rekreasyon; bireyin sahip olduğu serbest zamanı kendisine ya da başkalarına zarar vererek, toplum huzur ve düzenini bozarak geçirmesidir. Uyuşturucu kullanmak, alkollü veya aşırı süratli araç kullanmak.

Olumlu rekreasyonun ise sınıflandırılmasında; mekân, amaç, fonksiyon gibi kriterler rol oynamaktadır. Rekreasyonun çok yönlü olmasının etkisiyle bazı rekreasyon etkinlikleri birden fazla gruba girebilir. Genel olarak katılımcıların özellikleri: yaş, cinsiyet, katılım şekli, mekân, milliyet, sayı gibi kriterler dikkate alınarak altı ana grupta incelenebilir.

Etkinliklere Katılma Şekline Göre Rekreasyon: Bireyin etkinliklerde katılımcı olması ya da izleyici olmayı tercih etmesine göre etken (aktif) rekreasyon - edilgen (pasif) rekreasyon olarak ikiye ayrılır:

Etken rekreasyon; bireyin aktif olarak yer aldığı serbest zaman değerlendirme peklidir. Yüzme, yürüyüş gibi aktiviteler sayılabilir.

Edilgen rekreasyon; bireyin aktif olarak yer almadığı, izleyici olarak katıldıkları etkinliklerdir. Spor müsabakalarını ya da kültürel bir aktiviteyi izlemek örnek olarak verilebilir.

Kullanılan mekân açısından rekreasyon: Rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirildiği mekânın açık ya da kapalı olması açısından rekreasyon ikiye ayrılır:

Açık hava rekreasyonu; rekreasyon aktivitelerinin açık alanda gerçekleştirildiği aktivitelerdir. Açık alanda yapılan sportif ya da sanatsal aktivitelere katılmak ya da izlemek, izcilik, kamp kurmak bu aktivitelere örnek verilebilir.

Kapalı alan rekreasyonu; toplumun kullanımına ayrılmış kapalı mekânlardaki ve evlerdeki serbest zaman değerlendirme aktiviteleridir. Çeşitli beceri kursları, kongrelere toplantılara katılmak bu grup aktivitelere dâhildir.

Katılımcıların yaşlarına göre rekreasyon: Katılımcıların hangi yaş grubunda oldukları, ilgileri ve eğilimleri farklı olduğundan yaş gruplarına göre de rekreasyon sınıflandırılmıştır.

Fonksiyonel açıdan rekreasyon: Rekreasyon, felsefesi açısından bireyin kendisini mutlu hissettiği her yerde ve pek çok şekilde uygulanabildiğinden rekreasyon çeşitleri sayısızdır. Bunlar;

Estetik rekreasyon; genellikle yüksek eğitim, gelir ve kültür düzeyine sahip bireyin katıldığı etkinliklerdir (ünlü müzik gruplarını dinlemek).

Sosyal rekreasyon; sosyal ilişkiler kurmak, sosyalleşmek ve sosyal ilişkileri ilendirmek amacıyla yapılan rekreasyon etkinlikleridir (kutlama partilerine, davetlere katılmak buna örnek verilebilir).

Sağlık rekreasyonu; Sağlığı koruyucu, tedavi edici rekreasyon aktiviteleridir. Ayrıca engelliler için de farklı rekreasyon programları bulunmaktadır (termal, sauna ve sağlık kulüpleri).

Fiziksel rekreasyon; açık veya kapalı alanlarda yapılan sportif aktivitelerdir. Örneğin; su altı dalış, top oynamak).

Sanatsal rekreasyon; bireyin sanat becerilerini geliştirici aktivitelerdir. (resim kurslarına katılmak, sinemaya gitmek).

Kültürel rekreasyon; katılımcıların bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik serbest zaman aktiviteleridir. (Hobi kursları, fotoğraf kursları)

Kampus rekreasyonu; üniversite öğrencilerinin ve öğretim görevlilerinin serbest zamanlarını kampus içinde değerlendirdikleri aktivitelerdir. Son yıllarda üniversitelerin bahar festivalleri bu grup rekreasyona verilebilecek en önemli örnektir.

Turistik rekreasyon; bireyin serbest zamanını turistik gezilerle, aktivitelerle değerlendirme şeklidir (seyahat sürecince gezi ve aktivitelere katılması örnek olarak verilebilir).

İş yeri rekreasyonu; işverenlerin, kurumların, çalışanlarını memnun etmek, kurumlarına bağlamak, sağlıklı olmalarını ve verimli çalışmalarını sağlamak gibi nedenlerle rekreasyon profesyonellerince hazırlanan, iş yerinde veya dışında uygulanabilen çalışanlara, ailelerine ve emekli çalışanlarına yönelik uygulanan rekreasyon programlarıdır.⁸⁸

Farklı çıkış noktaları olan bu sınıflamaların hepsi de tek bir olguyu, yani rekreasyonel aktivite olgusunu çeşitli yönleri ve çeşitli boyutları ile yansıtmaya çalışmaktadır. Aslında hiçbir sınıflama rekreasyon aktivitesi olgusunu tam olarak anlatacak nitelikte değildir.⁸⁶

Rekreasyonel aktiviteler genelde bireylerin günlük yaşamlarındaki serbest ve boş zamanlarında gerçekleştirildiği için, serbest zamanların niceliği çok önemlidir. Kişilerin serbest zamanlarının niceliğini yaş, cinsiyet, iş ve sosyal konum gibi faktörler belirlemektedir.⁸⁹

Rekreasyon, Simmons tarafından, kent içi ve kırsal olarak ta sınıflandırılmaktadır. Ayrıca, kişinin etkinliklere katılım tarzlarına göre rekreasyon, Abadan tarafından sert veya yumuşak, Köknel tarafından, aktif veya pasif olarak gruplandırılmıştır. Yumuşak veya pasif faaliyetleri, TV izlemek, radyo dinlemek, sinema ve tiyatroya gitmek, spor karşılaşmaları seyretmek; sert veya aktif faaliyetleri ise, spor yapmak, şarkı söylemek, resim yapmak, seyahat etmek gibi faaliyetler oluşturmaktadır.

Buna göre rekreasyonu amaçlarına ve çeşitli kriterlere göre de sınıflayabiliriz:

- a) Dinlenme amaçlı,
- b) Kültürel amaçlı,
- c) Toplumsal amaçlı,
- d) Sportif amaçlı,

e) Turizm amaçlı,

f) Sanatsal amaçlı.⁸⁹

Tüm bu sınıflamaların şekillenmesi noktasında rekreasyonel etkinlikler, yer, ulaşılabilirlik, fonksiyon, gelişme olanakları, taşıma kapasitesi, mülkiyet durumu gibi unsurların farklı kombinasyonlarını içeren kaynaklara gereksinim gösterir. Günümüzde, rekreasyonel kaynakların sınıflandırılmasında evrensel bir sistem mevcut değildir. Çünkü rekreasyonel kaynakların sınıflandırılması ve kullanımı amaca, duruma ve ölçeğe göre değişmektedir.⁹⁰

Amerika Birleşik Devletleri Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan rekreasyonel kaynak sınıflandırmasına göre ise, rekreasyon alanlarını altıya ayırmaktadır.⁹¹

Yüksek yoğunluktaki rekreasyon alanları: Bu alanlar, kentsel alanlar içerisinde bulunmaktadır. Özellikleri şunlardır:

- Kentsel yerleşim alanları içinde olması,
- Nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bölgelerdeki fiziki tesislerin ağırlığının fazla olması,
- Yatırım masraflarının yüksek olması,
- Çok çeşitli kullanım olanaklarını kapsaması,
- Kuruluşundaki amacın günlük kullanım olmasıdır.

Genel rekreasyon alanları: Kentin içinde ve çevresinde doğal verilerin bulunduğu ya da yaratılan rekreasyon tesisleridir. Bunlar aşağıda belirtilen yerler olabilir:

- Kentler içindeki parklar, doğal ağaçlıklar (korular),
- Kent içinde ve çevresinde çekiciliği olan doğal yöreler,
- Kent içindeki mesire yerleri, rekreasyon tesisleri,
- Kent merkezi ile ulaşımı olan yerler,
- Günlük ve hafta sonu tatiline olanak veren, doğaya uygun tesisler ve geceleme tesisleri,
- Kent çevresindeki göller, sahil şeritleri ve dere kenarları.

Doğal rekreasyon alanları: Kentlerden çevreye giden yollar üzerinde, metropolitan kentlerin yerleşim alanları içerisinde kalan doğal karakteri bozulmamış rekreasyon alanlarıdır. Özellikleri;

- Doğal karakteri bozulmamış yöreler olması,
- Büyük alana yayılmış, daha çok basit rekreasyon tesisleri bulunan, dağ sporu, yüzme gibi sporlara imkan veren yöreler olması,
- Rekreasyon tesislerinin doğayı bozmadan ve onu tamamlayıcı karakterde yapılara sahip olması,
- Hafta sonu ve yıllık tatiller için uygun fiziki yapıya sahip olmasıdır.

Özellik gösteren doğal varlıklar veya alanlar:

- Doğa içinde bütünlüğü ya da karakteri bozulmamış koruma alanları,
- Ticari amaç ile hiçbir işletmeciliğin yapılmadığı, tarım peyzajının bozulmadığı yöreler,
- Genellikle koruma esasına göre rekreatif ve turistik tesislerin yapıldığı beş yüz hektar ve daha büyük parklar.

Doğa koruma alanları:

- Tümü ile doğal yapısı bozulmamış yöreler,
- Koruma esaslı kullanıma ve sadece gezilere açık yöreler,
- Fiziki tesislerin sadece araştırma ve sığınma amaçlarına hizmet eden yöreler,
- Turu azalmış hayvan ve bitki türlerinin yaşama alanları,
- Ülke çapında verilen kararlarla korunması kabul edilen yöreler.

Arkeolojik, tarihi ve kültürel alanlar: Ülke çapında kırsal ve kentsel alanlardaki bütün tarihi yapıt ve sitlerdir. Bunlar:

- Ülke düzeyinde arkeoloji kalıntıları,
- Kültürel değerdeki yöreler,
- Tarihi harp meydanları,
- Restorasyona tabi yapılar,
- Sınırlı ve belirli surelerle halka açılan alanlardır.

Büyük kent ve endüstri merkezlerinin olumsuz yaşam koşullarında yıpranan bireyler, ruhsal ve bedensel yenilenme gereksinimlerini gidermek için ulaşabilecekleri doğal kaynaklara yönelmişlerdir.⁹²

Kentlerde yoğunlaşan çevre sorunlarıyla birlikte zorlaşan yaşam şartlarıyla da mücadele içinde olan günümüz insanı; bedensel, psikolojik ve sosyal sorunlarıyla iç içe yaşamak zorunda kalmaktadır. İnsanda ve onun yaşadığı çevrede oluşan bu olumsuz değişim, çağımız insanının rekreasyon gereksiniminin büyük ölçüde artmasına yol açmaktadır.

Bu durumda kentli, zaman zaman rekreasyona ulaşmak amacıyla, bir parçası olduğu ancak koparıldığı doğaya geçici de olsa dönmenin yollarını aramaktadır. Bununla beraber kent yakın çevrelerinde doğal nitelikli, işlevsel kırsal rekreasyon alanlarının çok az bulunması ve var olanlarında giderek azalması; insanların ekonomik imkanları ve zamanları ölçüsünde, farklı rekreasyonel alanlara yönelmelerini zorunlu hale getirmektedir.⁹³

İnsan-doğa ilişkisini amaca uygun olarak tesis edebilmek için özellikle kent içi ya da bitişiğindeki orman içi rekreasyon sahalarının düzenlenmesinde göz önünde bulundurulacak kriterlerin sağlıklı bir şekilde belirlenmesi gerekir.⁹⁴

2.3. Planlama Kavramı

Suher “Planlamayı” kavramsal olarak belirlenen bir hedefe ulaşabilmek amacıyla, harekete geçmeden önce yapılan hazırlıklar, karar verme, seçim yapma sürecidir olarak tanımlar. Planlama harekete öncülük yapacak olan düşünce sistemini oluşturur ve böylece eyleme öncülük eden kuramsal, varsayımsal yapıyı getirir, düşünce tarzını saptar. Planlama kavramsal olarak bir hedefe ulaşabilmek amacıyla, harekete geçmeden önce yapılan hazırlıklar, karar verme, seçim yapma sürecidir. Planlama; harekete, eyleme öncülük yapacak olan düşünce sistemini oluşturur ve böylece eyleme öncülük eden kuramsal, teorik, varsayımsal yapıyı getirir, düşünce tarzını saptar. Kavram olarak planlama belirli bir andan ötesini ve olabilirlikleri düşünür.⁹⁵

Planlama, bir tasarımın hazırlanması, geliştirilmesi ve üretimi veya amaca varılan en uygun yolun önceden aranması ve bulunması eylemi olarak da tanımlanmaktadır.⁹⁶

İnsanların amaçları doğrultusunda alanları organize etme sanatı olarak tanımlanan planlama, mimari tasarımdan geliştirilmiştir. Planlama, sosyal koşullar çerçevesinde alanlar yaratmayı temel alır. İnsanlar kendileri tarafından geliştirilmiş ve kendi planları ile yönetilen fiziksel çevrede yaşamak ile sınırlandırılmıştır. Planlama çözümleri iyi bir şekilde hesaplanmalı ve olabildiğince uygun çözümler ile ortaya konmalıdır. Bu demektir ki planlama süreci, verimliliği ve etkinliği artırma yönünde girişilen planlı ve hedefleri saptanmış cabalar bütünüdür.⁹⁷

Planlama, kavram olarak belli bir andan daha ileriye doğru düşünülen, tasarlanan bir düşünce biçimidir, olabirlikleri, olasılıkları irdeler, karşılaştırır ve değerlendirir. Bir başka yönden planlama çok yönlü bütünleştirici bir faaliyettir; sosyal, ekonomik, politik, psikolojik, antropolojik ve teknolojik faktörler içerir. Disiplinli, kuralcı, demokratik katılımcılığa açık, seçenek eylem yollarını arayıcı bir mesleki, profesyonel uğraştır. Geniş anlamda ise planlama “birçok bilinmeyen olan bir eşitliğin çözümüdür.”⁹⁸

Planlama, bir alandaki tüm fonksiyonlarla ilgili seçenekleri bütünüyle göz önünde bulundurmayı gerektirir. Uzlaşma içinde uyumsuzlukların çözümü kapsamlı planlamanın temelidir.⁹⁹

Planlamanın daha iyi, verimli, etkin ve daha ekonomik olmasını sağlayacak tedbirlerin alınması ancak planlama sürecinin tamamının, daha önce getirilmiş olan öneriler zemininde birbirini takip eden bileşen parçalarına ayrılması ve bunların sonuçlarının incelenebilmesi ile mümkündür.

Planlamanın bu şekilde aşamalara ayrılması, planlamacıları zorlamak yerine, matematiksel araçlar kullanımı ile öneri seçimlerin işlemesine yardımcı olur.

Planlamada sezgisel bir çözüm yerine, olası bütün mantıklı çözümler dikkate alınmalıdır. Planlamacılar, sürecin iyi bir şekilde işleyebilmesi için çözümlere ilişkin parametreleri sayısallaştırmalı ve ortak paydaya taşınmalıdır.⁹⁷

Koruma yaklaşımli planlama söz konusu olduğu zaman ise, akla ilk gelen kavram sürdürülebilirliktir.¹⁰⁰

Sürdürülebilirlik, en genel hatlarıyla uzun dönemde sahip olunan kapasitenin devam edebilmesi/ettirilebilmesi demektir.

Brundtland Raporu'na göre sürdürülebilir gelişme; günümüzün ihtiyaçlarının, gelecek kuşakların ihtiyaçlarını sınırlamayacak/tehlikeye atmayacak/uyacak şekilde karşılanmasıdır. 1991 yılında sürdürülebilir gelişme, Dünya Koruma Birliği (World Conservation Union), BM Çevre Programı (UNEP) ve World Wide Fund for Nature (WWF) tarafından “Yaşam kalitesinin, çevredeki yaşamı destekleyici ekosistemlerin taşıma kapasitesi içerisinde kalacak şekilde iyileştirilmesidir.” olarak tanımlanmıştır.¹⁰¹

Bu durum çevrenin, doğal ekosistemler üzerinde kalıcı hasarlar oluşmadan önce mutlak bir aktivite seviyesi ile başa çıkabilme kapasitesinin olduğunu ifade eder. Koruma stratejilerinin en başarılıları, bir etkiyi saptama potansiyelleri bazında iyice analizi yapılmış olanlardır.¹⁰⁰

Sürdürülebilir planlamalarda, doğal kaynaklar üzerinde gelecekteki gelişime zarar vermeyecek kullanımları tanımlamak amacıyla, mevcut kaynakların yer, nitelik, gelişme duyarlılığı vb. gibi özelliklerinin derinlemesine analizini ve kaynak ihtiyaçları ve diğer etkilerden oluşan gelişme karakteristiklerine yaklaşımı gerektirir.¹⁰²

Aktiviteler, önemli doğal kaynakların var olduğu yerlerde ve sadece çevrenin gelişme etkilerini özümseme kabiliyetine sahip olduğu zamanlarda oluşturulmalıdır.¹⁰³

Planlama tanımı gereği fiziksel, sosyal, ekonomik alanlarla ilgilenmektedir ve planlama fiziksel planlama, sosyal planlama ve ekonomik planlama olarak ayrılmaktadır.

Fiziksel Planlama: Fiziksel mekan ülke, bölge, metropol, kent, kır olabilir. Bu mekânlardaki değişimin gelişmenin yönü, büyüklüğü, sonuçları ve gelecekte olası değişikliklerde fiziksel planlama kapsamı içindedir. Ancak, değişimle ilgilenen fiziksel planlamanın kendisi de değişikliğe uğramıştır. Günümüzde bitmiş ya da statik, optimum veya ideal çevre, plan kavramı yoktur. Kentsel yerleşmeler hakkında fikirler artık sosyal ya da fiziksel ideal durumla ilgili değil, bunun yerine değişim ve değişim sürecinin anlaşılması ile ilgilidir.⁹⁸

Fiziksel planlama sadece fiziksel çevredeki değişimlerle ilgili değildir. Bu tür değişimler sosyal bilimcilerin alanıdır ve toplumdaki yer seçimine ilişkin, sosyal,

ekonomik ve davranışsal değişimlerin izlenmesi, analizi ve açıklanması ile uğraşmaktadırlar. Bundan da öte fiziksel planlama değişimi muhafaza, gereğinde yönlendirme, denetim ve ilerletilmesi ile de ilgilidir ve bütün bunlar fiziksel çevrede ortaya çıkmaktadır.⁹⁸

Ekonomik Planlama: Ekonomik planlamada amaç, temel malların üretiminde saptanan hedeflere göre bir dengeyi korumak ve yatırım kaynaklarının ve ham maddelerin akışını kontrol etmektir. Ekonomik planlama, aynı zamanda, hükümetlerin seçilmiş hedeflere bağlı olarak ve ekonominin değişik ölçütlere göre duyarlılığı için kullanılan bir tür ekonomik politikadır.

Ekonomik planlamanın hedefleri; eşitlik- gelirin dengeli dağılımı, milli gelirden ve istihdam dalgalanmalarının dengelenmesi, kaynakların özel ve kamu isteklerinin etkin dağılımı, tüketim ve yatırımların arzulan ekonomik büyüme hızına ulaşacak biçimde dağıtımını şeklinde özetlenebilmektedir.⁹⁸

Ekonomik planlama, milli hasılda artışla yakından ilişkilidir. 20. Yüzyılda hükümetlerin vatandaşlarına karşı sosyal sorumluluklarında artan bir bilinç varken, şimdilerde, özellikle globalleşen dünyada, devletin temel görevi vatandaşların can ve mal güvenliğini iç ve dış tehditlere karşı koruma olarak daraltılmaktadır, ancak tehdidin boyutu kötü sağlık koşulları, işsizlik, ekonomik gücün dengesiz dağılımı ve çevresel kirlenmeyi de kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Devletler, uluslararası yeni ekonomik düzene uyarak ekonomik alandaki etkinliklerini özelleştirerek ekonomik alandan çekilmektedir.⁹⁸

Sosyal Planlama: Sosyal planlama, ile bütün toplumun hayat standardını yükseltmek, ekonomik faaliyetleri ve fiziksel çevreyi gerektiği zaman etkileyecek fırsatlar yaratmak fiziksel çevreyi bu amaçla ve bu hedefe erişmek için gerektiğinde etkilemek olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre, toplumun refahını arttırmak için ekonomik büyüme gerekli koşul, ancak yeterli koşul değildir. Ekonomik büyüme toplumun bazı kesimlerini olumsuz etkileyebilir ve olumsuzluklara karşı olarak müdahalesine gerek duyulan durumlar da olabilir.⁹⁸

2.3.1. Planlama ve rekreasyon ilişkisi

Kent toprağının özellikle de büyük kentlerde ki toprağın çok değerli olduğu gerçeği herkes tarafından kabul edilmektedir. Toprak üretilemeyen ve taşınamayan bir doğal kaynaktır ve dünyamızın toprakları milyonlarca yıldan beri hep aynıdır. Bu doğal kaynağın kotu kullanım, kentleşme ve aşınma ile azaldığı da bir başka gerçektir. Üretilmesi mümkün olmayan bu doğal kaynağı, özellikle korunması daha da zor olan rekreasyonel potansiyele sahip alanları planlama ile, en iyi şekilde değerlendirmek gerekmektedir.⁸⁷

Rekreasyon alanlarının planlanmasında kalite olgusunu sağlamak açısından serbest zamanda yapılan aktivitelerin de ortaya konulması gerekmektedir. Kullanıcının rekreasyon alanından ne beklediği, kaynak ve kullanım kalitesinin hangi düzeyde olmasını istediği belirlenmelidir. Böylece doğru bir sınıflandırmaya gidilebilir ve rekreasyonel alanda istenilen kalite yaratılabilir.⁹⁰

Ülkemizin de içerisinde yer aldığı bir çok gelişmekte olan ülkede rekreasyonel planlama politikasının yanlıgısı, fiziksel planlamalarda rekreasyon kavramlarının öncelik sıralamasında sonlarda yer alması ve rekreasyonel planlama kararlarının günlük ya da kısa vadeli belirlemelere dayanmasından kaynaklanmaktadır. Rekreasyonel planlama kompleks bir süreçtir ve bu sürecin her halkası birbirini tamamlar. Halkalardan birinin sağlam temeller üzerine kurulmaması halinde bile, yapılacak planlamalar kısa ya da uzun vadede amaca başarıyla ulaşmayı engeller.⁹⁴

Akesen'e göre rekreasyon planlaması, toplumun içinde yaşadığı fiziksel çevreden başlayan ve el değmemiş doğal kaynaklara değin uzanan doğal çevrenin iyileştirilmesidir. Bu iyileştirme, insanlara daha iyi, sağlıklı, çekici, zevk verici doğal ortamlar yaratmayı, yaşam standartlarını arttırmayı amaçlamaktadır.⁶²

Kuvan'e göre ise toplumun boş zamanı ile var olan açık ya da kapalı alanlar (rekreasyon kaynakları) arasında ilişki kuran yöntemleri içeren bir süreçtir. Rekreasyon planlamasında, tanımında da açıkça görülen iki temel öğenin varlığından söz edilebilir. Bunlardan birincisi, sahip oldukları olanaklar ölçüsünde kendisine yönelen rekreasyonel talebi karşılamaya çalışan rekreasyon kaynağı, ikincisi ise çeşitli nitelikleriyle rekreasyonel kullanım için talepte bulunan toplumlar ve bireylerdir. Rekreasyon

planlaması, rekreasyonel taleplerin, sürekli ve dengeli bir şekilde, rekreasyon kaynağına zarar vermeden karşılanabilmesi için yapılan çalışmaları içermektedir.¹⁰⁴

Uygulamada; rekreasyon planlama, çevresel tasarım ve sosyal bilimlerin teknik ve bilgilerini, insan ihtiyaçlarını karşılamak için boş zaman, mekan, enerji ve para kullanımına alternatifler oluşturmak için harmanlar. Rekreasyon planlama, fiziksel ve sosyal planlamanın bir hibrididir.¹⁰⁵

Diğer yandan rekreasyon planlamasının esasını, kent, kentliler, boş zaman, rekreasyonel etkinlikler, açık alanlar arasındaki ilişkiler oluşturmaktadır. Günümüzün modern kentleri, aile yaşamı, çalışma hayatı, eğitim, kültür ve rekreasyonel etkinliklerin şekillendiği yerlerdir. Ayrıca, rekreasyon planlamacıları kentleri büyük bir rekreasyonel potansiyele sahip alanlar olarak görmektedirler. Tüm bu nedenlerle kentsel rekreasyon planlaması, modern kent yaşamının ayrılmaz bir parçası durumundadır.¹⁰⁴

Genel olarak rekreasyon planlama, bireyin boş zamanını mekanla bağlantılı hale getiren bir süreç; şehirlerde genel ve özel boş zaman fırsatları sağlamak için birçok disipline ait kavram ve metodu kullanan bir bilim veya sanat olarak da tanımlanabilir.

2.3.2. Rekreasyonel planlama kavramı

Rekreasyon planlaması insan ve toplumun rekreasyon gereksinimlerini karşılamak için mevcut kaynaklardan en iyi şekilde yararlanma biçimini önceden saptama eylemidir.¹⁰⁶

Çeşitli alan kullanım talepleri ile hızlı büyüyen şehirler, bu kullanım için uygun alanların sağlanmasına yönelik planlama çalışmalarını gerektirir. Değişik özellik taşıyan kullanımlara alan sağlamak için kullanılan uygun kriterler, teknolojik ve düşüncedeki değişimlere bağlı olarak zaman içinde değişir. Bu alan kullanımları içerisinde, dış mekân rekreasyonuna olan talep, nüfustan daha hızlı olarak artmaktadır.¹⁰⁷

Hangi ortam ve toplumda olursa olsun rekreasyon planlaması insanın özelliklerine, toplum değerlerine ve bu faktörlerin birbirine bağlı ilişkilerini tam anlamıyla sağlamaya yöneliktir. Tutarlı bir rekreasyon planlaması, insanların gereksinimini ön plana alan ve toplumdaki kişilerin değişik merak, yetenek ve değerler ile ortak ilgilerini yansıtabilmektedir.¹⁰⁸

Rekreasyon alanlarının planlanmasının birçok boyutu vardır. Sosyolojik, ekolojik, ekonomik, yasal-yönetimsel, ulaşımaya yönelik vb. boyutların hepsi planlamada önem taşımaktadır. Dış mekan rekreasyon alanlarının seçimi, geliştirilmesi ve yönetimi için tüm bunların perspektiflerinin yardımına ihtiyaç duyulur.¹⁰⁷

Rekreasyonel planlama, insan ve toplumun rekreasyonel gereksinimlerini karşılamak üzere mevcut kaynaklardan süreç ve yapı bakımından olabildiğince en iyi yararlanma biçimini önceden belirleme eylemidir. Gelişmiş ülkelerde rekreasyon faaliyetlerinin planlanmasına verilen önem nedeniyle faaliyetler hakkında her çeşit bilgiye ulaşmak mümkündür. Ülke çapındaki rekreasyona ilişkin çeşitli bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi, planlamanın başarısı için gereklidir. Kanada, İngiltere, ABD gibi ülkelerde halkın eğilime ve yapılmakta olan faaliyetler üzerinde çeşitli bilgiler bulunmaktadır ve bu bilgiler her üç ülkede de talepteki artış ve gelecekteki tahminlerin benzer sonuçlar göstereceğini ortaya koymaktadır.¹⁰⁷

Rekreasyon planlaması, rekreasyon ve spor için geliştirilmiş tesislerin doğruluğundan emin olmak için bilgi toplar ve bu bilgileri analiz eder. Bu doğru tesisler bizim gelecekteki rekreasyon ihtiyaçlarımızı güvence altına alır. Mevcut olan ve gelecekteki rekreasyon taleplerini nelerin etkilediğini anlamak için yapılan ayarlamalar, bölüm bölüm aktiviteler için gereken doğal alanlar ve bu bölüm aktiviteleri içinde sağlanabilecek imkan çeşitleri rekreasyon ve spor için başarılı bir planlamada temel oluşturur.¹⁰⁹

Planlamada rekreasyon için düşünülen alanların kullanım olanakları,

1-Nüfusa yatkınlık

2-Fiziksel ve yasal ulaşılabilirlik

3-Rekreasyon amacına uygunluk olmak üzere üç temel unsura bağlıdır.

Rekreasyon planlamasında, alt bölge rekreasyon alanının bütünü için kapsamlı, düzgün planlar geliştirerek işe başlamak en doğrusudur. Rekreasyon alanları planlamasını parçalara bölüp, çerçevelere oturtmaktansa, bir bütün halinde görülebilmesini sağlayacak kavramlara ihtiyaç vardır. Rekreasyon alan planlaması süreci, bir yandan

planlama anlayış, yöntem ve araçlarında; öte yandan da, yönetim, yasa ve parasal kaynak gibi uygulama konularında yeni düzenlemeler gerektirmeye başlamıştır.

Arazi kullanım planlarında rekreasyon için ayrılması gerekli alan ve etkinlik türlerinin belirlenmesi için üç değişik yaklaşımdan bahsedilebilir. Bunlardan en basiti ve geleneksel olanı, nüfus tahmini yapılması ve nüfus için gerekli rekreasyonel alan miktarı ile etkinlik türlerine karar verilmesidir. Diğer bir yaklaşım ise, değişik kullanıcı gruplarının tercih ettiği tip ve yoğunluktaki rekreasyon etkinliğinin tespiti için basit bazı inceleme çalışmalarının yapılmasıdır. Bu çalışmadan sonra tahmin edilen nüfusun kültürel, sosyo - ekonomik ve demografik yapısı analiz edilmektedir. Daha sonraki aşama rekreasyona ayrılacak olan kaynakların ve bunların finansmanlarının programlanması, planlanacak bölgedeki var olan rekreasyon alanlarının ve etkinlik türlerinin tespiti ve talep dengesine bağlı olarak kullanım planlarının hazırlanmasıdır. Gold tarafından geliştirilen ve son zamanlarda daha çok kullanılan yaklaşım ise, daha karmaşık, parçacıl ve daha fazla miktarda planlama işlemi içermektedir. Bu yöntemde sorunlu alanlar ve kullanıcı istekleri için inceleme ve analiz tekniklerinden daha fazla yararlanılmaktadır. Son aşamada daha önce formüle edilen alternatif standartların belirlenmesi için halkın yaklaşımı sorgulanır daha sonra potansiyel etkinlikler ve bunlar için gerekli alan fiziksel planlarda yer alır. En son aşamada bu çeşitli etkinlikler için ayrılan alanlar tekrar gözden geçirilir ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için kullanıcıların onayına sunulur.

Kamusal açık alanlar, toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi için temel bir rol oynamaktadır. Bireyler, yeşil alanlardaki doğal unsurlarla ilişkili bir şekilde: sosyal, kültürel ve fiziksel rekreasyon aktivitelerine katılarak rahatlayabilmelidirler. Şehir plancılarının Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'na katılan şehirler arasında yaptıkları araştırma, farklı ülkelerde yeşil alanlara ulaşabilme oranı, önemli ölçüde farklılık göstermekte olduğunu ortaya koymaktadır, ancak alanın ulaşılabilirliğini kontrol etmek için temel kriter olarak kullanılacak bir ölçü, kullanıcıların evlerine olan uzaklığın dikkate alınmasıdır.

Brüksel, Kopenhag ve Glasgow' da oturanlar 15 dakika içerisinde yeşil bir alana ulaşabilmektedir. Evlere bariz bir şekilde yakın olan yeşil alanlar, sağlıklı egzersiz yapmak için düzenlemeleri, zevk için yürüme ve bisiklete binmeyi sunmaktadır. Basketbol ve futbol sahaları, kafeler, müzik dinleme makineleri ve tiyatro sahneleri,

diğer toplantı yerleri dâhil tanzim edilmiş meydanlar ile kalitesine katkı yapan tüm yerler rekreasyonel aktiviteler sunmaktadır.¹¹⁰

Son yıllarda ortaya çıkan yeni rekreasyon davranışları doğrultusunda park tasarımlarında fark edilen değişiklikler rekreasyon programlarının değiştiği yönündedir. Bu değişiklikler içinde yürüyüşçüler, koşucular, bisikletçiler, tırmanıcılar ve sağlık ve fitness için yer sağlama, çalışanlar için yiyecek ve oturacak yer bulunan alanlar, şehrin hayatının günlük hareketli yaşamından kurtularak dinlenmek için doğayla bütünleşmiş alanlar, eğitim-sosyal ve kültürel aktiviteler için alanlar yer alır.¹¹¹

Rekreasyon tesisleri ilgi çekici, ekonomik, kendine yeterli ve birbiriyle fonksiyonel ilişki içinde olma özellikleri göz önünde tutularak planlanırsa, üretim – pazarlama – hizmet üçlüsünden oluşan ekonomik potansiyeli harekete geçirmiş olur. Bunu sağlayacak olan da etkin bir organizasyon ve planlama özelliğidir. Yalnız banklardan oluşmuş bir park, raflarındaki kitaplarından ibaret olan bir kütüphaneye benzemekten öteye gidemez. Bu amaçla rekreasyon faaliyetleri fonksiyonel ilişkileri iyi kurularak bir araya getirilmelidir.⁶⁸

2.3.2.1. Rekreasyonel planlama aşamaları

Rekreasyon etkinlik çeşitlerinin artışı, teknolojik gelişmeler, bireylerin serbest zamanlarını daha verimli, rahat ve tatmin edici istekleri, kısacası, rekreatif talebin oluşması sonucu bu alanda bir planlama gereğini ortaya çıkarmıştır. Rekreasyon planlaması genel olarak iki temel planlamadan oluşur;

- 1- Rekreasyon faaliyetlerin planlanması,
- 2- Faaliyetler için fiziksel planlama yapılmasıdır.

Rekreasyon faaliyetleri için fiziksel planlama aşamalarını beşe ayırabiliriz,

- 1- Envanter aşaması
- 2- Analiz aşaması
- 3- Planlama aşaması

4- Program-proje uygulama aşaması

5- İşletme aşaması

Fiziksel planlama aşamalarını kısaca açıklamak gerekirse;

Envanter Aşaması: Verilerin toplanmasıdır. Geleceğe yönelik halkın turizm ve rekreasyon ihtiyaçları konusunda coğrafi alan, mevcut bitki örtüsü ve kültürel değerler potansiyel kaynaklar tespit edilir.

Analiz Aşaması: Verilerin değerlendirilmesi ve yorumunu ifade eder. Bölge veya yörenin arz talep dengesini inceler ve bir denge sağlamaya çalışır.

Planlama Aşaması: Planlamada, kaynakların en rasyonel ve verimli kullanılmasını sağlamak esastır. Faaliyetlerin veya bölgelerin maliyet fayda analizleri yapılır.

Program ve Projelerin Uygulanması: Yapılan planlar sonucunda, uygun olan projeler gerçekleştirilir. Ayrıca dolaylı uygulama planları yapılır.

İşletme Aşaması: Planlanan ve programlanan faaliyetlerin veya mekânların rasyonel bir biçimde kullanımı veya gerçekleşmesi için sorumlu bir yönetim tespit edilip, işletme gerçekleştirilir.⁶⁸

2.3.2.2. Rekreasyonel planlama ilkeleri

Serbest zaman planlaması bir ülkede makro düzeyde yerel yönetimlerin, mahalli kuruluşların görevleridir. Turistik işletmeler, kendi müşterilerinin yararlanabileceği şekilde ürün çeşitlemesine giderek rekreasyon faaliyetleri düzenlerler.

Makro düzeyde yapılacak boş zaman değerlendirme programlarının önceden planlanması yani bölge imkânlarının, mali kaynakların önceden saptanması gereklidir.

Gelişmiş ülkelerde, rekreasyon programları için bazı ölçütler geliştirilmiştir. Bu ölçütlere göre her topluluk için boş zaman değerlendirme, rekreasyon planlama ilkeleri belirlenmiştir. Bu ilkeler;

- Programlarda herkese eşit katılma fırsatı sağlanmalıdır.
- Bütün yaş gruplarına hizmet vermelidir.
- Aile üyelerinin de katılımına imkân verilmelidir.
- Programlar çok çeşitli faaliyetleri kapsamalıdır.
- Beceri ve yeteneklere öncelik verilmelidir.
- Faaliyetler, kişilik geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- Faaliyetler, serbest zamanın farklı dönemlerine göre hazırlanmalıdır.
- Programların yapılmasında halk, mesleki kuruluşlar ve hükümet organlarıyla işbirliği sağlanmalıdır.
- İnsanlarda toplumsal yetenekleri geliştirmek amaçlanmalıdır. İyi bir yurttaş yetiştirmeye yönelik olmalıdır.
- Amaç, mevcut kaynakları en verimli şekilde kullanmaktır.
- Faaliyetler, mümkün olduğu kadar ücretsiz olmalı, katılımı arttırmalıdır.
- Faaliyet ve programlar sürekli olarak değerlendirilmelidir.
- Faaliyetler doğaya yönelik veya doğa ile ilişkili olmalıdır.
- Faaliyetlere katılacakların güvenlik ve sağlık sorunları olmamalıdır.
- Faaliyetlerde bireylerin ya da grupların gönüllü hizmetlerinden, yeteneklerinden yararlanılmalıdır.⁶⁸

Farklı araştırmacılara göre kentsel ve kırsal alandaki rekreasyon planlamasında ilke, mevcut veya yaratılacak doğa ve doğaya uygunluğu sağlayacak doğal saha ile bütünlük sağlayacak fiziki tesislerin koruma ve kullanma esasına göre en iyi şekilde rekreasyon olanağı sağlamasıdır. Burada önemli olan konu, ülke ve çevre insanların sosyal, kültürel, sağlık ve spor yönünde ihtiyaçlarının karşılanmasını ön plana alarak, çevrenin doğal dokusu ve ekolojik verilerin ve kabullerin belirlenmesidir. Diğer önemli konu ise, toplumdaki değişik kişilerin eğitim, merak, yaşantı düzeyine ve ekonomisine uygun istek ve ihtiyaçlarının toplu bir düzen içinde, ortak kullanım isteklerine ve ayrı ayrı kullanım olanağı verecek şekilde, düzenleme tekniğinin sağlanmasıdır.¹¹²

Yapılacak olan tesis ve alanlar halkın ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte düşünülmelidir. Tesisler birden çok rekreatif faaliyet yapılabilecek kapasitede projelendirilip yapılmalıdır. Dünyadaki gelişmiş ülkelerin kişi başına düşen rekreatif alanların tespit edilmesi araştırılarak rekreatif alanların açılmasında normlaşmaya gidilmelidir.¹¹³

Boş zamanların değerlendirilmesinde kullanılacak alan ve tesisler, çocuk, genç, ev hanımları, yaşlı, yalnız yaşayanlar, engelli ve benzeri gruplar tarafından değişik zamanlarda istifade edilebilir şekilde geliştirilecektir. Toplumun her kesiminin boş zamanları değerlendirme faaliyetlerine katılabilmesi için çok amaçlı tesislerin mahalli idarelerin yardımı ile semtlere, uydu kentlere ve kırsal kesime kadar yaygınlaştırılması çabaları sürdürülecektir.¹¹⁴

Rekreasyonel planlamada şehir bölgelere ayrılabilir. Çünkü her semtin gelir düzeyi ve ihtiyaçlarına göre rekreasyonel standartları ve davranışları birbirine benzememektedir. Bu rekreasyonel fonksiyon bölgelerinde yapılacak istek anketleri sonucu nüfusun gereksinimi olan rekreasyonel etkinlikler için planlama yapılmalıdır. Rekreasyon etkinlikleri uygun bir şekilde dağıtırken halkın rekreasyonel alışkanlık ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak uyum sağlanmalı, hem de kültürel yapılarına yeni anlayış ve görüş getirecek nitelikte yüksek kültürel etkinliklere yer verilerek yeni alışkanlıklar edinmeleri sağlanabilmelidir.¹¹⁶

Planlamada hedeflenecek azami ziyaretçi kapasitesi, rekreasyonel kullanıma açılacak alanların taşıma kapasitesinden daha fazla olmamalıdır. Rekreasyonel tesislere ilişkin yapılaşma kapasiteleri, kullanım ve talep yoğunluğuna göre belirlenmeli ve mekânsal çözümler standartlara uygun olmalıdır. Seçilecek aktivite, tesis ve kolaylık çeşitleri; alan ve ziyaretçi verilerine göre, uzun vadeli gelişmeler gözetilerek saptanmalıdır.

Rekreasyonel yaşam zenginliğinin sağlanabilmesi için, tesis çeşitliliğine dayalı geniş aktivite olanakları yaratılmalıdır.¹¹⁶

2.3.2.3. Rekreasyon tesislerinin planlanması

Yatırım planları yapılırken, insanlara daha mutlu ve huzurlu bir mekân hazırlamak temel hedef olmakla birlikte, bu yatırımların ne derece verimli ve sağlıklı kullanıldığı çoğu zaman tespit edilememektedir. Kaynakların sınırlı olması ülkeleri akıllı ve bilinçli yatırım yapmaya zorlamaktadır. İnsanların son yıllarda hayatlarına giren ve çoğu zaman nasıl ve nerede değerlendirebileceklerini bilemedikleri veya değerlendiremedikleri mekânlar gün geçtikçe daha çok aranır hale gelmiştir. İnsanlar doğa ve çevreyle olabilecekleri ortamları ararken, kendilerini iş hayatının ve günlük sorunların dışına

atmaya çalışmaktadır. Önceleri bu tür yerler çok cazip gelmese de şimdilerde aranır olmuş hatta bu tesisler için ciddi ücretler ödenmeye başlanmıştır.⁴³

Boş zaman kavramının günlük hayata girişi, beraberinde boş zamanların değerlendirilmesi (rekreasyon) kavramını da ortaya çıkarmıştır. Rekreasyon faaliyetlerinin yapılması için ilk ve en önemli şartlardan birisi faaliyetlerin yapılacağı mekân yani tesislerdir. Rekreasyonel kullanımda tesisler konusu incelenirken, insanların rekreasyona neden ihtiyaç duydukları, tesislerin yapımında dikkat edilmesi gereken hususlar, tesislerin işletilmesi ve yapılması gerekenler hakkındaki görüşlere yer verilmelidir.⁴³

Tesislerin tasarımında kalite, kapasite, faaliyet açıklığı, destek teçhizatı esneklik gibi hususlar ön planda tutulmaktadır.

Kalite: Bir tesisin kalitesi kullanıcıyı yakından etkileyebilmekte ve çekici olabilmektedir. Sıcak ve rahat bir atmosferdeki bir tesisin kendisi kadar, elbette kuruluş yerinin kalitesi de önem taşımaktadır.

Kapasite: Bir tesiste aynı anda yararlanabilecek insan sayısını ifade etmektedir. İki korta sahip bir tesis tek korta sahip olana göre ya da iki salonlu sinemanın tek salonlu bir sinemaya göre veya bin koltuklu bir tiyatronun beş yüz koltuklu bir tiyatroya göre çok farklı programlar geliştirmek ve tanıtmak imkânına sahip ve kullanıcı taleplerinin karşılanabilmesi bakımından daha büyük potansiyele sahip olduğu söylenebilir.

Faaliyet açıklığı: Birçok tesis çok farklı şekillerde kullanılabilir.

Parklar, rekreasyonel amaçlı birçok spor çeşidi için kullanılabilirken, farklı zamanlarda fuar ve sergiler içinde kullanılabilir. Tesisler mevsimler, günler veya değişik özellikler taşıyan zamanlarda değişik etkinlikler yapılabilecek şekillerde hizmet verecek şekillerde tasarlanabilmelidir. Nitekim yıllar önce tasarlanan çoğu spor tesisleri sadece yarışma ve buna paralel seyir amaçlı spor düşünülerek tasarlanmışlar ve bu gün rekreasyonel kullanıma hizmet verememektedirler. Bu yüzden artık tesisler rekreasyonel kullanımlarda dikkate alınarak tasarlanmalıdır.

Destek teçhizatı: Tesislerdeki teknolojik rekreasyonel kullanımı teşvik eden tasarımlar teşvik aracı olmaktadır. Suni buz, tüm hava koşullarında yapılabilen sörf, kapalı salonda buz pateni gibi bunlar aynı zamanda etkinliklere esneklikte getirmektedir.

Esneklik: Rekreasyonel kullanım amaçlı tesisler bir seri faaliyetlerin aynı zamanda yapılabilmesine imkân verecek şekilde tasarlanabilmelidir. Bu bakımdan spor tesisleri, sporun çeşitliliği açısından ayrı önem taşır. Tiyatro ve sinema salonları da esnekliğe uygun tasarlanmalıdır. Örneğin bu salonlara bir bowling veya benzeri bir oyun ilave edilebilmelidir.⁵⁸

Tesislerin kuruluş planlamasında ve tasarımında gösterilen hassasiyet tek başına bir şey ifade etmemektedir. Tesislerin yönetimi veya işletilmesi de kullanıcıya daha iyi bir hizmet ve amaçlara ulaşmada önemli bir faktörü oluşturmaktadır.

Rekreasyon tesisleri planlama genel ilkeleri şöyle ayrıntılandırılır.

- Geleceğe yönelik rezerv alanlarının oluşturulması
- Eldeki alanlardan rasyonel olarak yararlanılması
- Tesislerin kullanım, bakım ve emniyet açısından elverişli bir konumda olması
- Yapıların çevreyi tamamlayıcı ve uyumlu olması, tüm gereksinimi karşılamaya yetecek kapasitede olmaları
- Eğitim tesisleri ile bütünleşmelerinin sağlanması
- Tesislerin bir bütünlük içinde ve ulaşılabilir olmaları
- Alanların estetik ve çekici özellikte olması
- Ekonomik açıdan verimli olarak tasarlanmaları.¹¹³

Tesisler yerel çevrenin ve programın bazı gereksinimlerinin doğması sonucunda inşa edilir. Kaliteli tesislerin tasarlanması ve inşa edilmesi aşamasında planlamanın işbirliğiyle yapılması çok önemlidir. Bir gereksinim değerlendirmesi araştırması yapılarak ihtiyaçlar belirlendikten sonra, genellikle bir fizibilite çalışması yürütülür. Fizibilite araştırmasının amacı projeye ilgili hem uzun hem kısa vadeli maliyetleri (işletme, bakım, araç-gereç, finansman); tesisin muhtemel yerini; hedef kitle ve kullanıcı grubu nüfuslarını; tesisin doğal çevreye, ekonomiye ve yerel sosyal çevreye yapacağı etkiyi; yasal fizibilite (tapu senedi, mülkiyet, irtifak hakkı, imar durumu) ile tasarım ve yönetim fizibilitesini belirlemektir. Bu bilgiler daha sonra bir ana planın ya

da organizasyonun gereksinimlerini ya da önceliklerini gösteren bir şemanın tasarlanmasında kullanılır. Program hedefleri; kullanıcı grubunun gereksinimleri; öncelik verilecek etkinlikler; eğitsel stratejiler, öğretim yöntemleri ve materyaller; yönetim felsefesi, politikalar; araç- gereçler; teknolojiler; malzemeler ve bakım gibi konuların hepsi tesislerle ilgili göz önüne alınması gereken konuları temsil etmektedir. Yerel çevrenin eğitsel ve rekreasyonel gereksinimleri; yöneticilerin, beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörlerin vizyonu ve düşünceleri; mimarların, şehir planlamacıların ve mühendislerin tavsiyeleri ve daha önce sözü edilen öteki grupların sağladığı girdiler, eğer tesislerin akıllıca planlanması isteniyorsa hesaba katılması gereken başlıca verilerdir. Tüm eğitim düzeylerine ve organizasyonlara uygulanabilecek, tesis planlamasıyla ilgili yönetim rehber ilkeleri şunlardır.

- Tesisler esasen katılımcılar ve kullanıcı grupları için planlanmalıdır.
- Tesisler potansiyel büyüme kalıpları ve eğilimleri de göz önüne alınarak çoklu ve ortak kullanımlar için planlanmalıdır.
- Tüm planlama faaliyeti, fiziksel olan ve olmayan bütün çevrenin güvenli, emniyetli, çekici, rahat, temiz, sağlıklı, pratik, ulaşımı kolay ve kişisel gereksinimlere uyum sağlayabilir olması hedefine dayanmalıdır.
- Tesisler ekonomik olarak inşa edilmeli, işletmesi, kontrolü ve bakımı kolay olmalıdır.
- Planlama yapılırken beden eğitimi ders programları, rekreasyon etkinlikleri ve spor programlarına yönelik tesisler bütünlüğünün tamamı göz önünde bulundurulmalıdır.
- Bu ortak alanlarda bulunan tesisler ve buralarda uygulanan programlar birbiriyle yakın ilişki içerisinde. Bu nedenle, planlama bütün topluluğun gereksinim ve karakterine dayanılarak, eşgüdümlü bir şekilde ve işbirliği ile yapılmalıdır.
- Tesis planlaması yerel çevrenin korunması faktörünü hesaba katmalıdır (trafik, ses, ışık, kamu hizmetleri [itfaiye, polis, ulaşım, acil yardım]). Kullanıcı grupları tesise kolayca ulaşabilmeli, ama yinede tesis, yürütülecek etkinliğin diğer programları olumsuz etkilememesi sağlanacak şekilde yalıtılmış olmalıdır.
- Tesisler kullanıcı grupları kadar, çevreninde sağlığının, rahatının ve güvenliğinin korunmasında önemli olan yasal düzenleme ve standartlara uygun şekilde planlanmalıdır.
- Tesisler, engelliler dahil, herkesin kolayca erişebileceği ve tesis sınırları içerisinde güvende olacağı şekilde planlanmalıdır.

- Tesis planlaması, değişen toplumun gereksinimlerinin karşılanabilmesi için uyarlanabilirlik, değiştirilebilirlik ve genişletilebilirlik özelliklerini taşıyacak nitelikte, uzun vadeli olarak yapılmalıdır.
- Tesisler sağlıklı bir çevre yaratılması açısından önemlidir. Tesislerin planlanmasında çok sayıda ve güvenli oyun alanlarına yer verilmesine, sağlık donatımına, ısıtma, havalandırma, aydınlatma ve temizlik koşullarına özen gösterilmelidir.⁽¹¹⁵⁾ Standartlar hem bir rehber hem de başlangıç noktası olarak kullanılabilir. Bu standartların genellikle yerel çevrenin gereksinimlerine, çevresel şartlara, bütçe ve mekânla ilgili sınırlamalara göre değiştirilmesi gerekir. Yerel yönetimlerle Sağlık ve Bayındırlık Bakanlıklarınca belirlenmiş yapı güvenliği, çevre ve sağlık kuralları ve yine bu kurumlardan elde edilebilecek teknik tavsiyeler, yöneticiler tarafından iyice anlaşılmalı ve tesisin planlama, inşa aşamalarında uygulanmalıdır.

2.3.2.4. Rekreatif tesislerin kullanımı

Rekreatif faaliyetlerde hayatın zenginleştirilmesi ya da renklendirilmesi sonuçta kişisel ve toplumsal faydada sağlamaktır. Bu düşünceden hareketle rekreatif amaçla planlanan tesislerin işletilmesinde; tesiste veya rekreatif amaçla kullanılacak alanda görevli kişilerin öncelikle bu özelliği bilmeleri gerekir. Tesislerdeki bu gereksinim üst yöneticilerden başlayarak en alt birimdeki görevlilere kadar uzanmalıdır. Gerekirse bu konuda; tesiste görevli personel hizmet içi eğitimle bilinçlendirilebilir. Çünkü rekreatif faaliyetlerde bulunan insanlar; tesisten faydalandıkları süre sonucunda fiziksel faydanın yanında yüksek moral ve rahatlamış bir şekilde tesisten ayrılmalıdır. Aksi takdirde tesis işlevini yerine getiremiyor veya verimli işletilemiyor denilebilir. Burada işletmenin hizmet faaliyetindeki mahareti, işletmenin aynı zamanda kullanıcılar tarafından memnuniyetini de belirleyecektir, rekreatif tesisler bu yönleriyle bir hizmet işletmesi olarak görülebilir.⁴³

İnsan davranışlarıyla yönlendirilerek sunulan hizmetlerin büyük çoğunluğunda maliyet, kalite ve verimliliğe etki eden en önemli unsur işgücüdür. Hizmetlerin sunumundaki başarı büyük sermaye yatırımlarından ziyade verilen hizmetin niteliğine göre belirlenmektedir. Bundan ötürü hizmeti verecek personelin seçiminde tecrübesi, yeterliliği, eğitimi, beşeri ilişkileri, uyumu, görünüşü, kültürü gibi faktörlere dikkat edilir. Bu nedenle “hizmet üretiminin esasını insanlar oluşturur.”¹¹⁸

Yapılan tesislerin her kademedede ihtiyaç duyacağı personel de tesislerle birlikte düşünülmelidir. Bu yapılmadığı takdirde tesisleri faal halde tutacak personel sağlanamaz. Fiziki yatırımlarla beraber insan gücü planlanmasını ve beşeri ihtiyaçları birlikte hesaba katmazsak, kaynak israfına yol açar ve atıl kapasite yaratabiliriz. Bu durum, arzu edilen bir gelişme sayılamayacağına göre, tesislerin maliyetini yükseltici bir rol oynayabilir. Temel bir hedef doğrultusunda işletilen rekreasyonel tesislerde; demografi, alt yapı, okul, aile veya iş yerine yakınlık, ulaşılabilirlik gibi özellikler yanında, tesislerin albenisi yani çevreye yabancılaşmamış, çevresini etkileyebilecek, alt yapı, enerji bakım-onarım, personel, bütçe ve yönetim sorunlarından arındırılmış bir anlayış içerisinde rantabl çalışma mümkün olabilecektir. Rekreasyonel etkinliklerde ayrı ve önemli bir yere sahip spor etkinliklerinin ise yarışma anlamından uzak, rekreasyonel kullanımda verimli çalıştırılması ayrı bir önem taşımaktadır.⁴³

2.3.2.5. Rekreasyonel tesislerde engelliler

Beden eğitimi ve spor tesislerinde öğrencilere ve katılımcılara özel gelişim egzersizleri, algısal-motor yetenek etkinlikleri, sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk etkinlikleri, engelliler için spor etkinlikleri, stres yönetimi, dinlenme, terapi ve gevşeme programları sunulur. Engellilere yönelik tesisler okuldan okula ve hizmet sunulacak kişilerin özelliklerine göre değişir.¹¹⁷

Modern beden eğitimi ve spor yaklaşımı engellilerin etkinliklere mümkün olan az engelleyen bir ortamda katılmasını sağlar ve bu kişilerin eğitimlerini, olabildiğince, normal beden eğitimi etkinlikleriyle bütünleştirir ya da onları bu normal etkinliklere dâhil eder. Farklı disiplinlerin temsilcilerinden oluşan özel bir ekip uygun kişileştirilmiş eğitim programlarını tasarlar ve bunun dışında, özel araç-gereçler gerekebilir; ancak günümüzde engellilerin normal sınıflara ya da spor salonuna sokulması eğilimi hakimdir. Bu eğilim, binalara erişim kolaylığı, sağlıklı bir planlama, destek, denetim ve yönetimin, öğretmenlerin ve personelin takım halinde çaba göstermesini gerektirir.

Engellilere ayrı bir gelişim mekanı sunmak isteyen okullar ve yerel çevre girişimleri, asgari 12 x 12 metrelik bir alana ihtiyaçları olduğunu bilmelidir. Ancak, yaratıcı ve kendini bu işe adanmış öğretmenler mevcut standart araç-gereçlerin ve fiziksel kaynakların (örn. Su tesisleri, denge çubukları, egzersiz topları, minderler) çoğundan faydalanarak engellilere meydan okuyan programlar hazırlayabilirler.

Bazı okullar yakındaki yerel çevre tesislerini ya da özel tesisleri kullanabilirler. Beden eğitimiyle ilgili daha uzmanlaşmış kaynaklara ihtiyaç duyuldukça bu ortaklık kurma eğilimi kuvvetlenecektir. Bu uzmanlaşmış kaynaklara ihtiyaç duyacak kişiler sadece sayıları yakında beş milyonu bulacağı tahmin edilen engelliler değil, beden eğitimi fırsatlarının çoğalmasını isteyen yaşlı nüfus da olacaktır. Eldeki finansal kaynakların bu denli az olmasına bakarak, özel kullanıcı gruplarının gereksinimlerini karşılamak için okul ve yerel çevrenin daha da yoğun bir işbirliği yapmak zorunda oldukları söylenebilir.

Halkın kullanacağı yerlerde var olan tesislerdeki mimari engeller mümkün olduğu kadar kaldırılmalıdır. Bu doğrultuda atılabilecek adımlar şöyle sıralanabilir:

- Rampaların yapılması
- Yaya kaldırımı ve girişlerde kontrol noktalarının oluşturulması
- Telefon noktalarının yeniden düzenlenmesi
- Asansör kontrol düğmelerine kolaylaştırıcı işaretlerin konması
- Yanıp sönen alarm ışıklarının yapılması
- Kapıların genişletilmesi
- Turnikelerin kaldırılması ve alternatif gidiş yolunun tahsis edilmesi
- Erişilebilir kapı donanımının (kapı kolu) yerleştirilmesi
- Tuvaletlere tutunabilecek parmaklıkların yerleştirilmesi
- Tuvaletlerin manevra alanının genişletilmesi için yeniden düzenlenmesi
- Tuvalet kâğıdı yerinin düzenlenmesi
- Ulaşılması zor muslukların olduğu yerlere su kaplarının yerleştirilmesi
- Yüksek ve engel olabilecek halıların kaldırılması

Halkın kullanacağı yerlerdeki engellerin kaldırılması şu öncelikler göre yapılmalıdır:

- Yaya kaldırımından park alanlarına kadar her yerde bu imkânlar sağlanmalıdır.
- Giriş rampaları yerleştirme, girişleri genişletme ve erişilebilir park alanları sunma bunlar arasında yer alır.
- Dinlenme tesislerine erişim sağlanmalıdır.
- Servislere avantajlı oturma yerleri ve halka açık oturulacak yerlere erişilebilmesi için gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.

- Bu koşulların el verdiği kadarıyla, halka açık yerler tekerlekli sandalyeliler için makul oturma yerleri ve geçiş sağlamak için katlanabilir koltuklara sahip olmalıdır.
- Tekerlekli sandalye alanları bütün konferans salonuna dağıtılmalı ve bu kişilerin diğer katılanlar gibi görüş ve ücret ačíından seşebilme hakkı olmalıdır.
- Olağanüstü bir durumda bu kişilerin dışarı çıkabileceği ulaşılması kolay bir çıkış noktası olmalı ve bu kimseler aileleriyle, arkadaşlarıyla (tekerlekli sandalye kullanmayan) birlikte oturma imkânına sahip olmalıdır.
- Eğer koltukların katlanması mümkün değilse, tekerlekli sandalye kullananların ailelerinin ve arkadaşlarının oturabileceği taşınabilir sandalyeler olmalıdır.¹¹⁹

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma alanı ve araştırma tarihi

Çalışma, Batı Karadeniz Bölgesi Batı Karadeniz Bölgesi, Karadeniz Bölgesi'nin batı kesimiyle, Marmara Bölgesi'nin doğusu ve İç Anadolu'ya geçiş bölgesinin bir kısmını kapsamakta olan kabaca 40°-42° kuzey enlemleri ile 30°-33° doğu boylamları arasında kalan yüzölçümü 2.574 km² olan Düzce ilinde yapılmıştır. Düzce ili; merkez ilçe, Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca olmak üzere toplamda 8 ilçe ve 355.549 nüfusa sahip bir Batı Karadeniz ilidir. Çalışma 2014-2015 yıllarını kapsayan 1,5 yıllık süre zarfında tamamlanmıştır.

3.2. Araştırmanın tipi

Araştırma; nitel araştırma tipi olan saha taraması (survey) desenli bir çalışmadır. Bununla birlikte çalışmada betimsel (tanımlayıcı) araştırma tekniği kullanılmıştır. Betimlemeli çalışmalar genelde verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasında olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülen çalışmalardır.

3.3. Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırmanın evrenini Merkez ilçe, Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca olmak üzere toplamda 8 ilçe ve 355.549 nüfusa sahip olan Düzce ili oluşturmaktadır. Örneklemini ise Düzce ilinin sportif rekreasyon alanları oluşturmaktadır.

3.4. Araştırmanın hipotezi

Düzce ili kara, hava ve su sporlarının büyük bir bölümünün yapılabileceği ve her yaş grubunun faydalanabileceği bir çok sportif rekreasyon olanağı sunabilen bir ildir.

3.5. Araştırma veri toplama yöntemi

Araştırmanın ortaya çıkmasında veri toplama aracı olarak gözlem yöntemi, görüşme yöntemi, tarama yöntemi, belgesel tarama yöntemi, bilgi arama yöntemi, saha analizi yöntemi ve projelendirme yöntemleri kullanılmıştır. Tez çalışmasının hazırlanması esnasında yapılan literatür araştırmalarında; ilgili çalışmalar incelenmiş ve bu kapsamda benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Genel bilgilerin oluşturulmasında tarama yöntemi, belgesel tarama yöntemi, bilgi arama yöntemi, var olan ve potansiyeli olan tesislerin tespitinde doküman analizi, saha analizi ve gözlem yöntemi; projenin oluşturulması için uygun alanın ve sportif rekreasyon uygulamalarında, kullanılmak üzere yeniden planlanabilecek alanların tespitinde saha analizi yöntemi, tespit edilen alanların özelliklerinin belirlenmesinde alan araştırması ve görüşme yöntemi, projenin yazılı (çizim) haline getirilmesinde projelendirme yöntemi kullanılmıştır.

Yapılan protokoller doğrultusunda, var olan tesis ve sportif rekreasyon alanlarının tespitinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Orman ve Su İl Müdürlüğü, Gölyaka Kaymakamlığı arşivlerinden faydalanılmıştır. Ayrıca, alan analizlerinin yapılması, proje alanının tespiti ve alanda yapılacak gözlem çalışmalarında kullanılmak üzere gerekli olan araç ve uzman desteği Orman Su İl Müdürlüğü ve Gölyaka Kaymakamlığı tarafından sağlanmıştır.

3.6. Araştırmanın sınırlılıkları

- Araştırma Düzce ili ile sınırlıdır.
- Araştırma sportif rekreasyon alanları ile sınırlıdır.

Düzce ilinin mevcut ve planlanabilecek sportif rekreasyon alanlarını tespit edilerek haritasının çıkarılması ve ilin belirlenen bir bölümüne örnek bir doğal yaşam ve spor parkı modeli hazırlanması tezin konusunu ifade etmektedir.

Tez çalışması Akçakoca, Cumayeri, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca, Çilimli ve Merkez ilçe olmak üzere, Düzce ilinin tamamını kapsamaktadır. Amaç doğrultusunda bakıldığında tezin kapsamı, amacın gerçekleşmesinde ihtiyaç duyulan sınırlar içerisinde olduğu düşünülmektedir.

4. BULGULAR

4.1. Düzce İli Mevcut Sportif Rekreasyon Alanları

4.1.1. Düzce doğa yürüyüş parkurları

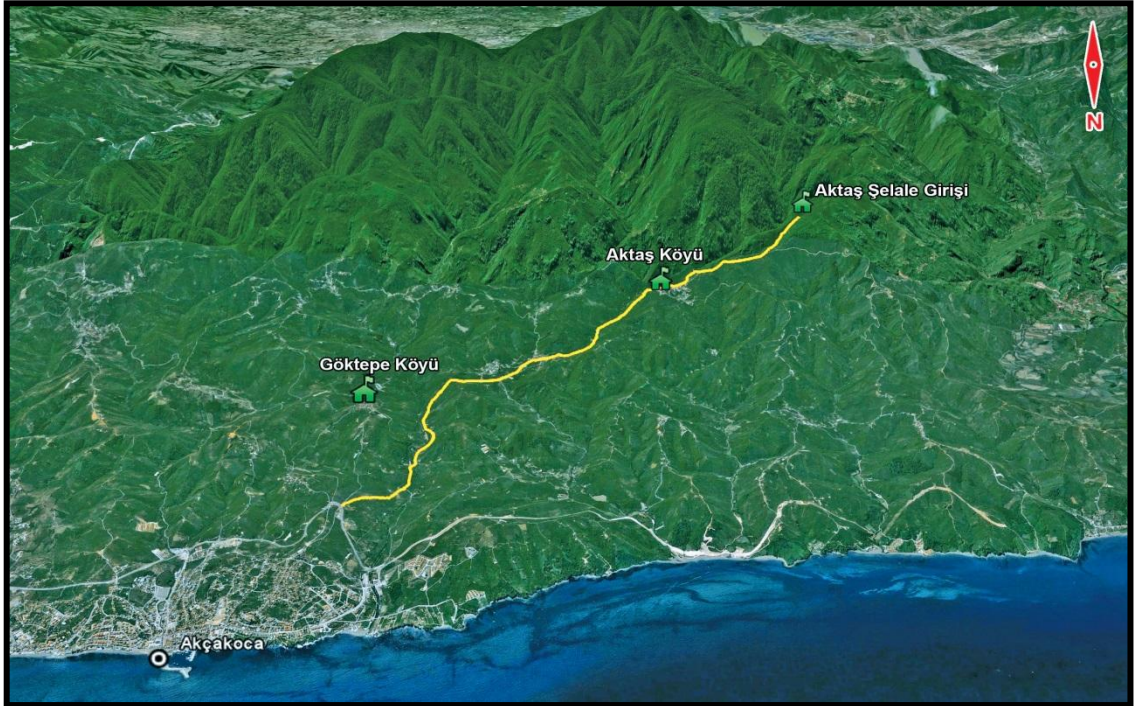
4.1.1.1. Akçakoca doğa yürüyüş parkurları

4.1.1.1.A. Akçakoca - Aktaş şelalesi parkuru

Parkur uzunluğu : 10 Km

Akçakoca : 41.089476 ° - 31.1247 °

Aktaş Şelalesi : 41.017862 ° - 31.041284 °

Şekil 4.1. Akçakoca-Aktaş şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Bölge de Cumayanı Mesire Alanı, Ahmet Dede Türbesi, camisi, eski hamam kalıntısı, anıt ağaçları, Değirmen Deresi, şelale, lokanta bulunmaktadır. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkur olmakla birlikte su içerisinde de yürünmesi gerekebilir.

Ulaşım: Akçakoca çevre yolu Göktepe köyü ayrımından yürüyüşe geçilmelidir.

Parkurun yapısı: Parkur çoğunlukla dere kenarını takip eder, Aktaş vadisiyle devam ederek şelaleyle son bulur.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur, su içinden geçmek gerekebilir, boğazlı ve su geçirmez yürüyüş ayakkabısı ile dört mevsim yürünebilir.

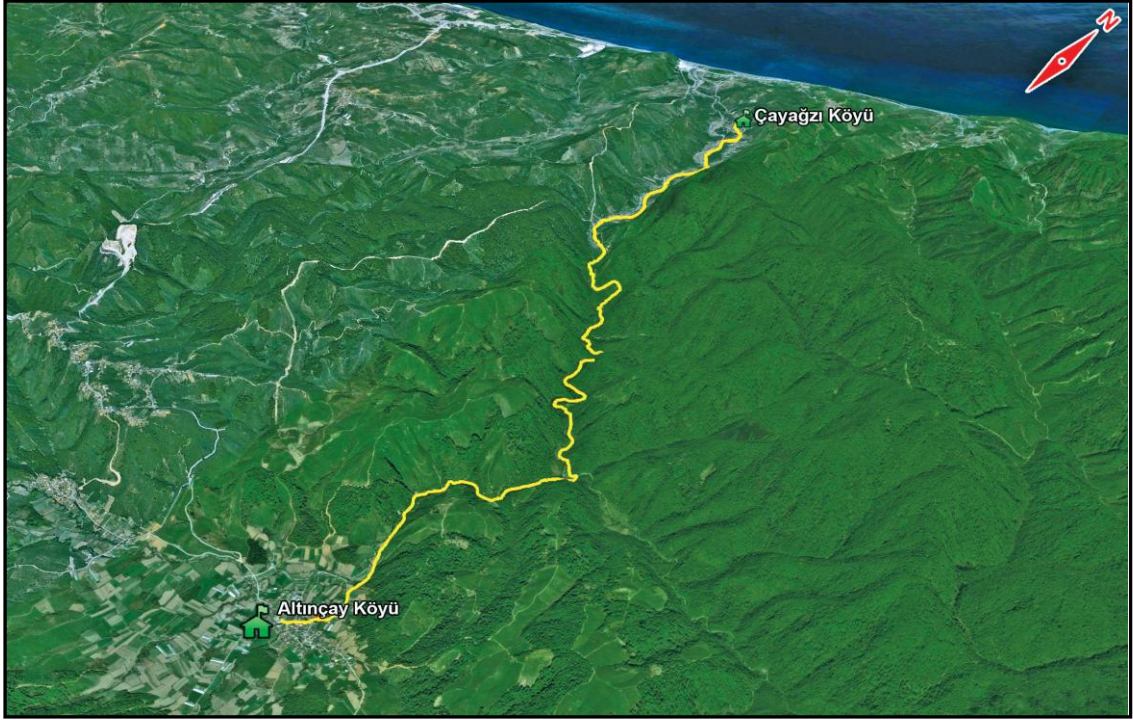

4.1.1.1.B. Altınçay - Çayağzı köyü parkuru

Parkur uzunluğu : 11 Km

Altınçay : 41.013090° - 31.249510°

Çayağzı : 41.086146° - 31.231165°

Şekil 4.2. Altınçay - Çayağzı köyü yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Orhangazi Cuma Camii (Çantı Camii), Kışla deresi, sivil mimari, sahil, yeme içme, konaklama, kamp, orman, olta balıkçılığı mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkurdur.

Ulaşım: Düzce Akçakoca yolu Tepe köyü ayrımından Altınçay köyüne ulaşarak yürüyüşe geçilmelidir.

Parkurun yapısı: Parkur çoğunlukla dere kenarını ve dere içini takip eder.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur, su içinden geçilir. Boğazlı su geçirmez yürüyüş ayakkabısı ile kış hariç diğer mevsimler yürünebilir.

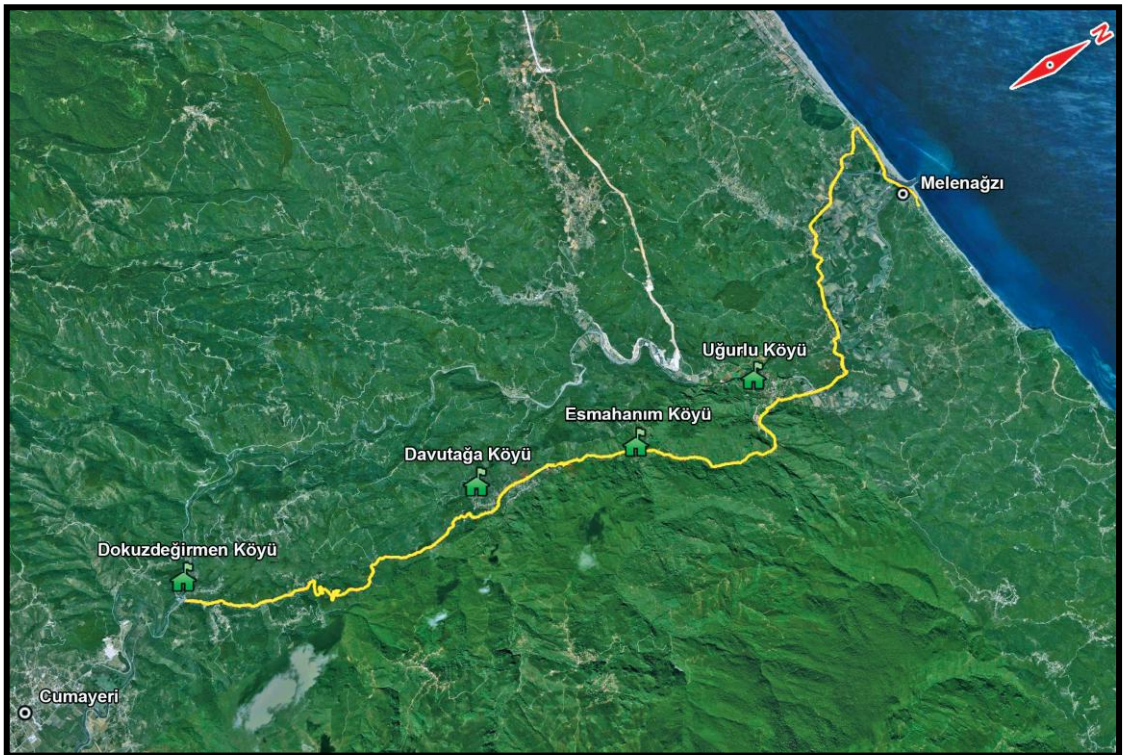
4.1.1.2. Cumayeri yürüyüş parkurları

1.1.1.2.A. Dokuzdeğirmen - Menağzı köyü parkuru

Parkur uzunluğu : 24 km

Dokuzdeğirmen : 40.908142° - 30.948402°

Menağzı : 41.070464° - 30.968600°

Şekil 4.3. Dokuzdeğirmen - Menağzı yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Rafting, restoran, taş işlemeli cami ve su kuyusu, orientring, anıt ağaç, su değirmeni, Harmankaya Şelalesi, konaklama imkanları mevcuttur. Rafting yapılacaksa, rafting sporunun yapıldığı tesislere gidilmelidir, kış hariç her mevsim yapılmaktadır, yürüyüş her mevsim yapılabilir.

Ulaşım: Düzce İstanbul yolu Cumayeri sapağından Dokuzdeğirmen köyüne ulaşarak yürüyüşe geçilmelidir.

Parkurun yapısı: Parkur çoğunlukla köy içlerinden geçer ve sahile ulaşır.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur, normal yürüyüş ayakkabısı ile her mevsimde yürünebilir.

4.1.1.3. Çilimli doğa yürüyüş parkurları

4.1.1.3.A. Çilimli - Kaplandede - Şifalı su parkuru

Parkur uzunluğu : 35 km

Çilimli : 40.891765°-31.045666°

Şifalısu : 40.999352°-31.187641°

Şekil 4.4. Çilimli - Kaplandede - Şifalı su yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Türbe, mesire alanı, kayın, meşelik, kestane ağaçları mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkurdur.

Ulaşım: Düzce İstanbul yolu Çilimli sapağı ayrımından Çilimli'ye ulaşarak yürüyüşe geçilmelidir.

Parkurun yapısı: Parkur çoğunlukla orman içini takip eder.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile her mevsimde yürünebilir. Kışın kar tedbirleri gerekir.

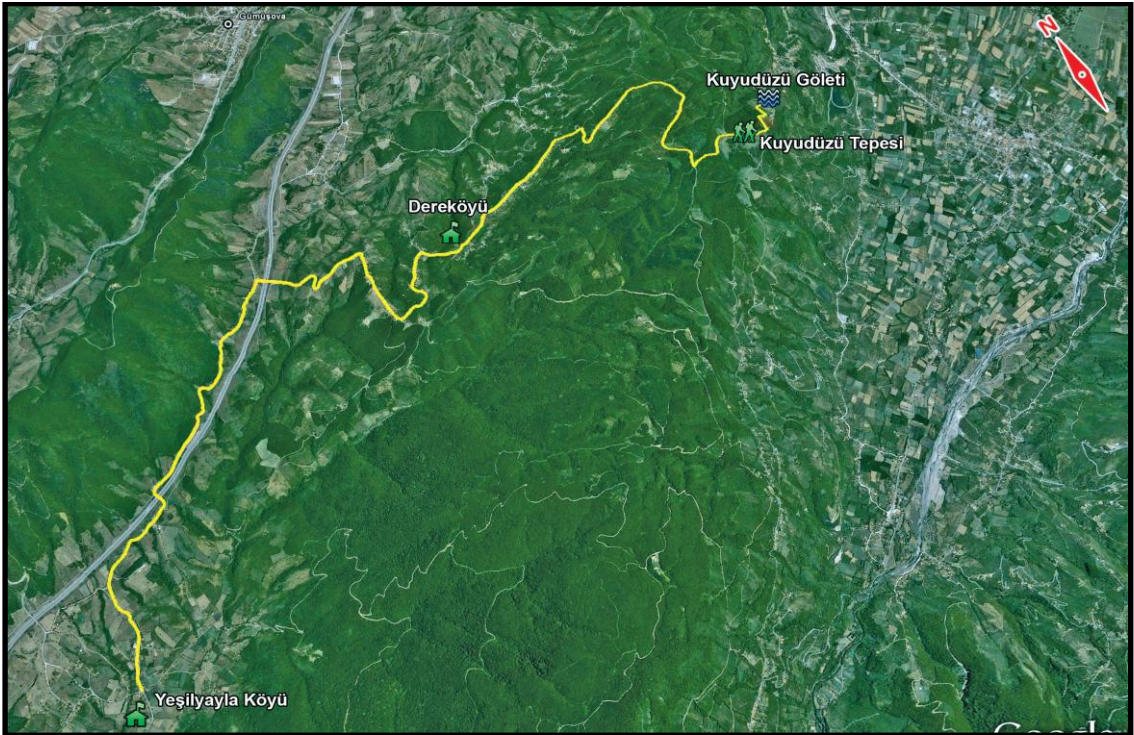
4.1.1.4. Gümüşova doğa yürüyüş parkurları

4.1.1.4.A. Yeşilyayla köyü - Kuyudüzü göleti parkuru

Parkur uzunluğu : 14 km

Yeşilyayla köyü : 40.795234°- 30.866726°

Kuyudüzü göleti : 40.794913°- 30.970854°

Şekil 4.5. Yeşilyayla köyü - Kuyudüzü göleti şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Kayın, gürgen, meşe ormanları, gölet mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkurdur.

Ulaşım: Gümüşova Hendek yolu 10. km Beylice köyü sapağından Yeşilyayla köyüne ulaşarak yürüyüşe geçilmelidir.

Parkurun yapısı: Yeşilyayla köyü yakınlarında TEM kenarındaki tesislerde yöresel ürünlerle kahvaltı yapılabilir. Yeşilyayla köyünden gürgen, meşe, ormanları arasında toprak yoldan Dere köyü ve Kuyudüzü göletine ulaşılır.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile her mevsimde yürünebilir.

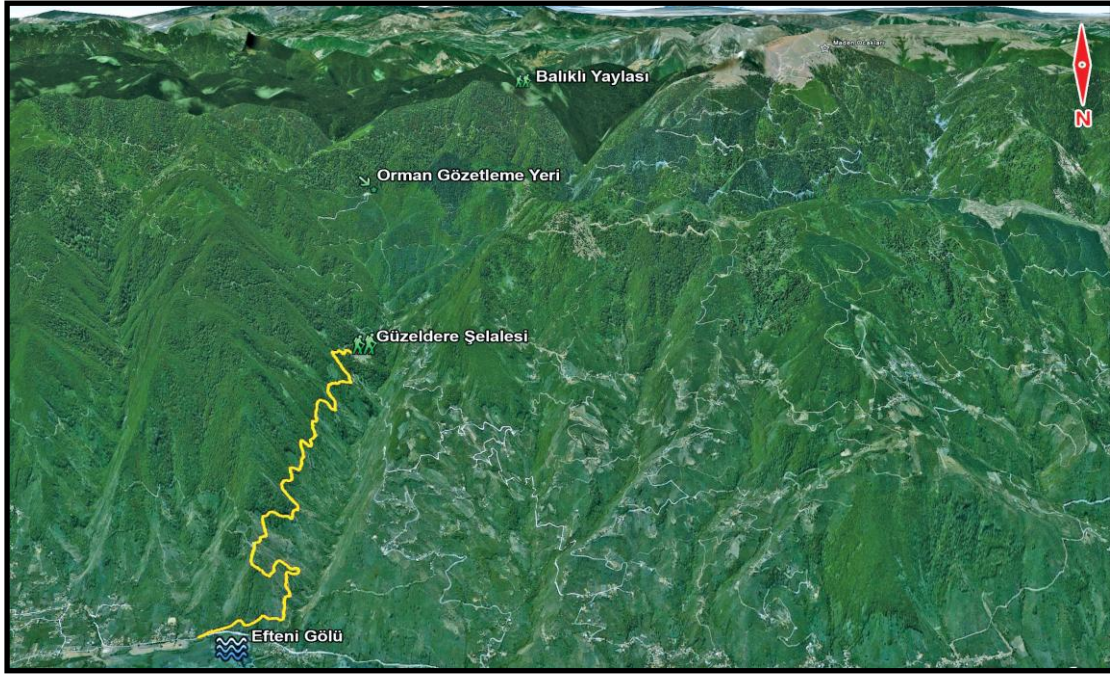
4.1.1.5. Gölyaka doğa yürüyüş parkurları

4.1.1.5.A. Efteni gölü - Güzeldere şelalesi parkuru

Parkuru uzunluğu :6 km

Efteni gölü :40.756385° - 31.055718°

Güzeldere şelalesi :40.723535° - 31.049690°

Şekil 4.6. Efteni gölü - Güzeldere şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Kayın ormanları, restoran, manzara, kuş, çeşme, kamp alanı, konaklama (Bungalov), endemik bitki, olta balıkçılığı, sulak alan, göl, şelale, su değirmeni mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkurdur.

Ulaşım: Düzce-Aydınpınar-Gölormanı-Efteni güzergahı kullanılabilceği gibi, TEM Gölyaka ayrımından girilecek ilçe merkezine ve Efteni Gölü'ne ulaşarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Efteni'den Toptepe'ye doğru yükselerek giden orman yolundan gidilmesi tavsiye edilir. Toptepe'den Düzce manzarası izlemeye değerdir. Toptepe'den sonra kayın ormanları arasında Güzeldere'ye ulaşılır.

Zorluk durumu: Orta zorluğu aşabilecek rampalı bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile her mevsimde yürünebilir.

4.1.1.5.B. Güzeldere şelalesi - Balıklı yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 23 km

Güzeldere şelalesi : 40.723535° - 31.049690°

Balıklı yaylası : 40.652140° - 31.032997°

Şekil 4.7. Güzeldere şelalesi - Balıklı yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Şelale, dere manzarası, orman güzelliği, kamp, yaban hayatını yaşamak mümkündür. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanların yürümesi tercih edilir.

Ulaşım: Düzce-Aydınpinar-Gölormanı-Efteni güzergahı kullanılabilceği gibi, TEM Gölyaka ayrımından girilecek ilçe merkezine ve Efteni Gölü'ne oradan Güzeldere'ye geçilerek yürüyüşe geçilir.

Parkurun Yapısı: Konaştepe'deki orman gözetleme yerinden Derabalık, Hera, Pürenli, Balıklı yaylaları istikametine doğru kayın ve sonrasında ardıç ve köknar ormanlarıyla dolu manzaralı bir parkurdur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

Zorluk Durumu: Rakım yükselteli inişlidir. Orta zorluğu aşabilecek rampalı bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk, rüzgarlık ile kış hariç diğer mevsimlerde yürünebilir.

4.1.1.5.C. Aksu deresi - Kardüz yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 24 km

Aksu deresi : 40.763297° - 30.962898°

Kardüz yaylası : 40.666393° - 30.978458°

Şekil 4.8. Aksu deresi - Kardüz yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Çeşme, yayla, kamp, endemik bitki, yaban hayatını yaşamak mümkündür. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanların yürümesi uygundur.

Ulaşım: Düzce veya TEM Gölyaka çıkışından ilçe merkezine ve oradan Aksu Deresi üzerindeki köprüden yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Köylerden geçilerek göknar ve sarıçam ormanları çevrili Düzce'nin en yüksek rakımlı Kardüz Yaylası'na ulaşılır.

Zorluk durumu: Rakım yükselteli inişlidir. Orta zorluğu aşabilecek rampalı bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk, rüzgarlık ile kış hariç diğer mevsimlerde yürünebilir.

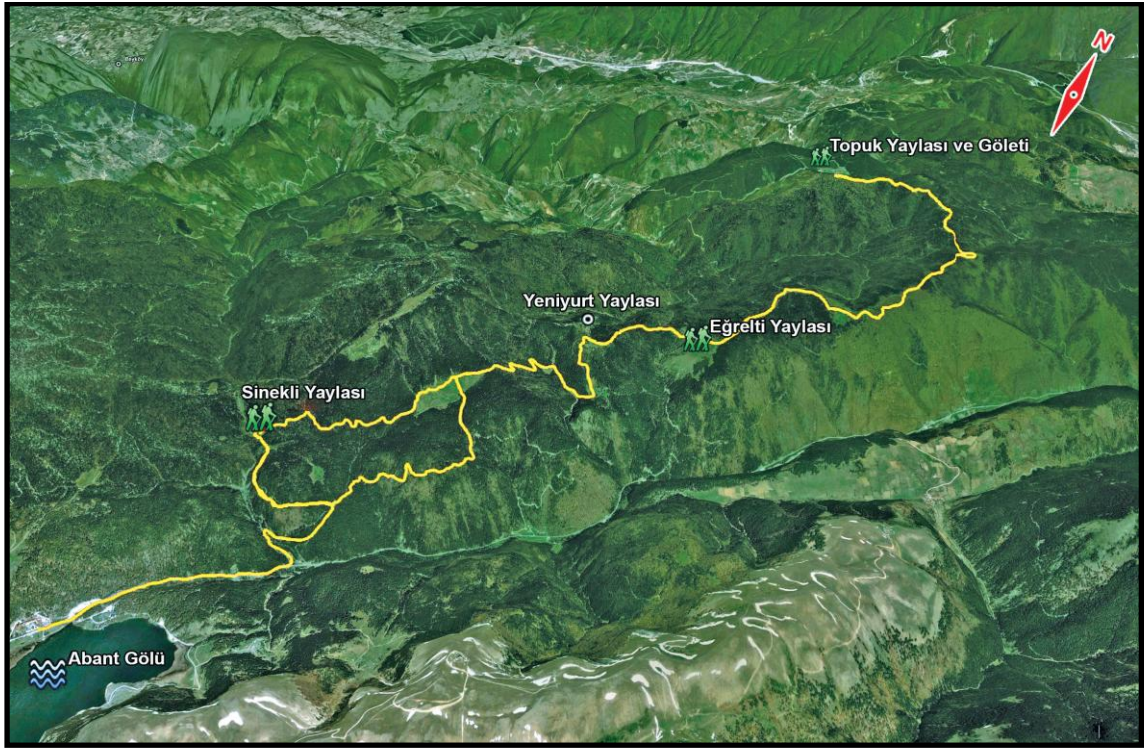
4.1.1.6. Kaynaşlı doğa yürüyüş parkurları

4.1.1.6.A. Topuk - Eğrelti - Sinekli yaylaları - Abant parkuru

Parkur uzunluğu : 18 Km

Topuk yaylası : 40.689557° - 31.365411°

Abant gölü : 40.606071° - 31.280649°

Şekil 4.9. Topuk-Eğrelti- Sinekli yaylaları-Abant yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Göl, yayla, kamp, konaklama, olta balıkçılığı, restoran, yaban hayatı, spor tesisi olanakları mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Kaynaşlı D-100 Bakacak mevkiinden sapılarak Dipsizgöl, Bıçkıyanı köylerinden sonra Topuk Yaylası'na ulaşılarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Kayın, gürgen, kestane, köknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

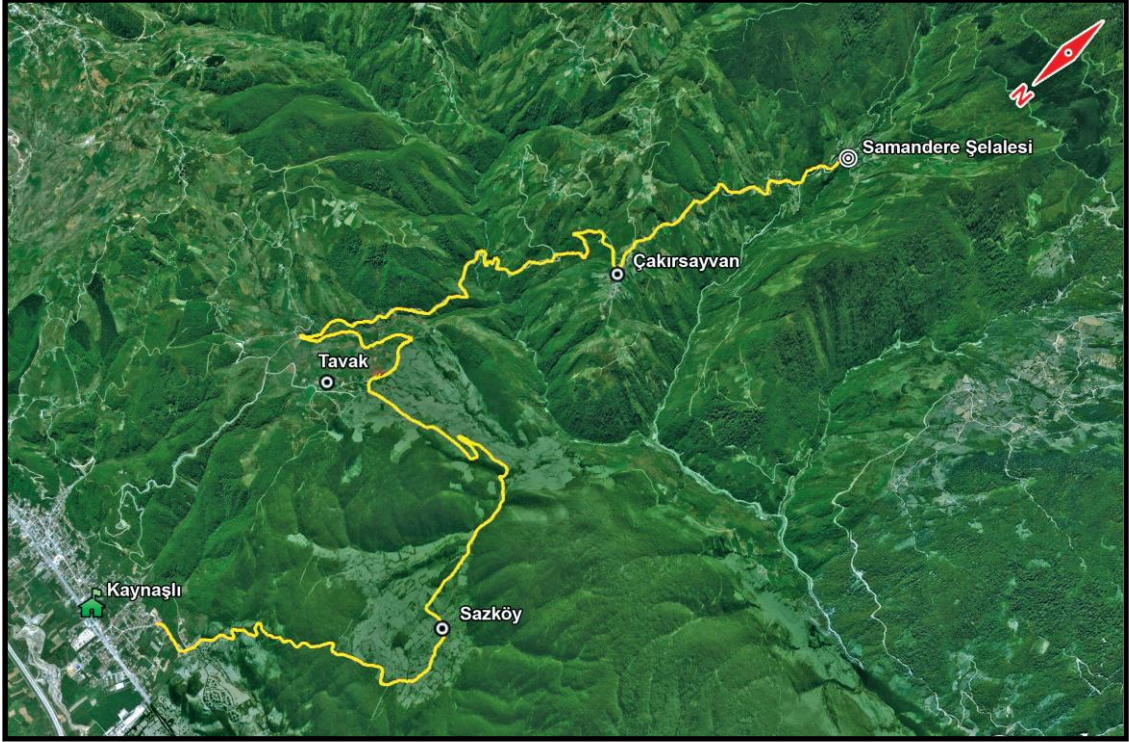
Zorluk durumu: Ortak zorlukta bir parkurdur. Boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile kış hariç diğer mevsimler yürünebilir.

4.1.1.6.B. Kaynaşlı - Tavak - Samandere şelalesi parkuru

Parkur uzunluğu : 18 Km

Kaynaşlı : 40.775541° - 31.306424°

Samandere Şelalesi : 40.691147° - 31.260544°

Şekil 4.10. Kaynaşlı-Tavak-Samandere şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Şelale, kamp, konaklama, restoran, kültür evi pansiyonu, el sanatları ve yöresel ürünler mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Kaynaşlı'ya ulaşılarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Kayın, ıhlamur, şimşir, gürgen, kestane, köknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur. Boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.1.6.C. Muncurlu - Kurugöl - Yörükler Sarıçökek köyü parkuru

Parkur Uzunluğu : 11 Km

Muncurlu : 40.812593° - 31.244814°

Sarıçökek Köyü : 40.784638° - 31.317229°

Şekil 4.11. Muncurlu-Kurugöl-Yörükler Sarıçökek köyü yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Göl, olta balıkçılık, mantarlaşmış kayın ağaçları, tarihi camii, offroad, kamp alanları mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce D-100 Kaynaşlı yolu üzeri Muncurlu mevki Yeşilçam köyü sapağından girilerek yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Çam ve kayın ormanları arasından geçen bir yürüyüş parkurudur.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur. Boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.1.7. Düzce merkez doğa yürüyüş parkurları

4.1.1.7.A. Konuralp (Amfi tiyatro) Kemerkasım köyü (Su kemerleri)

Parkur uzunluğu : 5,4 Km

Konuralp amfi tiyatro : 40.905920° - 31.148659°

Kemerkasım köyü : 40.921446° - 31.201387° 397°

Şekil 4.12. Konuralp, Kemerkasım köyü yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Müze, amfi tiyatro, su kemerleri kalıntıları mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkurdur.

Ulaşım: Düzce'den Konuralp'e ulaşılarak, Amfi tiyatronun yanından yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Yöresel ürünlerle yürüyüş öncesi kahvaltı yapılabilir.

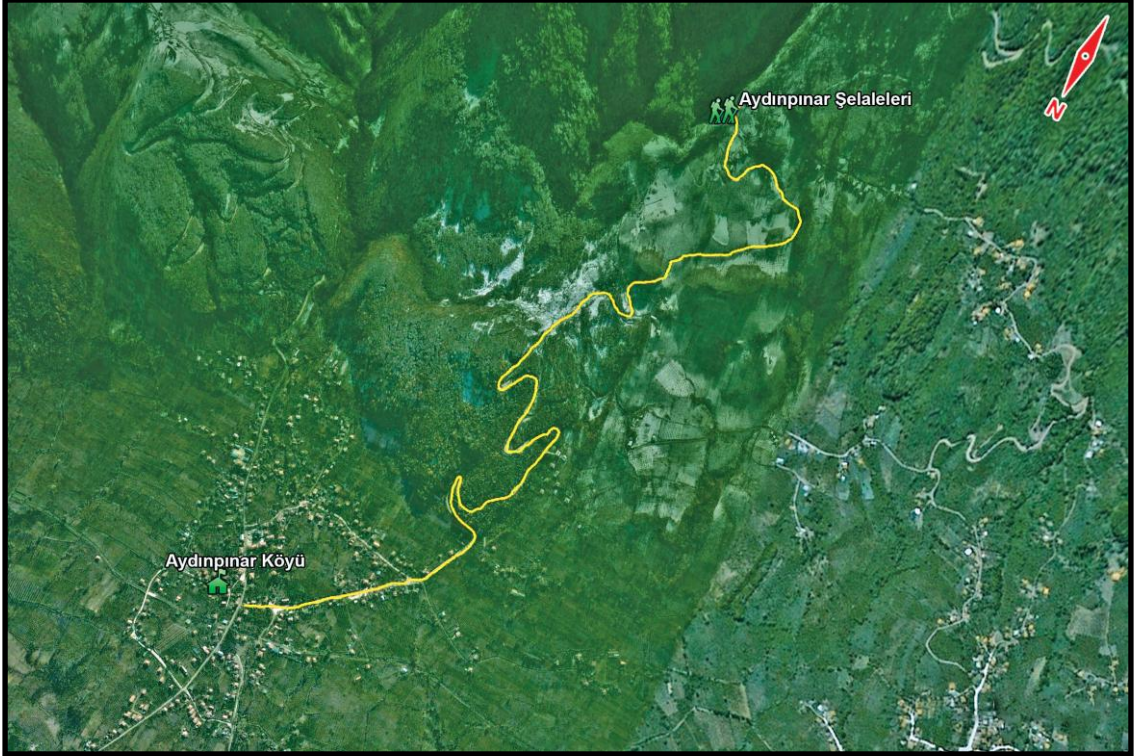
Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur, yürüyüş ayakkabısı ile her mevsimde yürünebilir.

4.1.1.7.B. Aydınpınar köyü - Şelaleler parkuru

Parkur uzunluğu : 4 Km

Aydınpınar köyü : 40.759928° - 31.109842°

Aydınpınar şelalesi : 40.742410° - 31.100397°

Şekil 4.13. Aydınpınar köyü - Şelaleler yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Paintball, konaklama (bungalov), şelale, kamp, restoran mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkurdur.

Ulaşım: Düzce'den veya Gölyaka'dan Aydınpınar köyüne ulaşılarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Aydınpınar köyünde yöresel ürünlerle yemek, kahvaltı, alışveriş imkanı vardır. Gürgen, meşe, kestane gibi karışık yapraklı ormanlar içinde şelalelere ulaşılır.

Zorluk durumu: Orta zorluk ve orta zorluğu aşan bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile her mevsimde yürünebilir.

4.1.1.7.C. Odayeri - Derebalık yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 10 Km

Odayeri yaylası : 40.678422° - 31.147735°

Derebalık yaylası : 40.679064° - 31.093472°

Şekil 4.14. Odayeri - Derebalık yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Orman, yayla, kamp, endemik bitki, yaban hayatını yaşamak mümkündür. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Beyköy'e ulaşılarak, Uğur köyü sapağından Odayeri Yaylası'na ulaşılr yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Kayın, gürgen, kestane, göknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

Zorluk durumu: Orta zorluğu aşan ve rampalı bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile kış hariç diğer mevsimlerde yürünebilir.

4.1.1.7.D. Odayeri - Torkul göleti ve yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 9 Km

Odayeri yaylası : 40.678422° - 31.147735°

Torkul göleti : 40.678725° - 31.173180°

Torkul yaylası : 40.684099° - 31.177555°

Şekil 4.15. Odayeri - Torkul göleti ve yaylası yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Yayla, kamp, konaklama, endemik bitki, gölet mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Beyköy'e ulaşılarak, Uğur köyü sapağından Odayeri Yaylası'na ulaşılır yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Kayın, gürgen, kestane, köknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

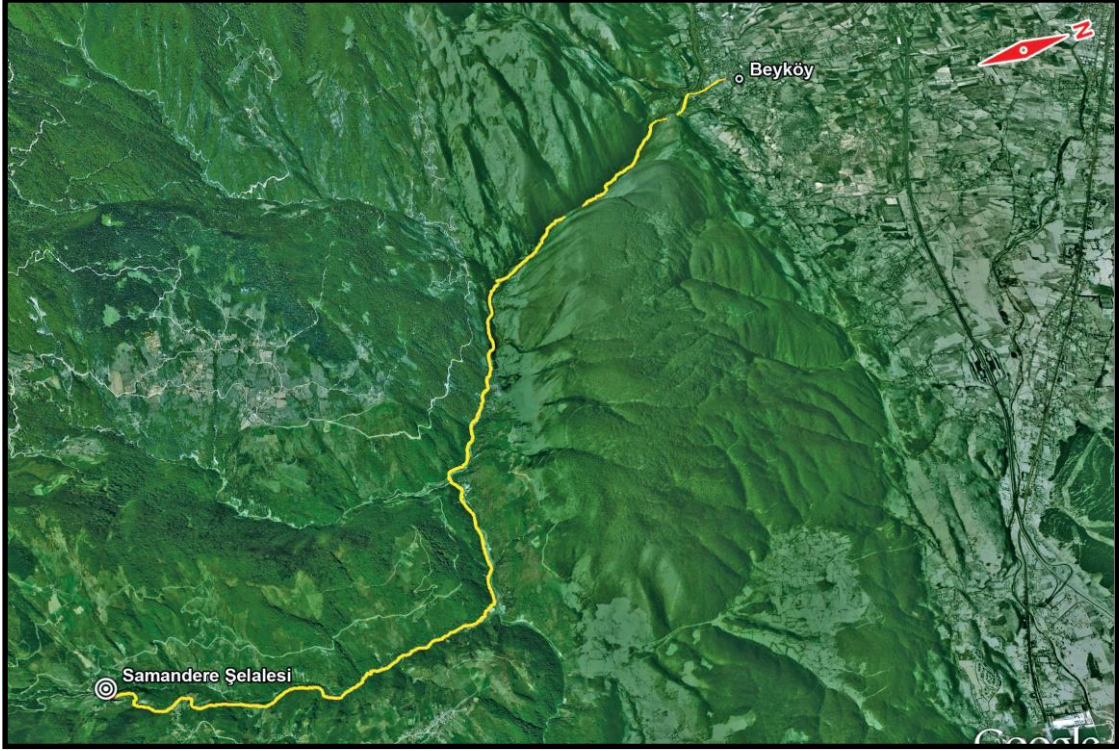
Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile kış hariç diğer mevsimlerde yürünebilir.

4.1.1.7.E. Beyköy - Samandere şelalesi parkuru

Parkur uzunluğu : 14 Km

Beyköy : 40.777516° - 31.174597°

Samandere şelalesi : 40.691147° - 31.260544°

Şekil 4.16. Beyköy - Samandere şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Restoran, kamp, su değirmeni, konaklama, şelale mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Beyköy'e ulaşılarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Uğur suyu takip edilerek kayın, şimşir, gürgen, kestane, köknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

Zorluk durumu: Ortak zorlukta bir parkurdur, boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.1.7.F. Derdin köyü - Çiçekli - Şehirli yaylaları parkuru

Parkur uzunluğu : 15 Km

Derdin köyü : 40.706742° - 31.219759°

Çiçekli yaylası : 40.648100° - 31.210095°

Şehirli yaylası : 40.629201° - 31.190564°

Şekil 4.17. Derdin köyü - Çiçekli - Şehirli yaylaları yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Kamp, konaklama, yayla, Restoran mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Beyköy'e ve oradan Derdin köyüne ulaşılarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Kayın, gürgen, kestane, köknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur Boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile kış hariç diğer mevsimler yürünebilir.

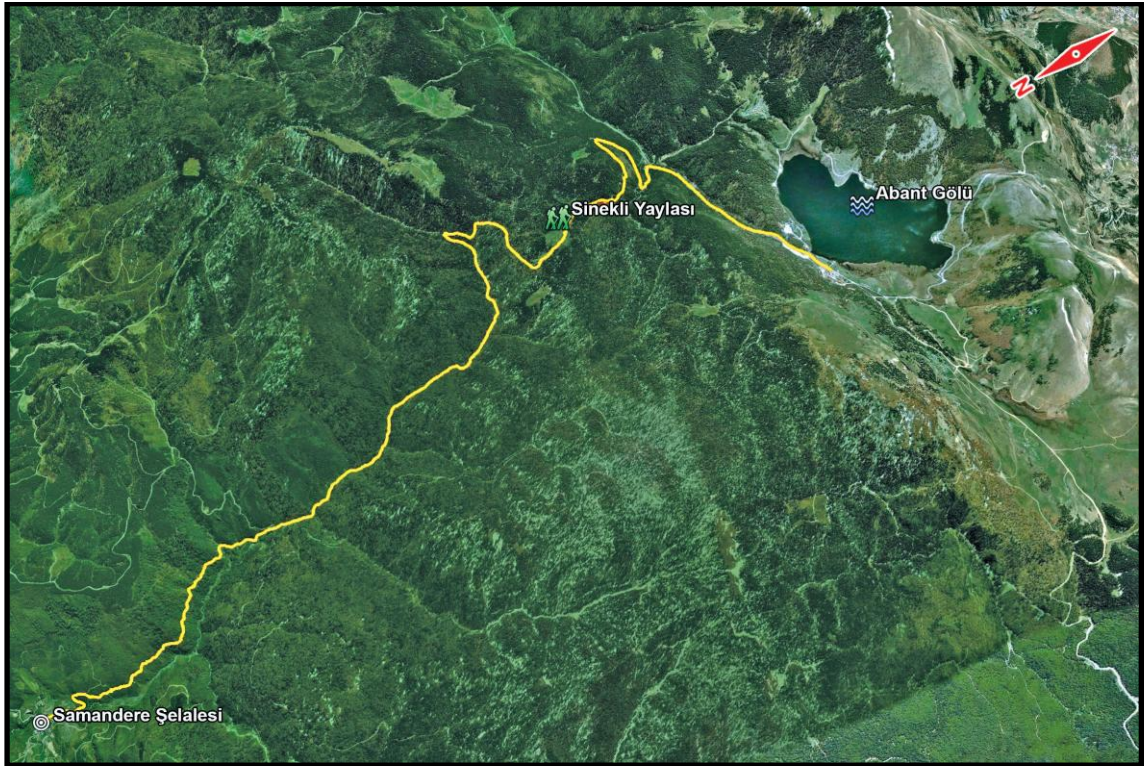
4.1.1.7.G. Samandere şelalesi- Sinekli yaylası - Abant parkuru

Parkur uzunluğu : 14 Km

Samandere şelalesi : 40.691147°

Sinekli yaylası : 40.632080° - 31.290166°

Abant gölü : 40.606071° - 31.280649°

Şekil 4.18. Samandere şelalesi- Sinekli yaylası - Abant yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Yayla, kamp, konaklama, şelale, su değirmeni mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Beyköy'e ve oradan Samandere köyüne ulaşılarak yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Şelaleden itibaren kayın, gürgen, kestane, köknar ormanları içinden geçen bir yürüyüş parkurudur. Bölgeye has her türlü yaban hayvanı çıkabilir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur Boğazlı yürüyüş ayakkabısı, yağmurluk ile kış hariç diğer mevsimler yürünebilir.

4.1.1.8. Yığılca Doğa Yürüyüş Parkurları

4.1.1.8.A. Hasanlar köyü - Hasanlar barajı parkuru

Parkur uzunluğu : 4 Km

Hasanlar köyü : 40.915303° - 31.273348°

Hasanlar barajı : 40.919027° - 31.282220°

Şekil 4.19. Hasanlar köyü - Hasanlar barajı yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Kaya tırmanışı, baraj, su sporları, durgun su kanosu, olta balıkçılığı imkanları mevcuttur. Sağlıklı her insanın rahat yürüyebileceği bir parkur olmakla birlikte su içerisinde de yürünmesi gerekebilir.

Ulaşım: Düzce Yığılca yolu üzerinde Hasanlar köyü Orhangazi Camii önünden yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Vadideki ilginç kayalıklardan ve kayın ağaçları arasından geçen Hasanlar Baraj Göleti manzaralı bir yürüyüş parkurudur.

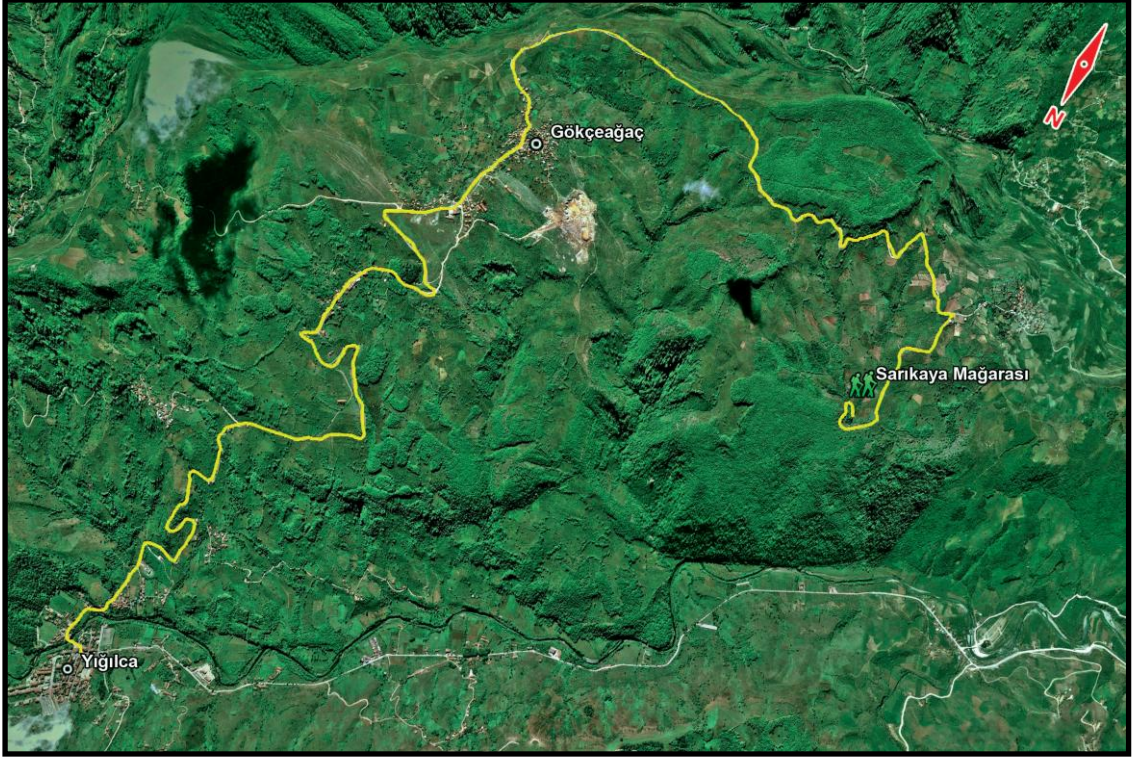
Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur, su içinden geçilebilir. Boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.1.8.B. Yığılca - Sarıkaya mağarası parkuru

Parkur uzunluğu : 12 Km

Yığılca : 40.959627° - 31.443925°

Sarıkaya mağarası : 40.933343° - 31.398455°

Şekil 4.20. Yığılca - Sarıkaya mağarası yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Mağara, kamp imkanları mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce'den Yığılca'ya gidilerek, Gökçeagaç köyü yönünde yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Yer yer çam ağaçları ve bağ bahçe arasından geçen bir parkurdur.

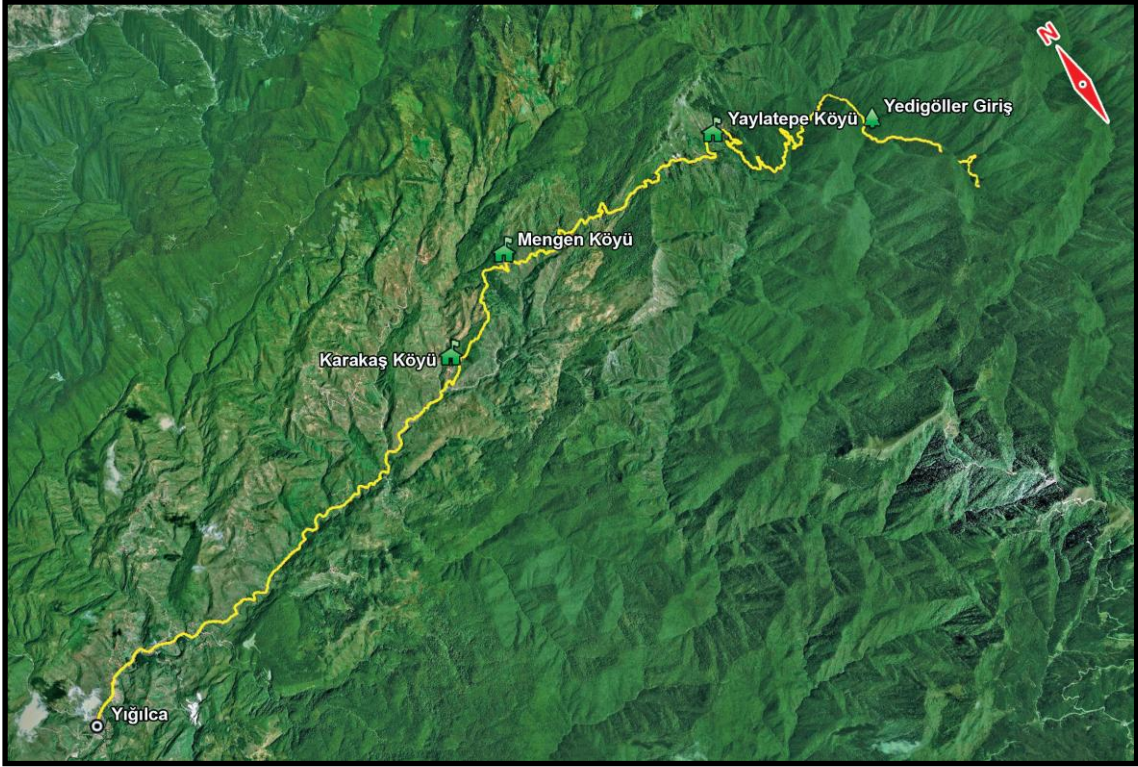
Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur. Mağara içine girilirse özel kıyafet, ışıklandırma ve boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.1.8.C. Yiğilca - Karakaş - Yaylatepe - Yedigöller parkuru

Parkur uzunluğu : 35 Km

Odayeri yaylası : 40.678422° - 31.147735°

Derebalık yaylası : 40.679064° - 31.093472°

Şekil 4.21. Yiğilca-Karakaş- Yaylatepe-Yedigöller yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Şelale, kamp, konaklama, restoran, göller, yayla, orman mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce-Yiğilca ilçesinden yürüyüşe geçilir.

Parkurun yapısı: Karışık yapraklı kayın, gürgen, meşe, ihlamur, dişbudak, çam ağaçları ile küçük melen vadisinde dere boyundan dağlardan, köylerden, tepelerden geçen bir parkurdur. Yaban hayvanlara rastlanmaktadır.

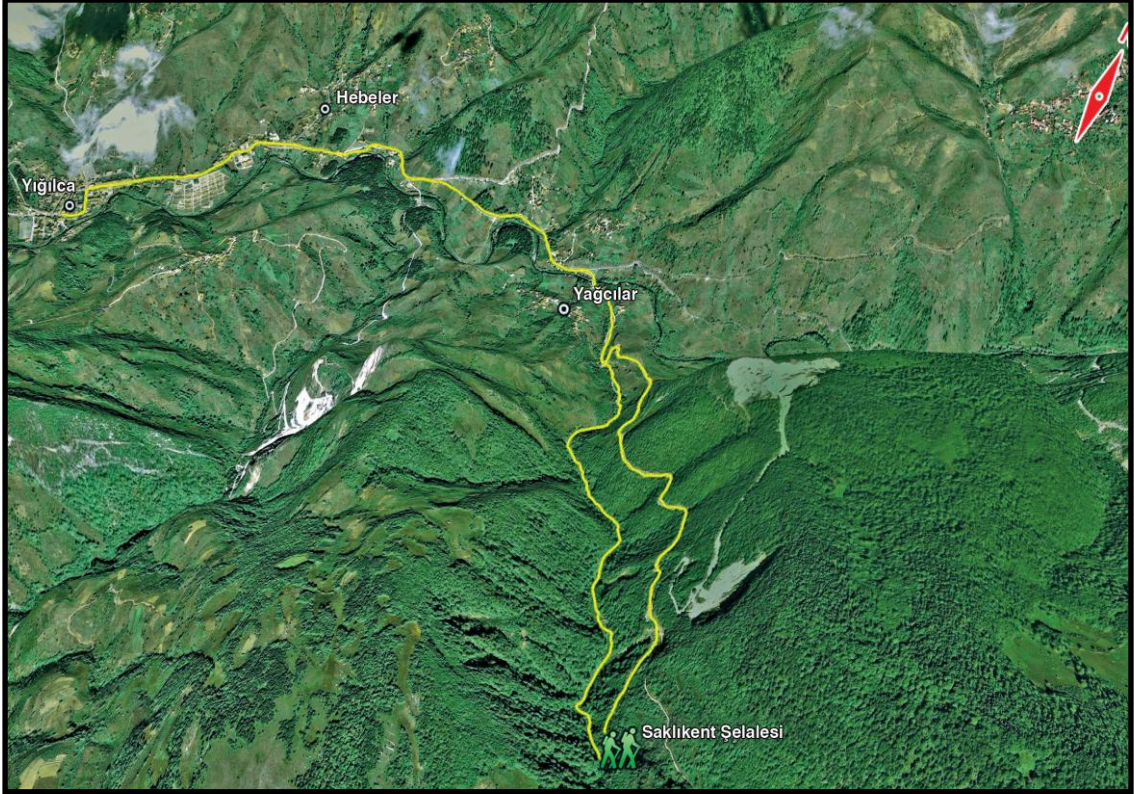
Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur. Boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.1.8.D. Yiğilca - Hebeler - Yağcılar saklıkent şelalesi parkuru

Parkur uzunluğu : 7 Km

Yiğilca : 40.959627° - 31.443925°

Saklıkent şelalesi : 40.940265°- 31.490628°

Şekil 4.22. Yiğilca-Hebeler-Yağcılar Saklıkent şelalesi yürüyüş parkuru uydu haritası

Özellik: Şelale, kamp, konaklama, restoran, kekik, dere mevcuttur. İyi kondisyona sahip, uzun yürüyüş tecrübesi ve yol bulma yeteneği olanlar yürümelidir.

Ulaşım: Düzce-Yiğilca-Yedigöller yolu üzerinde, Hebeler köyü sapağından yürüyüşe geçilir.

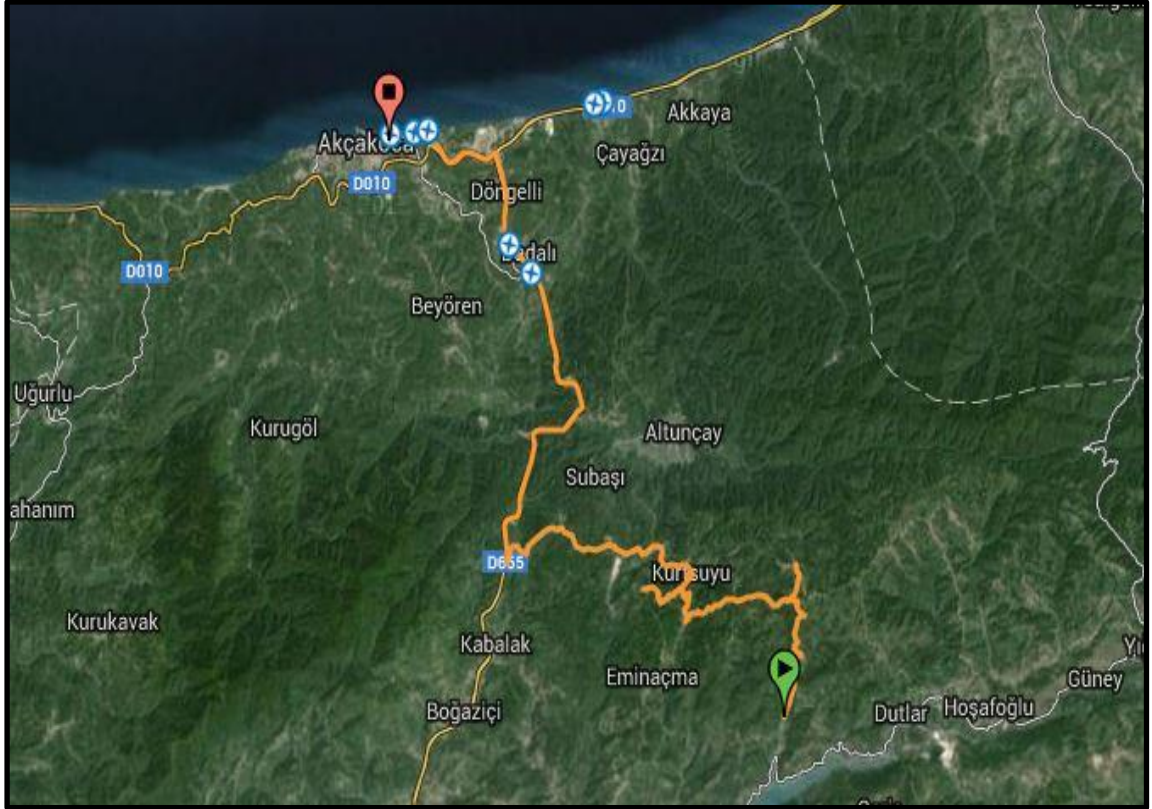
Parkurun yapısı: Yer yer çam ve kayın ağaçları ve bağ bahçe arasından geçen bir parkurdur.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur. Boğazlı yürüyüş ayakkabısı ile dört mevsim yürünebilir.

4.1.2. Offroad Parkurları

4.1.2.1. Akçaören- Akçakoca parkuru

Parkur uzunluğu : 44,66 km

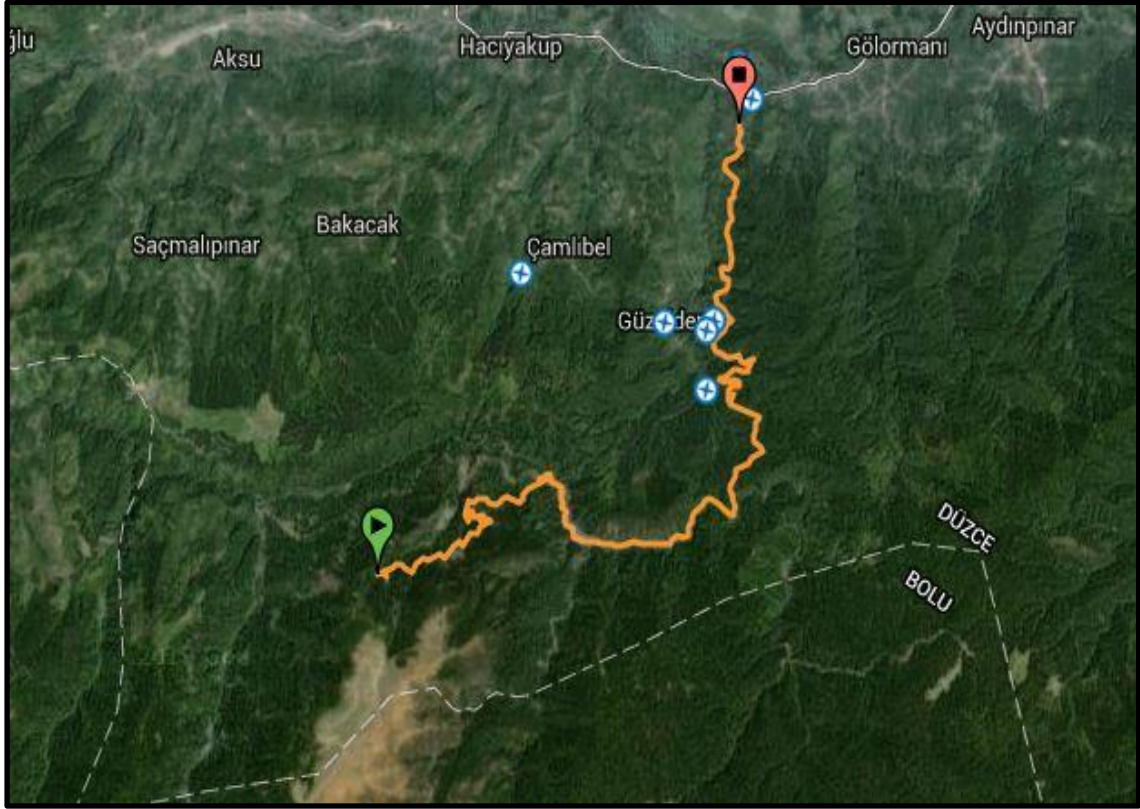
Şekil 4.23. Akçaören- Akçakoca offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 742 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 480 m. yokuş çıkışı ve 883 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 15 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.2. Balkaya – Kalyoncu parkuru

Parkur uzunluğu : 19,26 km

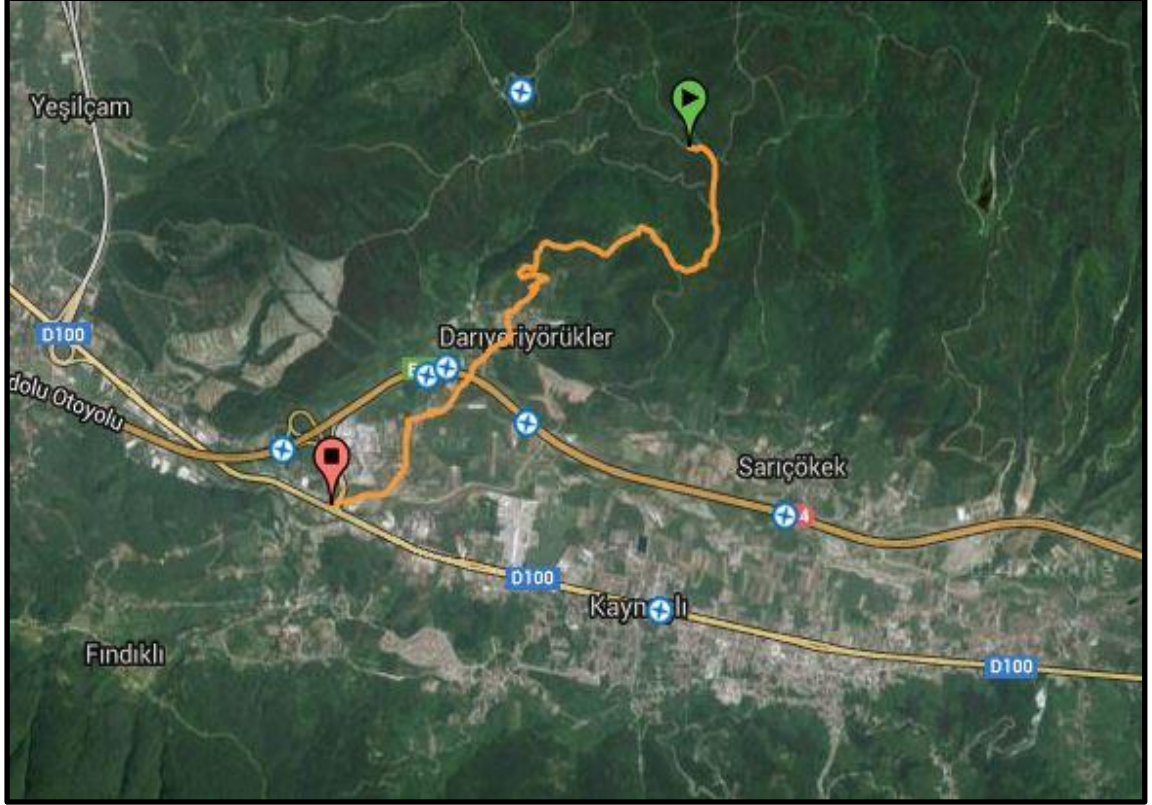
Şekil 4.24. Balkaya – Kalyoncu offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1303 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 130 m. yokuş çıkışı ve 1038 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 350 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.3. Darı yeri yürükler – Hacımehmet parkuru

Parkur uzunluğu : 5,69 km

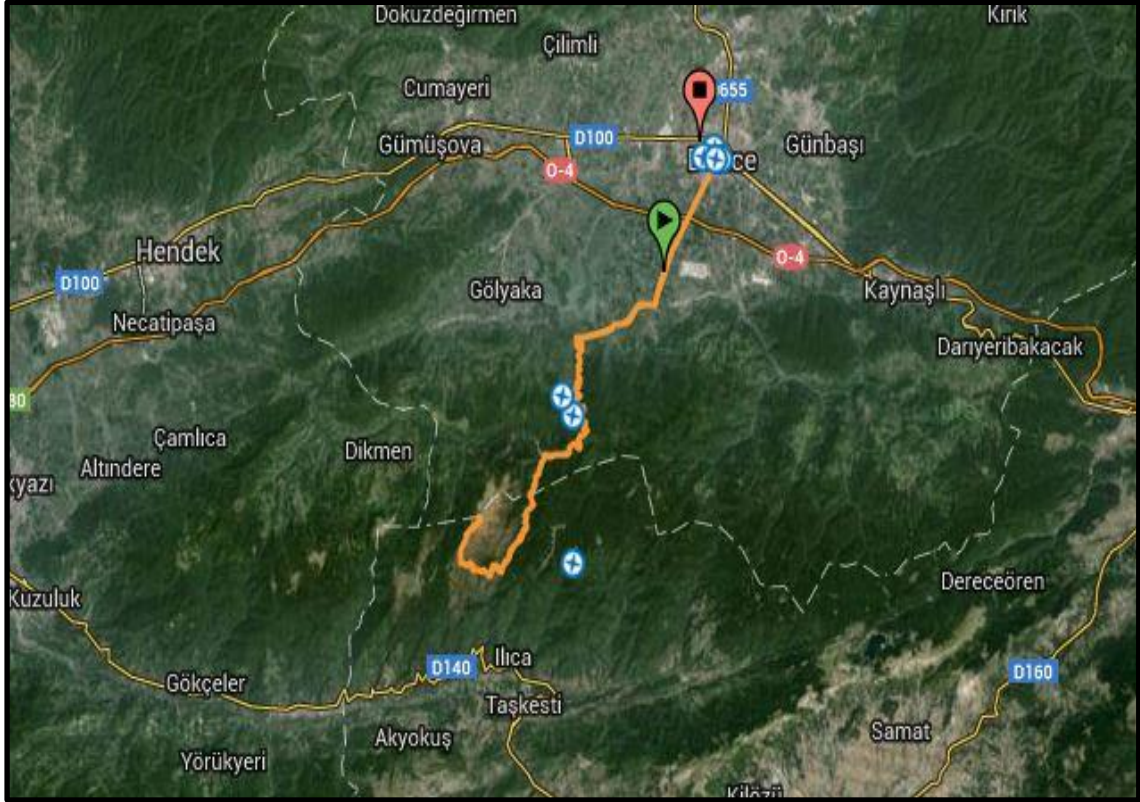
Şekil 4.25. Darı yeri yürükler – Hacımehmet Yaylası offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 526 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 1 m. yokuş çıkışı ve 275 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 235 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.4. Duraklar – Kanhacımusa parkuru

Parkur uzunluğu : 82,78 km

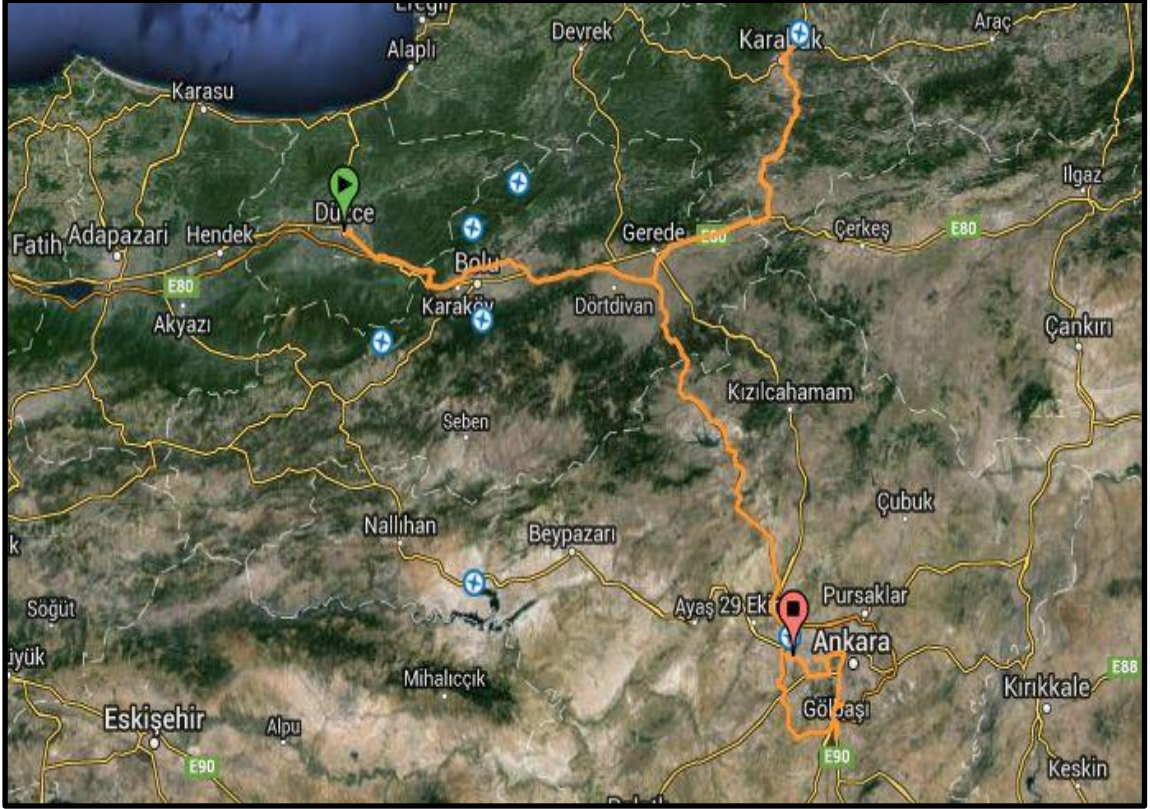
Şekil 4.26. Duraklar – Kanhacımusa offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1881 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 2143 m. toplam yokuş çıkışı ve 2079 m toplam yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 118 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.5. Düzce - Ankara parkuru

Parkur uzunluğu : 532,65 km

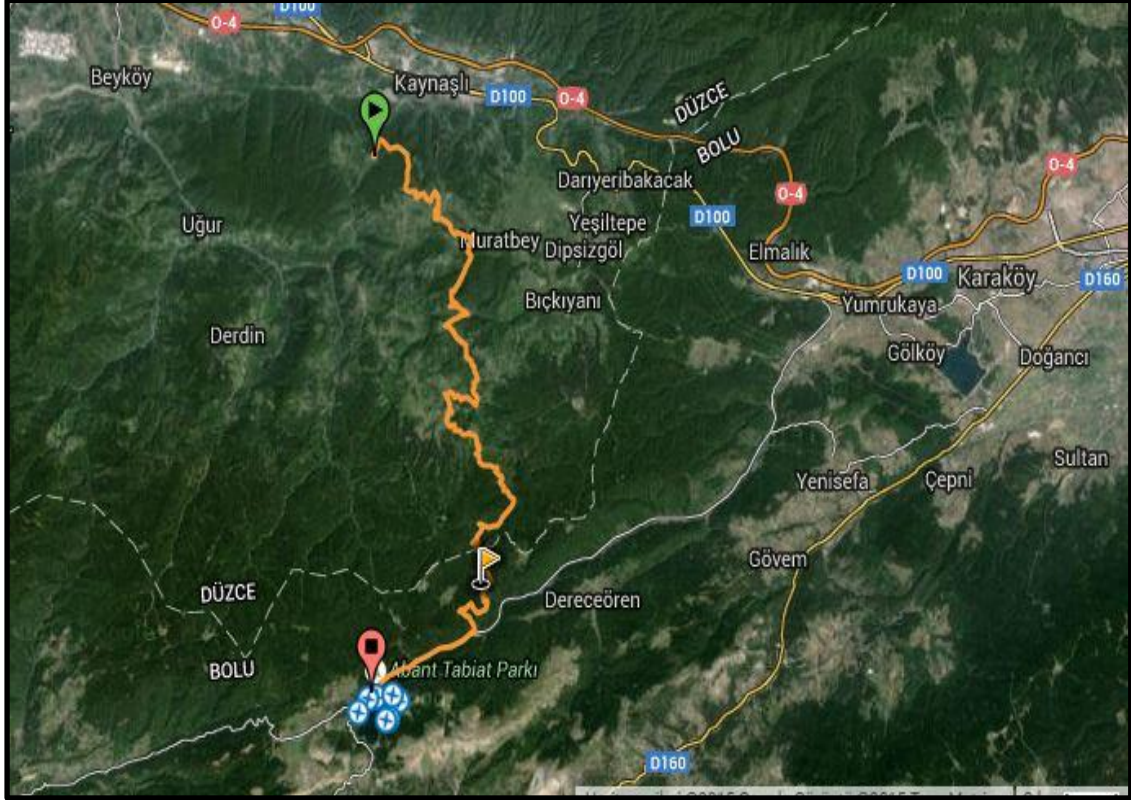
Şekil 4.27. Düzce - Ankara offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1569 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 5910 m. yokuş çıkışı ve 5278 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 116 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.6. Düzce - Çamoluk - Kaynaşlı parkuru

Parkur uzunluğu : 33,64 km

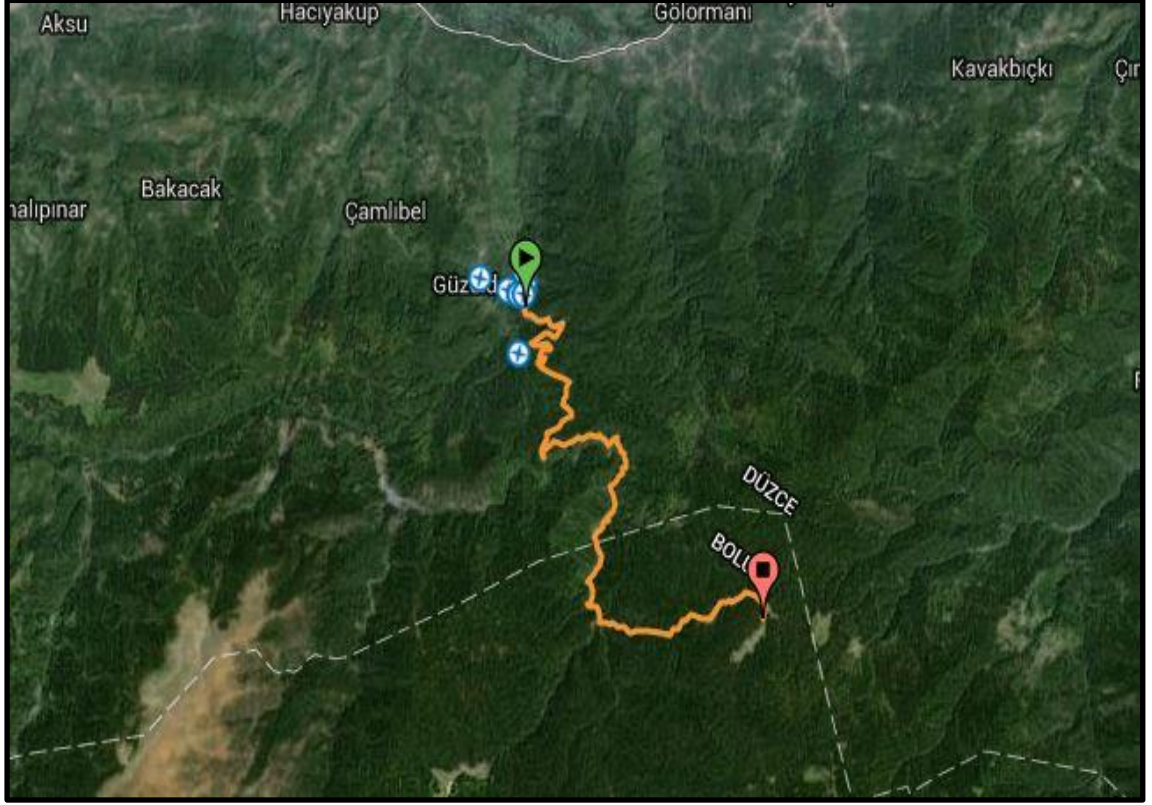
Şekil 4.28 Düzce - Çamoluk - Kaynaşlı offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1392 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 1821 m. yokuş çıkışı ve 1090 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 597 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.7. Düzce - Derebalık parkuru

Parkur uzunluğu : 12,9 km

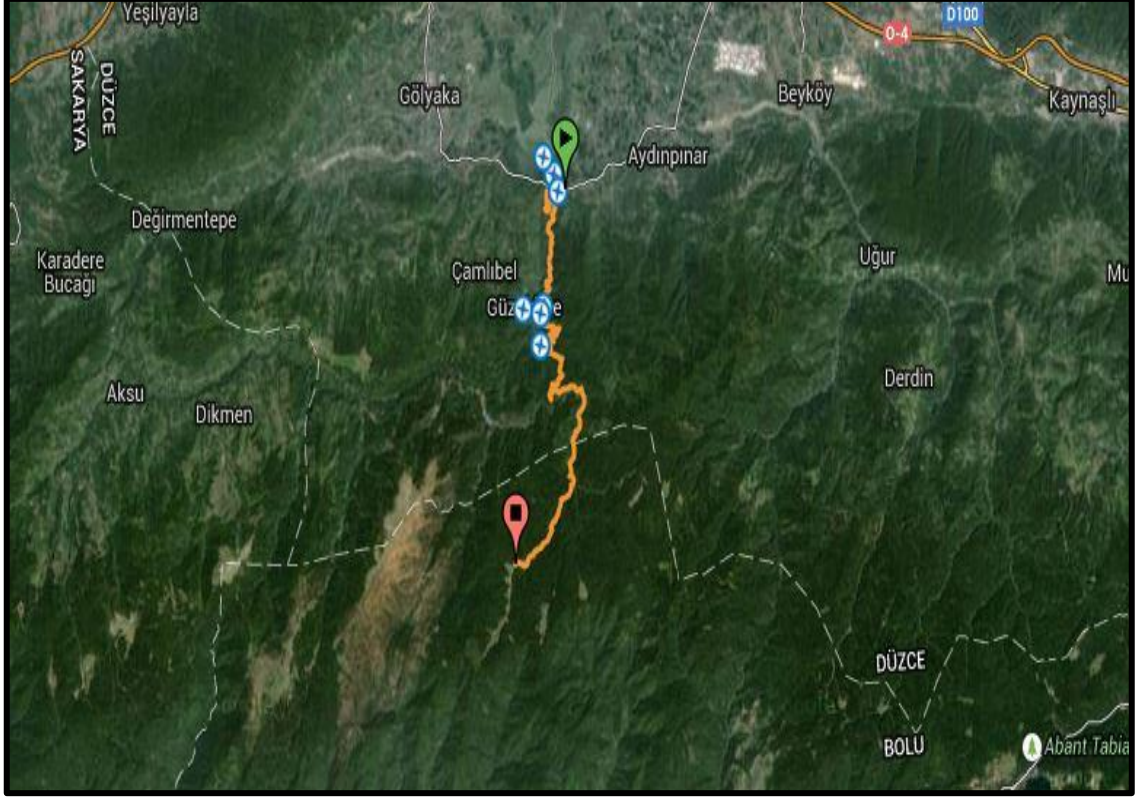
Şekil 4.29. Düzce - Derebalık offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1408 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 850 m. yokuş çıkışı ve 140 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 698 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.8. Düzce- Göl Ormanı- Balıklı Yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 19.73 km

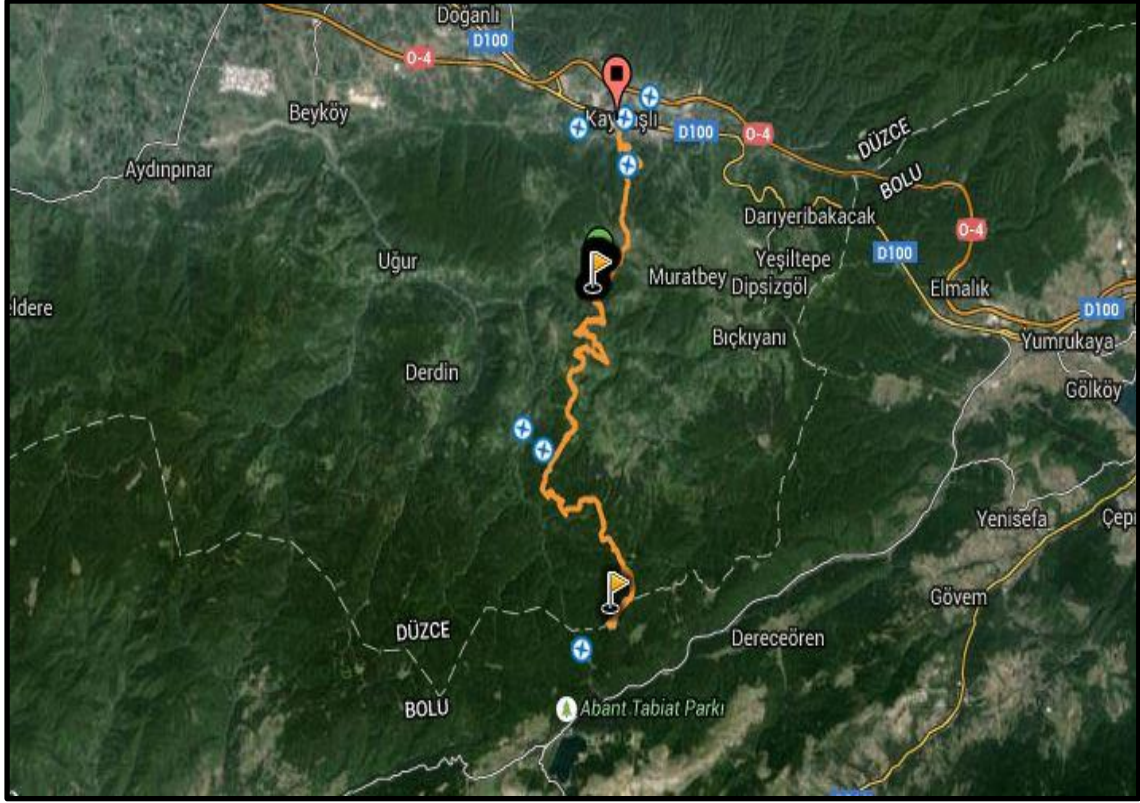
Şekil 4.30. Düzce- Göl Ormanı- Balıklı Yaylası offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1409 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 1298 m. yokuş çıkışı ve 50 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 161 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.9. Düzce - Sakarca Yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 46,8 km

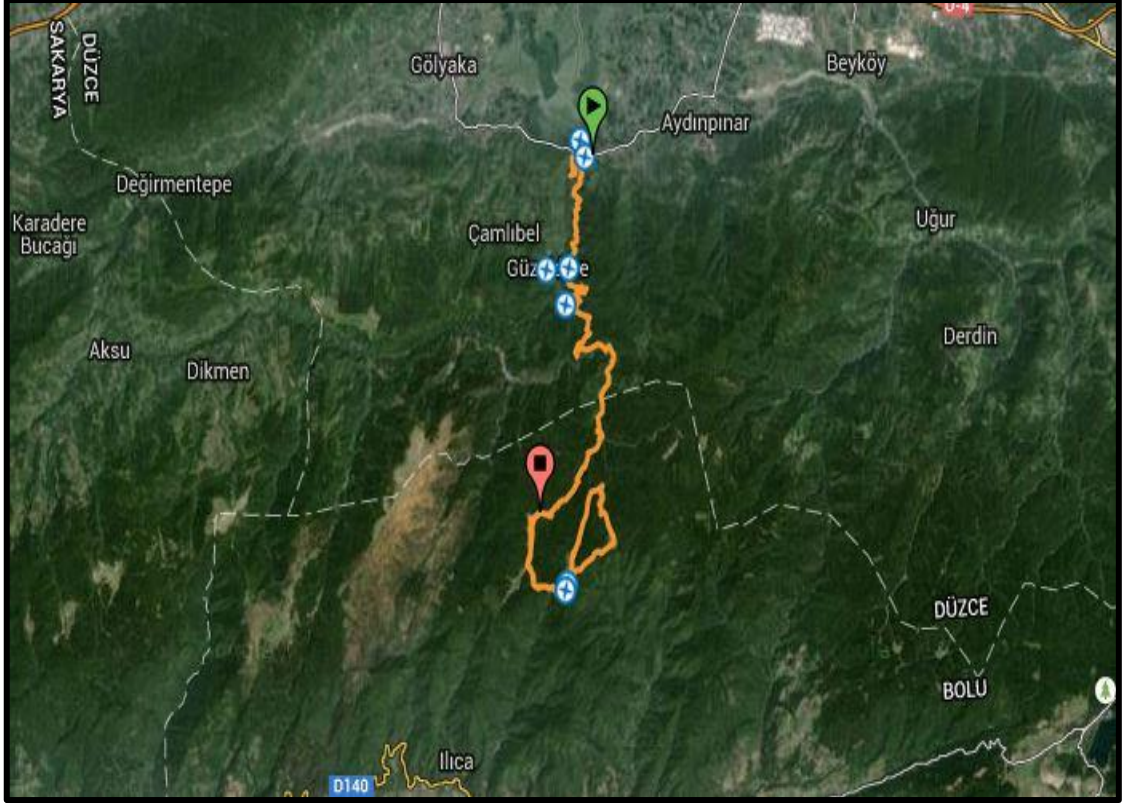
Şekil 4.31. Düzce - Sakarca Yaylası offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1590 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 1434 m. yokuş çıkışı ve 1644 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 307 m dir.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur.

4.1.2.10. Efteni göleti - Hira yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 36.88 km

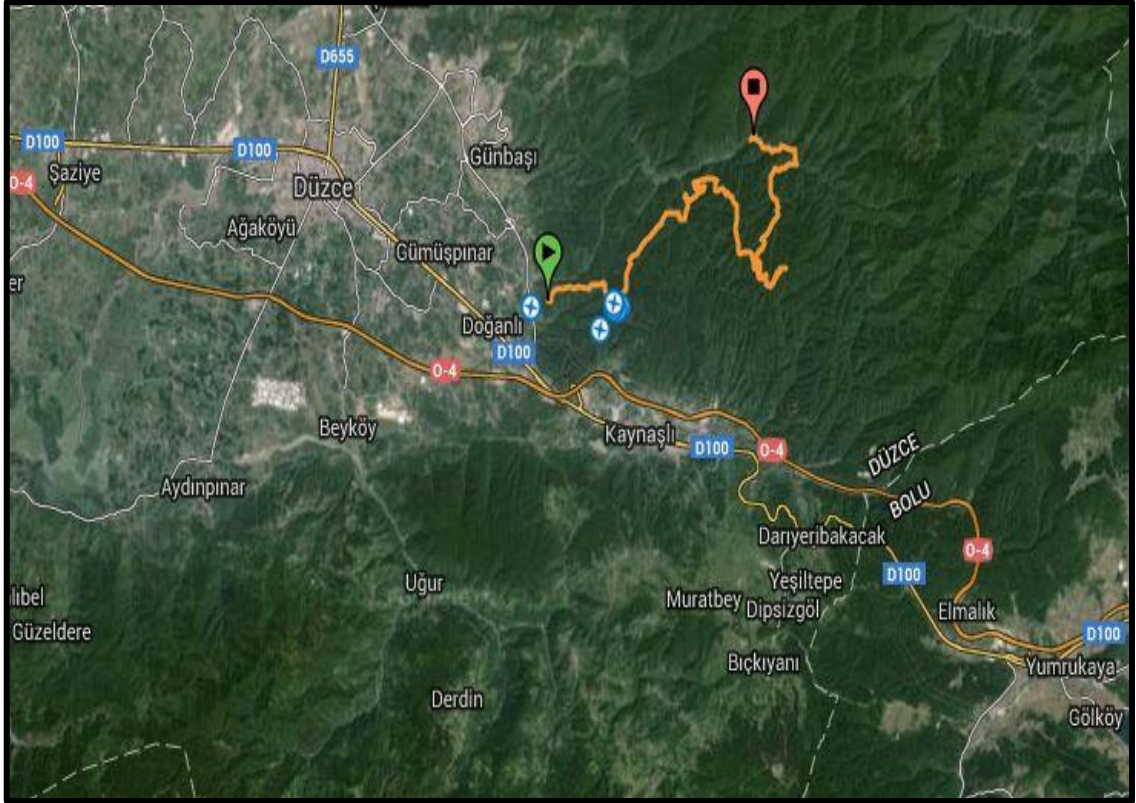
Şekil 4.32. Efteni göleti - Hira yaylası offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1510 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 1685 m. yokuş çıkışı ve 427 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 124 m dir.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur.

4.1.2.11. Fındıklı Aksu- Muncurlu parkuru

Parkur uzunluğu : 25.51 km

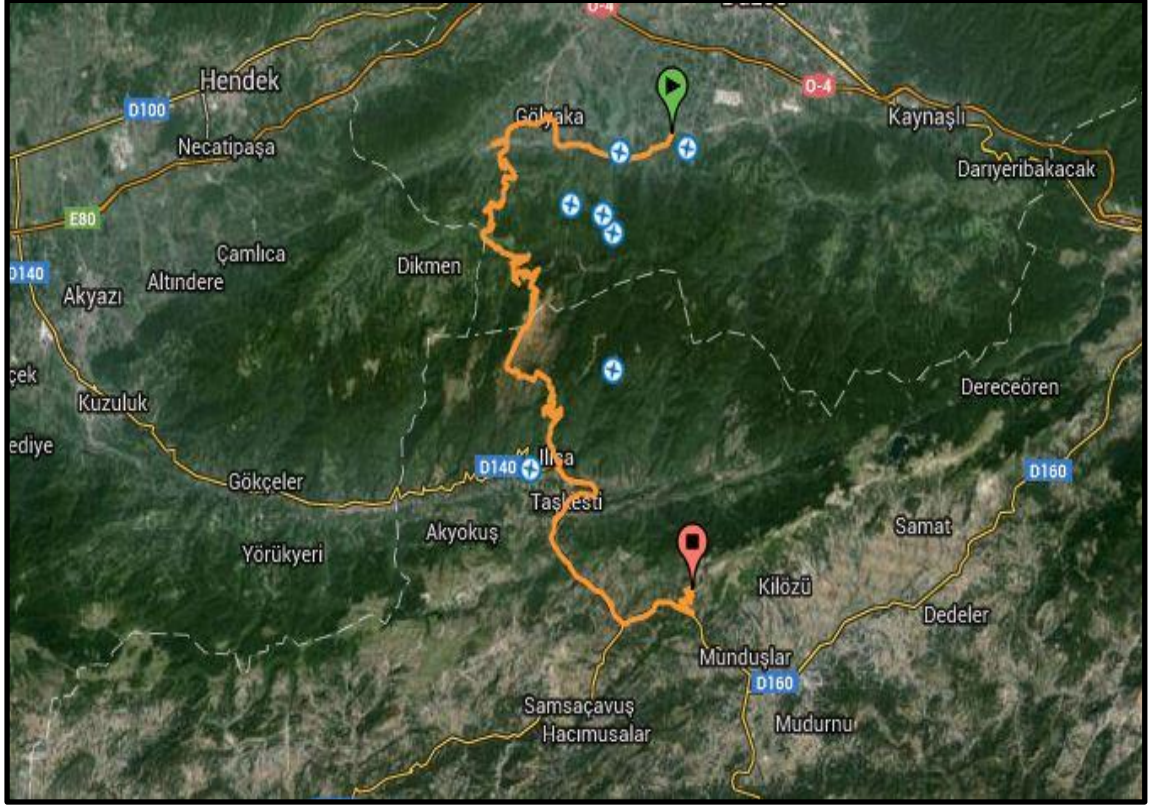
Şekil 4.33. Fındıklı Aksu- Muncurlu offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 924 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 749 m. yokuş çıkışı ve 607 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 335 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.12. Gölyaka -Taşkesti parkuru

Parkur uzunluğu : 85,4 km

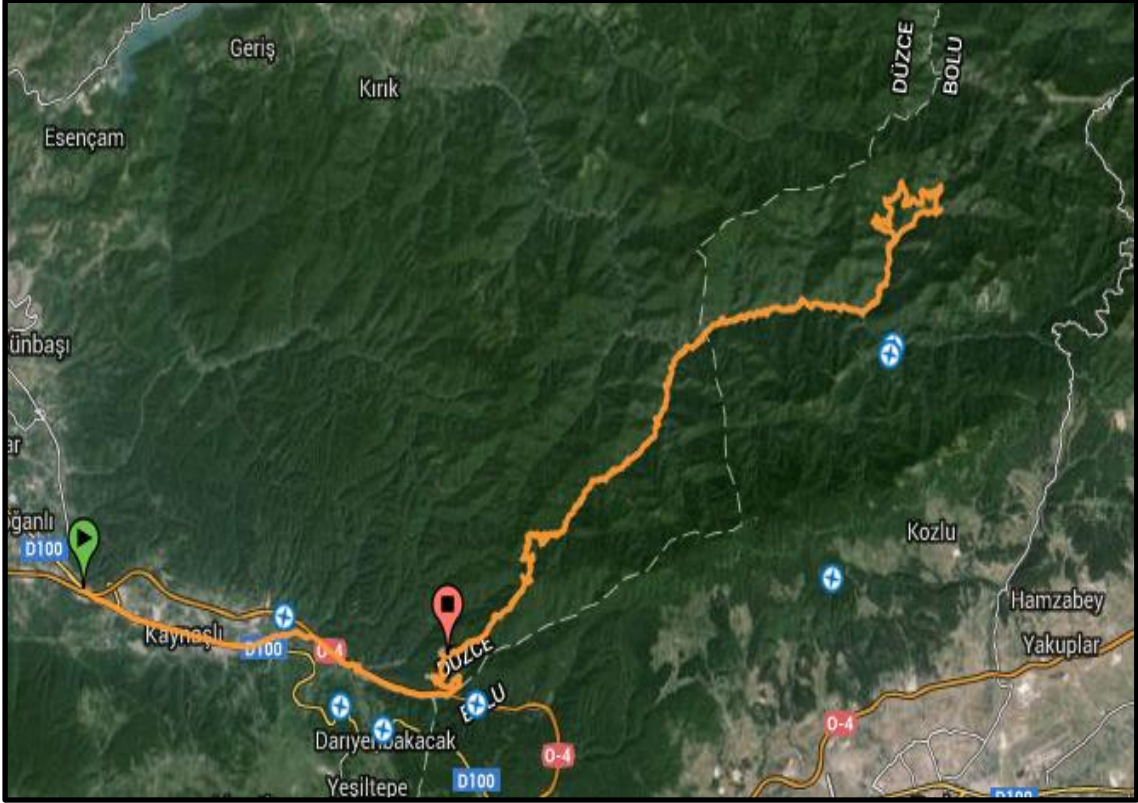
Şekil 4.34. Gölyaka -Taşkesti offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1831 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 2408 m. yokuş çıkışı ve 1310 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 125 m dir.

Zorluk durumu: Zor bir parkurdur.

4.1.2.13. Hacımehmet – Kulubeyanı parkuru

Parkur uzunluğu : 79,91 km

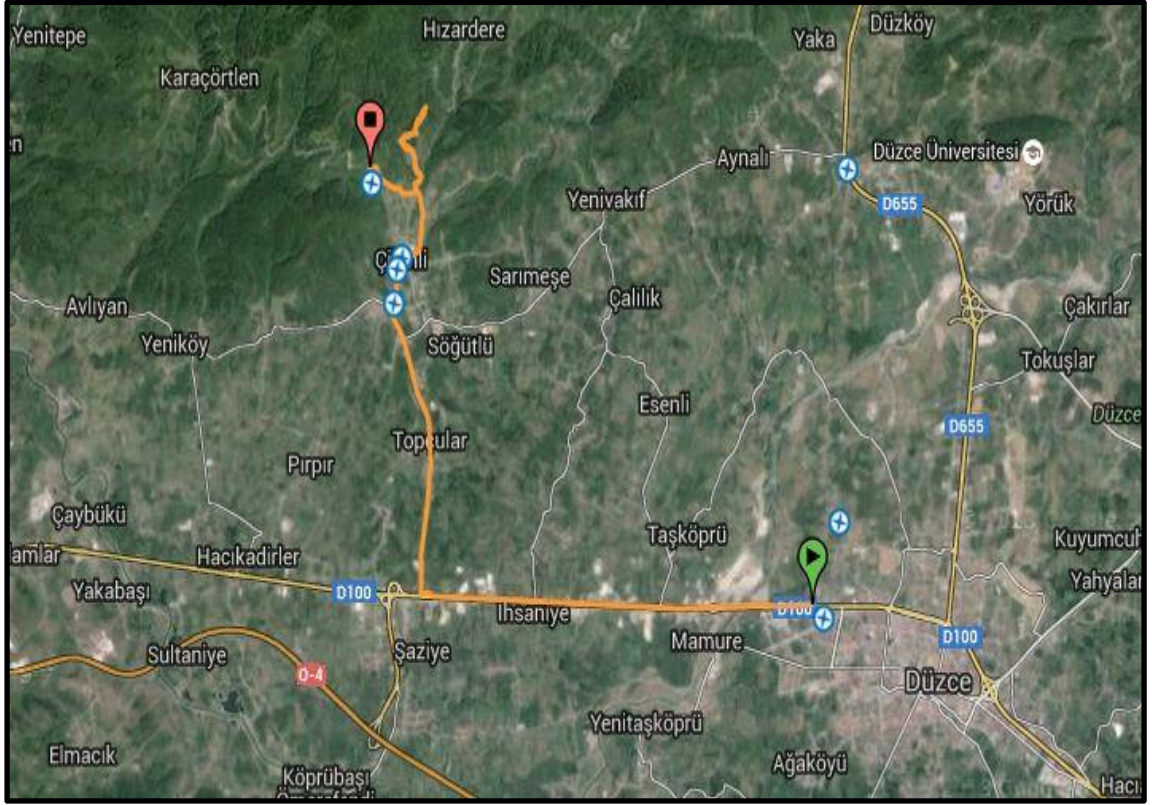
Şekil 4.35. Hacımehmet – Kulubeyanı offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1346 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 2233 m. yokuş çıkışı ve 1551 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 240 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.14. Kanhacımusa – Kırıkdere parkuru

Parkur uzunluğu : 19,22 km

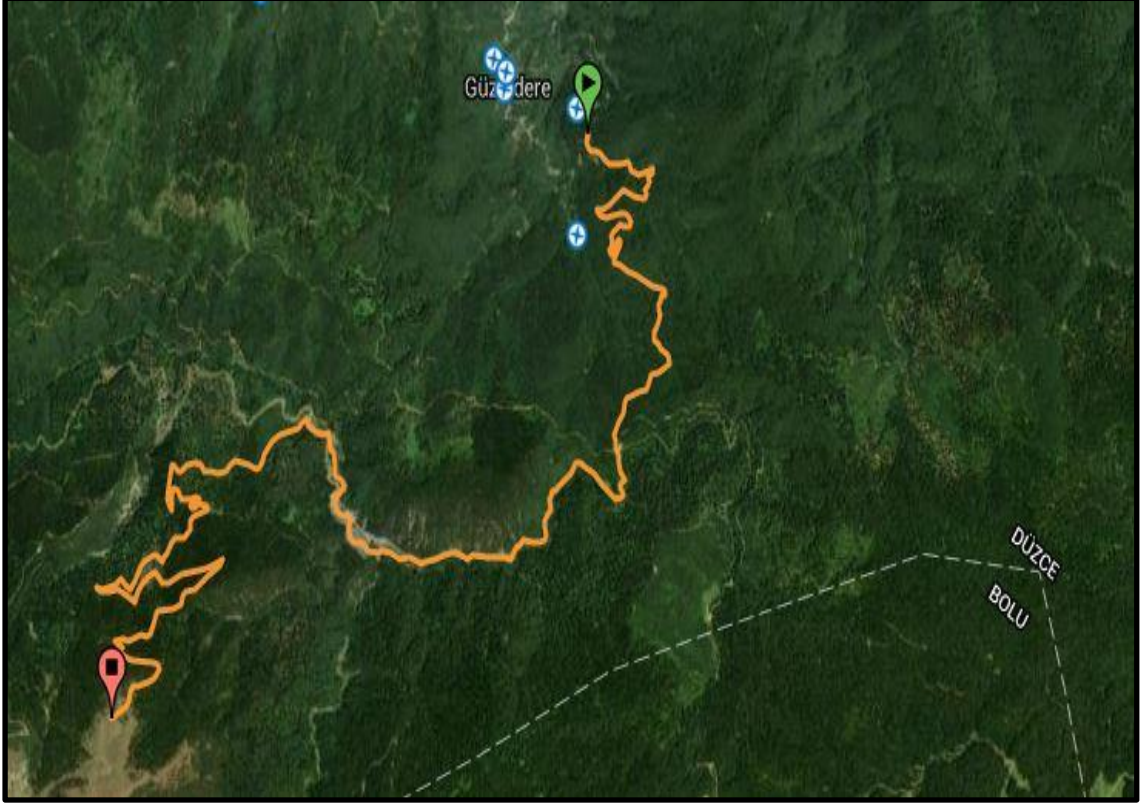
Şekil 4.36. Kanhacımusa – Kırıkdere offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 405 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 292 m. yokuş çıkışı ve 205 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 126 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.15. Kardüz yaylası parkuru

Parkur uzunluğu : 16,99 km

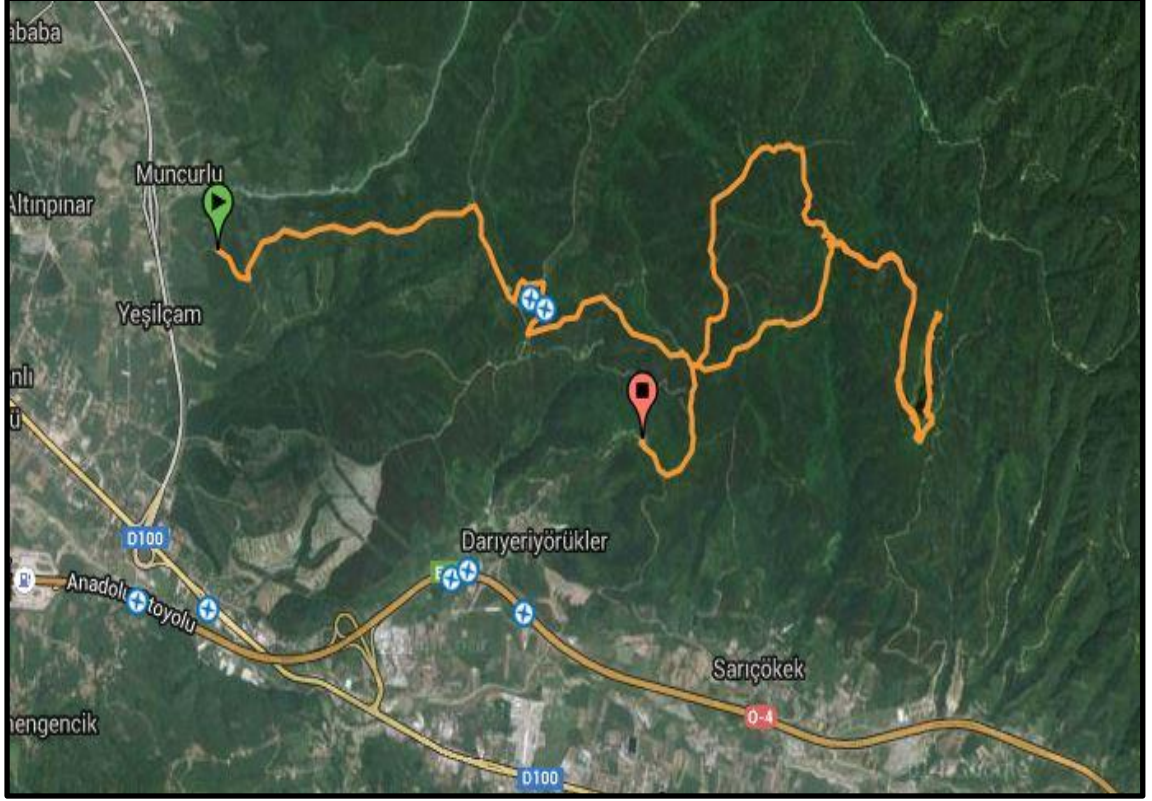
Şekil 4.37. Kardüz yaylası offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1583 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 1270m. yokuş çıkışı ve 385 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 697 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.16. Muncurlu – Darıyeri yürükler parkuru

Parkur uzunluğu : 19,36 km

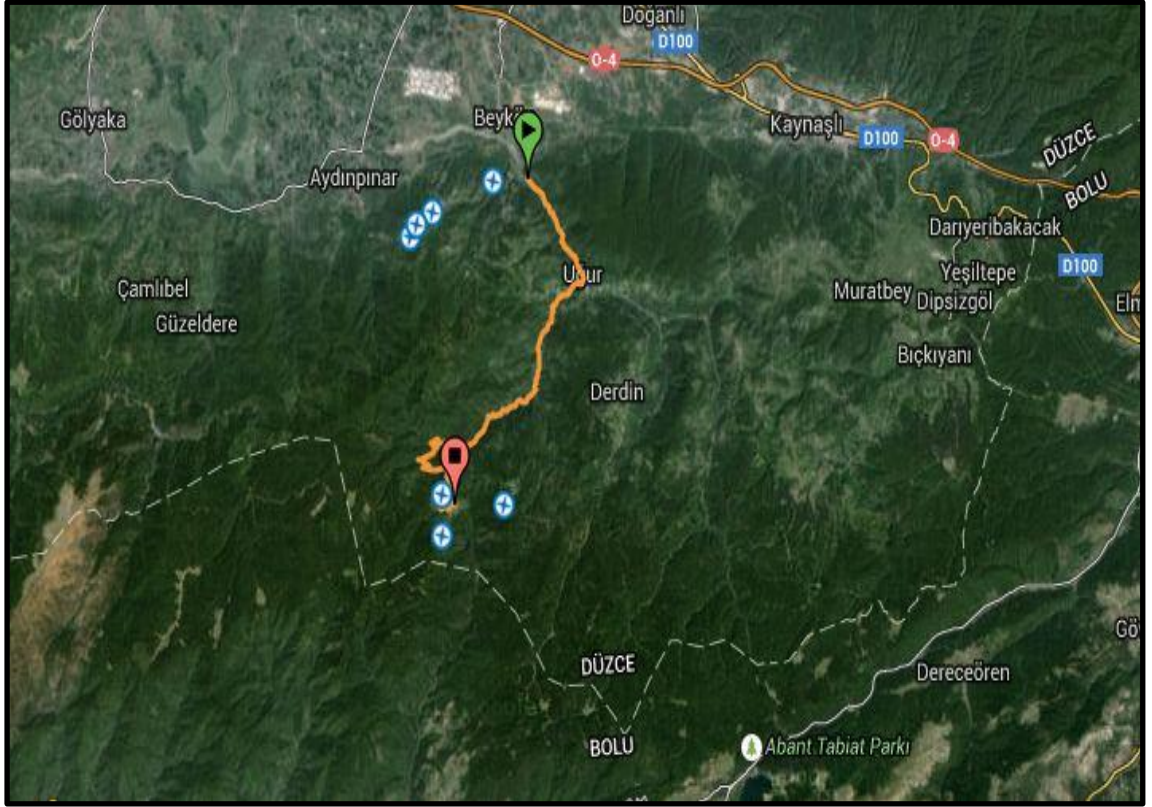
Şekil 4.38. Muncurlu – Darıyeri yürükler offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 639 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 455 m. yokuş çıkışı ve 295 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 306 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.17. Odayeri yaylası – Beyköy parkuru

Parkur uzunluğu : 17.73 km

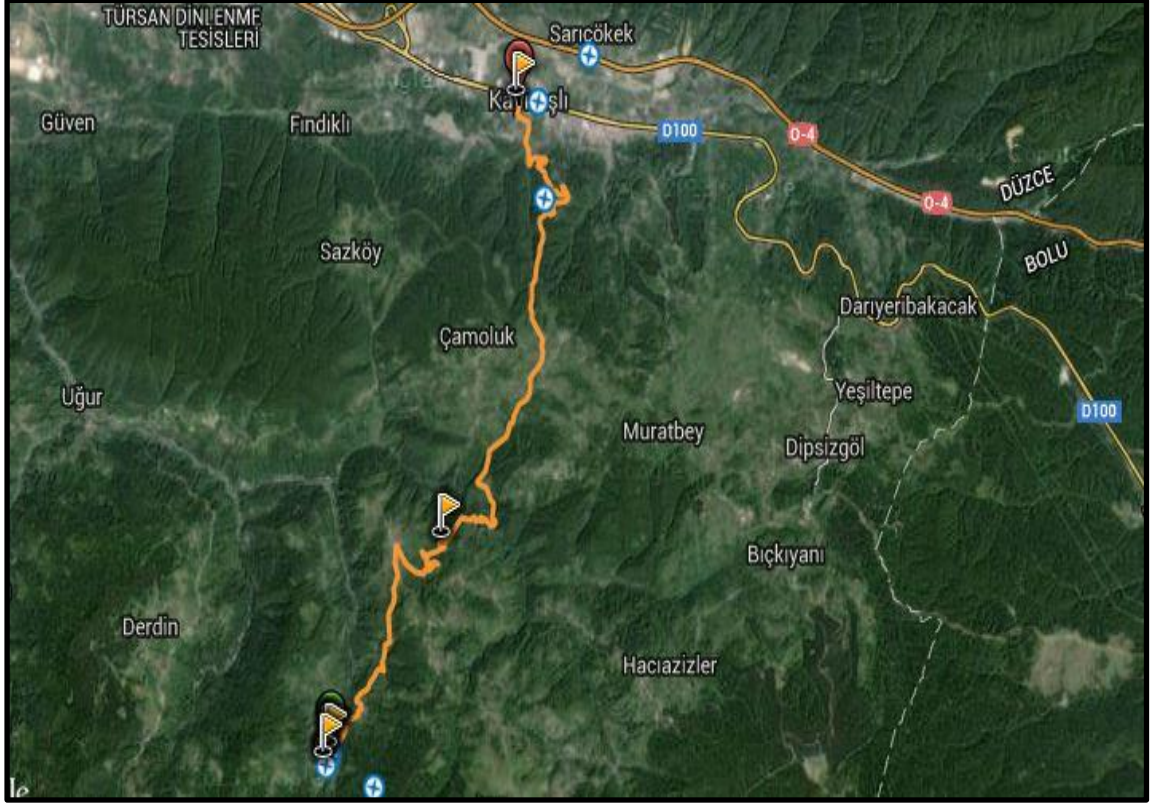
Şekil 4.39. Odayeri yaylası – Beyköy offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1175 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 971 m. yokuş çıkışı ve 4 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 227 m dir.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur.

4.1.2.18. Samandere şelalesi parkuru

Parkur uzunluğu : 16,83 km

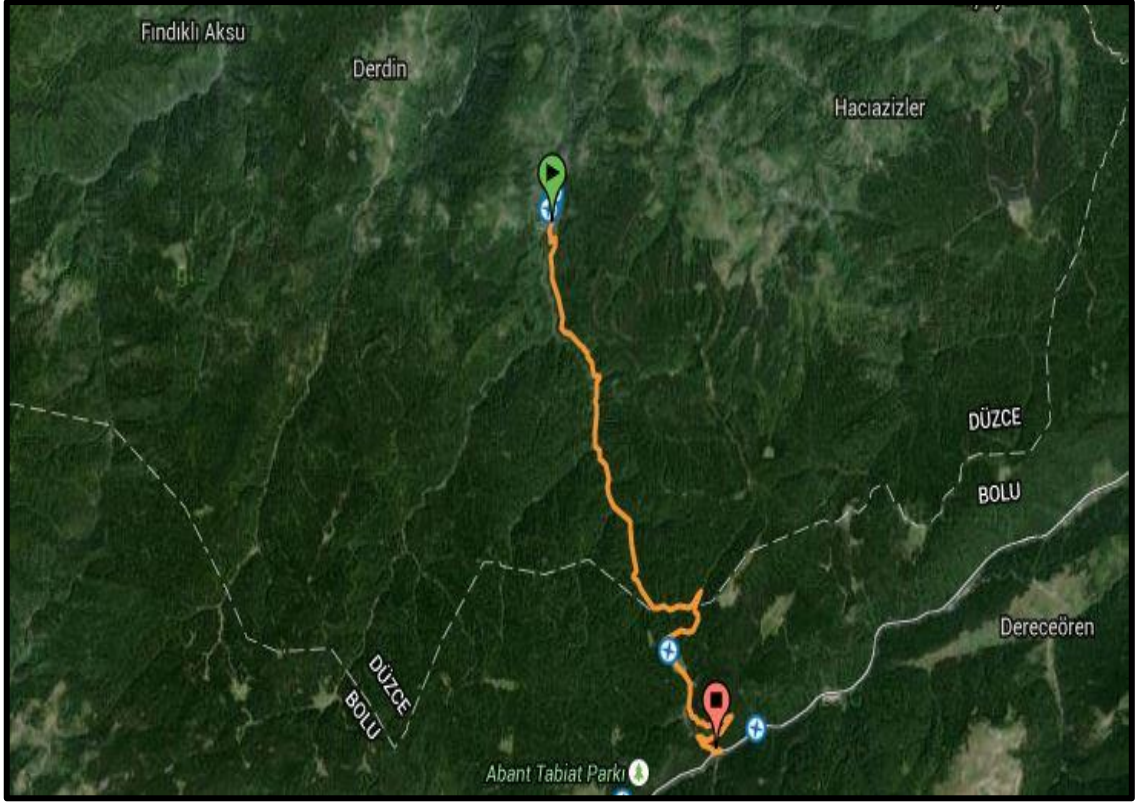
Şekil 4.40.. Samandere şelalesi offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 867 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 380 m. yokuş çıkışı ve 841 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 307 m dir.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur.

4.1.2.19. Samandere şelalesi – Abant parkuru

Parkur uzunluğu : 12,46 km

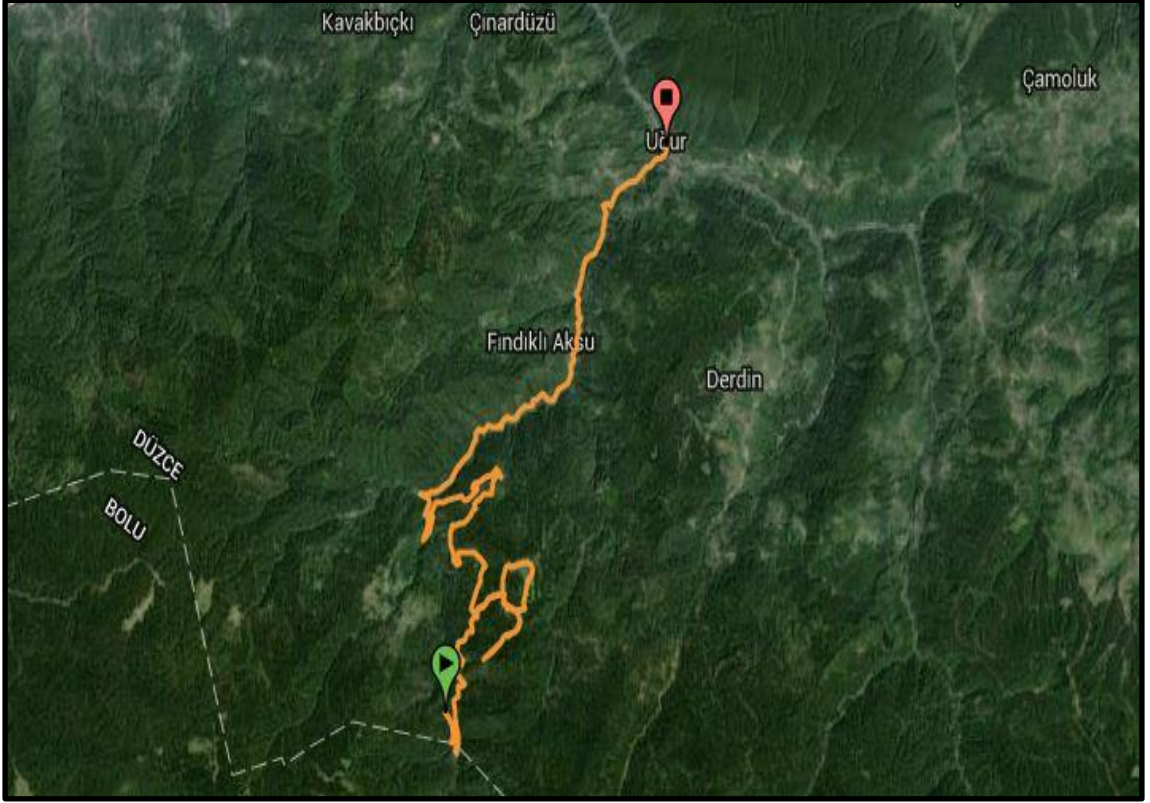
Şekil 4.41. Samandere şelalesi – Abant offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1475 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 713 m. yokuş çıkışı ve 255 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 785 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.2.20. Torkul göleti – Uğur parkuru

Parkur uzunluğu : 24,26 km

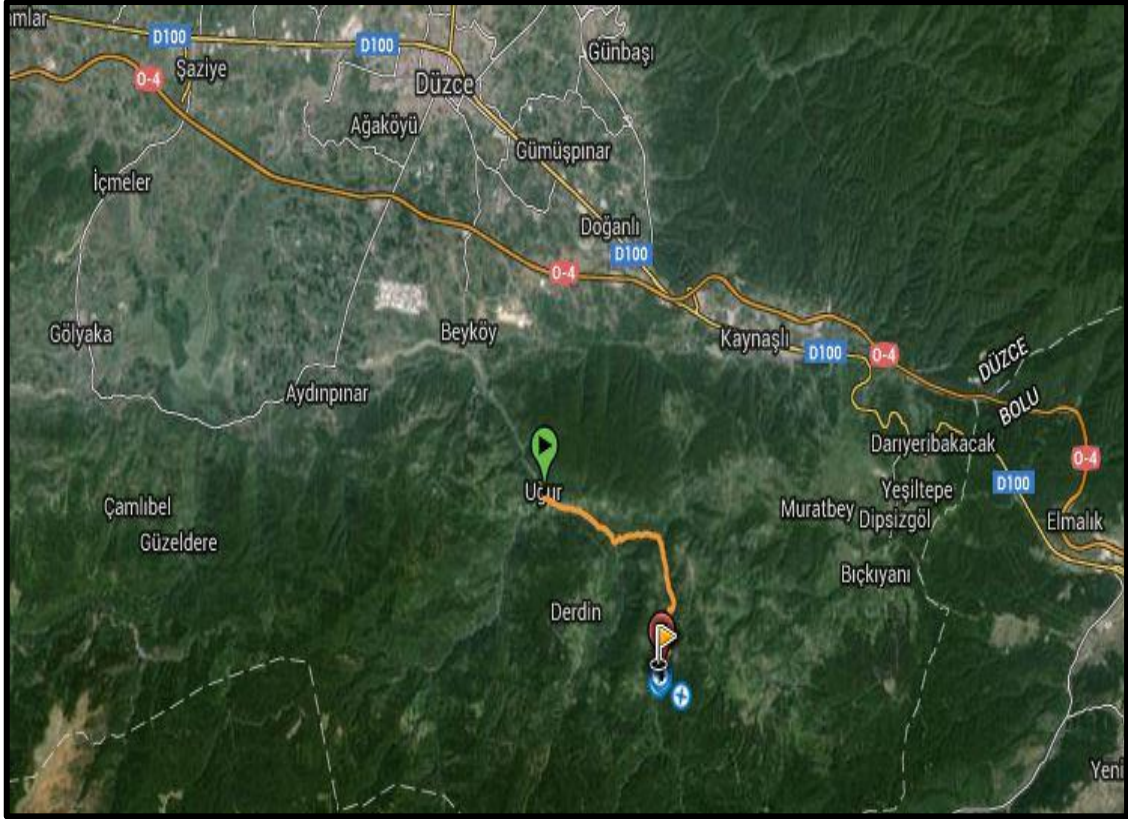
Şekil 4.42. Torkul göleti – Uğur offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 1390 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 327 m. yokuş çıkışı ve 1134 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 298 m dir.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur.

4.1.2.21. Uğur - Samandere şelalesi parkuru

Parkur uzunluğu : 9,99 km

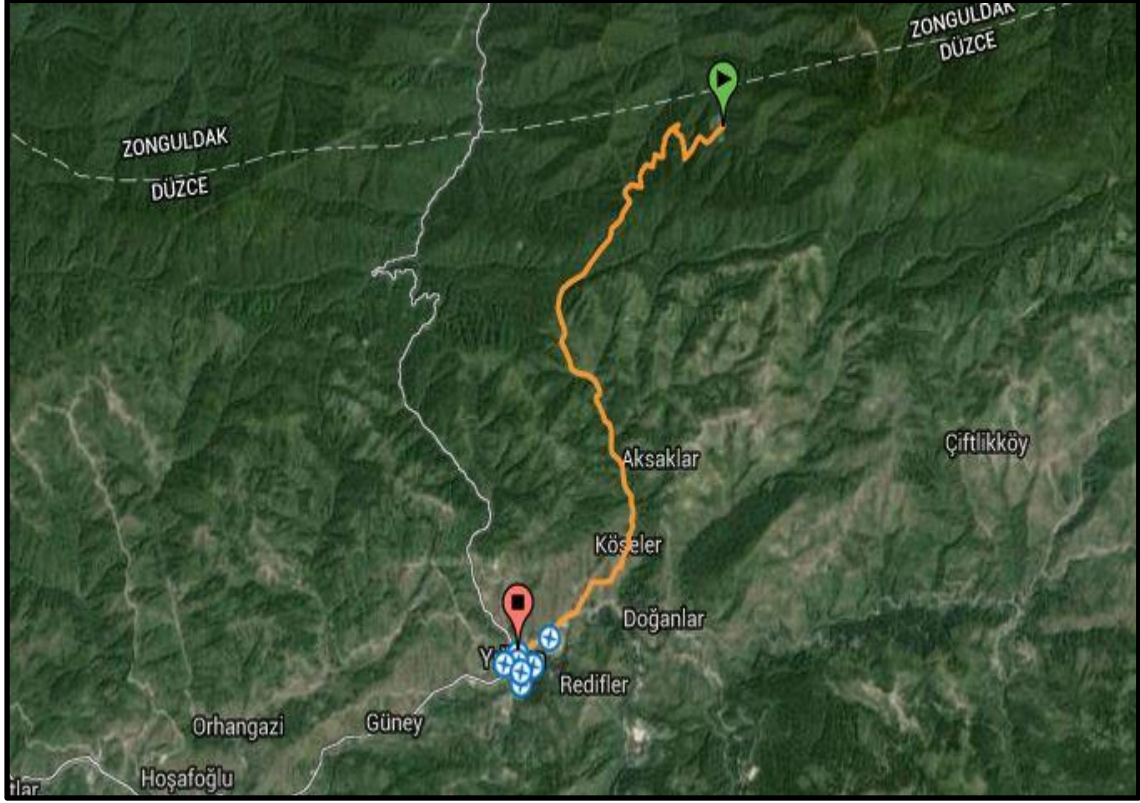
Şekil 4.43. Uğur - Samandere şelalesi offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 786 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 493 m. yokuş çıkışı ve 23 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 299 m dir.

Zorluk durumu: Kolay bir parkurdur.

4.1.2.22. Yığılca - Kantardere parkuru

Parkur uzunluğu : 12,19 km

Şekil 4.44. Yığılca - Kantardere offroad parkuru uydu haritası

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 847 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 534 m. yokuş çıkışı ve 705 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 329 m dir.

Zorluk durumu: Orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.3. Bisiklet ve Dağ Bisikleti

Her yıl Bolu Dağı Darıyeri Dörtüol kavşağından başlayıp Şimşir, Karaçalı, Cele, Kaynaşlı, Kalıcı konutlar ve ilçe merkezi güzergahında Kaynaşlı Bolu Dağı bisiklet yarışları düzenlenmektedir. Turizm haftasında geleneksel olarak Düzce Merkez, Aydınpınar, Gölyaka Kültür Parkı, Gölyaka, Yazıpınar, İçmeler, Köprübaşı, Üçyol, Fevziye, İstilli, Mamure güzergahında bisiklet turları yapılmaktadır. Düzce Merkez, Hasanlar Barajı, Yığılca, Karakaş, Mengen, Yaylatepe, Yedigöller güzergahında çoğunlukla suyu takip ederek su yolu bisiklet turları ve ayrıca Düzce Merkez, Konuralp, Akçakoca - Ereğli güzergahında Kültür yolu bisiklet turları gerçekleştirilmektedir.

Dağ bisikleti olarak da Düzce Merkez, Beyköy, Şimşirlik, Samandere, Sinekli, Abant güzergahında turlar düzenlenmektedir.

Resim 4.1. Hasanlar barajı bisiklet turu örneği

4.1.4. Moto-Kros

Güzeldere Şelalesi ve çevre yayla yolları moto-kros yapmak için uygun yerlerdendir. Efteni, Toptepe, Güzeldere, Konaş, Derebalık, Hera, Pürenli, Balıklı güzergahından tekrar dönülerek Güzeldere Şelalesi'nde kamp yapacak şekilde moto-kros turları düzenlenmektedir. Ayrıca Beyköy, Şimşirlik, Samandere Şelalesi kamp alanı olmak üzere, Çiçekli, Şehirli, Kocayayla, Sinekli, Abant güzergahında moto-kros turları düzenlenmektedir. Diğer alternatif güzergah olarakta, Odayeri, Derinoba yaylaları kamp merkezi olmak üzere, Torkul, Derdin, Şehirli, Çiçekli, Kocayayla, Abant güzergahında da moto-kros turları yapılmaktadır. Ayrıca Kaynaşlı ilçesinde 1450 metre uzunluğunda Motor Sporları Merkezi MX Parkuru bulunmaktadır.

Resim 4.2. Atv, moto-cross turu örneği

Tablo 4.1. Akçakoca Aktaş Deredibi devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki birey sayısı)	Yıllık Avlanma Kotası	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır.
Yaban Domuzu	16.000	3.Bonitet:3	96	
Çakal	16.000	2	48	
Tilki	16.000	2	48	
Bıldırcın	4.800	12	1440	
Yaban Tavşanı				X
Kaya Güvercini				X
Tahtalı				X
Üveyik				X
Karatavuk				X
Alakarga				X

4.1.5.1.B. Akçakoca Cumayanı Altınçay devlet avlağı

Avlak Büyüklüğü: 13.771,06 ha

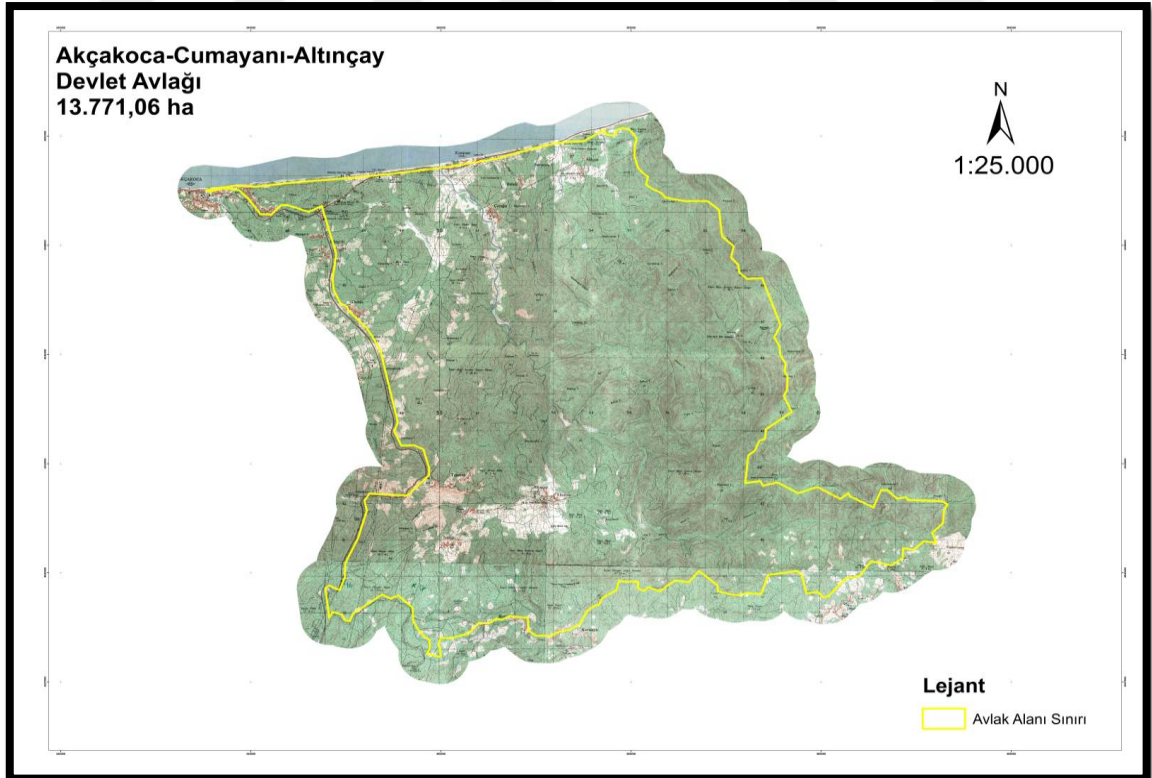
Avlak Sınırlılıkları:

Doğusu: Düzce Zonguldak İl Sınırı,

Batısı: Düzce-Akçakoca Karayolu,

Kuzeyi: Karadeniz sahili,

Güneyi: Düzce Akçakoca Karayolu Kurtsuyu Köyü Girişinden Kurtsuyu Köy yolu takiben Yıldırım Tepe takiben Kurtsuyu Tepeleri takiben Yaylacık Tepe takiben Bağköy Tepesi, Altınçay Tepesi takiben Köybaşı Tepesi takiben Kezağılı Tepesine kadar olan bölümü kapsamaktadır (Düzce Orman İşletmesi ve Akçakoca Orman İşletme sınırı).

Şekil 4.46. Akçakoca Cumayanı Altınçay devlet avlağı haritası

Tablo 4.2. Akçakoca Cumayanı Altınçay devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki birey sayısı)	Yıllık Avlanma Kotası	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır.
Yaban Domuzu	8.000	2.Bonitet: 4	64	
Çakal	8.000	2	24	
Tilki	8.000	2	24	
Bıldırcın	4.000	12	1.200	X
Yaban Tavşanı				X
Tahtalı				X
Üveyik				X
Kayasansarı				X
Karatavuk				X

4.1.5.1.C. Cumayeri-Gümüşova genel avlağı

Avlak Büyüklüğü (ha): 27.519,7 ha

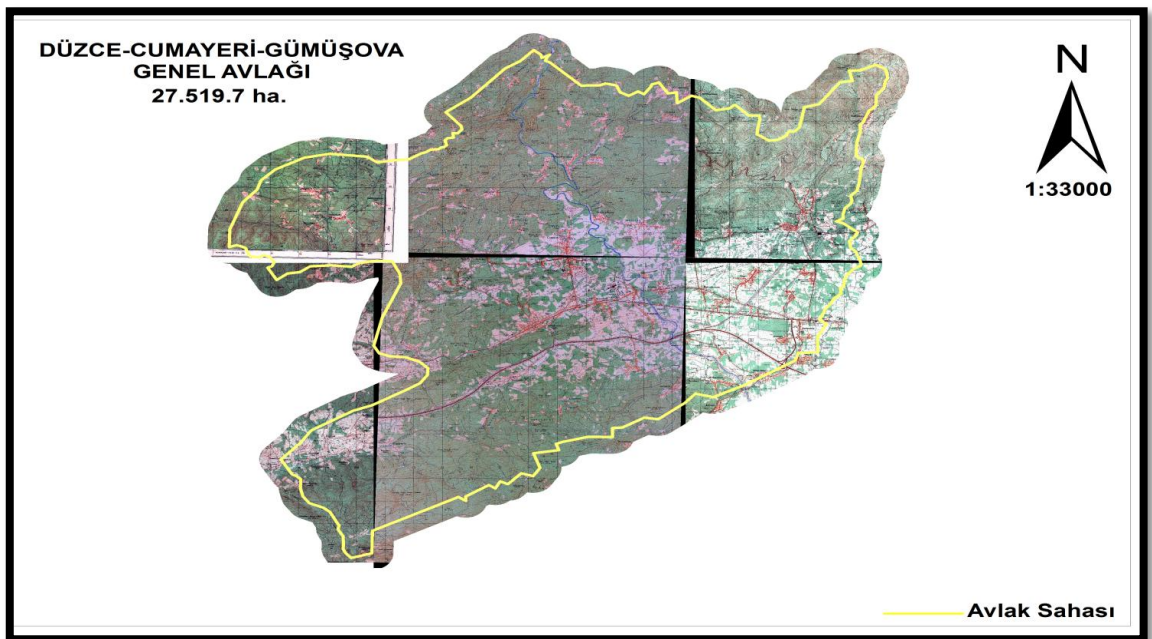
Avlak Sınırları:

Doğusu: Büyük melenden Köprübaşı ana yolundan Üçyol Köyü, Ahmetçiler Mah. Yolu, İshaklar ve Kuşoğlu Mah. Yollarını takiben Sarımeşe Yenivakıf Yolu takiben Hamza Mah. Yolu takiben bıçkıbaşı Mah. Yolundan kuzeye doğru devam eden orman yolundan Kapılan Tepesi Eteklerinden patika yolu devamından Gürgenpınar Mah. Takiben (Melen İşletme sınırı)

Batısı: Sakarya İl sınırı,

Kuzeyi: Kuzeybatı ucunda Büyükmelen kenarını takiben doğuya doğru patika yolu takiben İmriz mahallesi Hamascık Tepe Yolundan Kırkharman Köyüne giden orman yolu takiben, Kırkharman Köy yolu Karaçörtlen Köy sırtı yolundan Kaplandede dağı sırt yolu takiben, Bıçkıbaşı Köy yoluna kadar (Akçakoca Orman İşletme sınırı),

Güneyi: Sakarya İl sınırından İstikamyeri Mahallesinden Boğmalı Düzü Tepesinden Muapdede Tepesi eteklerine, oradan Bekiroğlu Köy Yolu, Kum Köyüne ordan Zekeriya Köy Yolu takiben, Orman tepe yolundan Kuyudüzü Köyüne, Ordan İçmeler Köyü takiben (Gölyaka İşletme Müdürlüğü sınırından uzanıp) Büyük Melen kenarı Köprübaşı yol ayırımına kadar olan bölümü kapsamaktadır.

Şekil 4.47. Cumayeri-Gümüşova genel avlağı haritası

Tablo 4.3. Cumayeri-Gümüşova genel avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki Birey sayısı)	Yıllık Avlanma Kotası	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır.
Yaban Domuzu	16.000	1.Bonitet: 5	100	
Çakal	16.000	2	30	
Tilki	16.000	2	30	
Yaban Tavşanı	8.000	15	1125	
Tahtalı	8.000	10	375	
Üveyik	5.000	10	375	
Bıldırcın	4.000	12	1.200	
Yeşilbaş	2.000	12	240	
Sakarmeke	2.000	10	400	
Karatavuk	2.000	10	300	
Bozördek	2.000	12	240	
Macarördeği	2.000	12	240	
Fiyu	2.000			X
Çulluk	2.000			X
Orman Çulluğu	2.000			X
Kılkuyruk	2.000			X
Elmabaş Patka	2.000			X

4.1.5.1.D. Düzce- Melen genel avlağı

Avlak Büyüklüğü (ha): 38.128,5 ha

Avlak Sınırları:

Doğusu: Kurtsuyu'ndan Sivri Tepesine doğru takiben Elmalı Tepesi Etekleri patika yolundan Akçaağaç Tepesininden aşağıya doğru takiben Hacımehmet Tepesi, Çavdarlı Tepesi, Dedeyan Tepesi, Dedeyan Sırtları patika yolu, Baraj Kenarındaki ana yola bağlantılı olarak Hecinler mah. Yolu, Abdal Mah. Bağlantı yolu, Asar yolundan sarmaşık tepesi eteklerine bağlanan orman yolundan Didiçolan Sırtları, Parlıcan Sırtı Üçköprü Yolundan Fındıklı Yolu takiben,

Kuzeyi: Kurtsuyu'ndan Ana yolu takiben Tatan Kuyusu Mahallesinden Düzce Akçakoca Karayoluna çıkan orman yolunu takiben Karadere Orman yolu takiben Gürgenpınar orman yoluna kadar,

Batısı: Uğur Suyundan Köprübaşı ana yolundan Üçyol Köyü, Ahmetçiler Mah. Yolu, İshaklar ve Kuşoğlu Mah. Yollarını takiben Sarımeşe Yenivakıf Yolu takiben Hamza Mah. Yolu takiben bıçkıbaşı Mah. Yolundan kuzeye doğru devam eden orman yolundan Kapılan Tepesi Eteklerinden patika yolu devamından Gürgenpınar Mah. Takiben,

Güneyi: Fındıklı Ana Yolu takiben Eskimengencik Yolu takiben Ovapınar, Beyköy yolu takiben Çınarlı yolundan Uğursuyu kenarından takiben Ballica yolu takiben Kuşaçma merası yolu takiben aynı Paşakonağı Köy yolu Küçükmeden kenarına kadar olan bölümü kapsamaktadır.

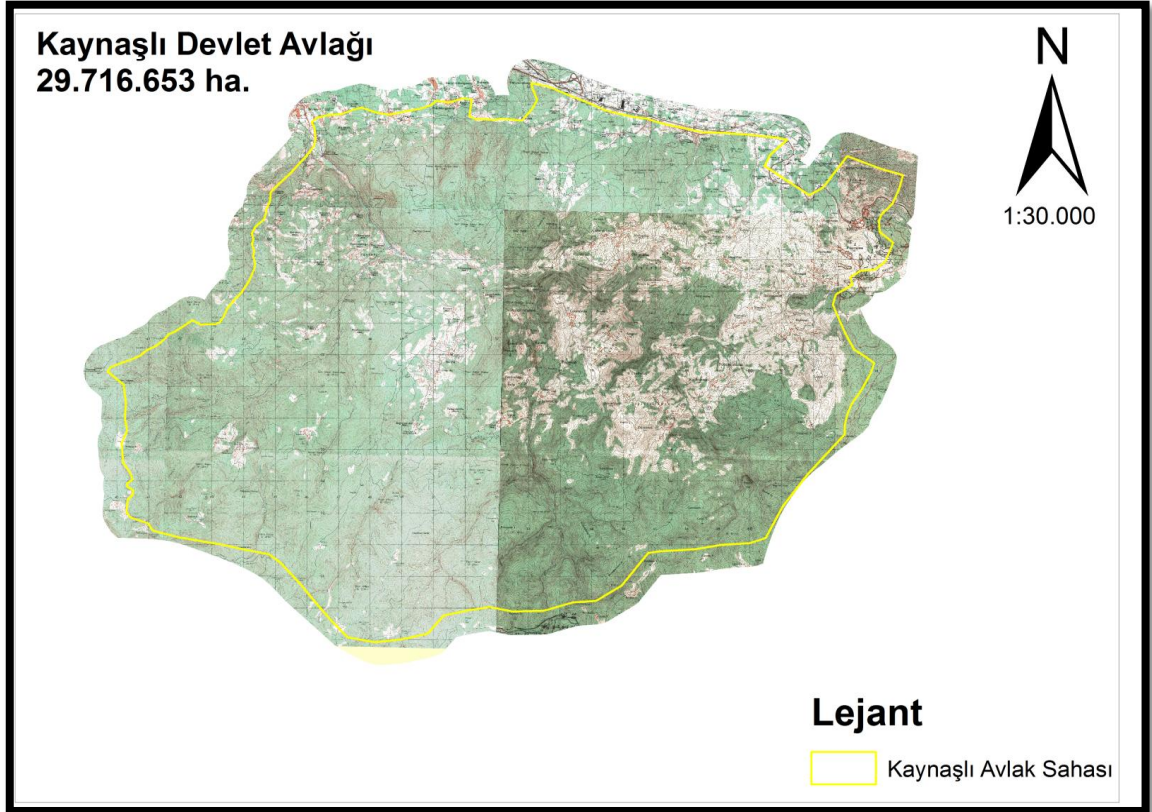
Tablo 4.4. Düzce- Melen genel avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki birey sayısı)	Avlakta Bulunan Türler	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır
Yabani Tavşan	3000	15	675	
Bıldırcın	5000	12	1500	
Tahtalı	6000	10	450	
Orman Çulluğu	4000	8	320	
Su Çulluğu	4000	10	800	
Üveyik	4000	10	300	
Yaban Domuzu	10000	3.Bonitet: 3	60	
Tilki	10000	2	30	
Çakal	8000	2	24	
Ağaç Sansarı	6000	2	24	
Sakarmeke	4000	10	800	
Yeşilbaş	4000	12	480	
Kirik-Çamurcun	4000	12	720	
Fiyu	4000	8	320	
Karatavuk	4000	10	600	
Bozördek	4000	12	480	
Macar Ördeği	4000	12	480	
Kılkuyruk	4000	10	400	
Patka				X
Karaördek				X

4.1.5.2. Düzce ilinde önerilmiş olan avlaklar

4.1.5.2.A Kaynaşlı devlet avlağı

Avlak Büyüklüğü (ha): 29.713,65 ha

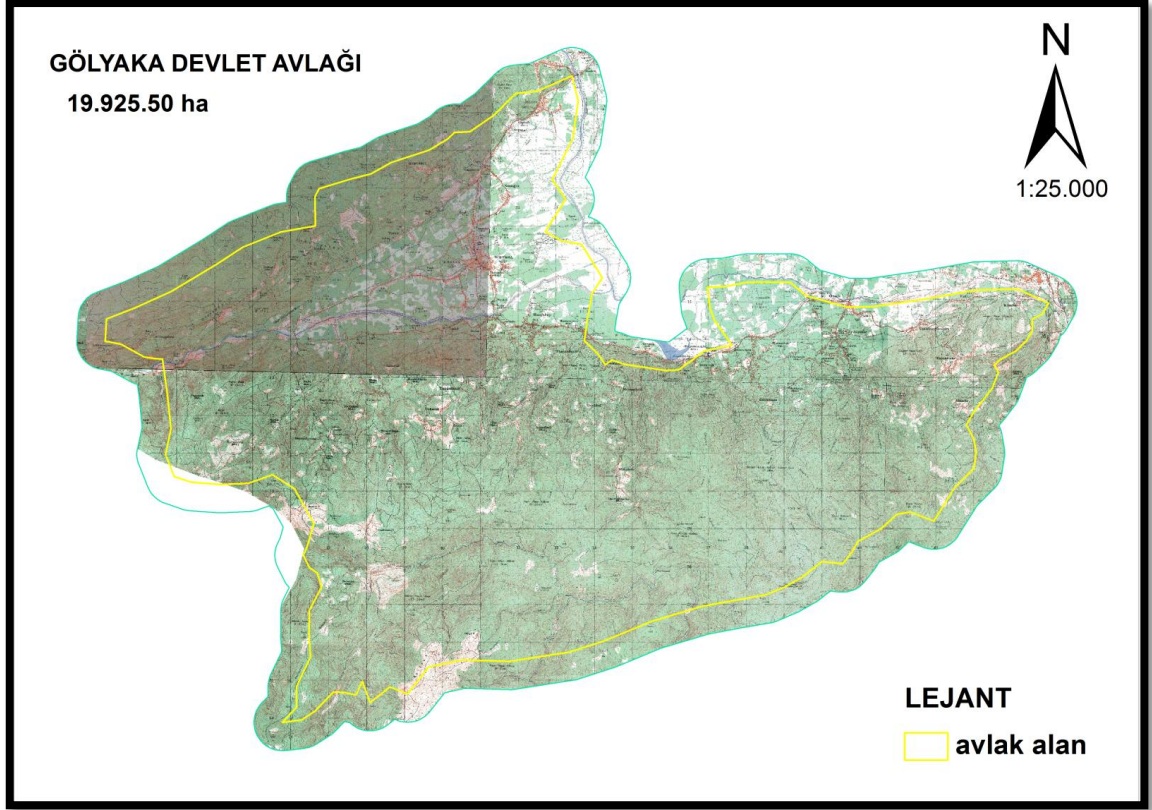
Şekil 4.48. Kaynaşlı devlet avlağı haritası

Tablo 4.5. Kaynaşlı devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki birey sayısı)	Yıllık Avlanma Kotası	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır
Yaban Domuzu	20.000	1.Bonitet: 5	200	
Yaban Tavşanı	10.000	15	2.500	
Çakal	15.000	2	45	
Tilki	15.000	2	45	
Ağaç Sansarı	6.000	2	24	
Karatavuk	6.000	10	900	
Tahtalı	8.000	10	600	
Orman Çulluğu	4.000			X
Bıldırcın	2.000			X

4.1.5.2.A. Gölyaka devlet avlağı

Avlak Büyüklüğü (ha) : 19.925,50 ha

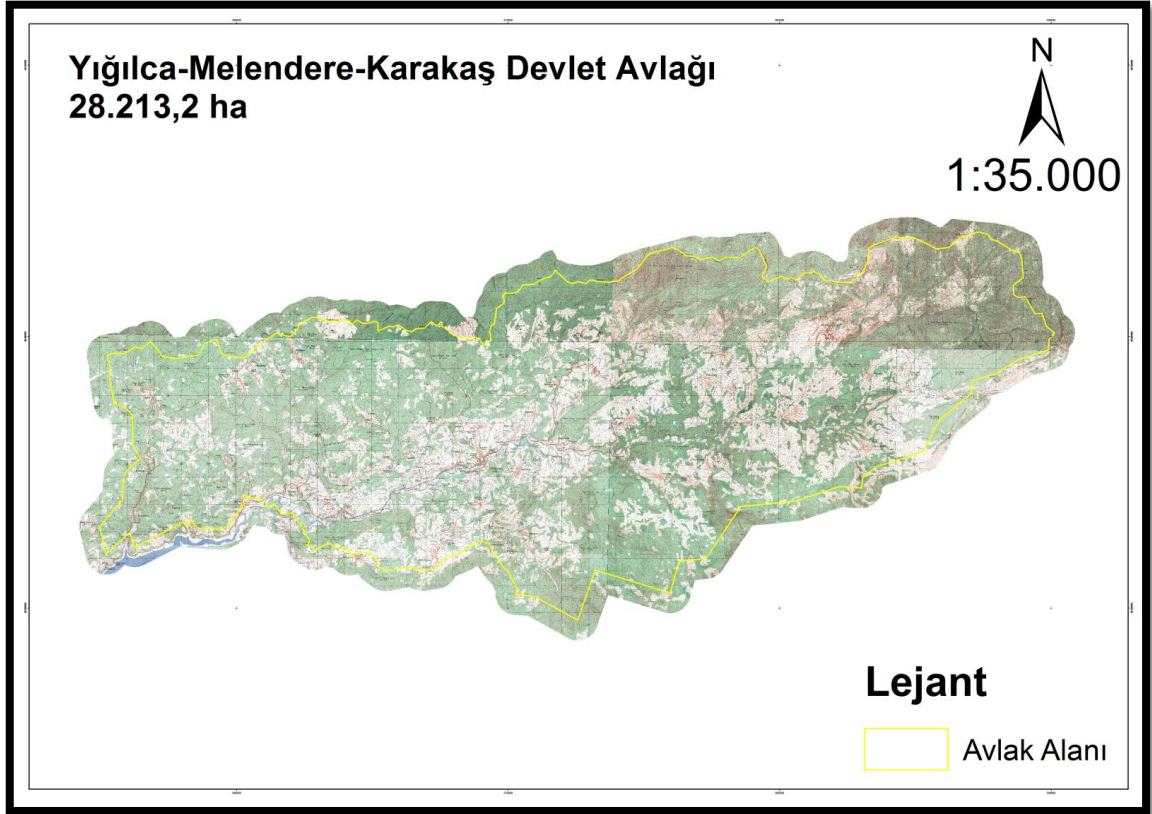
Şekil 4.49. Gölyaka devlet avlağı haritası

Tablo 4.6. Gölyaka devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki birey sayısı)	Yıllık Avlanma Kotası	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır.
Yaban Domuzu	10.000	1.Bonitet: 5	100	
Çakal	10.000	2	30	
Tilki	10.000	2	30	
Yaban Tavşanı	5.000	15	1125	
Tahtalı	5.000	10	375	
Üveyik	5.000	10	375	
Bıldırcın	4.000	12	1.200	
Çulluk	1.000			X
Orman Çulluğu	1.000			X

4.1.5.2.C. Yiğilca-Melendere-Karakaş devlet avlağı

Avlak Büyüklüğü (ha) : 28.213,2 ha

Şekil 4.50. Yiğilca-Melendere-Karakaş devlet avlağı haritası

Tablo 4.7. Yığılca-Melendere-Karakaş devlet avlağı içinde bulunan av hayvanları popülasyonu ve avlanma kotaları

Avlakta Bulunan Türler	Türün Avlak İçinde Kullandığı Toplam Alan (ha)	Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu (100 hektardaki birey sayısı)	Avlakta Bulunan Türler	Avlakta Hasat İçin Gerekli Minimum Popülasyon Yoğunluğu Miktarı Kadar Birey Bulunmamaktadır
Yaban Domuzu	10.000	1.Bonitet: 5	100	
Çakal	10.000	2	30	
Tilki	10.000	2	30	
Yaban Tavşanı	5.000			X
Tahtalı	3.000			X
Üveyik	3.000			X
Çulluk	3.000			X
Yeşilbaş	1.000			X
Su Çulluğu	1.000			X
Orman Çulluğu	3.000			X

Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Olarak Ayrıldığı İçin Avlanmanın Yasak Olduğu Sahalar:

Gölyaka-Efteni Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: (16.10.2005 tarih ve 25968 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan sınırları dahilinde avlanmak yasaktır.)

4.1.6. Dağcılık ve Kampçılık

İnsanların dağlara ilgi duyup yaklaşmasının, hatta tırmanmasının tarihi yeni değildir. Çok eski çağlarda, insanlar kendileri ulaşamamışlarsa bile, dağların çetin doruklarına tanrılarını, ilahlarını oturtmuşlardır. İletişimin gelişmediği bu çağlarda, ilkel topluluklar haberleşmelerini uzun süre dağlarda ve yüksek tepelerde ateş yakarak gerçekleştirmişlerdir. Antik çağda kimi toplumlarda dağlar, suçluların sürgün yeri olurken kimi toplumlarda da tehlike ve saldırılardan korunmak ve kurtulmak için doğal bir barınak ve korunak görevini yapmışlardır. Kısacası dağların insan yaşamında çağlar boyu önemli bir yeri olmuştur. Kara parçalarının ortaya çıkmasından önce dağların oluşturduğu dünyamızda dağlar, toplam kara parçalarının yüzde kırklık bölümünü oluşturmaktadır.

Bu kadar geniş ve görkemli bir dağ yapısına sahip olan dünyamızda zamanla dağcılık diye bir spor doğmuş ve gelişmiştir. Çağdaş anlamda dağcılığın başlangıç tarihi, Alp'lerin en yüksek noktası olan Mont-Blank (4807 m) doruğuna 8 Ağustos 1786'da ilk kez ulaşılması olarak kabul edilir. Dağcılık sporu çağdaş anlamda ilk kez Alp dağlarından başlayıp burada geliştiği için, bu dağın adından esinlenerek bu spora "Alpinizm", yapanlara da "Alpinist" denmiştir.

Dağcılık, dağlarda yürüyüş ve kamp kurmanın yanı sıra tırmanma sporunu da kapsayan bir doğa sporudur. Bu sporun yapılmasına olanak sağlanması ilin dağlık olup olmaması ile doğru orantılıdır.

Dağcılık, dağcılarının kendi yeteneklerini ve sınırlarını keşfettikleri, kendileri hakkında bir şeyler öğrendikleri bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun temelinde de dağda yaşanan zorluklar ve sosyal ilişkiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, kendini tanıma dağcılığına yüklenen anlamlardan biri olarak ifade edilmektedir.

Dağlara tırmanma sporu olan dağcılık (mountainering), diğer ismiyle alpinizm, birbirinden bağımsız çeşitli disiplinlerden oluşmaktadır. Bu disiplinler yüksek irtifa, soğuk hava kampı ve doğada yaşamın sürdürülebilirlik yeteneği, kar ve buz yürüyüşleri, teknik buz tırmanışı ve kaya tırmanışından oluşmaktadır. Kaya tırmanışı bireysel bir spordur ve burada tırmanıcı dikey kaya yüzeylerine tırmanmaktadır. Bu disiplin kendi arasında geleneksel kaya

tırmanışı ve spor tırmanışı olarak ikiye ayrılmaktadır, Geleneksel kaya tırmanışı, kaya tırmanışı ustalarının yanında, kişinin düştüğünde belli bir noktada durabilmesi için suni koruma alanlarını oluşturma teknikleri, bivak oluşturma (duvar üzerinde ip ve çeşitli teknik malzeme ile veya kaya kovuklarında dinlenmek için geceleme) ve ip kullanmayı içine alan doğal kaya yapılarında yükselmeyi kapsamaktadır.¹¹⁹

Spor dalları içinde kendine özgü bir yeri olan dağcılık, sadece teknik özellikleri ve uygulamadan doğan sayısız zorlukları ile değil bir bütün olarak taşıdığı son derece ilginç değerleri ve sorumluluklarıyla başlı başına bir yaşam biçimi olarak tanımlanabilir.

Ülkemizde farklı özelliklere sahip çok miktarda dağın bulunması dağcılık sporunun etkin bir şekilde yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Ülkemizin iç kısımda yer alan Düzce ovasının da dört tarafı dağlarla çevrilidir. Bu dağlar ovanın kuzeyinde ve güneyinde fazla arızalı sayılmayan sıralar halinde uzanırlar. Ovanın doğu ve batısında birbirlerine yaklaşırlar. Ovanın kuzeyini Kaplandede dağları ile uzantısını Orhan dağları oluşturur. Güneyindeki sırayı, Keremali, Elmacık, Güney Bolu ve Sünnice dağları oluşturur. Düzce ili dağlık yapısı ve jeolojik özellikleri sebebiyle dağcılık ve kampçılık sporunun yapılmasına olanak sağlayacak çok elverişli yüksekliklere sahiptir.

Düzce'de kampçılık yapmaya bir çok alan uygundur. Merkeze bağlı Derdin, Odayeri, Derinoba, Şimşirlik, Samandere, Sinekli, Yayakbaşı, Kent ormanı, Akçakoca'ya bağlı Kurugöl Kanyonu, Altıncay, Çayağzı, Akkaya, Aktaş, Sarıyayla, Cumayeri'ne bağlı Dokuzdeğirmen rafting alanı, Gölyaka'ya bağlı Kardüz, Güzeldere, Bakacak, Kültür Parkı, Gümüşova'ya bağlı Dereköyü mesire alanı, Kaynaşlı'ya bağlı Topuk, Yörükler, Çamlıpınar Göleti (Dipsiz Gol) Yığılca'ya bağlı Saklıkent, Yaylatepe, Yedigöller ilimizde kampçılık yapmaya uygun olan başlıca yerlerdir.

Resim 4.3. Güzeldere şelalesi kamp alanı örneği

Resim 4.4. Kocayayla kamp alanı örneği

4.1.7. Kış Sporları

Sportif rekreasyon ve turizm ürününde çeşitlilik sağlanması, sporun ve turizmin tüm yıla yayılması ve değişen turizm talebinin karşılanması amacıyla turizmin temel dayanak noktası olan doğal güzelliklerden "Koruma- Kullanma" dengesine öncelik verilerek ülkemizin sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi güzellilerin bölge ve ülke menfaatleri doğrultusunda kullanılmasına yönelik çalışmalar; Kültür Bakanlığınca hazırlanan ve 02.03.2007 tarih ve 26450 sayılı resmi gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Türkiye Turizm Stratejisi 2023 kapsamında sürdürülmektedir.

Bölgenin Kartalkaya'dan sonra en yüksek yaylası, Kardüz yaylası kış sporları için elverişli şartlara sahiptir. Yaylanın "2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu" uyarınca "Kış Sporları Turizm Merkezi " olarak ilan edilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda Düzce ili, Gölyaka İlçesinde yer alan Kardüz yaylası ve civarında yer alan potansiyel kayak alanlarının "Kış Sporları Turizm Merkezi" olarak ilan edilmesine yönelik etüt çalışmaları Kültür Bakanlığınca başlatılmıştır. Gönderilen komisyonca ortaya çıkarılan rapor da aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Ulaşım: Düzce ilinden itibaren Gölyaka ilçesine 18 km asfalt yol, Gölyaka'dan Saçmalıpınar köyüne kadar 20 km bozuk asfalt yol ve Saçmalıpınar köyünden itibaren 10 km orman yolu olmak üzere Düzce'den 48 yol ile Kardüz yaylasına ulaşılabilmektedir.

Gölyaka ve İstanbul otobanı arası yaklaşık 5 km dir. Otobandan Gölyaka'ya giriş verildiği takdirde ulaşım çok daha kolay olacaktır.

Elektrik: Kayak alanı olarak dönüştürülen Kardüz yaylasına yüksek gerilim getirilmesi hem mekanik tesisler hem de günübirlik tesisler için gereklidir. Saçmalıpınar köyünde elektrik mevcuttur.

Bitki Örtüsü: Kayak alanının tamamı doğal çim bitki örtüsü ile kaplıdır. Kayak için önemli bir artı olan bu faktör, sadece bazı alanlarda olan taş parçalarının toplanması ile paletli kar aracının emniyetli bir şekilde çalışmasını sağlayacaktır.

Su: Yaylada su kaynakları mevcut olup, bu sular toplandığında kayak alanının su ihtiyacına cevap verecek kapasitededir.

Kar Durumu: Yaylanın mevcut kar kalitesi kış sporlarına uygundur. Yörede yapılan görüşmelerde yöre halkı, yaylanın aralık ayından mayıs ayına karda karla kaplı oluşundan dolayı haziran ayından sonra yaylaya çıktıklarını belirtmişlerdir.

Kayak Alanları: Yapılan etüt çalışmaları sonunda Kardüz yaylasının kayak sporu yapmak için uzunluk, eğim, toplanma alanı olarak uygun olduğu tespit edilmiştir. Çardak Tepe, Tepe, Erenler Tepesi, ve Taşbaşı Tepeleri arasındaki çanak ve diğer alanlarda kayağa yeni başlayanlar, orta derecede kayak yapanlar ve üst seviye de kayak yapanlar için pistler mevcuttur. Her sınıftan kayak yapacaklar için alternatif pistler mevcut olup bu pistleri birbirine bağlayacak mekanik tesisler projelendirilecektir.

Kayak alanını etaplara ayırıp etap sırasına göre kapasite yetersiz kaldıkça ve talep çoğaldıkça mekanik tesislerin yapılması daha uygun görülmektedir.

Otopark ve günübirlik tesisler için uygun alanlar mevcut olup arazinin mutlaka mülkiyet durumunun çıkarılması gereklidir. Mülkiyet durumu belirlendikten sonra kayak alanları, tesis yerleri ile otopark ve günübirlik tesis yerleri tespit edilecektir.

Yapılan etüt çalışmalarında Kardüz yaylasının, alp disiplini kayak uygulamaları için uygun olduğu tespit edilmiştir.

4.1.8. Foto Safari

4.1.8.1. Kuş gözlemciliği

Efteni Gölü, Düzce'nin 14 km. güney batısında, Elmacık Dağı silsilesinin eteğinde, Düzce ovasına ait akarsu ağının birleştiği ve Büyük Melen kanalıyla Karadeniz'e döküldüğü ekolojik bir ağın düğüm noktasındadır. Gölyaka ilçesine 2 km.mesafede bulunan Efteni Gölü, göçmen kuşların göç yolu üzerinde bulunan önemli ve ender merkezlerden biridir. Bünyesinde 77 tanesi kalıcı olmak üzere toplam 129 çeşit kuşa ev sahipliği yapmaktadır.¹²⁰

Gölün muhteşem manzarasını ve Düzce'nin doğal güzelliklerini kuşbakışı izlemek isteyenler, yaklaşık 162 basamakla çıkılan ve seyir terası adı verilen Toptepe yangın gözetleme kulesini ziyaret edebilirler. Çevrede kuş türlerinin izlenebilmesi için 4 adet seyir terası bulunmaktadır. Leylekler, yaban ördekleri, tepeli beyaz balıkçılar, angıt, sakarmeke, kuğular, gölün gediklilerinden olup kolay görünenler arasında yer almaktadırlar. Kuşların göç yollarında, bir mola gölü olan Efteni Gölü, su seviyesinin dışında nilüfer çiçekleriyle, sazlıklarıyla kuşları saklarken fotoğraf ve kuş gözlemcilerine kompozisyon oluşturuyor. Boz kaz, sakarca, yeşilbaş, fiyu, bekri, çıkırkçın, kıkuyruk, kaşıkçın, macar, elmabaş, pas baş, gri balıkçıl, turna, toy, mezeldek, çulluk, karatavuk, kızkuşu, karabatak mevsiminde foto safarisi için uygun özellikler göstermektedir.

Gölde kuş türlerinin yanı sıra ender bitki türleri de bulunmaktadır. Nilüfer, süsen, düğün çiçekleri, kamış, nane, su mercimeği bitkilerinin yanı sıra; söğüt, dişbudak, kızılağaç, çınar gibi sucul karakterli ağaçlar da göze ilk çarpan bitkilerdendir.

Resim 4.5. Efteni gölü gözetleme kulesi

Angıt Ördeği

Fiyu Ördeği

Mezgeldék Ördeği

Yeşilbaş Ördeği

Resim 4.6. Kuş göç yolu üzerinde görülen kuş örnekleri

4.1.8.2. Düzce ili flora ve faunası

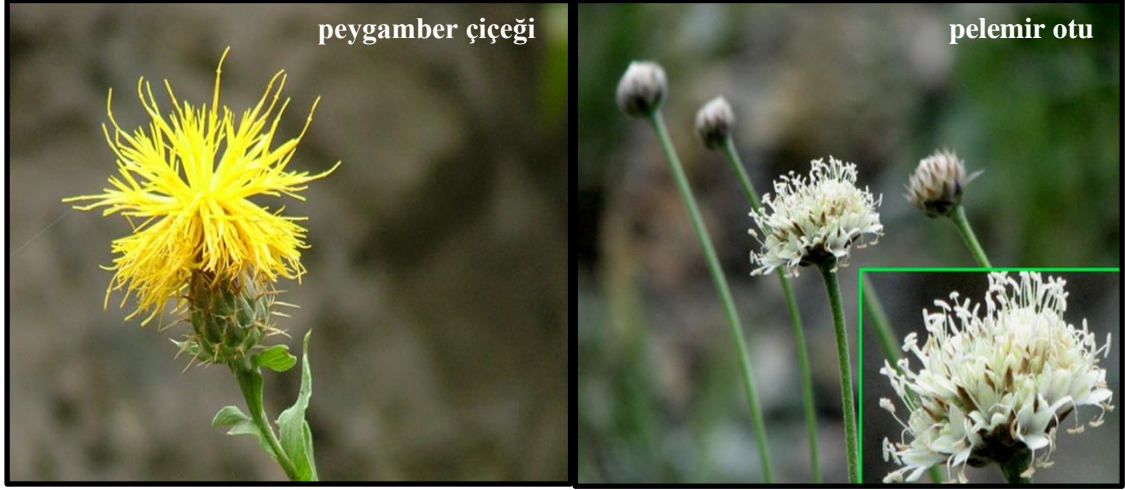
Düzce ili flora ve fauna özellikleri bakımında sunmuş olduğu geniş yelpaze ile foto safari imkanlarını çeşitli hale getirmektedir.

Flora:

Düzce, kuzeybatı Karadeniz bölgesinde yayılan Euro-Siberian (Euxine) flora alanı ile Mediterranean (Akdeniz) Flora alanı etkisinde bulunmaktadır. Düzce bölgesinde Irano-Turan Flora alanı (İç Anadolu) etkisi azdır. Bununla birlikte, Düzce'nin güneyi ile Batı Karadeniz bölümünden İç Anadolu Bölgesine açılan Sakarya nehrinin kolu olan Mudurnu Çayı ile Elmacık Dağı'nın kuzeyi; Efteni Gölünden doğan Melen Çayı'nın Karadeniz sıcak ve nemli etkisini iç taraflara taşımasından dolayı lokal Akdeniz ikliminden kaynaklanan Mediterranean Flora (Batı Ege) etkisi altındadır. Akçakoca ile Düzce arasında kalan Kaplandede Dağı tamamen Euro-Siberian (Euxine) flora alanı etkisinde iken, Kaplandede Dağı'nın Karadeniz'e bakan ön kuzey yamaçları ise Mediterranean Flora (Batı Ege) etkisindedir. Bölgesel bitki geçiş noktalarına sahip olan Düzce, Elmacık Dağı, Efteni Gölü, Kaplandede Dağı, Karanlık Dere Vadisi ve Uğur Suyu Vadisi gibi zengin flora ve vejetasyon ekosistemlerine, nadir ve önemli bitki habitatlarına sahiptir.¹²⁰

Yukarı Sakarya havzasında bulunan Düzce, erozyon eğilimi yüksek olan bir bölgededir. Bundan dolayı bitki habitatlarını etkileyen çeşitli çevresel ve ekolojik faktörler bulunmaktadır. Düzce, zengin kayın (*Fagus orientalis*), göknar (*Abies bournmuellerina*), karaçam (*Pinus nigra*) ve sarıçamın (*Pinus sylvestris*) hakim olduğu bir orman vejetasyon yapısına sahiptir.

Ayrıca Düzce ilinde, foto safari meraklılarına farklı endemik (sadece o bölgede yaşayan) ve ilin kendi adını verdiği bitki türlerini fotoğraflama imkanı bulunabilmektedir. Birçok bitkinin/ağacın göz alıcı renkleri dört mevsim ilin cazibesini arttırmaktadır.

Resim 4.7. Düzce peygamber çiçeği ve pelemir otu (Foto: Doç. Dr. Necmi Aksoy)

Fauna: Düzce ve yöresinde yaban hayvanları için en geniş alanları ormanlar oluşturmaktadır. Alan olarak küçük olmasına karşın önemli sayıda tür barındıran başta Efteni Gölü ve Karadeniz kıyı şeridi olmak üzere doğal ve yapay sulak alanlar bir diğer yaşam ortamıdır. Tarım alanları ve meralarda yine yaban hayvanlarına ev sahipliği yapan ve yukarıda adı geçen habitat tipleriyle bütünlük arz eden önemli yaşam ortamlarıdır. Yaban hayatının en yoğun olarak bulunduğu alanlar orman kenarları, sulak alanların karayla birleştiği noktada oluşan riparian alanlar ve farklı habitatların birleştiği kısımlardır. Düzce ve yöresinde günümüze kadar farklı yazarlar tarafından çeşitli çalışmalar sonucunda toplam 433 tür tespit edilmiştir.

Karasal Fauna: Düzce İlinde orman yapısının fazla olması ve Efteni Gölü Sulak Alan ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahası yer alması doğal hayatta fauna bakımından çeşitlilik arz etmektedir. Fauna çeşitliliğinde özellikle ormanlık alanda karaca, geyik, ayı, yaban domuzu gibi yaban hayatı ile karşılaşılmaktadır. Bunların dışında Efteni Gölü ve çevresinde tilki, çakal, orman kartalı, orman faresi, porsuk, ağaç sansarı, gelincik, yaban tavşanı, sülün ayrıca yeşilbaş ördek, patka, bahri, leylek, beyaz balıkçıl, gri balıkçıl, kara bataklık, sakar meke, macar ördeği gibi sucul kuşlara rastlanmaktadır.

Sucul Fauna: Efteni Gölü ve bölgede bulunan Büyük Melen, Aksu, Küçük Melen gibi nehirler, orman içi dereler ile Hasanlar Barajında sucul fauna olarak kadıncık, kızıl göz, sarı balık, turna, çapak balığı, bıyıklı balık, kızıl kanat, yayın, aynalı sazan, kırmızı benekli alabalık gibi balık türleri vardır.

4.1.9. Binicilik

İnsanoğlunun yaşamında tarihin ilk çağlarından itibaren yerini almış olan at, tarihi serüveni içinde birçok değişik maksatlara hizmet etmiştir. Başlangıçta bir av hayvanı olarak beslenmek amacıyla kullanılan at, insanların onun diğer özelliklerini fark etmeye başlamaları ve bunlardan faydalanmak üzere evcilleştirmeleri ile tarih boyunca birey ve toplum hayatında vazgeçilmez bir unsur olarak görev almıştır. Atın sahip olduğu imkân ve kabiliyetleri birer birer keşfeden insanoğlu, en hızlı ulaşım vasıtası olarak hep onu kullanmış, müteakip dönemlerde tarımda, taşımacılıkta ve posta hizmetlerinde onun gücünden ve süratinden istifade etmiştir. Binlerce yıl boyunca savaşlarda bir harp vasıtası olarak insanlık tarihinin dönüm noktalarını belirleyen muharebelerde hep son sözü atlar ve atlı birlikler söylemiştir.

Bu saygın birliktelik içerisinde her ne kadar atın işlevselliği ön planda ise de aslında atın, insan ve toplum maneviyatı üzerinde pek çok yoğun etkileri olduğu antropologlar ve sosyologlar tarafından dile getirilmiştir. At, insan için her zaman sadakat ve güvenin sembolü olmakla kalmamış aynı zamanda yaradılışındaki ihtişamdan dolayı, zenginlik ve asaleti de temsil etmiştir. Sükûnetli yapısı ve çevresiyle olan uyumundan dolayı insan üzerinde her zaman güven oluşturan ve sakinleştiren bir etkiye sahip olmuştur.

Birçok farklı dil ve kültürlerde atın kaba ve genel tanımlamaları birbirlerine çok benzerlik gösterirken Necip Fazıl'ın "At, ebediyet fatihi insanın göz ve estetik planında bütün çizgileri, hareketleri ve kabiliyetleri ile en ihtişamlı kahramanlık sembolüdür"¹²³ ifadesi atın, en seçkin biçimde tasvir edilmiş edebi bir tanımlaması olarak kabul edilebilir. Tarih boyunca tüm medeniyetlerin, yeryüzünün en soylu varlıklarından biri olan at ile binicisinin, aralarındaki uyum ve estetiği, çeşitli yarışmalar aracılığı ile seçkin bir zafer coşkusu ile sonuçlandırdıkları sportif uygulamalara, oldukça geniş bir biçimde yer verdiklerini görüyoruz. Atın sahip olduğu hüneler araştırıldıkça bir bir ortaya çıkmakta ve günümüzde binicilik sporu adı altında, birçok farklı branşta binicisi ile birlikte hünelerini sergileyen yaşantısı, insanlar ve toplumlar tarafından büyük bir keyifle takip edilmektedir.

Temelinde barındırdığı doğa ve hayvan sevgisi sayesinde bir yaşam biçimi olan binicilik, bireyin yeryüzünün en soylu varlıklarından biri olan at ile birbirlerini tanıyarak, etkileyerek ve nihayetinde tamamlayarak oluşturdukları uyumu, kendilerini izleyenlere en estetik biçimde sundukları bir sanat olarak tarif edilebilir. Biniciliği aynı zamanda, at ve binicinin sahip oldukları kudret ve maharetleri sanatsal bir gösteriye

dönüştürme süreci içerisinde, evrensel doğrulardan azami suretle istifade eden ve sürekli kendini geliştirme gayreti içerisinde olan bir bilim olarak da tanımlamak mümkündür.¹²⁴

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de binicilik sporu farklı branşlarda uygulanmakta olup, tarihte bazı dönemlerde bu sporda söz sahibi ülkeler ile rekabet edebilmiş Türk biniciliği, bu alanda uluslararası düzeyde hak ettiği yeri alabilmek için gayretlerine devam etmektedir.¹²³

Düzce ili, gelişimini sürdüren binicilik sporunun rekreatif olarak yapılmasına olanak sağlayacak tesislere ev sahipliği yapmaktadır.

4.1.10. Golf

Golf, küçük bir topun özel sopalarla, belli deliklere sokulduğu bir açık hava sporudur. Bugünkü bilinen haliyle 15. Yüzyılda İskoçlar tarafından ilk olarak oynanmaya başlanmıştır. Oyun bireysel 2-3 kişi ya da 4' er kişilik takımlar arasında oynanır. Oyunun temel amacı oyuncunun topa golf sopası yardımıyla olabilen en az sayıda vuruş ile belirlenmiş deliklere sokmak olan golf bir çeşit oyundur.¹²⁴

Golf; topu tee (başlama yeri)'den green'deki deliğe oyun kurallarına uygun olarak başarılı vuruşlarla sokulmasından meydana gelen bir spordur. Golfte club denilen 3 ana grup golf sopası bulunmaktadır. Bunlar tahta, demir ve düz yüzlü (putter) sopalardır. Bu sopalar ağırlığı 45,93 gramdan ve çapı 42,67 mm'den fazla olmayan topun ileri sürülmesinde kullanılır. Sayıları 14'ü aşmayan bu golf sopalarının her biri topu değişik mesafe ve açılarda atar. Yani burada şunu da vurgulamakta fayda vardır 14 çeşit golf sopasının her birinin topu fırlatması farklı şekillerdedir, bazıları çok havadan atar, bazıları yerden atar ve bazıları hassas vuruşlar yaparlar topa hangi sopayla vuruş yapılmasını her bir golfçü kendisi karar verir. 18 delikli golf sahalarının birçoğu 3 vuruşluk 4 delik, 5 vuruşluk 4 delik ve 4vuruşluk 10 delikten yani toplam 72 vuruştan oluşur. Bununla birlikte 69, 70 ve 71 vuruştan oluşan golf sahaları da mevcuttur. 18 delikli golf sahaları 60 alt sınırıyla 74 üst vuruş sınırıyla sınırlıdır.¹²⁵

Oyuncuların, 9 ya da daha sık görüldüğü şekilde 18 çukurdan oluşan sahada topu metal bir sopa ile en az vuruşla çukurlara denk getirmeye çalıştığı bir spordur.¹²⁶

Çimenlerle kaplı, açık, geniş bir alanda, ufak bir topu özel sopalarla ilerleterek belli bir deliğe sokma amaçlı oynanır. Golf, çok geniş bir alana yayılan, farklı büyüklükteki sahalarda oynanır. Ve bu sahaların hiç biri diğeriyle aynı ölçü ve boyutta değildir.

Gölyaka İlçesinin önemli turizm potansiyellerinden biri, Kültür Parktır. Gölyaka Kültür park'taki 790m2 lik saha 30.06.2007 tarih ve 26568 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren ve Bakanlar Kurulunun 2007/12286 sayılı kararı ile turizm merkezi ilan edilmiştir. Golf sahası için yerinin çok uygun olduğu düşünülmektedir.

4.1.11. Paintball

Son 20 yıldır yaygın bir biçimde oynanan oyuncuların rakip takım oyuncularını içi boya ile doldurulmuş küçük jelatin veya plastikten toplardan oluşan mermiler kullanan silahlarla belli bir parkur içinde oynanan bir takım ve strateji sporudur.¹²⁷

Paintball, kişilerin bireysel olarak ya da takımlar halinde rakiplerini yenmek için yarıştıkları bir spordur. Daha genel tanımıyla karşılıklı 2 takımın çeşitli senaryolarla birbirlerine karşı oynadıkları bir grup oyunudur. "Paint" ve "Ball" kelimelerinin birleşmesiyle meydana gelen bu İngilizce kökenli kelime "Boya topu" anlamına gelmektedir. Fakat uluslararası platformlarda da paintball adını almış ve oynanan tüm ülkelerde de bu isimle tanımlanmaktadır.

Oyuncular paintball tabancaları tarafından fırlatılan içi suda çözünür boya dolu jelatin kapsüller ile rakiplerini vurarak oyunda ilerler. Paintballlar zehirsiz, çevre dostu, suda çözünür polimerden yapılmıştır. Oyun genelde düzenli gerçekleştirilen yarışma organizasyonları, turnuvalar, profesyonel takımlar ve oyuncular seviyesinde profesyonel bir spor olarak oynanmaktadır. Paintball teknolojisi silahlı kuvvetler, polis güçleri ve paramiliter güvenlik kurumları tarafından da eğitim amaçlı ve bazı toplumsal olaylarda ya da bazı şüpheli kişiler üzerinde ölümcül olmayan bir müdahale aracı olarak kullanılmaktadır.

Oyunlar değişen büyüklüklerdeki açık ya da kapalı sahalarda oynanabilir. Bir oyun sahası doğal ya da yapay yüzeyle kaplı olabilir, saha oyunun niteliğine göre şekillendirilir ve oyuncular tarafından taktik örtü olarak kullanılır. Paintball oyununda farklı oyun tipleri vardır ve oyunlar bayrak yakalama, eleme, cephanesi limiti, belirli bir

noktayı savunma ya da belirli bir noktaya saldırma, oyun alanına saklanmış belirli objeleri ele geçirme gibi varyasyonlar içerebilir. Oynanan varyasyona göre oyun sadece saniyeler de sürebilir, saatlere de yayılabilir. Hatta senaryo oyunlarında günlere yayılabilir.

Paintball oyununun yasallığı ülkelere ve bölgelere göre değişmektedir. Pek çok bölgede oyunlar yasalarla düzenlenmiştir ve oyuncuların koruyucu maskeler giymesi ve belirli kurallara uyması zorunludur. Maskelerin takılması konaklama – toplanma bölgesinde zorunlu değildir.

Kullanılan paintball donanımları senaryolara ya da oyun tiplerine göre, donanıma harcanabilecek bütçeye göre ve kişisel tercihlere göre değişebilir.¹²⁸

Her yaş grubu ve gelir düzeyinin yapabileceği rekreatif spor branşlarından olan paintball'ın, doğal alan parkurlarına cevap verebilecek niteliklere sahip Düzce ilinin farklı ilçelerinde bu spor branşı aktif bir şekilde sürdürülmektedir.

4.1.12. Oryantiring (Orienteering)

Oryantiring, harita ve pusula kullanılarak yapılan, doğada yön bulma becerisinin ve büyük bir alanı kapsayan koşunun toplamı olan bir spordur. Yarışmacılar, birer dakika aralıklarla yarışa başlarlar ve belirlenen sırayla haritalarındaki işaretlenmiş kontrol noktalarını ziyaret etmeyi amaçlarlar.¹²⁹

Oryantiring yarışı fiziksel yeterlilik ve navigasyonel beceri gerektiren bir koşu yarışı türüdür. Katılımcılar pusula ve bir harita (ölçek: 1:10.000 veya 1:15.000) kullanarak belli bir sayıdaki kontrol noktalarını önceden düzenlenmiş bir sırada ziyaret etmek zorundadırlar. Parkuru en kısa sürede tamamlayan kişi oyunu kazanır. Katılımcıların yaş aralığı 10 yaşın altından 70 yaşın üstüne kadar geniş bir kapsamdadır. Kesin sayısı oryantiring türüne göre değişmek üzere yarışlar için en fazla 15 tane yaş kategorisi oluşturulur. Ayrıca bayan ve erkek ayrı sınıflarda da yarışabilir. Etkinliklerin kapsamı şu şekildedir: (1) yerel; (2) renk kodlu; (3) rozet; (4) ulusal. Her oryantiring etkinliğinde değişken uzunluk ve teknik zorluklar içeren parkurlar bulunur ve yarışçılar yaşlarına,

fiziksel yeterliliklerine ve deneyimlerine göre bir parkur seçerler. Sporun teknik yanını güçlendirmek için yarışmacılar 1 dakika aralıklarla yarışa başlatılırlar.¹³⁰

Oryantiring koşarak hedef bulma sporudur. Hedefler harita üzerinde verilen sıralama üzerinde bulunmalıdır. Hedeflerin en kısa sürede bulunması gerekir. Bir spor etkinliği olarak oryantiring, (koşarak-kayarak-bisiklet sürerek veya diğer şekillerde hedef bulma) katılımcıların/sporcuların bilinmeyen veya az bildikleri bir alanda, harita ve pusula yardımı ile harita ve pusula yardımı ile yönlerinin bulup önceden yerleştirilmiş ve haritaya işaretlenmiş hedefleri bulmaya çalıştıkları bir spordur. Daha basit tanımla oryantiring, harita yardımıyla bulunacak yerin ve gidilecek yolun bulunmasıdır. Bireysel veya takım olarak yapılır.¹³¹

Oryantiring sporunu diğer sporlardan ayıran en temel özellik sporcuların bir parkuru ya da lideri takip etmeden koşmasıdır. Başlangıç noktasından gidilmek istenen noktaya gidebilmek için her sporcunun kendi belirlediği şekilde ulaşması sonucu sonsuz sayıda yol bulunmaktadır. Sporcuların hem kendi fiziksel yeterliliklerini hem de diğer sporcuların fiziksel özelliklerini karşılaştırarak ve arazi yapısını da bu değerlendirmelerine katarak kendileri için en kısa sürecek parkura en kısa sürede karar vermeleri gerekmektedir. Bu değerlendirmeden oryantiringin hem zihin hem de fiziksel yeterlilik gerektirdiği sonucuna varılabilir. Hatta bu durum sporcular arasındaki fiziksel kapasiteden gelen farkları ortadan kaldırabilmektedir.¹³²

Oryantiringin Faydaları

Oryantiring, günlük hayatta ihtiyaçtan ortaya çıkan bir spordur ve bu nedenle günlük hayattaki ihtiyaçları karşılama yanında birçok faydası bulunmaktadır. Özellikle bir spor haline geldikten sonra yararları daha da artmıştır.

Oryantiringin faydaları şu şekilde sıralanabilir.¹³¹

Oryantiring, fiziki olduğu kadar zihni de çalıştıran son derece sağlıklı ve zekâ gerektiren bir spordur. Sadece fiziğinizi geliştirmekle kalmaz ek olarak baskı ve stres altındayken bağımsız olarak düşünme ve zorlukları çözme yeteneğinizi de geliştirir.

- İki boyutlu haritayı üç boyutlu görmeyi sağlar.
- Bedensel ve zihinsel yetenekleri geliştirir.
- Bireysel yapıldığında, bedensel yorgunluk altında düşünme yeteneğini geliştirir.
- Doğru karar verme yetisini geliştirir.

- Zorluklarla baş etmeyi öğretir.
- Yeteneklerinin sınırlarını (kendini) tanımayı öğretir.
- Takım olarak yapıldığında ise, liderlik vasıflarını arttırır ve dirayetli olmayı öğretir.
- Doğa bilincini uyandırır.
- Açık havada yapılan bir spor dalı olduğu için sporcunun genel bedensel ve yön bulma yeteneklerini arttırırken bireyin kişisel özelliklerini de geliştirir.
- Yanlıştan ders alıp doğruya odaklanmayı öğretir.
- Konsantrasyon becerisini geliştirir.
- Hızlı ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirir.
- Öğrencilerin mantıklı düşünme ve problemleri bağımsız olarak analiz edip çözme yeteneği geliştirir.
- Yaş, cinsiyet, etnik köken, kültürel köken ve sosyal statüden bağımsız olarak danışmayı ve iletişim kurmayı sağlar.
- Heyecanı arttırır, rekabet duygusunu geliştirir.
- Çevre sevgisini arttırır.
- Ailece doğaya çıkmayı teşvik ettiği için aile içi iletişimi arttırır.

Oryantiringin Özellikleri

Oryantiring, özellikleri bakımından diğer sporlardan farklı bir yapıya sahiptir.

Oryantiringin özellikleri şunlardır.¹³³

- Küresel ısınma ve iklim değişikliklerinin yaşandığı dünyamızda çevreci bir doğa sporudur.
- Her yaş ve her cins (bay-bayan) tarafından yapılabilen bir spordur.
- Herkes tarafından kolaylıkla yapılabilecek birçok türü bulunan kitle sporudur.
- Dünyanın en ucuz doğa sporlarından biridir.
- Ailece yapılabilen ender sporlardan biridir.
- Rota seçimi bu sporun püf noktasıdır.
- Her yerde ve her mevsimde kolaylıkla uygulanabilir olmasından dolayı hızlı bir büyümeye imkânı olan bir spordur.

- Bedensel aktivitenin yanında, beyin gücüyle yapılan bir branş olma özelliğinden dolayı zihinsel gelişimine yönelik etkin bir spordur.
- Ülkemizin coğrafi konumunun avantajı sayesinde her mevsim oryantiring potansiyeli çok zengin ve geniştir.
- Doğal alanlarda, suni dış mekânlarda ve hatta iç mekânlarda bile gerçekleştirilebilir.
- Rekreatif ve turizm organizasyonlarında kolay ve etkin uygulanabilir.
- Özellikle gençler ve çocukların severek tercih ettiği bir spordur.
- Öğrencilerin mantıklı düşünme ve problemleri bağımsız olarak analiz edip çözüme yeteneğini geliştirdiğinden dolayı tam bir öğrenci sporudur.
- Oryantiring, çevreci bir spordur. Binlerce kişinin katıldığı yarışlardan sonra ertesi gün aynı araziye giderseniz ayak izlerinden başka hiçbir şey göremezsiniz.

Doğaya zarar vermeden ve birçok zihinsel ve fiziksel aktivitenin aynı anda yapılabilirdiği oryantiring sporu için, henüz Düzce ilinde çizilmiş herhangi bir harita bulunmamaktadır. Çalışma süresince ortaya çıkan alan araştırmaları ve oryantiring branşının özellikleri dikkate alındığında Düzce ilinin birçok yaylasının oryantiring sporunun yapılmasına olanak sağlayabileceği söylenebilir.

4.1.13. Rafting

Rafting, "raft" adı verilen botlarla, akış hızı yüksek nehirler üzerinde yapılan bir spor dalıdır. Rafting'de asıl olan içinde bulunduğunuz botu devrilmeden; kürekle yönlendirerek kayalar ve engeller arasından geçirmektir. Rafting türlü zorluk derecelerine sahiptir. Bu zorluk derecelerini nehrin akış hızı, kayaların çokluğu gibi etkenler belirlemektedir. Hızlı akan nehirlerde kontrolü sağlamak zor olduğu için, nehirler akış hızlarına göre, yani zorluk derecelerine göre numaralandırılmalar yapılmıştır.

Derece 1: Çok basit akıntıya sahiptir. Küçük kolay geçişler için uygundur.

Derece 2: Akıntı azdır; düzenli bir akışa sahiptir. Küçük kayalar ve dalgalar vardır, ancak hiçbir tehlikesi olmayan, basit geçişler için elverişlidir.

Derece 3: Orta zorluktadır. Bu sınıfta boyu bir metreyi bulan dalgalanmalar oluşabilir. Görüş mesafesi sınırlıdır.

Derece 4: Çok zor ve büyük rapidler vardır. Düşüşlerin başlangıcını ve bitişini kestirmek güçtür. Hırçın geçişler ve zorlu engellerle dolu bir sınıftır.

Derece 5: Aşırı zor, yüksek debi ve akıntı, tehlikeli kayalar, dik yamaçlar, arka arkaya gelen düşüşler, ilerlemede sınırlı geçişler vardır. Amatör raftingciler için önerilmeyen parkurdur.

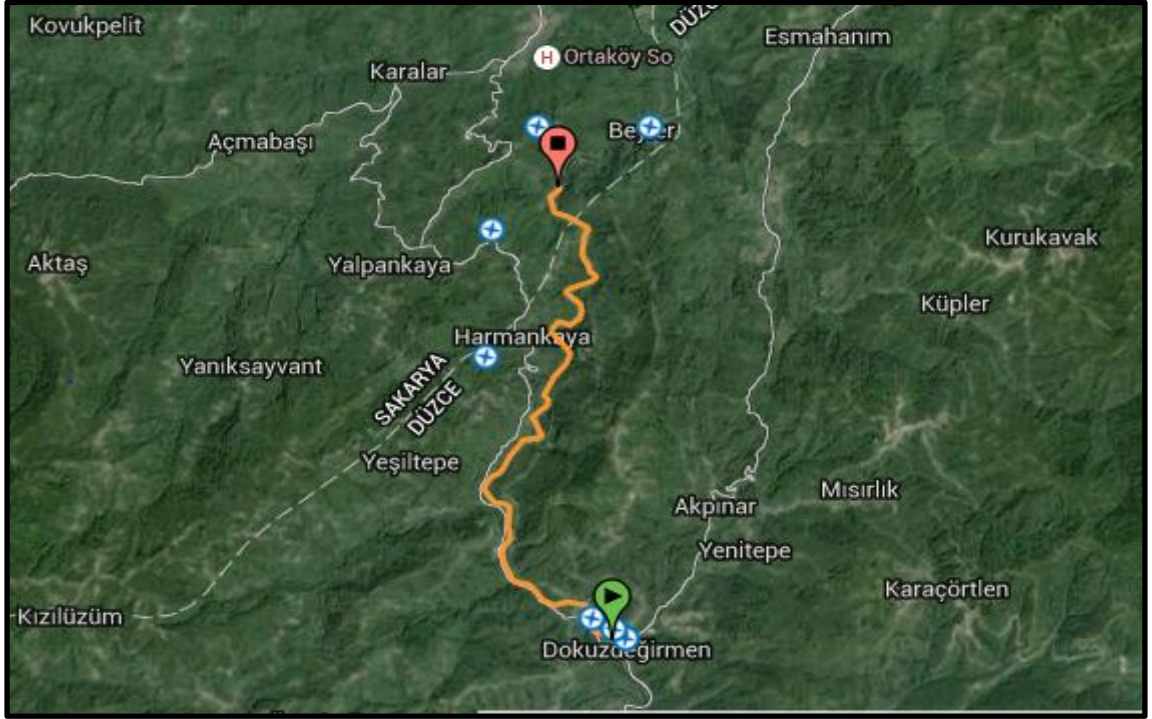
Derece 6: Nehrin metrelerce yukarıdan dökülür; sık engellerle doludur. Geçiş uzman raftingciler için bile zor ya da imkansız olan sınıftır.

ABD’de doğan ve yaklaşık 60 yıllık bir geçmişi olan rafting, tahmin edilenden çok daha kısa bir sürede yayılmıştır. Ancak bu sporun Türkiye’de keşfedilmesi oldukça zaman almıştır. Türkiye’de 1990 yılında Çoruh Festivali ile ilk defa duyulmuştur. 1993’te 4. Dünya Akarsu Şampiyonası 28 ülkeden 300 sporcunun katılımı ile Çoruh Nehri’nde gerçekleştirilmiş, 1994 yılında ise Turizm Bakanlığı Artvin’in Çevreli köyüne bağlı Kortlar mevkiinde dinlenme ve barınma tesisleri yaptırmıştır. İklim ve doğa şartlarının en elverişli olduğu Kuzey Amerika, Avustralya ve Güney Afrika’da yaygınlaşan bu spor, ardı ardına yapılan organizasyonlarla Türkiye’de de çok sevilmiş ve ilgi görmüştür. Kuzey Amerika’da özellikle Kanada’da çok yaygın olan "Akarsu Krosu" Rafting, son zamanlarda bütün dünyada hızla gelişen sporlardan biridir. İlk kez 1869 yılında Colorado Nehri üzerinde Büyük Kanyonda gerçekleştirilen rafting, daha sonra 70 yıl unutulmuştur. 1939 yılında Colorado Nehri’nde yeniden organize edilen ikinci rafting büyük ilgi çekmiş ve o tarihten itibaren yapılan organizasyonlarla da vazgeçilmesi zor bir spor olmuştur.

Rafting Türkiye’de ilk kez 1992 yılında İspir’de başlayarak Artvin’de sona eren 335 km’lik güzergahta, 6 şişme botla yapılmıştır. Yurdumuzda, rafting yapılabilen diğer önemli bölgeler; güneyde Dalaman - Köprüçay, Göksu, Marmara Bölgesi’nde Melen ve Sakarya nehirleridir.

4.1.13.1. Düzce Melen rafting parkuru

Parkur Uzunluğu: 10,63 km

Şekil 4.51. Düzce Melen rafting parkuru

Özellik: Parkur başlangıç noktasında bitmemektedir. Maksimum 171 m. yüksekliğe ulaşan parkurda 221 m. yokuş çıkışı ve 123 m yokuş inişi bulunmaktadır. En alçak noktası 34 m dir.

Zorluk Durumu: 3. derece orta zorlukta bir parkurdur.

4.1.14. Yelkenli ve Sörf

Yelken, rüzgâr gücünden yararlanarak geniş yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümüdür. Yelkenin monte edildiği ve rüzgar gücü ile hareket eden tekneye yelkenli adı verilir.

İnsanların suyun kaldırma gücü ve rüzgardan yararlanması suretiyle başlayan yelken sporu, bugün popüler spor dallarından biridir. Daha önceleri Hollandalı gemicilerin korsan gemilerini kovaladıktan sonra gayri ciddi olarak yelkenli gemilerle yaptıkları dönüş yarışları, 1639 yılında İngiltere’de Seamark Club adlı yelken kulübünün kurulmasıyla ciddiyet kazanmıştır; ancak gelişimi 19. yy’ın ikinci yarısından itibaren hızlanmıştır. 1900 yılında Olimpiyat Oyunları’na dahil edilmesi de yelkencilğe spor kimliği kazandırmıştır. 20. yüzyılda unlu araştırmacılar ve Slocum, Chichester, Moitessier ve Tabarly gibi gezginler yelken sporunun popülerliğini arttırmıştır. Bugün yelken hem hobi hem de spor olarak pek çok kişi tarafından benimsenmektedir.¹³⁴

Sörf; genel olarak kıyıya yaklaşan yüksek boyutlu dalgalar üzerinde ya da rüzgâr gücünün yeterli seviyede olduğu ortamlarda değişik boyutlardaki tahta, tahtaya ilave olarak yelken veya paraşüt ile yapılabilen bir su sporudur. Tarihsel geçmişi on sekizinci yüzyıla dayanan sörfün, ilk olarak Tahiti’de ortaya çıktığı varsayılmaktadır. Dalga sörfü ve Rüzgâr sörfü olmak üzere iki alt türü bulunmaktadır. Sörf denilince genel olarak insanların aklına gelen tür olan dalga sörfü, sörfçünün tahta üzerinde kıyıda uzaklaşması ve sonrasında kıyıya yaklaşan dalgaya sörf tahtasıyla girip estetik ve akrobatik hareketlerini yapıp dalganın gücüyle tahtanın üzerinde sahile kadar ya da hedeflediği yere ulaşmasıyla son bulur. Devasa dalgalara ihtiyaç duyulan dalga sörfünde çevrenin coğrafi koşulları önemli bir yer tutmakta ve tam anlamıyla bu spora uygun yerler okyanus dalgalarının görülebildiği yerler olmalıdır. Kıyıda en az 100 metrelik bir uzaklıkta yapılan dalga sörfü, kıyıda oldukça uzakta açık denizde de yapılabilir. Dalga sörfünde genel olarak “malibu” adı verilen tahtalar kullanılmakta ve dalga sörfünün kendi içinde uzun veya kısa sörf tahtası tercihlerine göre oluşan alt dalları bulunmaktadır. Dalga sörfünün yaygın olarak yapılabildiği bölgeler Amerika’nın batı sahilleri, Avustralya ve Peru gibi ülkelerdir. Ülkemizde Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında nadir olarak yapılabilmektedir. Diğer tür olan Rüzgâr sörfüyse, üzerinde

yelkeni de barındıran sörf tahtası üzerinde yapılabilen bir türdür. Bu türde amaç uygun rüzgârı yakalayıp olabildiğince uzun süre ilerleyebilmektir. Bir nevi yelken sporu olan rüzgâr sörfü 2 ile 5 metre arasındaki boyutlarda bir tahta ve yelkenle yapılan, rüzgârın gücünü kullanmayı amaçlayan denge, güçlü kol kasları ve yoğunlaşma gerektiren bir spor dalıdır. Genel olarak saatte 0 ile 95 km hız arasında esen rüzgârla yapılan bu tür spor, eğlence amaçlı olarak saatte 25 ile 40 km hızla esen rüzgârda da yapılabilmektedir. 1960'lı yıllarda fikirleri ortaya atılan ve 1960'lı yılların sonlarında doğan rüzgâr sörfünün kitlelere yayılması 1970'li yıllara denk gelmiştir. Oldukça genç bir spor dalı olan rüzgâr sörfü, dalga sörfü gibi karakteristik doğa koşullarında bağımsız olduğu için uygun rüzgârın yakalandığı her ortamda yapılabilir. Yarışmaları hız, etap yarışı, serbest stil, slalom, süperX isimli birbirinden farklı bazı türleri içerir. Ülkemizde bu sporun bilinirliğinin artması, sevilmesi ve yayılması 2000'li yılların başında gerçekleşmiştir.¹³⁵

Yapılan alan araştırmaları ve sonucunda Düzce ilinin Karadeniz'e kıyısı olan Akçakoca ilçesinde yaz aylarında yelkenli sporunun uygulandığı görülmüştür. İlçede yapılan görüşmeler ve rüzgar şiddetleri ile ilgili raporlar değerlendirildiğinde Akçakoca sahillerinin yelkenliden farklı olarak sörf sporunun da uygulanacağı gerekli ortamın sağlanabileceği tespit edilmiştir. Yıl içerisinde rüzgar alımı ve dalga boyları son yılların dikkat çeken alternatif sporlarından olan sörf ün Akçakoca sahillerinde de etkin bir şekilde yapılabileceğini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca ilde bulunan Derinliği 10.5 m. olan hasanlar barajında durgun su kanosu, yelken yarışları, kürek yarışları, su bisikleti, yapılmaktadır.

Tablo 4.8. Ortalama Rüzgar Şiddeti¹³⁶

RÜZGAR	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7	8.	9.	10.	11.	12.
\ AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY	AY
Max.												
rüzgar	24.3	24.6	25.0	25.1	20.4	25.1	27.1	24.2	18.9	21.7	28.2	27.2
(m/sec)												
Max.												
rüzgar	S	NNE	SSW	S	NW	NNW	NNW	NW	WNW	NNE	WSW	NW
yönü												

4.1.15. Scuba- Diving

İnsanoğlu yıllardır dalma arzusunun peşinde koşmuştur. Satha bağlı kalmadan dalabilmenin yollarını aramıştır. Milattan önce 900 yıllarında; Asurlular döneminde dalış figürlerine rastlanması bu tezi doğrulamaktadır. Buna rağmen 1942 yılına kadar bu arzu gerçekleştirilememiştir. Bu yılda Jacques Cousteau ve Emile Gangnan geliştirdikleri regülatör sayesinde tüplü dalışlara bağımsız olarak başlamışlardır.¹³⁷

Aletle dalış olarak da bilinen scuba diving son yılların gözde alternatif adrenalin sporları arasında yer almaktadır. Bir soluma tüpü yardımı ile suyun altında daha uzun süre kalabilmeyi merkez alan bir su sporudur. Ülkemizin üç tarafında denizlerin bulunması, scuba'nın aktif bir şekilde yapılmasına zemin hazırlamakla beraber bu sporun hızlı gelişiminde de büyük rol oynamıştır. Ülkemizin üç büyük denizinden biri olan Karadeniz'e Düzce ilinin kıyısı bulunmaktadır. Düzce ilinde scuba sporunun geliştirilmesi amacı ile farklı girişimlerde bulunulmuştur. Düzce iline bağlı Karadeniz kıyısı olan Akçakoca ilçesinde, dalış sporunu geliştirmek ve bu amaçla yapılacak turizm etkinliklerine canlılık kazandırmak amacıyla 2009 yılında Kalkın Köyüne yaklaşık 1,8 deniz mili (3333 m.) açıkta 29 metre derinliğe C-47 tipi nakliye uçağı batırılmıştır. Var olan batık profesyonel dalğıçların ilgisini çekmektedir.

Resim 4.8. Akçakoca ilçesinde batırılan uçağın görüntüleri

4.1.16. Sportif Olta ve Deniz Balıkçılığı

Düzce ilinde göl, gölet ve durgun su olmak üzere birçok iç su bulunmaktadır. Şuan düzenli bir şekilde yapılmayan sportif olta balıkçılığı, planlanarak ve imkânları artırılarak her bireyin rahatlıkla ailesi ile yapabileceği eğlenceli ve dinlendirici bir rekreatif etkinlik haline getirilmesi gerekmektedir.

Düzce İli gölleri, göletleri, barajı, dereleri ile birçok iç suyuna ev sahipliği yapmasının yanı sıra, Karadeniz'e de kıyısının oluşundan dolayı olta balıkçılığı sporunun yapılmasında oldukça elverişli alanlar sunmaktadır.

Yapılan araştırmalar ve yöre halkıyla görüşmeler sonucunda bahsi geçen sulak alanların olta balıkçılığına yönelik balık potansiyelleri belirlenmeye çalışılmıştır.

4.1.16.1. Efteni gölü

Ulaşım: Düzce - Merkez (14 Km güney batısında) Elmacık dağının eteğinde yer alır. Gökaya İlçesine 2 km. uzaklıktadır.

Şekil 4.52. Efteni gölü uydu haritası

Özellik : Büyük Melen Kanalıyla Karadeniz'e döküldüğü yerde bir düğüm noktasıdır. Kuş gözlem terası bulunmaktadır. Trekking, foto-safari için uygun bir ortamdır. Sığ bir göldür. Göl koruma sahası içerisindedir.

Çıkan Balık Türleri: Karabalık, Sazan, Turna, Tahta Balığı, Kızılkanat, Karakanat, Dikenlibalık, Kadıncık, Karaman, Yılanbalığı, Tatlısu Hamsisi, Gümüşbalığı Yayın ve Akbalık mevcuttur.

Resim 4.9. Efteni gölünde bulunan balık türü örnekleri

Avlanma Zamanları: Avlanma yasaktır. (Özel avlanma izni hariç)

Kullanılması Gereken Avlanma Metodu: Sadece olta balıkçılığı yapılabilmektedir.

4.1.16.2. Kurugöl

Ulaşım: Kaynaşlı ilçesine bulunmaktadır. Düzce merkeze 14. km uzaklıktadır.

Şekil 4.53. Kurugöl uydu haritası

Özellik: Tabiat parkı içerisindedir. Mesire alanı mevcuttur. Kampçılık, foto-safari için uygundur. Aynı zamanda sülün yetiştirme alanıdır. Orman İşletmesine ait bir tesis bulunmaktadır. Derinliği ortalama 3 m. olan bir göldür.

Çıkan Balık Türleri: Sazan, Sivrisinek Balığı, Kadıncık, Kadife balığı görülmektedir.

Sazan Balığı

Kadife Balığı

Resim 4.10. Kurugölden görülen balık türü örnekleri

Avlanma Zamanları: 15 Mart– 15 Haziran arası avlanması yasaktır.

Kullanılması Gereken Avlanma Metodu: 40 cm altındaki balıkların tutulmaması gerekmektedir.

4.1.16.3. Topuk yaylası göleti

Ulaşım: Düzce - Kaynaşlı - Bıçkıyanı Köyü yolu istikametindedir. D-100'e 10 km uzaklıktadır.

Şekil 4.54. Topuk yaylası göleti uydu haritası

Özellik: Doğa yürüyüşü ve kampçılık yapmaktadır. Yayıda Fenerbahçe Spor Kulübü Topuk Yaylası Tesisleri hizmet vermektedir. Derinliği 4-5 m. civarındadır.

Çıkan Balık Türleri: Sazan, Kadıncık, Kadife, Alabalık.

Avlanma Zamanları: 15 Mart– 15 Haziran arası avlanması yasaktır.

Kullanılması Gereken Avlanma Metodu: 40 cm altındaki balıkların tutulmaması gerekmektedir ve yasaktır.

4.1.16.4. Hasanlar baraj gölü

Ulaşım: Düzce – Yığılca İlçe merkezine 16 km.dir.

Şekil 4.55. Hasanlar baraj gölü uydu haritası

Özellik: Bal ormanı bulunmaktadır. Ayrıca bölgede kano, yelken yarışları, kürek yarışları, su bisikleti, foto-safari ve doğa yürüyüşleri yapılmaktadır. Derinliği 10.5'dir.

Çıkan Balık Türleri: Sazan, Kefal, Kadıncık, Tahta balığı, dip balıkları görülmektedir.

Avlanma Zamanları: 15 Mart– 15 Haziran arası avlanması yasaktır.

Kullanılması Gereken Avlanma Metodu: 40 cm altındaki balıkların tutulmaması gerekmektedir ve yasaktır.

4.1.16.5. Torkul göleti

Ulaşım: Düzce Merkez- Uğurköyü güzergahındadır. İl merkezine 34 km.dir.

Şekil 4.56. Torkul göleti uydu haritası

Özellik: Doğa yürüyüşü yapılmaktadır. Derinliği 1-2 m. dir.

Çıkan Balık Türleri: Sazan balığı bulunmaktadır (Sığ bir göl olduğu ve su içi bitki dokusunun fazla olmasından dolayı sazan yok denecek kadar azdır).

Avlanma Zamanları: 15 Mart– 15 Haziran arası avlanması yasaktır.

Kullanılması Gereken Avlanma Metodu: 40 cm altındaki balıkların tutulmaması gerekmektedir ve yasaktır.

4.1.16.6. amlıpınar göleti (Dipsiz göl)

Ulaşım: Düzce - Kaynaşlı güzergahındadır.

Şekil 4.57. amlıpınar göleti (Dipsiz göl) uydu haritası

Özellik: 6-7 m derinliğe sahip bir göldür. Aynı zamanda bölgede Off-Road, doğa yürüyüşü, dağ bisikleti, kampçılık, piknik ve foto-safari yapılmaktadır.

Çıkan Balık Türleri: Sazan, Kadıncık, Kadife

Avlanma Zamanları: 15 Mart– 15 Haziran arası avlanması yasaktır.

Kullanılması Gereken Avlanma Metodu: 40 cm altındaki balıkların tutulmaması gerekmektedir ve yasaktır.

4.1.16.7. Dereler

Akçakoca ilçesinde bulunan Karadere ve Deredibi derelerinde; Yığılca ilçesinde Sarıdere, Işıyan Derelerinde; Gökaya ilçesinde Hızır, Tez, Yılankaya, Ilıca derelerinde avlanma yasaktır. Aynı zamanda kırmızı Benekli Alabalık' ta bulunmaktadır. Merkez ilçesinde bulunan Samandere'sinde ise şelalenin başlangıcından kaynak istikametinde 5 km'lik kısımda avlanmak yasaktır. Büyük ve Küçük Melen Yığılca istikametinde ilerleyip Hasanlar Barajını oluşturur. Düzce ovasını sularlar. Efteni Gölü civarında birleşip Büyük Melen oluşur. 12 km boyunca rafting sporuna uygun yerler vardır (Dokuzdeğirmen köyü). Tatlı su balığının yaşam alanıdır. Genel olarak Düzce ilinde ve ilçelerinde bulunan derelerde yıl boyu sadece olta ile avlanılmaya izin verilmektedir. Genel bir yasaklama yoktur. Sadece türe dayalı bir yasaklama bulunmaktadır. Kefal balıklarının avlanması serbesttir.

4.1.16.8. Akçakoca Deniz balıkçılığı

Karadeniz kıyı şeridi ilçelerinden biri olan Akçakoca ilçesi ve yakınlarında çıkan balıkların aylara göre dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo 4.9.)

Tablo 4.9. Akçakoca ilçesi kıyısı ve çevresi görülen balık türleri

Türler	Aylar											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Barbunya	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X
Mezgit	X	X	X						X	X	X	X
İskorpit (Çarpan)	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X
Tirsi	X	X	X							X	X	X
Levrek	X	X	X							X	X	X
Kalkan(Saç)	X	X	X						X	X	X	X
İstavrit(Karagöz)				X	X	X						
Lüfer				X	X	X		X	X	X	X	X
Kefal				X	X	X				X	X	X
Palamut								X	X	X		
İstavrit(Kraça)									X	X	X	X
Hamsi											X	
Dil Balığı										X	X	X
Kırlangıç										X	X	X

4.1.17. Yamaç Paraşütü ve Yelken Kanat

Yamaç paraşütü basit bir hava aracıdır. Hiç bir motor gücü olmadan, sadece yükselen hava akımları sayesinde süzülerek uçabilen hafif hava aracıdır. Özenli ve karmaşık tasarımların sonucunda oluşmuştur. Günümüzde yamaç paraşütü en ucuz, hafif hava aracı ve doğayla iç içe olmasından dolayı dünyada büyük bir hızla gelişmekte ve tercih edilmektedir.

Yelken kanat ya da diğer adıyla delta kanat ise yamaç paraşütü ve planörcülüğün karışımı olan bir hava sporudur. Daha çok alüminyum ya da kompozitten yapılmış bir iskeletinin bir kumaş ile kaplanmasıyla yapılmış bir kanattan ve onun altına pilotun binmesi için asılı biçimde bağlanmış bir tutunma düzeneğinden oluşur. Kanat şekli delta (Δ) biçiminde olduğu için çoğu zaman yelken kanat yerine delta kanat olarak anılır.¹⁴⁰

Son yılların gözde adrenalin sporlarından olan yamaç paraşütü ve yelken kanat'ın uygulanma alanlarına bakıldığında Düzce ili oldukça elverişli tepelere sahiptir. Bu özelliği dikkate alınarak farklı zaman dilimlerinde ilin yamaç paraşütü ve yelken kanat'ın yapılmasına uygun olabileceği düşünülen tepelerine uzman ekipler gönderilerek yamaç paraşütü sporunu aktif olarak hayata geçmesi için girişimlerde bulunulmuştur. Bu amaçla yapılan araştırmalar ve sonucunda Türk Hava Kurumundan uzman görüşü alınmış ve yamaç paraşütü ve yelken kanat'ın kalkışları için bakacak tepesi uygun görülmüştür. Hazırlanan rapora göre, tepenin daha verimli olabilmesi için iniş bölgesinin düzenlenmesi gerekmektedir. İniş için kullanılacak olan alanın yakınlarında su kanalı ve elektrik telleri mevcuttur. Var olan tellerin yer altından geçirilerek daha emniyetli bir uçuş alanı sağlanacağı düşünülmektedir.

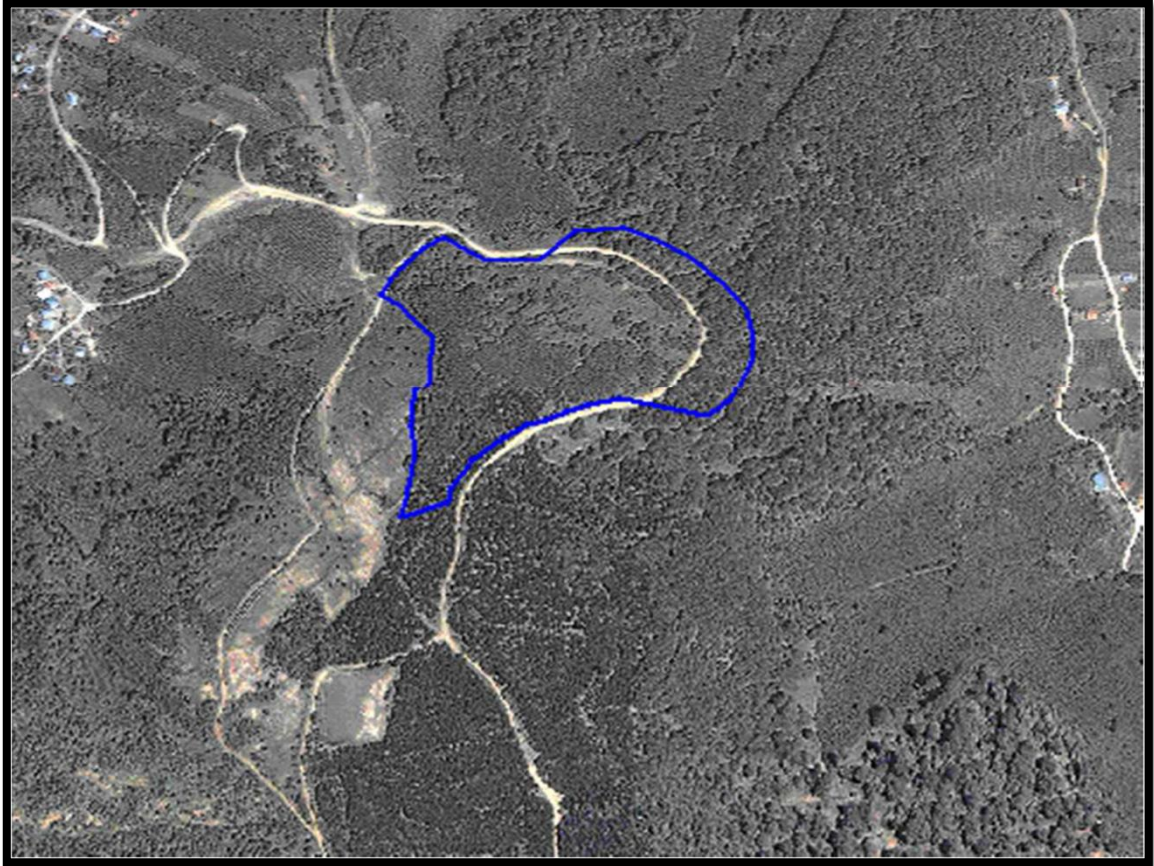
4.1.17.1. Bakacak tepesi kalkış pisti

Koordinatlar : N 40°45'009"

E 030°59'520"

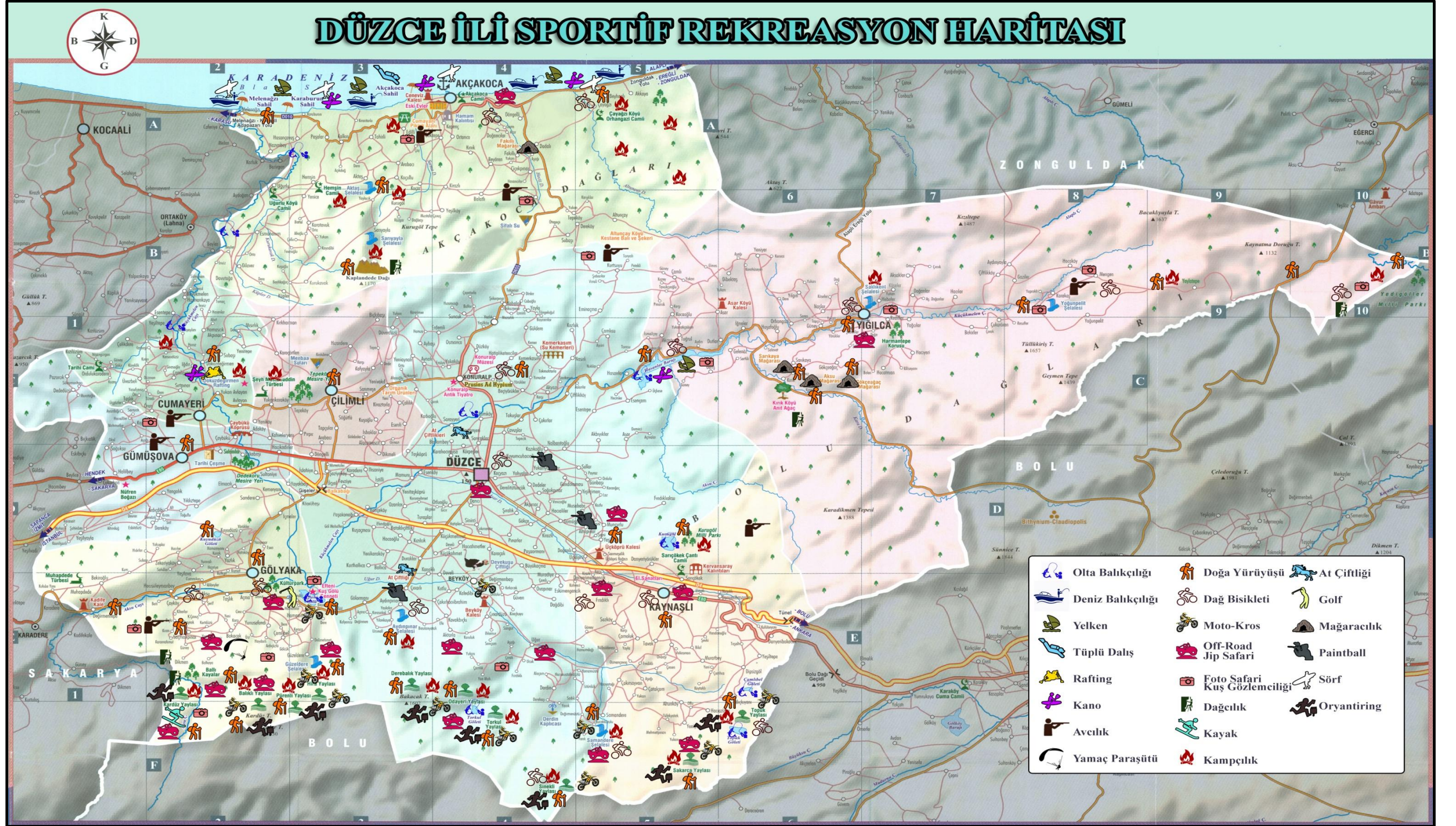
Rüzgar Durumu: Kuzey-Kuzeydoğu-Kuzeybatı yönlerinden esmektedir.

Özellik: Kalkış alanının yerden yüksekliği 670 m dir. Yamaç paraşütü kalkışı için uygun görülen tepeye ulaşım için gerekli yol mevcuttur. Tepe, Düzce'den 22 km mesafede olup, ulaşım tepenin bulunduğu Gölyaka ilçesinden araçla yaklaşık 20 dk. sürmektedir.

Şekil 4.58. Bakacak tepesi Yamaç paraşütü kalkış alanı uydu görüntüsü

4.1.18. Düzce İli Mevcut Sportif Rekreasyon Alanları Haritası

Şekil.4.59. Düzce ili mevcut sportif rekreasyon alanları haritası

4.2. Efteni Gölü Doğal Yaşam ve Sportif Rekreasyon Parkı Projesi

4.2.1. Projenin amacı ve hedef kitlesi

Düzce ilinde planlanan sportif rekreasyon parkının amacı, parkı kullanacak ailelerin tüm fertlerine eş zamanlı olarak faydalanabileceği alanlar sunarak her yaş grubuna hitap edebilmek ve bu özelliği ile spor ve rekreasyon kavramının bireylerin yaşam biçimi olmasına yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda planlanan alan projesinin amaçlarını özele indirecek olursak;

- İl halkı ve çevre illere gününbirlik rekreasyonel imkânları sunmak,
- Piknik imkanı sağlayabilecek alanlar sunmak,
- Doğa severlere çadırlı ve karavanlı kamp imkânı sağlamak,
- Bisiklet ve yaya yolları oluşturarak doğal ortamlarda spor yapma imkânı sunmak.
- Ziyaretçilere, yaban hayvanlarını ve mevcut kuş türlerini doğal yaşam ortamlarında gözlemleme ve foto safari imkânı sunmak,
- Saha içerisinde yaklaşık 10 km uzunluğunda ki kanallarda ve melen nehrinde kano ve kayıklarla doğa turu imkânı sağlamak.
- Sportif olta balıkçılığı için gerekli göletler ile uygun mekânlar sağlamak,
- İnsanın var oluşundan bu yana hayatta kalma mücadelesine katkı sağlayabilme amacı ile doğada yaşamı idame ettirmeyi hedef alan doğal yaşam okulu aracılığıyla her düzeyde öğrenci grupları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kişilere eğitim vermek,
- Son yıllarda gelişmiş ülkelerde popüleritesini arttırmış ve bir çok sportif beceriyi sınavabilme imkânı sunan macera parkı, tırmanma duvarı ve zipline ile macera severlere adrenalini sporu imkânı sunmak,
- Sahanın batısında kalan Gölyaka belediyesine ait golf sahası ve rehabilitasyon projesine katkı sağlamaktır.

Şekil 4.61. Proje sahası uydu haritası

Resim 4.11a. Proje sahası mevcut durumu

Resim 4.11b. Proje sahası mevcut durumu

Resim 4.11c. Proje alanı mevcut durumu

Resim 4.11d. Proje alanı mevcut durumu

Resim 4.11e. Proje alanı mevcut durumu

Resim 4.11f. Proje alanı mevcut durumu

Şekil 4.62b. Proje alanı planlama haritası yakın görünümü

4.2.4. Projede kullanılacak sportif rekreasyon alanları

4.2.4.1. Yürüyüş yolları ve köprüler

Resim 4.12a. Yürüyüş yolu örnek görünüm

Resim 4.12b. Yürüyüş yolu örnek görünümü

Resim 4.13a. Köprü örnek görünümü

Resim 4.13b. Köprü örnek görünümü

4.2.4.2. Göletler

Resim 4.14a. Gölet örnek görünümü

Resim 4.14b. Gölet örnek görünümü

4.2.4.3. Gözlem Kuleleri ve alanları

Efteni glnn kuş gç yolu üzerinde bulunması ve bölgenin flora- fauna bakımından zengin özelliklere sahip olması, proje alanında gözlem imkanı sunmaktadır. Doğa fotoğrafçılığı ve farklı yabani hayvanların gözlemlerinin en verimli şekilde yapılabilmesi için bölgenin farklı yerlerinde doğa ile uyumlu gözlem kuleleri planlanmıştır.

Resim 4.15a. Gözlem kulesi örnek görünümü

Resim 4.15b. Gözlem kulesi örnek görünümü

Resim 4.15c. Gözlem kulesi örnek görünümü

4.2.4.4. Eğitim Alanları

Teknolojinin hayatımızdaki etkin kullanımı sebebi ile doğadan uzaklaşan yeni nesil çocuklarının doğa ile tanışmalarını ve hayatları boyunca karşılaşacakları tüm zorluklarla baş edebilme temel oluşturabilecek becerilerin kazanılmasının sağlanması amacı ile eğitim alanları planlanmaktadır. Planlanan eğitim alanları çocukların yanı sıra her düzeyde öğrenci grupları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kişilere eğitim verecek nitelikte planlanmaktadır.

Resim 4.16a. Eğitim alanı örnek görünümü

Resim 4.16b. Eğitim alanı örnek görünümü

Resim 4.16c. Eğitim alanı örnek görünümü

4.2.4.5. Oyun Alanları

Resim 4.17a. Oyun alanları örnek görünümü

Resim 4.17b. Oyun alanları örnek görünümü

Resim 4.17c. Oyun alanları örnek görünümü

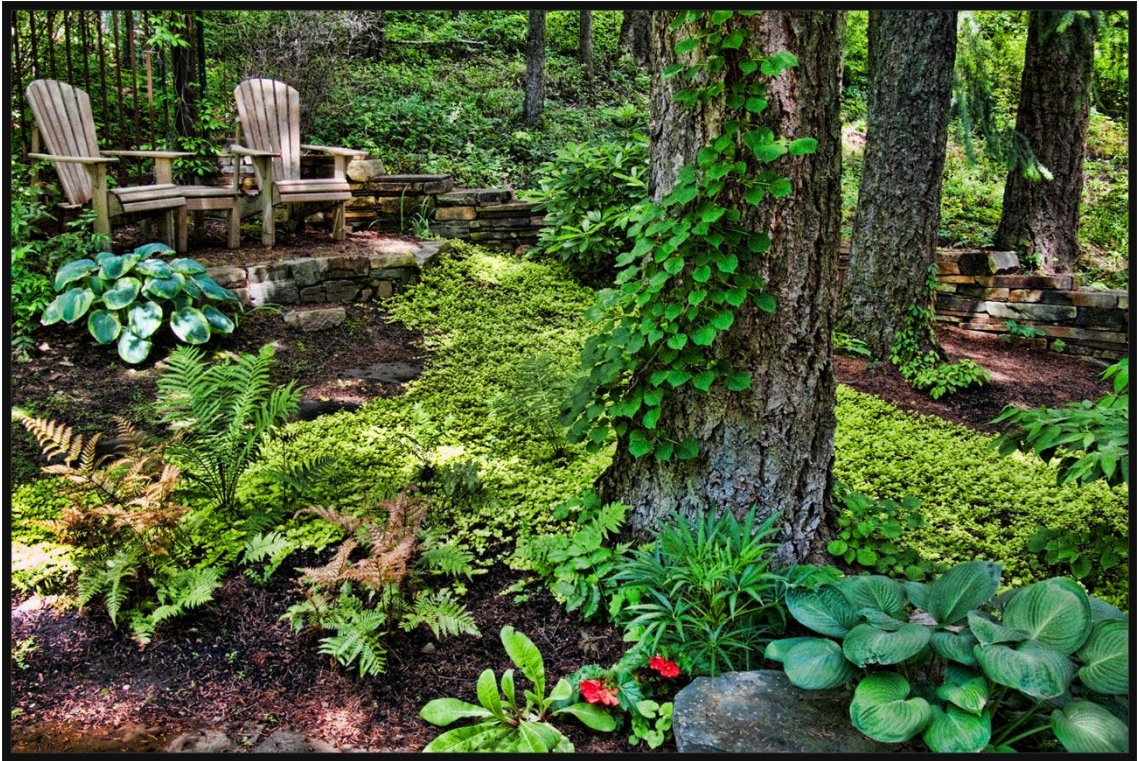

Resim 4.17d. Oyun alanları örnek görünümü

4.2.4.6. Oturma alanları

Resim 4.18a. Oturma alanı örnek görünümü

Resim 4.18b. Oturma alanı örnek görünümü

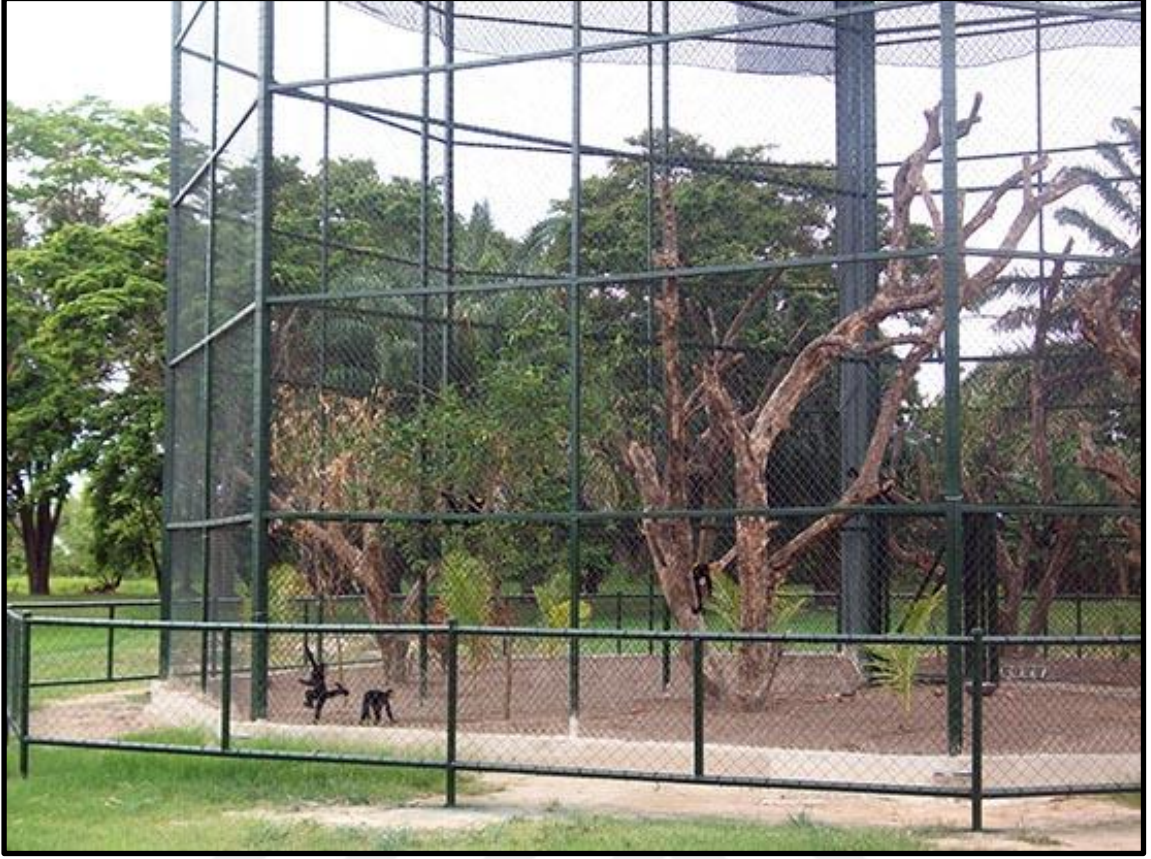

Resim 4.18c. Oturma alanı örnek görünümü

4.2.4.7. Hayvan kafesleri

Resim 4.19a. Hayvan kafesleri örnek görünümü

Resim 4.19b. Hayvan kafesleri örnek görünümü

Resim 4.19c. Hayvan kafesleri örnek görünümü

4.2.4.8. Piknik ve kamp alanları

Resim 4.20a. Kamp alanı örnek görünümü

Resim 4.20b. Kamp alanı örnek görünümü

Resim 4.21a. Piknik alanı örnek görünümü

Resim 4.21b. Piknik alanı örnek görünümü

4.2.4.9. Olta balıkçılığı

Resim 4.22a. Olta balıkçılığı örnek görünümü

Resim 4.22b. Olta balıkçılığı örnek görünümü

Resim 4.22c. Olta balıkçılığı örnek görünümü

4.2.4.10. Macera Parkı, Tırmanma duvarı ve Zipline

Çocukların zeka ve beden gelişimlerinde oynadıkları oyuncaklar ve karşılaştıkları problemler çok önemlidir. Bu yüzden ki spor yapan çocukların yapmayanlara oranla beden ve zeka gelişimleri daha iyi olmaktadır. Spor olgusu içinde her zaman bir problem ve çözüm barındırır. Çocukların oynadıkları oyuncaklarını, yaptıkları sporları ve mekanlarını değiştirmek monotonluğu öldürür ve yeni bir bakış açısı geliştirmesini sağlar. Günümüzde çocuklar aktivitelerini masa başında yapmakta ve beden gelişimi konusunda pek fazla aktiviteye katılmamaktadır. Bu eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacağı düşünülen son yılların gözde rekreasyon alanlarından olan ve birçok Avrupa ülkesinde büyük ilgi gören macera parkı (adventure park), her yaşta bireyin deneyerek ve yaşayarak öğrenmesini amaçlayarak tasarlanmıştır. Bunun bir sonucu olarak iletişim yeteneğini geliştirme, kendi sınırlarını bilme, takım halinde çalışabilme, rekabet edebilme, özgüven ve cesaret geliştirme, risk alabilme ve odaklanma gibi yetenekleri geliştirmesinin yanı sıra, eğlence, heyecan, adrenalin başarı gibi duyguları yaşatması bakımından farklı bir deneyim sunar.

Doğa ile %100 uyumlu gerçekleştirilen macera parklarının kurulumlarında ağaçlara çivi dahi çakılmamakta, sıkıştırma ve germe yöntemleriyle yüzlerce parkur, onlarca etap kurulabilmektedir. Asgari 300 metrekare ağaçlık alan üzerine kurulan macera parkları farklı deneyimlere cevap verebilir özelliklere sahiptir. Farklı adrenalin parkurlarına sahip olan macera parkında güvenli büyük önem arz etmektedir. Tüm parkur boyunca her bölümünde yüksek güvenlik önlemleri alınmakla birlikte kullanım öncesi hem parkur hem de ekipman eğitimi verilmektedir.

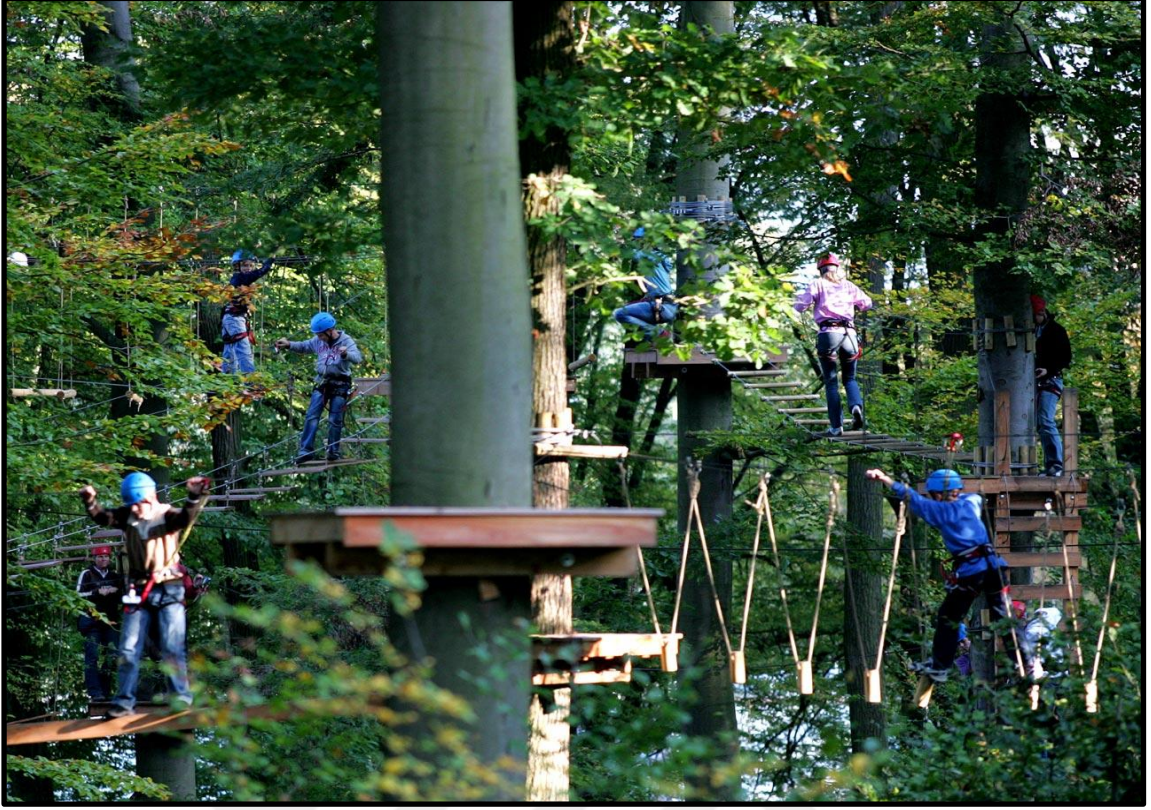
Resim 4.23. Macera parkı güvenlik ekipmanları örnek görünümü

Resim 4.24a. Macera parkı örnek görünümü

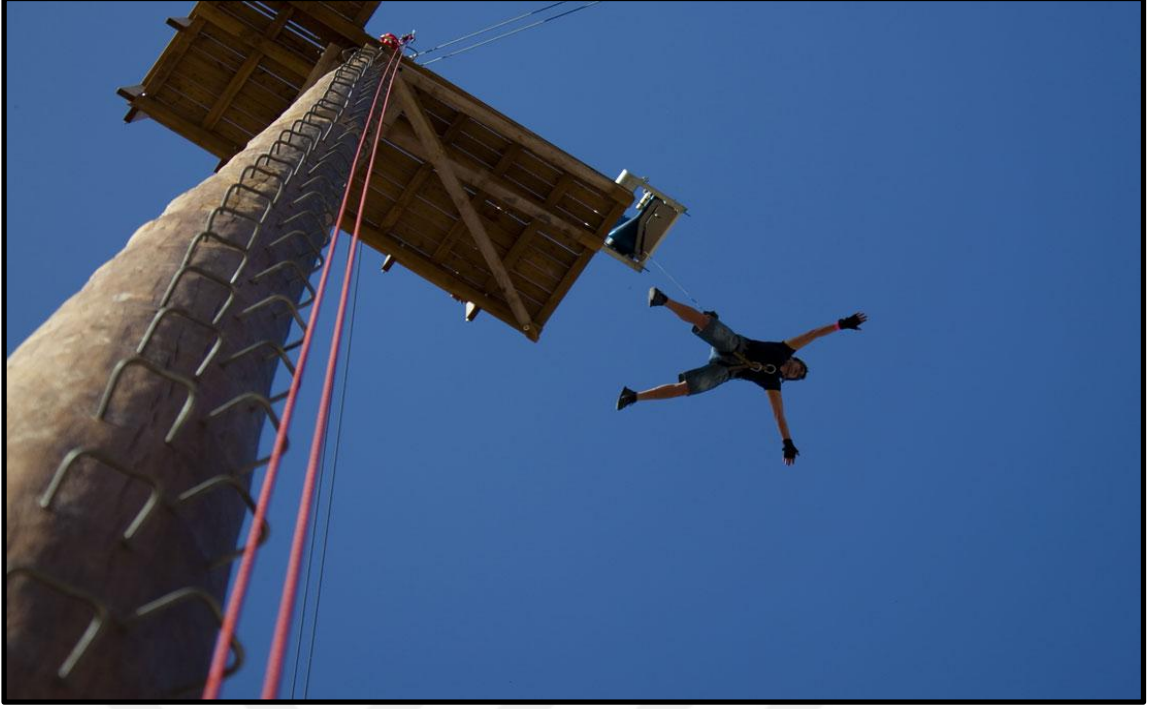
Resim 4.24b. Macera parkı örnek görünümü

Resim 4.24c. Macera parkı örnek görünümü

Resim 4.24d. Macera parkı örnek görünümü

Resim 4.25. Powerfan (yüksek düşüş) örnek görünümü

Resim 4.26. Tırmanma duvarı örnek görünümü

Resim 4.27a. Zipline örnek görünümü

Resim 4.27b. Zipline örnek görünümü

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Düzce ilinin zengin doğal alanlar potansiyeli dikkate alınarak yapılan araştırmada, ilin jeopolitik konumu, iklimi, bitki örtüsü, fauna çeşitliliği gibi özellikleri göz önünde bulundurulmuş ve bu doğrultuda hem kara hem su hem de hava sporlarının yapılabileceği varsayımından yola çıkılarak ilin var olan sportif rekreasyon alanlarının tespitinin yapılmasına çalışılmıştır. Bu amaçla yapılan alan araştırmaları sonucunda ildeki sportif rekreasyon alanlarının aktif kullanım potansiyeli belirlenmiş ve var olan eksikleri ortaya çıkarılarak bu eksiklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca, konum olarak kritik yere sahip olduğu düşünülen ilin örnek bir spor şehri olması yönünde bir spor alanı önerisi geliştirilmiştir.

Tez çalışması Akçakoca, Cumayeri, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca, Çilimli ve Merkez ilçe olmak üzere, Düzce ilinin tamamını kapsamaktadır.

Çalışmanın birinci aşamasında tespit edilen sportif rekreasyon alanları;

Doğa yürüyüşü, off-road, bisiklet, moto- kross, avcılık, dağcılık ve kampçılık, kış sporları, foto safari, kuş gözlemciliği, rafting, yelkenli ve sörf, scuba diving, sportif olta ve deniz balıkçılığı, yamaç paraşütü olarak tespit edilmiştir. Belirlenen alanlar Düzce ili haritası üzerinde işaretlenerek Düzce ili sportif rekreasyon haritası oluşturulmuştur.

Tez çalışmasının hazırlanması esnasında yapılan literatür araştırmalarında; ilgili çalışmalar incelenmiş ve ulaşılabilen kaynaklarda bu kapsamda benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak ilgili olduğu düşünülen sportif rekreasyon etkinliklerine katılım üzerine yapılmış araştırmalar incelendiğinde birçok çalışma sportif rekreasyona katılımın son yıllarda giderek artış sağladığını göstermektedir. Ayrıca sportif rekreasyonlara katılım tercihleri farklı bireysel özelliklere göre değişiklik göstermektedir. Ancak temel eksik serbest zamanların etkin bir şekilde değerlendirilmesidir.

Toplumsal ve kişisel refah bakımından serbest zaman saatlerinin kişisel gelişime ve toplumsal düzeni geliştirme aracı olarak kullanılması, serbest zaman değerlendirilmesinin amacıdır. Serbest zaman yerinde ve değerli kullanılabilirse insana; zevkini, hevesini, sorumluluğunu ve özgürlüğünü yaşama, böylece kendi kendini bulma imkânı verecektir.¹⁴¹

Günümüz modern toplumlarında insanlar gelirlerinin belli bir oranını özellikle sportif rekreasyon etkinlikleri için harcamaktadırlar. Bunun altında sağlık bilinci yatmaktadır.

Göktaş ve arkadaşlarının (2006), yapmış oldukları çalışmada %62,6'sı dinlendirici için, %60'ı stresten kurtulmak için, %50'si rahatlamak için, %49'u ise sağlık için katıldığı görülmektedir.¹⁴⁰

Mengütay ve arkadaşlarının (2006), çalışmasında sağlık %10.7, dinlenme sağlıyor %9.5, eğlendiriyor hayata bağlıyor %8.3, yeni şeyler öğrenmeyi sağlıyor %6, meşgul ediyor ruhen ve bedenen canlılık kazandırıyor %7.1 olduğu görülmektedir.¹⁴¹

Ekici ve arkadaşları (2006), belediye yöneticilerinin halkın serbest zamanlarını değerlendirirken rekreasyon faaliyetlerinin bir ihtiyaç olduğunu kabul ettiklerini ve buna yönelik olarak faaliyetlerini yapmaya çalışmakta olduklarını, belediyelerin insan yaşamının her alanında büyük sorumluluklara sahip olduklarının bilincine varıp insanlara rahat, huzurlu, sağlıklı ve daha iyi ortamlar sunmaya çalışması gerektiğini savunmuşlardır.¹⁴²

Serbest zamanların etkin bir şekilde değerlendirilmesi alan ihtiyacını doğurmaktadır. Kandaz ve Hergüner'in (2006) "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerinin incelenmesi (Sakarya ili örneği)" isimli çalışmalarında %36,2 serbest zamanı değerlendirmeye yönelik alanlar açılmalı şeklinde bulunmuştur.¹⁴³

Bireylerin yaşadıkları çevre ile serbest zamanlarını değerlendirmeleri arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Genel anlamıyla çevre, canlıların içinde yaşadığı, hayati koşullarla bağlı oldukları çeşitli şekillerde etkiledikleri ve etkilendikleri bir ortam olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda insan da çevrenin bir parçasıdır ve yaşamını onun sayesinde devam ettirmektedir. Önemli olan ise bu değişikliklerin bilinçli ve çevre kaynaklarına uygun kullanım ile olmasıdır (Demirel ve diğ., 2009). Yaşadıkları çevrede gördükleri, duydukları ve etraflarındaki insanların yaşam tarzları onların yaşantılarını etkilemektedir.¹⁴⁴

Boş zamanların değerlendirilmesinde çevre kadar etkili başka değişkenlerde bulunmaktadır. Bunlardan biride yaş ve cinsiyet faktörüdür. Bireyin hangi yaşta olduğu,

o bireyin serbest zamanlarını hangi etkinlikleri yaparak geçirdiğini büyük ölçüde etkilemektedir. Kelly'e göre bireyin tercih ettiği rekreatif etkinlikler çizelgesinde yaş arttıkça bireyin etkinliğe aktif katılımı da azalmaktadır. Gençler daha çok güce dayalı ve aktif katılımı gerektiren etkinlikleri tercih ederken, ileri yaşta olanlar daha çok pasif katılımı tercih etmektedirler. Bir başka açıdan bakıldığında ise 20'li yaşlarında açık alan aktivitelerine aktif katılan bir kişi 60'lı, 70'li yaşlarında kampçılık gibi, karavan gezileri gibi daha pasif olunan etkinlikleri tercih etmektedir. ¹⁴⁵

Ardahan ve arkadaşlarının (2011) Cinsiyetin etkisine baktığı çalışmasında ise cinsiyetin rekreasyonel motivasyonu etkilediği ve erkeklerin bu konuda aile, iş, toplumsal alışkanlıklar gibi sosyal kurumların da desteklediği yapılardan dolayı daha çok rekreasyonel tercihlerde daha aktif ve rahat olduğu sonucuna varılmıştır. Son yıllarda kadınlar ve erkekler arasındaki katılım oranlarındaki açıklıkta bir yakınlaşma olsa da farklılık hala erkeklerin lehinedir. Kadınlar üstlendikleri roller gereği (anne, eş, iş hayatı vb. gibi) bu konuda daha kısıtlı fırsatlara sahiptirler. ¹⁴⁰

İslam ülkelerindeki kız çocukları ve kadınlar “herkes için spor” ve fiziksel aktiviteler hakkında az şey bilmektedir. 1997 yılından bu yana kadın sporcu sayısında 3 katı bir artış söz konusudur. ¹⁴⁶

Bununla beraber, bazı ülkelerde spor, kadınların ev ve aileye dair eylemlerini kısıtlayan, İslami değerlerle ve geleneksel ve kültürel olarak kökleşmiş kadınsılık anlayışıyla bağdaşmaz olarak görülmektedir. ¹⁴⁷

Ancak son yıllarda rekreasyon algısının gelişmesi bu görüşün etkisini azaltmaya başlamıştır. Avustralya'da macera aktivitelerine katılan kadın katılımcılar üzerinde yapılan bir araştırma, yaşadıkları deneyimlerin kadınların yaşam kalitesini arttırdığını ortaya koymaktadır. ¹⁴⁸

Rekreasyon tercihlerinde diğer bir etken ise kentleşmedir. Günümüz kentlerinde artan yapılaşmaya bağlı olarak azalan yeşil alanların, kent yaşamının yorucu atmosferinden kurtulup dinlenmek ve eğlenmek isteyen bireyler için önemi büyüktür. Bir rekreasyon alanının sahip olduğu ayırt edici özellikler onu çekici kılan ve tercih edilebilirliğini artıran faktörler olabilir. Bu faktörler içinde en önemlisi alanların doğal ve kültürel peyzaj güzellikleri olmakla beraber, ziyaretçilerin ihtiyaçlarına cevap verebilir olmaları da tercih edilme bakımından son derece önemlidir.

Shanahan ve arkadaşlarının (2015) yılında yapmış oldukları çalışmada doğa ile baş başa kalmak isteyen insanların daha uzakta da olsa, daha yoğun bitkilendirilmiş parklara gitmeyi tercih ettikleri görülmüştür.¹⁴⁹

Diğer bir taraftan bir bölgenin tarihi mimari özellikleri, görülesi yerleri, müze ve kültürel çekicilikleri gibi özellikleri bölgeye olan talebin yoğunlaştığına etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Satın alma kararında kültürel varlıkların etkisini araştıran Avan (2010) tarihi ve kültürel varlıklara ilgisi olan ve farklı kültürleri tanımayı önemseyen insanların merakının bu alanları ziyaret kararında önemli olduğu bulgusuna ulaşmıştır.

150

Son yıllarda doğa sporları aktivitelerini düzenleyen gerek gönüllü kuruluşların gerek resmi kuruluşların sayısının artması, teknolojinin ve malzemeye ulaşılabilirliğin artması, mobilitenin artması, doğa sporlarının toplumdaki popülaritesinin artması ve daha birçok nedenden dolayı doğa sporları rekreasyonu ilgi odağı olmaya başlamıştır. Buradan son yıllarda aktivite katılımlarının desteklendiği ve yaygınlaştığı sonucu çıkmaktadır. Bu nedenle bireyler serbest zamanları ve ekonomik değerleri elverdiği ölçüde doğa sporları aktivitelerine katılmaktadırlar.¹⁵¹

Çalışma alanı olan Düzce ilinin çok sayıda rekreatif etkinliğe cevap verebilecek doğa özelliklerine sahip olması bölge halkının rekreasyon tercihleri üzerinde olumlu etkiler yaratacağı düşünülmektedir. Ayrıca ilin kültür varlıklarının çokluğu kültür ve rekreasyon turizmine de kapılarını açmaktadır.

İlgili çalışmaların sonuçları doğrultusunda Düzce ilinin sportif rekreasyon tercihlerine verimli bir şekilde cevap vereceği söylenebilir. Araştırma bulguları ve yapılan çalışmalar bu noktada örtüşmektedir.

Ancak ilin sportif rekreasyon alanlarının fazlalığı tek başına bir önem arz etmemektedir. Önemli noktalardan biri var olan alan ve tesislerin tanıtımı ve korunmasıdır. Bu noktada il yönetimine büyük iş düşmektedir.

Yerel yönetimler çoğunlukla toplumsal hayatın ve halkın bu konudaki paydaşlığını görmezden gelme eğilimindedirler. Toplumsal duyarlılık ve bilimsel yaklaşımların birlikte rol aldığı bir süreç kentsel açık yeşil alanların korunması ve geliştirilmesi amacıyla daha etkin hizmet edecektir.¹⁵²

Kervankıran (2001)'ın çalışmasında ulaştığı sonuçlardan olan tanıtımama ve iyi pazarlamama sonuçları, alanın potansiyelinin ne kadar yüksek olursa olsun bilinirliğinin olmaması etkin kullanımına olumsuz etkisini destekler niteliktedir.¹⁵³

Doğru pazarlama stratejisi hem ilin hem de ülkenin kalkınmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Son yıllardaki spor turizmindeki artış yüksek gelir kazancını ve genç nüfusun istihdamını da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle doğru planlanmamış ve tesisleşmemiş ve yönetilemeyen sportif alanlar amacına ulaşamayacaktır.

Yapılan çalışmanın ilk çıktısı olan Düzce ili sportif haritasının çıkarılması aşamasındaki araştırmalarda il halkının büyük bir bölümünün var olan sportif alanlardan bilgi sahibi olmadığı görülmüştür. Bu durum iç müşteri noktasında tanıtımın bile ne kadar yetersiz olduğu sonucuna varılmasına sebep olmuştur.

Tüm bu sonuçlar dikkate alındığında tez çalışmasının bir sonucu olarak ortaya çıkan sportif rekreasyon haritası var olan alanlara ulaşımını kolaylaştıracak bir rehber olması beklenmektedir. Böylelikle bilinirliğin artacak ve alan kullanımı daha fazla olacaktır.

Çalışmanın ikinci çıktısı ise doğal yaşam ve sportif rekreasyon parkı projesidir. Planlanan proje birden fazla sportif rekreasyon alanını aynı bölgede toplamayı amaçlamıştır. İlgili çalışmalarda da görüldüğü gibi farklı beklentiler ve farklı özellikler bireylerin rekreasyon ihtiyaçlarını değiştirmektedir. Eş zamanlı olarak birden fazla ve farklı niteliklerde sportif rekreasyon branşlarını barındıracak şekilde planlanan projenin tüm ihtiyaçlara cevap verebileceği düşünülmektedir. Ayrıca bir çok tesisi içinde barındıran kompleksler daha fazla ilgi görmektedir.

Yıldırım'ın (2007) yaptığı "Eskişehir ili mevcut spor tesislerinin sportif faaliyetler açısından değerlendirilmesi ve 2015 yılı tesis stratejisinin belirlenmesi" isimli çalışmasında bireylerin uzman kişiler denetiminde daha planlı ve sağlıklı spor yaptıklarını böylelikle de fiziksel ve sosyal açıdan ihtiyaçlarını karşıladıklarını ortaya koymuştur. Bireyler tesislerin birden fazla spor dalına uygun şekilde çok amaçlı yapıldığını da belirtmişlerdir. Tesislerin çok amaçlı bir spor kompleksi şeklinde yapılması ekonomik açıdan da yarar sağlamaktadır. Bu durum çalışma ile paralellik göstermektedir.¹⁵⁴

İlin önemli bir bölgesinde olan Gölyaka ilçesinde bulunan Efteni gölü üzeri ve çevresine planlanan proje içerisine ortak yaşam alanları, kano gezilerinin yapılacağı

kanallar, doğal yaşamı bozmadan gözlemlenebilirliği için gözlem alanları yerleştirilmiştir.

Günümüz çocuklarının çok fazla bilgisayar ile ilgili oluşu onları doğal yaşamdan uzaklaştırmış ve özgüven eksikliği olan bireyler yetişmesine sebep olmuştur. Gençlerimiz kendini tanıyamamakta yeteneklerinin farkına varamamaktadır. Planlanan proje kapsamında insan doğasının bir gerçeği olan doğada hayatta kalmayı öğrenmeye imkan sağlayacak alanlar sunmaktadır.

İnsan oğlunun varoluşundan beri doğayla mücadele yaşamın bir parçasıdır. Ancak günümüz eğitim sistemi müfredatında doğa ile baş etmeyi öğretecek temel eğitim verilmemektedir. Bu eğitim eksikliği ve teknolojik gelişmeler yeni yetişen neslin güvensiz ve kendine inanmayan bireyler ortaya çıkmasında katkı sağlamaktadır. Teknolojinin dezavantajı olan bilgi ve ihtiyaçlara kolay erişebilme çocukların sorunlarla baş edebilmelerini gün geçtikçe zorlaştırmaktadır.

Proje kapsamında planlanan doğal yaşam ve kamp alanlarının bu eksikliğin giderilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan her yaş gurubuna hitap eden alanlar ile aile birliğinin kuvvetlenmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Birlikte zaman geçiren ve eğlenebilen bireyler kaliteli serbest zaman değerlendirilmesi ile hem fizyolojik hemde psikolojik olarak daha sağlıklı bireyler oluşmasına yardımcı olunacaktır.

Alan içinde belirlenen yapay göletler ve efteni gölü ile olta balıkçılığı, oyun parklar, kamp ve piknik alanları bu amaçla planlanmıştır.

Farklı ilgi alanlarına hitap edebilecek nitelikte tasarlanan projenin en önemli parçalarından biri macera parkı'dır. Son yıllarda birçok adrenalin sporu ilgi görmeye başlamış ve bu sebeple bu yöndeki yatırımlar arttırılmıştır. Rutin hayatın sıkıcılığından uzaklaşmak için öncelikle çalışan kesinin hedef alan macera parkları günümüzde her yaş gurubuna hitap edebilecek nitelikte planlanmaktadır.

İletişim yeteneğini geliştirme, kendi sınırlarını bilme, takım halinde çalışabilme, rekabet edebilme, özgüven ve cesaret geliştirme, risk alabilme ve odaklanma gibi yetenekleri geliştirmesinin yanı sıra, eğlence, heyecan, adrenalin başarı gibi duyguları yaşatmasına imkân vermektedir.

Benzeri parkların Avrupa ülkelerinde çok fazla tercih ediliyor olması bireysel tercihlere hitap ediyor oluşu sonucunu düşündürmektedir.

Doğal yaşam ve sportif rekreasyon parkının en önemli özelliği ülkemizde böyle bir projenin henüz hayata geçirilmemiş oluşudur. Bu sebeple diğer şehirlere örnek teşkil edebilecek nitelikte olduğu söylenebilir. İlgili birimler tarafında değerlendirildiği takdirde proje hem içi hem de dış müşteriye hitap edebilecek bir sportif rekreasyon merkezi olabilecektir.

Yapılan çalışmanın her iki ayağında da ortaya çıkan veriler değerlendirildiğinde, Düzce ilinin bir spor şehri olabileceği ön görülmektedir. Gerekli yatırımların doğru bir şekilde planlanması ve pazarlamasının iyi yapılması bu durum kaçınılmaz bir sonuç haline gelecektir. Böylelikle yeni istihdam alanları oluşacak ve genç nesle iş imkânı doğacaktır. Sonuç olarak ilin kalkınmasının artması gelir düzeyi yükselmesi kaçınılmaz olabilecektir. Tüm bunların sonucunda en önemli çıktı ise; hem il hem de ülke turizmine önemli katkılar sağlanacağı düşünülmesidir.

Öneriler

Günümüz modern toplumlarında insanlar gelirlerinin belli bir oranını özellikle sportif rekreasyon etkinlikleri için harcamaktadırlar. Bunun altında sağlık bilinci yatmaktadır. Devlet ve yerel yönetimler de bu etkinliklere destek olmakta ve ortam yaratarak teşvik etmektedirler. Mevcut yasalarımıza göre Yerel Yönetimler, halka spor yapabileceği alanlar ve imkânlar hazırlamakla yükümlüdürler. Yerel yönetim kuruluşları içinde en önemlileri olan belediyelerdir. Diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de bir yerel yönetim kurulumu olan belediyeler halka en yakın kuruluşlar olarak bilinirler. Bunun nedeni ise belediyelerin üstlendikleri görevlerin, halkın günlük yaşantısını yakından ilgilendirmesidir. Yerel Yönetimler, sınırları içinde yaşayan halk için sağlıklı, güvenilir, tatminkâr, güvenli rekreasyon programları geliştirmek zorundadırlar. Yerel Yönetimlerin, halkın serbest zamanlarını değerlendirmeye yönelik birim ve personellerinin bulunmadığı, halka yeteri kadar hizmetin sunulmadığı, rekreasyonla ilgili birim ve personel bulunmadığı tespit edilmiştir. Hizmetlerin eksiksiz ve daha verimli olabilmesi için yerel yönetimlerde mutlaka rekreasyon biriminin kurulması ve bu konuda eğitim almış personellerinin bulunması gerekmektedir. Oluşturulacak rekreasyonel birimler rekreasyon eğitimi almış kişiler tarafından istihdam edilebilirler.

Bu açıdan bakıldığında rekreasyon bilincinin oluşturulması ve tabana yayılması noktasında;

- Halkın ve yerel yönetimin rekreasyon bilinci geliştirilmeli,
- Rekreasyon uygulamaları için gerekli uzmanların yetiştirilmeli,
- Uzman kişiler tarafından sportif rekreasyon bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı,
- Yerel yönetimler genel bütçesi içerisinde rekreasyonel faaliyetler için belirli bir pay ayrılmalı,

Var olan sportif rekreasyon alanlarının kullanımı noktasında;

- Alanların tanıtılması ve aktif kullanımının sağlanması için pazarlama stratejileri geliştirilmeli,
- Halkın etkinliklere aktif daha fazla katılımını sağlayacak ilgi çekici pazarlama yöntemleri kullanılmalı,
- Alanların cazibesinin arttırmak için yatırımlar yapılmalı, tesisleşme sağlanmalı,
- Coğrafi ve kültürel yapılar göz önüne alınarak düzenlenecek etkinlikler belirlenmeli,
- Bölge halkının kullanımını arttırmak için, diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak, ortak faaliyetler düzenlenmeli,
- Okullardan başlamak üzere her yaş grubunu katılabileceği ücretsiz aktiviteler planlanmalı,
- Var olan her alan ve branş için ilgili federasyonlar ile iletişimde olunmalı tanıtımı sağlanmalı ve organizasyon alınmalı,
- İşletmeleri noktasında özel işletmelerden destek alınmalı ve böylelikle sayıları artırılmalıdır.

Tasarlanan projenin geliştirilmesi ve desteklenmesi aşamasında;

- Turizmin önemli gereksinimlerinden yol, yatak ve yemek ihtiyacının karşılanması gerekir. Bu noktada gelen ziyaretçilerin arzu edildiğinde barınma ihtiyacını karşılamak üzere, doğal yaşam alanının projesine paralel olarak bungalov tipi evler planlanabilir,

- Dış müşterilerin ulaşımını çeşitlendirmek ve kolaylaştırmak amacı ile küçük hava araçları için hava limanı yapılabilir,
- Gelen ziyaretçilerin atıklarının geri dönüşümleri ve/veya imhasının sağlanması amacı ile atık tesisleri kurulabilir ve bu sayede çevre temizliği önemli ölçüde desteklenebilir,
- Farklı spor branşlarına meraklı olan bireylere çeşitli spor branşların sunmak amacı ile proje içerisine özel avlanma alanları kurulabilir,
- Sportif balıkçılığı desteklemek ve yetiştirmek üzere özel hayvan çiftlikleri kurulabilir (balık yetiştirme çiftliği gibi),
- Proje alanında bulunan sulak alanlarının çekiciliğini arttırmak için su kayağı etkinlikleri düzenlenip ilgi çekmesi sağlanabilir,
- Yakın çevresinde bulunan Topuk yaylası Fenerbahçe tesisleri proje alanı tanıtımında kullanılabilir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurularak yakın gelecekte;

Çok sayı da sportif rekreasyon branşının yapılmasına olanak sağlayan Düzce ilinin sportif rekreasyon tanıtım videosu hazırlanabilir. Sosyal medya, basın ve federasyonlar ile geniş kitlelere ulaşması sağlanabilir.

Ailelerin birlikte katılabilecekleri organizasyonlar düzenleyerek ilginin daha fazla olması sağlanabilir.

Ödüllü yarışmalar yapılarak tanıtım artırılabilir. Örneğin sportif olta balıkçılığında tüm ailenin katılacağı eğlenceli yarışmalar düzenlenebilir.

Projesi yapılan doğal yaşam ve sportif rekreasyon parkı hayata geçirilerek hem il halkının hem de yakın bölgelerin kısa süreli rekreasyon ihtiyaçlarını giderebilecekleri sosyal alan oluşturulabilir.

Farklı branşları barındıran park projesi ile farklı isteklere cevap verilerek rekreasyon bilinci artırılabilir ve yaygınlaştırılabilir. En iyi pazarlama aracının insan olduğu düşünülecek olursa, katılımın çok ve etkin olacağı alanlar kendi popülaritesinin arttıracak ve sürdürülebilirliğini sağlayacaktır. Ayrıca projenin benzeri bir örneğinin ülkemizde bulunmayışı ilin kalkınmasında çok büyük bir rol oynayacaktır.

6. KAYNAKLAR

1. Fırat A. S. Sağlıklı Kentler ve Kentsel Sağlık. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 2006; 8/2:219-240.
2. Zorba E. Bakır M. Serbest Zaman Kavramı. Sporda Sosyal Alanlar Seçme Konular I. Ankara: Bıçaklar Kitapevi, 2004.
3. Üstündağ Ö. , Devecioğlu S., Akarsu E.E. Elazığ, Türkiye Spor ve Rekreasyon Alanlarının Şehir Planlamasındaki Yeri ve Önemi. 6 th International Advanced Technologies Symposium, 2011; (IATS'11).
4. Düzce Valiliği, İl çevre ve şehircilik müdürlüğü, Düzce ili il çevre durum raporu.2011
5. <http://www.duzce.gov.tr/ilceler> (Erişim Tarihi: 13. 08. 2015).
6. http://www.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/duzce_icdr2011.pdf (Erişim Tarihi: 13. 08. 2015).
7. <http://www.duzce.gov.tr/tarihi-ve-cografya-yapisi> (Erişim Tarihi: 02. 03. 2015).
8. http://www.duzce.gov.tr/default_B0.aspx?content=225 (Erişim Tarihi: 25.12.2014).
9. Barutçugil C. Turizm Yönetimi, Tourism Administration, 2nd Edn., Culture Ministry and Nevşehir, Bursa: Tourism Management Records. 1984.
10. Karaküçük S. Rekreasyon (Boş Zaman Değerlendirme) Ankara: Bağırhan Yayınevi, 1999; ISBN 975-581-048-X, s. 413.
11. Gökdeniz A. Turistik Ürün Geliştirme Stratejisi ve Türkiye’de Üçüncü Yaş Turizminin Yapısal Analizi ve Geliştirilmesi. 1994; Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi,399 Sayfa, Balıkesir,(Prof. Dr. Necdet Hacıoğlu).

12. The Effects of Climate Change on Recreation and Tourism on the Prairies. Prepared by the International Institute for Sustainable Development. Canada: .Draft Report, 1997.
13. Demircan S. Orman Bakanlığı ve Çevre Politikası. Ankara: 1999.
14. Oral S. Senbuk U. Turistik Yörelere Sürdürülebilir Turizm Açısından Yapısal Değerlendirilmesi. Türkiye’de 19. Dünya Şehircilik Günü Kolokyum Bildiri Kitabı, İstanbul: MSU Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Yayını, 1996.
15. Vaughan D. Tourism and Biodiversity: A Convergence of Interests? International Affairs. 2000; 76(2): 283-297.
16. Karaman T. Z. Çevre Yönetimi ve Politikası. İzmir: Anadolu Matbaacılık, 1998.
17. Himmetoğlu B. Sürdürülebilir Turizmi Geliştirme Yolları. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Matbaası, 1995; s.61-69.
18. Dymond S. J. Indicators of Sustainable Tourism in New Zealand: a Local Government Perspective. Journal of Sustainable Tourism. 1997; 5(4): 279-293.
19. Paçacı G. Turistik Alanlarda Doğal Kaynakların Korunmasında Yeni Bir Kavram: Sürdürülebilir Turizm, Çevre ve İnsan. Çevre Bakanlığı Yayın Organı. 1995; 6(23): 34-39.
20. Özek V. Sirel A. Akansel S. Turizm Araç mı, Amaç mı? Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Matbaası, 1996: 143-151.
21. Karaaslan S. İ. Özelci T. Turizm Planlaması-Politikalar-Türkiye. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Matbaası, 1995: 361-37.
22. Güler Ş. Turizm Sosyolojisi. Ankara: Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Yayını, 1978:118.
23. Dinç H. Kitle turizmine dönüşük politikaların faturası ve karşı tepki: Alternatif turizm arayışları, Sürdürülebilir Turizm: Turizm Planlamasına Ekolojik Yaklaşım, 19. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu. 1995: 108-117.

24. Cengiz Ö.M, Kelkit A. ve Gönüz A. Kazdağları'nda turizm ve eko turizm, Kazdağları II. Ulusal Sempozyumu Bildirileri, 2006: 415-425.
25. Doswell R.. Tourism How Effective Management Makes the Difference. Turizm ve sürdürülebilir gelişme. T.Ceylan (Der.), anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi. 1977; ISSN 1300-4220: 169-177.
26. Kahraman N. Sürdürülebilir kalkınma ve turizm. Turizm ve Çevre Kültür Dergisi. 1994; (4): 73-77.
27. Serez M. Özpınar A. Hava kirliliği ve Kazdağları örneği. Kazdağları I. Ulusal Sempozyumu Bildirileri. Genç Ofset, 2001: 297-304.
28. Ceylan T. Turizm ve sürdürülebilir gelişme. Turizm Araştırmaları Dergisi. 2001; ISSN 1300-4220: 169-177.
29. Koçak N. İzmir'de turistik ürün çeşitlendirilmesi ve talep yaratma. İzmir: Turizm Sempozyumu. 2006; ISBN 975-17-3228-X: 46-51.
30. Beatly T. Planning and Sustainability: The Elements of a New (Improved) Parading 1995; 9(4):383-395.
31. Bingöl B. Büyük Menderes Deltası Milli Parkının Koruma Ve Kullanım İlkeleri Açısından Rekreyasyon Planlanması Üzerine Bir Araştırma. 2011; Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 258 sayfa, Ankara, (Prof.Dr. Mükerrerem Arslan).
32. Küçüktopuzlu F. Turistik Faaliyetlerin Turizm Alanındaki Ekolojik Yapıya Etkileri. Turizm Kalkınma Bankası Turizm Yıllığı, 1991: 246-254.
33. Usal A. Turizmde Rekreyasyon ve Çevre İlişkileri, Doktora Ders Notları. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.
34. Inskeep E. Tourism Planning. An Integrated and Sustainable Development Approach. New York: Van Nostrand Reinhold. 1991.

35. Ioannides D. A Flawed Implementation of Sustainable Tourism: The Expreince. 1995.
36. Panizzon D. and Boulton, A. Biodiversity in Australia: What, Where and for How Long? Australian Science Teachers Journal. 2000; 46(4): 17-26
37. Olalı H. Timur A. Turizm Ekonomisi. İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık Sti. 1988.
38. Trainer F.E.. The Global Sustainability Crisis: The Implications for Community. International Journal of Science Economics. 1997; 24(11): 1219-1240.
39. Usta O. Genel Turizm. İzmir: Anadolu Matbaacılık. 2001.
40. Ekici S. Can S. Beyaz, Ö. Yerel yönetimlerde (belediyelerde) rekreasyonun yeri ve belediyelerin rekreasyon faaliyetlerine yaklaşımlarının değerlendirilmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı. Muğla: 2006.
41. Ağılönü A. Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme (Fethiye Örneği). 2007, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 95 sayfa, İstanbul, (Prof. Dr. Sami Mengütay).
42. Karagün E. Sosyal Fobi Özellikleri Gösteren Üniversite Öğrencilerinde Rekreatif Aktivitelerin Fobik Tutumlar Üzerine Etkisinin Araştırılması. 2008; Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi, 144 Sayfa, Kocaeli,(Prof. Dr. Mustafa Yıldız, Yrd. Doç. Dr. Zekiye Başaran).
43. Ceyhun S. Spor tesislerinin rekreatif açıdan kullanımı. Kastamonu Eğitim Dergisi. 2008; Cilt:16 No:1: 325-332.
44. Driver B. L, Brown P. J., Peterson, G. L Benefits of Leisure. State College, Pa: Venture Publishing, 1991.
45. Nixon E.J, Jewet E.A. An Introduction to Physical Education; 1969, 24-25, Karaküçük S. (Der.) Rekreasyon (Boş Zaman Değerlendirme). Ankara: Bağırhan Yayınevi. 1999: ISBN 975-581-048-X: 413.

46. Mackenzie R.A. Zaman Tuzağı (Zamanı Nasıl Denetlersiniz). (Çev. Güneri Y.). Modern Yönetim Dizisi. İstanbul: İlgı Yayıncılık, 1987: 215.
47. Şahin M. İş İdaresine Giriş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 1991; 170: 364.
48. Meyer H.D. Community Recreation, 29-30, Rekreasyon (Boş Zaman Değerlendirme), Karaküçük S. (Der.), Ankara: Bağırhan Yayınevi, 1970; ISBN 975-581- 048-X: 413.
49. Kılıç K. Harcanabilir Gelirin Artmasının Sportif Rekreasyona Katılıma Olan Etkisinin Araştırılması İstanbul Örneği. 2006; Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 204 Sayfa, Kütahya.(Yrd. Doç. Dr. Çetin Özdilek).
50. Okuyucu C. Ramazanoğlu F. Dünyadaki değişimin boş zaman faaliyetlerine etkileri. Muğla: 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, 2006: 74-75.
51. Kraus R. Recreation and Leisure in Modern Society. USA: 1971.
52. Gökdeniz A. Turistik Ürün Geliştirme Stratejisi ve Türkiye’de Üçüncü Yaş Turizminin Yapısal Analizi ve Geliştirilmesi. 1994; Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi,399 Sayfa, Balıkesir,(Prof. Dr. Necdet Hacıoğlu).
53. Kılbaş Ş. Gençlik ve Boş Zaman. Adana: Ç. Ü. Basımevi, 1995.
54. Mathieson A. Goffry W. Tourism Economic Physical and Social Impacts. London: Longman Group Limited, 1982.
55. Bucher A. Richard, C., Bucher D.Recreation For Today's Society. 1974; New Jersey. Prentice Hall Inc.
56. Erdinç T. İşleğen Ç. Zeren B. Tutpınar Y. Dinç Ö. Egzersiz Alışkanlığı ve Kemik Mineral İçeriği İzmir: Spor Hekimliği Kongresi, 1992.
57. Başaran İ. Yönetimde İnsan İlişkileri. 1992; Kadıoğlu Matbaası, Ankara.

58. Karaküçük S. Rekreyon Boş Zamanları Değerlendirme. Ankara: Gazi Kitapevi 5. Baskı. 2005.
59. T.D.K. Sözlüğü, (1984). Sayfa 884.
60. Hornby A. S. Gatenby E. V. Wakefield H. The advanced learner's dictionary of current English. 2 nd ed., Oxford University Press, London, 1963: 3- 8109-0048-6.
61. Roosman R. J. Schlatter E. B. Recreation Programming Desing Leisure Experiences, Third Edition, United States: Sagamore Publishing. 2000.
62. Akesen A. Türkiye'de ulusal parkların açık hava rekreasyonu yönünden nitelikleri ve sorunları. İstanbul: İ.Ü. Orman Fakültesi yayını. 1978: Yayın No: 262.
63. Broadhurst R. Managing environments for leisure and recreation. London: Routledge Environmental Management Series. 2001: 0-415-20098-9.
64. Kılbaş Ş. Rekreyon Boş Zamanları Değerlendirme. Ankara: Anaca yayınları. 2001.
65. Lieber S. R. Fesemaier D. R. Recreation planning and management. USA: Venture Publishing, 1983: 978-0910251037.
66. Karaküçük S. Başaran Z. Stresle Başa Çıkmada Rekreyon (Boş Zamanları Değerlendirme) Faktörü, Ankara: Milli Eğitim. 1997: 134.
67. Hacıoğlu N. Gökdeniz A. Dinç Y. Boş Zaman& Rekreyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları. Ankara: Detay Yayıncılık. 2003.
68. Gümüş H. M. Kentsel Yerleşme Kuşaklarında Rekreyon Olanakları. 1999; Bornova Örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 54 Sayfa, İzmir,(Doç. Dr. Hülya Koç).
69. Feist J. Brannon L. Health Psychology, Woods Worth Pub., Belmont. Comp, 1986: 126.

70. Reynold E. Recreation in a Life. Belmont, California: Wods Warth Publishing Company, 1972.
71. Özgüç N. Turizm Coğrafyası. İstanbul: İ. Ü Yayınları. 1984.
72. Sivrikaya Ö. Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri. 2000; Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 188 sayfa, Bolu, (Prof. Dr. Gazanfer Doğu).
73. Corbin D. H. Recreation Leadership, Virginia USA: Third Edition, 1970.
74. Jenny H. J. Introduction to Recreation Education. Virginia, USA: 1956.
75. Karaküçük S. Rekreasyon. Ankara: Bağırhan Yayınları, 2003.
76. Çubuk M. Turizmin, Dinlenme-Eğlenme ve Boş Zaman Değerlendirme ile Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizm Planlamasında Sistemli Bir Yaklaşım. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Basımevi, 1984.
77. İnan R. Köyümüzün Kaderi. İstanbul: HSYK Yayını. 1966.
78. Doğan B. Y. Alkol ve Uyuşturucu Madde Alışkanlığı. Ankara: MEGSB, 1987.
79. Başar M. A. Türkiye'deki Tabiat Parklarının Açık Hava Sportif Aktiviteleri Açısından Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. (Kocaeli Ballıkayalar Tabiat Parkı Örneği). 2006; Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sayfa 113, Sakarya, (Yrd. Doç. Dr. Fehmi Çalık)
80. Kızıltuğ H. Şehirsel Açık Alan Kullanımının Erişilebilirlik ve İşlevsel Çeşitlilik Yönlerinden Değerlendirilmesi. 1997; İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 131 Sayfa, İstanbul, (Prof. Dr. Hale Çıracı).
81. Bulut Y. Tercan Baraj Gölü ve Çevresinin Rekreasyon Alan Kullanım Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. 2000; Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 128 Sayfa, Erzurum, (Prof. Dr. M.İlgar Kırzioğlu).

82. Karaküçük S. Rekreasyon boş zamanları değerlendirme. 4. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi. 2001.
83. Özkan M.B. Kentsel Rekreasyon Alan Planlaması. İzmir: Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 2001: 79.
84. Toronto ScorpOur Common Grounds Toronto Parks & Recreation Strategic Plan. City of Toronto: 2006
<http://www.toronto.ca/parks/reactivate/ourcommongrounds/OCG.pdf>.
(Ziyaret Tarihi: 14 Nisan 2015).
85. Torkildsen G. Leisure and recreation management. London, UK: Routledge Environmental Management Series, 2005: 978-0-415-30996-7.
86. Pehlivanoglu M.T. Rekreasyon ve orman içi rekreasyon planlaması. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi. 1976; XXVI(2):143-170.
87. Yurtseven A. Kent çevrelerinde rekreasyon potansiyelinin değerlendirilmesi ve Küçükçekmece örneği. 1992; İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans, 106 Sayfa İstanbul.(Prof. Dr. Vedia Dökmeci).
88. Gardner Rj. Industrial employee attitudes towards the values of industrial recreation. 1971; master of science thesis, abd.
89. Uzun G. Altunkasa M.F. Rekreasyonel Planlamada Arz ve Talep. Adana: Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Yayınları, 1, 1991: 80.
90. Tamer K. Sportif rekreasyon etkinliklerine liderlik eden antrenörlerin lider davranış boyutları. 1998; Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, sayfa 92, Ankara, (Doç. Dr. Suat Karaküçük).
91. NPS. Administrative policies for the recreation areas of the national park system. 1968; U.S. Department Of Theinterior National Park Service.
http://www.nps.gov/history/history/online_books/admin_policies/policy3-part1.htm
(Ziyaret Tarihi: 11 Ocak 2014).

92. Altınçekiç H, ve Altınçekiç S. Kentsel yeşil alanlar ve doğa-insan ilişkisindeki önemi, İstanbul: Popüler bilim 2002: 9: (98).
93. Özkan M.B. Kaplan A. İzmir Kuş Cennetinin rekreasyonel turizm yönünden önemi., Çevre sorunlarının doğada rekreasyon faaliyetlerine duyulan gereksinimi artırıcı etkisi. 1992: 9-10.
94. Altunkasa F. Rekreasyonel planlama organizasyonu, 2. Basım, Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 54, Yardımcı Ders Kitapları, Yayın No: B-4, 1998; Adana.
95. Suher H. Şehircilik. 1996; İ.T.U. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi-Taşkışla, İstanbul, 975-561-076-6.
96. Köseoğlu M. Peyzaj değerlendirme yöntemleri. 1982; Ege Üniversitesi-Ziraat Fakültesi Yayınları, No:430, İzmir.
97. Malisz B Implications of threshold theory for urban and regional planning. 1969; Journal Of The Town Planning İnstitute, 55(3), 108-110.
98. Aydemir Ş, Aydemir S. E. Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı. Trabzon: Akademi Kitapevi.2004.
99. Şengönül K. Uzun A. Doğal alanların planlanmasında ekolojik yaklaşımların önemi. Korunan Doğal Alanlar Sempozyumu, Isparta: Fakülte Kitapevi Baskı Merkezi. 2005.
100. Irving P. Moncrieff I. Managing the environmental impacts of land transport: integrating environmental analysis with urban planning. 2004; Science of the total environment, 334(35), 47-59.
101. IUCN (WCU, UNEP, WWF) Caring for the environment: a strategy for sustainable living, Gland. 1991; Switzerland, 2-8317-0074-4.
102. Van Lier H.N. Jaarsma C.F. Jurgens C.R. De Buck A.J. Eds. Sustainable land use planning, Elsevier. Amsterdam: 1993: 0444818359.

- 103.** Senes G. Toccolini A. Sustainable land use planning protected rural areas in Italy 1998; *Landscape and Urban Planning*, 41, 107–117.
- 104.** Kuvan Y. Rekreasyon planlaması ve modern kent yaşamı. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, 1991; Seri: B, Cilt: 41, Sayı: 1-2.
- 105.** Gold S. M., *Recreation Planning and Design*. New York: Mc Graw-Hill Book Comp. 1980: 322.
- 106.** Köseoğlu M. Türkiye’de Çevre Koruması ve Rekreasyon Planlaması. İzmir; Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, 1981; 414: 93.
- 107.** Tanrıvermiş E. Ankara Koşullarında Suya Dayalı Rekreasyon-Spor Faaliyetlerinin Planlanması Üzerine Bir Araştırma, 2000; Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 342 sayfa, Ankara. (Prof. Dr. Yalçın Memlük).
- 108.** Çubuk M. Turizmin, Dinlenme-Eğlenme ve Boş Zaman Değerlendirme ile Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizm Planlamasında Sistemli Bir Yaklaşım. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Basımevi, 1984.
- 109.** http://www.srq.qld.gov.au/industry_information/recreation_planning/recreation_planning.cfm (Erişim Tarihi 23.02.2014).
- 110.** Barton H, Tsorou. C. *Healthy Urban Planning*. Published on Behalf of the World Health Organization Region Office for Europe by Spon Press. 2000.
- 111.** Şimşek B. A Study On Recent Approaches In The Production Of Public Parks In Western Cities.. 2002, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 174 sayfa. (Yrd. Dr. Güven Arif Sargın).
- 112.** Uğur S. Rekreasyon Alanı Tasarımına Etkin Oluşturabilecek Planlama Verileri. 1995; Yıldız, Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, 87 sayfa İstanbul. (Prof. Dr. Altan Akı).
- 113.** Katırcıoğlu A. Yerel Yönetimlerin Rekreatif Faaliyetlere Yaklaşım ve Uygulamaları Bakımından Değerlendirilmesi. 1999; On Dokuz Mayıs Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 108 Sayfa, Samsun, (Yrd. Doç.Dr. Yalçın Taşmektepligil).

114. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000) D.T.P Yayını, s:31-32. Ankara.
115. Sezgin S. Türk Toplumunun Rekreasyon Alışkanlıkları: İstanbul Örneği, 1987; Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi,167 sayfa İstanbul.(Prof. Dr. Erol Tümertekin).
116. Pehlivanoglu M.T. Belgrad Ormanının Rekreasyon Potansiyeli ve Planlama İlkelerinin Tespiti, 1986; İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 284 sayfa, İstanbul, (Prof. Dr. Faik Yaltırık).
117. White H. R. Karabetsos J. D. Planning and Designing Facilities, Facilities Planning for Health, Fitness, Physical Activity, Recreation And Sports: Concepts and Applications. 2002; 10. Edition. Sagamore Publishing.
118. Tuncer D. Ayhan Y. D. Varoğlu D. Genel İşletmecilik Bilgileri. Ankara: Siyasal Kitapevi. 2007.
119. Roks, Michael D., Johnston, Richard B." Injury Paterns In Recreational Rock Climbers" Americal Journal Of Sport Medicine, Nov/Dec, Vol.23 Issue 6, P 683 1995
120. Düzce ili doğa turizmi master planı, 2014.
121. Kısakürek, N.F. At'a Senfoni. İstanbul: Türkiye Jokey Kulübü Yayınları. 2000.
122. Ünver, A.F. 2003. Binicilik Sporunda Doğru Oturuş, Uyarı ve Yardımların Binicilik Hissiyatının Gelişimine Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. sayfa 75. (Prof.Dr. Yaşar Sevim).
123. Ünver A.F. Antik çağdan modern olimpiyatlara binicilik sporu ve Türk biniciliğinin olimpik gelişimi. Doktora tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. 2006; 135 sayfa. (Prof. Faik İmamoğlu).

124. Koçak S, Sözeri B, Akpınar S, Karlı Ü, Spor Kuralları Kitabı, Odtü Yayıncılık; s.61-62-63-64-65.
125. Güntan Ö, Golf Sahaları Tasarım ve Bakım Aşamalarına Ekolojik Yaklaşımlar, Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 2009.
126. Ergüven E, Spor Kitabı, Ntv Yayınları, 2008: 312-314-315.
127. <http://www.tatenlos.com/paintball-nedir-nasil-oynanir-malzemeleri-nelerdir-silahlari-nelerdir-kurallari-nelerdir-videolar/> (Erişim Tarihi: 11.03.2015).
128. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Paintball> (Erişim Tarihi: 22.7.2015).
129. Tsiligirides, T., Heuristic Methods Applied to Orienteering. The journal of the Operational Research Society. 1984; 35 (9), 797-809.
130. Bird, S. R., Bailey, R., Lewis, J. Heart rates during competitive orienteering. British journal of sports medicine. 1993; 27(1), 1.
131. Deniz, E., Karaman, G., Bektaş, F., Yoncalık, O., Güler, V., Kılınc, A., Ateş, A., Çocuklara Oryantiring Eğitimi. 2. Baskı. Ankara: Atalay Matbaacılık Ltd. Ştd. 2012.
132. Çetinkaya, C Beden Eğitimi Derslerinde Yürütülen Sekiz Haftalık Oryantiring Çalışmalarının Görsel Reaksiyon Zamanına Etkisi. 2011, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 70 sayfa, İzmir. (Prof. Dr. Osman Açıkgöz).
133. Aksın, K. Oryantiring Sporunda Kent İçi Organizasyonlar Üzerine Bir İnceleme. 2008, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 266 sayfa, Ankara. (Prof. Dr. Suat Karaküçük).
134. <http://www.turizmglobal.com/gecmisten-gunumuze-yelken-sporu/> (Erişim Tarihi: 11.03.2015).
135. <http://bilgi.sitesi.web.tr/sorf-nedir.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2015).

136. http://www.akcakoca.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=153&Itemid=750 (Erişim Tarihi: 27.12.2014).
137. United States Navy. Diving Manual. Washington. U.S.: Government Printing Office 2005.
138. <http://www.turkcebilgi.com/yelkenkanat> (Erişim Tarihi: 18.06.2014).
139. www.gsgm.gov.tr. (Erişim Tarihi: 23.07.2014).
140. Göktaş Z., Çolak M.: Vergi dairesi başkanlığında çalışan personelin boş zamanlarını değerlendirmesi üzerine bir araştırma (Balıkesir örneği). 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla: 2006.
141. Mengütay S., Zorba E., Ağılönü A., Cerit E., Ağılönü Ö.: Yerel yönetimlerde çalışanların katıldıkları rekreatif etkinliklere yönelten nedenler ve kazanımları (Muğla belediyesi örneği). 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla: 2006.
142. Ekici S., Can S., Zorba E., Mollaoğulları H., Kuşçu A.: Yerel yönetimlerde (belediyelerde) rekreasyonun yeri ve belediyelerin rekreasyon faaliyetlerine yaklaşımlarının değerlendirilmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Muğla:2006.
143. Kandaz, G. N., Hergüner, G. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerinin incelenmesi (Sakarya ili örneği). 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı. Muğla: 2006: 49-51.
144. Demirel M., Gürbüz B., Karaküçük S., Rekreasyonel Aktivitelere Katılımın Çevreye Yönelik Tutum Üzerindeki Etkisi ve Yeni Ekolojik Paradigma Ölçeğinin Geçerliliği ve Güvenirliği. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2009; Vol.7, No. 2: 47-50.
145. Ardahan F., Yerlisu Lapa, T., Açıkalan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 2011; Vol. 8, No. 1: 1327–1341.

- 146.** Koca C., Beden Eğitimi ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyet İlişkileri. Spor Bilimleri Dergisi. 2006; Vol. 17, No. 2: 81–99.
- 147.** Pfister G., Eşitlik ve Sosyal Misyollar: Müslüman Kadınlar ve Spor ve Fiziksel Aktivitelere Katılım Fırsatları. Spor Bilimleri Dergisi. 2008; Vol. 19, No. 4: 250-260.
- 148.** Lloyd K., Little E.D., “Quality of Life, Aren't We Always Searching for That?": How Women Can Achieve Enhanced Quality of Life Through Participation in Outdoor Adventure Recreation, Leisure/Loisir. 2005; Vol. 29, No.2:147-181.
- 149.** Shanahan , D. F., Lin , B. B., Gaston , K. J., Bush , R., Fuller, R. A.. “What is the role of trees and remnant vegetation in attracting people to urban parks?” Landscape Ecol. 2015; 30: 153-165.
- 150.** Avan, A.. Konya'yı Kültürel Amaçlarla Seyahat Eden Yabancı Turistlerin Satın Alma Karar Sürecinin Değerlendirilmesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. 2010; Afyonkarahisar.
- 151.** Kalkan A. Açık alan rekreasyonu, doğa sporları yapan bireylerin bu sporları yapma nedenleri: Antalya örneği Akdeniz Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi 2012; 148 s. (Yrd. Doç. Dr. Faik Ardahan).
- 152.** Jim, C.Y., Chen, W.Y.. Recreation- amenity use and contingent valuation of urban greenspaces in Guangzhou, China. Landscape and Urban Planning. 2006; 75: 81-96.
- 153.** Kervankıran, İ. Afyonkarahisar İlinin Başlıca Doğal, Tarihi ve Kültürel Kaynaklarının Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi.2011, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi,376 sayfa, Afyonkarahisar.(Prof. Dr. Mehmet Ali Özdemir).
- 154.** Yıldırım., M. Eskişehir İli Mevcut Spor Tesislerinin Sportif Faaliyetler Açısından Değerlendirilmesi Ve 2015 Yılı Tesis Stratejisinin Belirlenmesi. 2007, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,161 sayfa, Kütahya. (Yrd.Doç. Mehmet Göral).

EK:1 Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Gölyaka Belediyesi Arasındaki Protokol

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
VE
GÖLYAKA KAYMAKAMLIĞI
ARASINDA
İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

1.AMAÇ:

Yapılması planlanan araştırma; Düzce ilinin var olan sportif rekreasyon ve doğa turizmi potansiyelinin belirlenip var ise eksiklerinin ortaya çıkarılarak mevcut alanların en verimli şekilde kullanılmasına olanak sağlanması amacı ile ortaya çıkmıştır. Çalışmanın sonuçları ile Düzce ilinin hem sosyolojik hem de ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Ayrıca iki metropol arasında konumlanan Düzce ilinin bilinirliğinin artırılarak hem doğa hem de spor turizmi için yerli ve yabancı turistlerin ziyaretinin sağlanması hedeflenmektedir. Böylece ilde yaşayan birçok bireye istihdam imkânı verecek ve turizm gelirleri ile Düzce iline ekonomik katkı sağlanacaktır. Yapılacak çalışmanın en önemli amaçlarından biri ise; var olan sportif rekreasyon alanlarının tespit edilmesi ve her yaşa hitap edecek yeni alanlar planlanması ile hem Düzce ilindeki hem de yakın illerdeki bireylere spor alışkanlığı kazandırılarak gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak tutulmasının sağlanması, böylelikle psikolojik ve fizyolojik daha sağlıklı bireyler yetiştirilmesidir.

2.KAPSAM:

Bu protokol; Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Gölyaka Kaymakamlığı arasında;

Yapılacak araştırmaların danışmanlık hizmetinin yürütülmesi ve araştırma süresince ortaya çıkacak tüm verilerin bilimsel çalışmalar ve doktora tezinin gerçekleştirilmesinde kullanılması maksadıyla sınırlıdır.

3.TANIMLAR:

İşbu protokol kapsamında bundan sonra Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu "Yüksekokul", Gölyaka Kaymakamlığı ise "Kaymakamlık" olarak anılacaktır.

4.YETKİLİ BİRİMLER:

Bu protokol hükümlerinin yürütülmesinde Yüksekokul ile Kaymakamlık müşterek ve müteselsilen sorumludur.

5. İŞBİRLİĞİ KONULARI:

Protokolün tarafları, yasal dayanaklar kapsamında;

5.1. Proje ve Planlama Alanında İşbirliği

Kaymakamlık ve Yüksekokul, ortak projeler üretilmesi, projelerin planlamasının yapılması, proje çıktısı olarak ortaya çıkan tüm verilerin (Çalışma alanının ölçülendirilmesi, alanın haritasının çıkarılması, mimari projesinin çizilmesi v.b.) doktora tezi ve bilimsel çalışmalarda kullanılmasına olanak sağlanması gibi konularda işbirliğinin yapılmasında mutabık kalmışlardır.

5.2.Makine, Teçhizat, Araç, Gereç Alanında İşbirliği

Gölyaka Kaymakamlığı tarafından projenin oluşturulması ve yürütülmesi aşamasında gerekli olacak araç gereç ve makina teçhizatının temininin sağlanması ve proje alanının ıslahının yapılması konularında mutabık kalmışlardır.

6.TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

Bu protokolde anılan işlemlerin gerçekleştirilmesi için tarafların yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

6.1.Genel Yükümlülükler

6.1.1.Yüksekokulun Yükümlülükleri

- a. Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu tarafından, proje kapsamında belirlenen görev alacak akademik personelin görevlendirilmesi ve projeye danışmanlık desteğinin verilmesi,
- b. Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretim elemanı Nurgül TEZCAN KARDAŞ tarafından, projenin oluşturulması ve yürütülmesi sürecinde ortaya çıkacak verilerden bilimsel çalışma ve doktora tezinin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

6.1.2. Kaymakamlığın Yükümlülükleri

- a. Kaymakamlık tarafından projenin yürütücülüğünün üstlenilmesi,
- b. Kaymakamlık tarafından projenin oluşturulması ve yürütülmesi aşamasında gerekli olacak araç gereç ve makina teçhizatının temini ve proje alanının ıslahının yapılması sağlanacaktır.

7.PROTOKOLÜN SÜRESİ VE SONA ERME ŞARTLARI:

7.1. **Süresi:** Protokol, ilgili projenin kabul edildiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle yürürlükte olacaktır.

7.2.Sona ermesi:

- a. Taraflardan biri protokolü sona erdirmek isterse bir ay (1 ay) önce gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle,
- b. Taraflarca karşılıklı anlaşma ile (İkale ile)
- c. Protokolün amacının gerçekleşmesi veya gerçekleşme olanağının kalmadığının anlaşılması üzerine kendiliğinden, bildirime gerek kalmaksızın yürürlükten kalkacaktır.

8.METİN VE İMZA:

Bu protokol 8 (sekiz) maddeden müsteşekkil olup ve iki nüsha olarak tanzim edilmiş olup, her iki kurumun aşağıda isimleri yazılı yetkili temsilcilerince akdedilmesi tarihinden itibaren yürürlükte olacaktır.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU

Prof. Dr. Kuzat KARACABEY
Beden Eğitimi ve
Spor Yüksekokulu Müdürü

Murat ŞENER
Kaymakam

GÖLYAKA

KAYMAKAMLIĞI

EK:2 Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Düzce Orman Su İl Müdürlüğü Arasındaki Protokol

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
VE
DÜZCE ORMAN VE SU İŞLERİ İL MÜDÜRLÜĞÜ
ARASINDA
İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

1.AMAÇ:

Yapılması planlanan araştırma; Düzce ilinin var olan sportif rekreasyon ve doğa turizmi potansiyelinin belirlenip var ise eksiklerinin ortaya çıkarılarak mevcut alanların en verimli şekilde kullanılmasına olanak sağlanması amacı ile ortaya çıkmıştır. Çalışmanın sonuçları ile Düzce ilinin hem sosyolojik hem de ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Ayrıca iki metropol arasında konumlanan Düzce ilinin bilinirliğinin artırılarak hem doğa hem de spor turizmi için yerli ve yabancı turistlerin ziyaretinin sağlanması hedeflenmektedir. Böylece ilde yaşayan birçok bireye istihdam imkanı verilecek ve turizm gelirleri ile Düzce iline ekonomik katkı sağlanacaktır. Yapılacak çalışmanın önemli amaçlarından biri ise; var olan sportif rekreasyon alanlarının tespit edilmesi ve her yaşa hitap edecek yeni alanlar planlanması ile hem Düzce ilindeki hem de yakın illerdeki bireylere spor alışkanlığı kazandırılarak gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak tutulmasının sağlanması, böylelikle psikolojik ve fizyolojik daha sağlıklı bireyler yetiştirilmesidir.

2.KAPSAM:

Bu protokol; Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Düzce Orman ve Su İşleri İl Müdürlüğü arasında;

Yapılacak araştırmaların danışmanlık hizmetinin yürütülmesi ve araştırma süresince ortaya çıkacak tüm verilerin bilimsel çalışmalar ve doktora tezinin gerçekleştirilmesinde kullanılması maksadıyla sınırlıdır.

3.TANIMLAR:

İşbu protokol kapsamında bundan sonra Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu "Yüksekokul", Düzce Orman ve Su İşleri İl Müdürlüğü ise "Müdürlük" olarak anılacaktır.

4.YETKİLİ BİRİMLER:

Bu protokol hükümlerinin yürütülmesinde Yüksekokul ile Müdürlük müşterek ve müteselsilen sorumludur.

5. İŞBİRLİĞİ KONULARI:

Protokolün tarafları, yasal dayanaklar kapsamında;

5.1. Proje ve Planlama Alanında İşbirliği

Müdürlük ve Üniversite, ortak projeler üretilmesi, projelerin planlamasının yapılması, proje çıktısı olarak ortaya çıkan tüm verilerin (Çalışma alanının ölçülencirilmesi, alanın haritasının çıkarılması, mimari projesinin çizilmesi v.b.) doktora tezi ve bilimsel çalışmalarda kullanılmasına olanak sağlanması gibi konularda işbirliğinin yapılmasında mutabık kalmışlardır.

5.2.Makine, Teçhizat, Araç, Gereç Alanında İşbirliği

Düzce Orman ve Su İşleri İl Müdürlüğü tarafından projenin oluşturulması ve yürütülmesi aşamasında gerekli olacak araç gereç ve makina teçhizatının temininin sağlanması konularında mutabık kalmışlardır.

6.TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

Bu protokolden anılan işlemlerin gerçekleştirilmesi için tarafların yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

6.1.Genel Yükümlülükler

6.1.1.Üniversitenin Yükümlülükleri

- a. Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu tarafından, proje kapsamında belir enen görev alacak akademik personelin görevlendirilmesi ve projeye danışmanlık desteğinin verilmesi,
- b. Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu öğretim elemanı Nurgül TEZCAN KARDAŞ tarafından, projenin oluşturulması ve yürütülmesi sürecinde ortaya çıkacak verilerden bilimsel çalışma ve doktora tezinin oluşturulması sağlanacaktır.

6.1.2. Müdürlüğün Yükümlülükleri

- a. Müdürlük tarafından projenin yürütücülüğünün üstlenilmesi,
- b. Müdürlük tarafından projenin oluşturulması ve yürütülmesi aşamasında gerekli olacak araç gereç ve makina teçizatının temini sağlanacaktır.

7.PROTOKOLÜN SÜRESİ VE SONA ERME ŞARTLARI:

7.1. **Süresi:** Protokol, ilgili projenin kabul edildiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle yürürlükte olacaktır.

7.2.Sona ermesi:

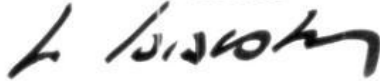
- a. Taraflardan biri protokolü sona erdirmek isterse bir ay (1 ay) önce gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle,
- b. Taraflarca karşılıklı anlaşma ile (İkale ile)
- c. Protokolün amacının gerçekleşmesi veya gerçekleşme olanağının kalmadığının anlaşılması üzerine kendiliğinden, bildirime gerek kalmaksızın yürürlükten kalkacaktır.

8.METİN VE İMZA:

Bu protokol 8 (sekiz) maddeden müsteşekkil olup ve iki nüsha olarak tanzim edilmiş olup her iki kurumun aşağıda isimleri yazılı yetkili temsilcilerince akdedilmesi tarihinden itibaren yürürlükte olacaktır.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU

Prof. Dr. Kürşat KARACABEY
Beden Eğitimi ve
Spor Yüksekokulu Müdürü

DÜZCE ORMAN VE SU İŞLERİ

İL MÜDÜRLÜĞÜ

Cemil SERT
DKMP Şube Müdürü V.

EK:3 Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Düzce Gençlik Spor İl Müdürlüğü Arasındaki Protokol

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
VE
DÜZCE GENÇLİK SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ
ARASINDA
İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

1.AMAÇ:

Yapılması planlanan araştırma; Düzce ilinin var olan sportif rekreasyon ve doğa turizmi potansiyelinin belirlenip var ise eksiklerinin ortaya çıkarılarak mevcut alanların en verimli şekilde kullanılmasına olanak sağlanması amacı ile ortaya çıkmıştır. Çalışmanın sonuçları ile Düzce ilinin hem sosyolojik hem de ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Ayrıca iki metropol arasında konumlanan Düzce ilinin bilinirliğinin artırılarak hem doğa hem de spor turizmi için yerli ve yabancı turistlerin ziyaretinin sağlanması hedeflenmektedir. Böylece ilde yaşayan birçok bireye istihdam imkânı verilecek ve turizm gelirleri ile Düzce iline ekonomik katkı sağlanacaktır. Yapılacak çalışmanın en önemli amaçlarından biri ise; var olan sportif rekreasyon alanlarının tespit edilmesi ve her yaşa hitap edecek yeni alanlar planlanması ile hem Düzce ilindeki hem de yakın illerdeki bireylere spor alışkanlığı kazandırılarak gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak tutulmasının sağlanması, böylelikle psikolojik ve fizyolojik daha sağlıklı bireyler yetiştirilmesidir.

2.KAPSAM:

Bu protokol; Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile
Düzce Gençlik Spor İl Müdürlüğü arasında;

Yapılacak araştırmaların danışmanlık hizmetinin yürütülmesi ve araştırma süresince ortaya çıkacak tüm verilerin bilimsel çalışmalar ve doktora tezinin gerçekleştirilmesinde kullanılması maksadıyla sınırlıdır.

3.TANIMLAR:

İşbu protokol kapsamında bundan sonra Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu "Yüksekokul", Düzce Gençlik Spor İl Müdürlüğü ise " Müdürlük " olarak anılacaktır.

4.YETKİLİ BİRİMLER:

Bu protokol hükümlerinin yürütülmesinde Yüksekokul ile Müdürlük müşterek ve müteselsilen sorumludur.

5. İŞBİRLİĞİ KONULARI:

Protokolün tarafları, yasal dayanaklar kapsamında;

5.1. Proje ve Planlama Alanında İşbirliği

Müdürlük ve Yüksekokul, ortak projeler üretilmesi, projelerin planlamasının yapılması, proje çıktısı olarak ortaya çıkan tüm verilerin (Çalışma alanının ölçülendirilmesi, alanın haritasının çıkarılması, mimari projesinin çizilmesi v.b.) doktora tezi ve bilimsel çalışmalarda kullanılmasına olanak sağlanması gibi konularda işbirliğinin yapılmasında mutabık kalmışlardır.

6.TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

Bu protokole anılan işlemlerin gerçekleştirilmesi için tarafların yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

6.1.Genel Yükümlülükler

6.1.1.Yüksekokulun Yükümlülükleri

- a. Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu tarafından, proje kapsamında belirlenen görev alacak akademik personelin görevlendirilmesi ve projeye danışmanlık desteğinin verilmesi,
- b. Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretim elemanı Nurgül TEZCAN KARDAŞ tarafından, projenin oluşturulması ve yürütülmesi sürecinde ortaya çıkacak verilerden bilimsel çalışma ve doktora tezinin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

6.1.2. Müdürlüğün Yükümlülükleri

- a. İşbirlikçiler tarafından oluşturulan proje sonucunda ortaya çıkacak verilerin doktora tezine dönüştürülmesi aşamasında gerekli olabilecek ilgili bilgi, rapor, doküman vb. materyallerin temini ve kullanımına olanak sağlamaktır.

7.PROTOKOLÜN SÜRESİ VE SONA ERME ŞARTLARI:

7.1. **Süresi:** Protokol, ilgili projenin kabul edildiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle yürürlükte olacaktır.

7.2.Sona ermesi:

- a. Taraflardan biri protokolü sona erdirmek isterse bir ay (1 ay) önce gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle,
- b. Taraflarca karşılıklı anlaşma ile (kale ile)
- c. Protokolün amacının gerçekleşmesi veya gerçekleşme olanağının kalmadığının anlaşılması üzerine kendiliğinden, bildirime gerek kalmaksızın yürürlükten kalkacaktır.

8.METİN VE İMZA:

Bu protokol 8 (sekiz) maddeden müsteşekkil olup ve iki nüsha olarak tanzim edilmiş olup, her iki kurumun aşağıda isimleri yazılı yetkili temsilcilerince akdedilmesi tarihinden itibaren yürürlükte olacaktır.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU

Prof. Dr. Kürşat KARACABEY
Bedens Eğitimi ve
Spor Yüksekokulu Müdürü

DÜZCE GENÇLİK SPOR
İL MÜDÜRLÜĞÜ

Feyzullah DEREÇİ
İl Müdürü

EK:4 ÖZGEÇMİŞ

1981 yılında istanbul'da doğdu. ilk, orta ve lise öğrenimini Sakarya'da tamamladı. 1999 yılında Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve spor Yüksek Okuu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği lisans programını kazandı. 2003 yılında lisans eğitimini okul birinciliği ile bitirerek mezun oldu. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans programına başladı. 2007 yılında yüksek lisans programından mezun oldu. 2008 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Doktora Programını Kazandı. Halen geçiş yaptığı Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Spor ve Spor Anabilim Dalı Doktora Programında eğitimine devam etmektedir. Cimnastik, basketbol, korbol gibi branşlarda aktif sporculuk hayatından sonra antrenörlüğün yanı sıra spor kompleksi yöneticiliği yapmıştır. 2012 yılında Düzce Üniversitesi Beden eğitimi ve Spor Yüksek Okulu bünyesinde Öğretim görevliliği görevine başlamıştır. Aynı yıl Besyo müdür yardımcısı olarak görevlendirilmiş ve halen aynı görevi yürütmektedir.

e-posta: nurgultezcan@duzce.edu.tr